

OM: 038576

A keszthelyi

Zöldmező Utcai Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő

Nevelés-Oktatást végző Iskola,

Szakiskola, Készségfejlesztő Szakiskola,

Kollégium és

Egységes Gyógypedagógiai Módszertani

Intézmény

8360, Keszthely, Zöldmező u.2

Kelt:2020.szeptember 1.

.....
Károly Tamásné

intézményvezető

OM: 038576

A keszthelyi

Zöldmező Utcai Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő

Nevelés-Oktatást végző Iskola,

Szakiskola, Készségfejlesztő Szakiskola,

Kollégium és

Egységes Gyógypedagógiai Módszertani

Intézmény

8360, Keszthely, Zöldmező u.2

Pedagógiai Program

Kelt:2020.szeptember 31.

.....

intézményvezető

BEVEZETÉS

Az iskola küldetésnyilatkozata

A Zöldmező Utcai Általános Iskola, Szakiskola, Kollégium és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény a sajátos nevelési igényű gyermekek komplex gyógypedagógiai fejlesztését tűzte ki célul. Kiemelten fontosnak érzi működése szempontjából, egyrészt a hagyományos értékek megőrzését és továbbvitelét, különösen a tudás, a tanulás, a munka megbecsülését, a morális értékek képviselését, a nemzeti identitástudat alakítását, megerősítését, másrészt olyan új értékek formálását, mint a tolerancia, a felelősségtudat vállalása, együttműködés, empátia, integráció, esélyteremtés biztosítása, támogatása.

A testület rendelkezik olyan hittel és jövőképpel, amely alapot és pilléreket jelent a folyamatos fejlődéshez, amelyhez továbbra is elengedhetetlen a munkatársak felelős munkavégzése, szakmai együttműködése és innováció iránti nyitottsága.

Iskolánkban arra törekszünk, hogy a társadalomba beilleszkedni tudó, munkamegosztási szerepeket szükség esetén váltani tudó, önmagát eltartani és fejleszteni képes tanulókat neveljünk. Az egész életen áttartó tanulás kialakítása.

Olyan iskolát szeretnénk, ahova a tanulók és felnőttek szívesen lépnek be. Ahol a tanulók egyéni képességeikhez igazodó oktató-nevelő munka során állandó sikerélményhez jutnak.

Intézmény bemutatása:

A keszthelyi Zöldmező Utcai Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény feladatai, tagozódása:

Tanulóinkat, a **Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság** javaslatai alapján vesszük fel.

Az iskola beiskolázási területe: Keszthely és Zala megye, de szülői kérésre, egyéni mérlegelés alapján, a megyehatárokon túlról is fogadunk gyerekeket.

A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottság határozata alapján

- **Integráltan nem nevelhető gyermekek óvodai ellátása**
- **Általános iskola**
 - Tanulásban akadályozott tanulók

- Értelmileg akadályozott tanulók
- Autista tanulók
- Halmazottan sérült tanulók
- Súlyos-halmazottan sérült tanulók /fejlesztő oktatást-nevelést végző iskola/
- **Szakiskola, Készségfejlesztő Szakiskola**
- **Kollégium**
- **Utazó gyógypedagógiai hálózat** /az integráltan oktatott SNI gyermekek ellátására/

Keszthelyen 1949 óta folyik gyógypedagógiai oktatás-nevelés osztályok- tagozatok szintjén, majd 1975 óta az akkori Makarenkó utcában létesült gyógypedagógiai intézmény egy másik iskolához csatoltan. A tanulói létszám növekedése, az akkori gazdasági és törvényi változások és lehetőségek mind hozzájárultak ahhoz, hogy 1984-ben felépüljön, átadásra kerüljön a Zöldmező utcában a mai különálló nyolc osztályos iskola. Keszthely város 2000-ig volt a fenntartó, majd 2000. július 1-től a Zala Megyei Önkormányzat. 2012. január 1-től állami fenntartású intézményként működünk, 2013. március 31-ig. 2013. április 1-től a Keszthelyi Tankerület irányítása és fenntartása, majd 2017. január 1-től a Nagykanizsai Tankerületi Központ irányítása alá tartozunk. A hosszú évek-évtizedek alatt változott, bővült, szélesedett az intézmény feladatköre, hatalmas szakmai ismeret gyűlt össze.

- 1986 óta a speciális szakiskolában tanulók szakképzése.
- 1993 óta az autista gyermekekkel való foglalkozás.
- 1998 óta az értelmileg akadályozott gyermekek oktatása-nevelése.
- 1990 óta a városi, intézményi, térségi szakszolgáltatás,/logopédia, gyógytestnevelés/.
- 1990 óta a vidéki gyerekek kollégiumi elhelyezése.
- 2006-tól indult el a városban az integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók ellátása együttműködés keretében. /utazó gyógypedagógiai hálózat formájában/
- 2008-tól készségfejlesztő szakiskolai képzés keretében értelmileg akadályozott tanulók tanulhatnak tovább.
- 2009 január-februárjától indítottuk el a korai fejlesztést intézményünkben, melyet 2013-ban a Pedagógiai Szakszolgálatnak adtunk át. Fejlesztő eszközeinket pályázati lehetőségekből és felajánlásokból bővítettük, gyarapítottuk. Szakembereink továbbképzés keretében sajátították el a különleges ismereteket.
- 2008-2009-ben változtattunk a Speciális Szakiskolai szakma szerkezetén, új szakmákat építettünk be.

Pedagógiai Program 2020

- 2009 januárjától a szakszolgálati feladatellátásunkban is változás történt; Keszthely mellett a keszthelyi kistérségben is végeztünk logopédiai és gyógytestnevelési, tevékenységet, majd a Pedagógiai Szakszolgálathoz kiszervezésével a feladat átkerült.
- 2010 szeptemberétől egyeztetések után a fejlesztő iskolai oktatás súlyos –halmozottan sérült gyermekek részére is az ellátási körünkbe került. Az indulás óta nőtt a létszámunk.
- 2012-ben intézményünk irányítása alatt működött a keszthelyi Nevelési Tanácsadó, majd 2013-ban kiszervezésre került a feladat a törvényi előírások szerint.
- 2016-ban gyógypedagógiai óvodát hoztunk létre az integráltan nem nevelhető gyermekek részére.
- 2017- től iskolapszichológiai feladatellátás.

Az iskola jövőképe

Intézményünk célul tűzte ki a sajátos nevelési igényű gyermekek személyiségének oktatását-nevelését óvodáskortól egészen a szakiskolai, készségfejlesztő iskolai képzés befejezéséig. Ezen időszak alatt törekszünk a minél sokoldalúbb fejlesztés megvalósítására.

Mindemellett támogatjuk, segítjük a sajátos nevelési igényű gyermekeket fogadó iskolákat. Fejlesztéseinket iskolánk falain belül és kívül is folytatjuk.

Mint egy szakmai centrum működünk a térségben, ahol a gyógypedagógiai szakmai tudás összpontosítva jelenik meg, fejlesztő eszközök és terápiák színesítik, gazdagítják a fejlesztések tárházát.

Intézményünkben a tanulók értelmi képességeit, sajátosságait és szükségleteit figyelembe vevő, a szakmai tudás legjavát nyújtó gyógypedagógusok, pedagógusok és asszisztensek működnek közre, az emberi értékek mentén, a legfontosabb cél megvalósításához, a társadalmi beilleszkedés megvalósulásához, a munka világában történő minél szélesebb körű elhelyezkedéshez.

Tartalomjegyzék

<u>1. BEVEZETÉS</u>	3
1.1 <u>AZ ISKOLA KÜLDETÉSNYILATKOZATA</u>	3
1.2 <u>INTÉZMÉNY BEMUTATÁSA</u>	3
<u>2. Az iskola jövőképe</u>	6
<u>Tartalomjegyzék</u>	7
<u>3. ÓVODA NEVELÉSI PROGRAM</u>	14
3.1 <u>AZ ÓVODÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI</u>	14
3.1.1 <u>Az óvoda nevelési alapelvei és célkitűzései</u>	14
3.1.2 <u>Az óvoda célja</u>	15
3.1.3 <u>A fejlesztés legfontosabb területei</u>	16
3.1.4 <u>Fejlesztési célok</u>	16
3.1.5 <u>Nevelési feladatok és tevékenységek</u>	17
3.1.6 <u>Kiegészítő terápia</u>	17
3.1.7 <u>Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek</u>	18
3.1.8 <u>Gyermekvédelem</u>	19
3.1.9 <u>A szülő, a gyermek és a pedagógus együttműködésének formái</u>	19
3.1.10 <u>A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések</u>	19
3.1.11 <u>Értékelés</u>	19
<u>4. Általános iskola</u>	20
4.1 <u>AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA CÉLKITŰZÉSEI</u>	20
4.1.1 <u>Feladataink</u>	21
4.1.2 <u>E területen</u>	21
4.1.3 <u>Nevelési céljaink</u>	21
<u>5. Szakiskola</u>	22
5.1 <u>A SZAKISKOLA CÉLKITŰZÉSEI</u>	22
5.2 <u>A CÉLOK MEGVALÓSULÁSÁNAK KRITÉRIUMAI</u>	23
5.3 <u>ALAPFOKÚ SZAKKÉPESÍTÉSEK</u>	25
5.4 <u>KÉSZSÉGFEJLESZTŐ SZAKISKOLA</u>	25
5.4.1 <u>A készségfejlesztő iskola célja és feladata</u>	26
5.4.2 <u>A célok érdekében a készségfejlesztő iskola feladata</u>	26
5.5 <u>GYERMEKVÉDELEM</u>	27
5.6 <u>A SZÜLŐ, A GYERMEK ÉS A PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI</u>	27
5.7 <u>A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK</u>	27

<u>6. Kollégium</u>	28
<u>6.1 KOLLÉGIUMI NEVELÉS ORSZÁGOS ALAPPROGRAMJA</u>	28
<u>6.2 A KOLLÉGIUMUNK TÁRSADALMI SZEREPE:</u>	28
<u>6.3 A KOLLÉGIUMI NEVELÉS CÉLJA</u>	28
<u>6.4 A KOLLÉGIUMI NEVELÉS FŐBB ALAPELVEI</u>	29
<u>6.5 SZEMÉLYI FELTÉTELEK, ELVÁRÁSOK</u>	29
<u>6.6 TÁRGYI, KÖRNYEZETI FELTÉTELEK, ELVÁRÁSOK A KOLLÉGIUMBAN</u>	30
<u>6.6.1 A kollégiumi élet megszervezése</u>	30
<u>6.7 A KOLLÉGIUM KAPCSOLATRENDSZERE</u>	30
<u>6.8 GYERMEKVÉDELEM</u>	31
<u>6.9 A KOLLÉGIUMI TEVÉKENYSÉG SZERKEZETE</u>	31
<u>6.9.1 Felkészítő foglalkozások a kollégiumban:</u>	31
<u>6.10 A KOLLÉGIUMI FOGLALKOZÁSOK KERETTERVÉBEN SZEREPLŐ TÉMAKÖRÖK:</u>	32
<u>7. Fejlesztő Iskolai Csoport Rehabilitációs Pedagógiai Programja</u>	34
<u>7.1 BEKERÜLÉS FELTÉTELEI</u>	34
<u>7.2 CÉLOK:</u>	34
<u>7.3 FELADATOK:</u>	34
<u>7.4 ALAPELVEK:</u>	34
<u>7.5 GYERMEKVÉDELEM</u>	35
<u>7.6 A SZÜLŐ, A GYERMEK ÉS A PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI</u>	35
<u>7.7 A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK</u>	35
<u>7.8 MÉRÉS, ÉRTÉKELÉS</u>	36
<u>8. Utazó gyógypedagógiai hálózat:</u>	37
<u>8.1 SZEMÉLYI FELTÉTELEINK:</u>	37
<u>8.2 TEVÉKENYSÉGI FORMÁK:</u>	37
<u>8.2.1 Egyénre szabott fejlesztési terv kidolgozása –</u>	37
<u>8.2.2 Diagnosztikus eljárások:</u>	38
<u>8.2.3 Az egyéni és kiscsoportos gyógypedagógiai fejlesztés során a következő terápiai eljárásokat alkalmazzuk:</u>	38
<u>8.3 KAPCSOLATTARTÁS</u>	40
<u>8.4 ÉRTÉKELÉS</u>	40
<u>9. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai, a pedagógusok, osztályfőnökök feladatai</u>	41
<u>9.1 A PEDAGÓGUSOK FELADATAI</u>	41
<u>9.2 AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI ÉS HATÁSKÖRE:</u>	42
<u>10. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok</u>	43

<u>10.1.1</u>	<u>Erkölcsei nevelés</u>	43
<u>10.1.2</u>	<u>Nemzeti öntudat, hazafias nevelés</u>	44
<u>10.1.3</u>	<u>Állampolgárságra, demokráciára nevelés</u>	45
<u>10.1.4</u>	<u>Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése</u>	45
<u>10.1.5</u>	<u>Családi életre nevelés</u>	45
<u>10.1.6</u>	<u>Testi-lelki egészségre való nevelés</u>	46
<u>10.1.7</u>	<u>Felelősségvállalás másokért, önkéntesség</u>	46
<u>10.1.8</u>	<u>Fenntarthatóság, környezettudatosság</u>	46
<u>10.1.9</u>	<u>Pályaorientáció</u>	47
<u>10.1.10</u>	<u>Gazdasági és pénzügyi nevelés</u>	47
<u>10.1.11</u>	<u>Médiatudatosságra nevelés</u>	47
<u>10.1.12</u>	<u>A tanulás tanítása</u>	48
<u>10.1.13</u>	<u>Egységesség és differenciálás</u>	48
<u>10.1.14</u>	<u>Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés</u>	50
11.	<u>A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok, egészségnevelési elvek</u>	51
11.1	<u>AZ ISKOLAI EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS CÉLKITŰZÉSEI</u>	51
11.2	<u>AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTŐ ÓVODA ISKOLA ISMÉRVEI:</u>	53
11.2.1	<u>Az intézményi egészségfejlesztés lehetőségei</u>	53
11.2.2	<u>Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok:</u>	53
11.2.3	<u>Egységfejlesztő team létrehozása</u>	54
11.2.4	<u>Az óvoda, iskola-egészségügyi munkatársak különösen a következő területeken tudnak ismereteket nyújtani:</u>	55
11.3	<u>AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS SZÍNTEREI:</u>	58
11.4	<u>AZ EGÉSZSÉGESEBB ÉLETMÓD KIALAKÍTÁSÁRA IRÁNYULÓ MÓDSZEREK:</u>	59
12.	<u>Az iskola környezeti nevelési programja</u>	64
12.1	<u>A KÖRNYEZETI NEVELÉS PROGRAMJÁNAK ELKÉSZÍTÉSEKOR FIGYELEMBE KELL VENNIA A KÖVETKEZŐ KÖZOKTATÁSI STRATÉGIAI CÉLOKAT:</u>	64
12.2	<u>AZ ISKOLA MŰKÖDÉSE KÖRNYEZETI NEVELÉSI SZEMPONTBÓL</u>	65
12.2.1	<u>A környezeti nevelés lehetőségei:</u>	66
12.2.2	<u>Kapcsolataink:</u>	66
12.2.3	<u>Iskolán belüli együttműködés</u>	66
12.3	<u>ÉVES KÖRNYEZET-NEVELÉSI PROGRAM:</u>	68
13.	<u>Elsősegély nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv</u> .	69
13.1	<u>KERETTANTERV AZ ÁLTALÁNOS ÉS SZAKISKOLÁSOK RÉSZÉRE ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁSBÓL</u>	69
14.	<u>Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység</u>	81
14.1	<u>A GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELMI FELELŐS AZ ALÁBBI FELADATOKAT LÁTJA EL:</u>	81

<u>14.2 A HÁTRÁNYOS ÉS HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEENDŐK:</u>	82
<u>14.3 A BEILLESZKEDÉSI, MAGATARTÁSI PROBLÉMÁKKAL KÜZDŐ TANULÓK</u>	84
<u>14.4 TANULÓINK FELZÁRKÓZTATÁSÁT SEGÍTŐ PROGRAMOK:</u>	86
<u>14.5 A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK</u>	87
<u>15. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok</u>	89
<u>15.1 A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS FELADATAI:</u>	89
<u>15.1.1 Kapcsolódás Európához és a nagyvilághoz:</u>	89
<u>15.1.2 Kommunikációs kultúra fejlesztése</u>	90
<u>15.2 A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS SZERVEZETI FORMÁI</u>	90
<u>15.2.1 Osztályközösség:</u>	90
<u>15.2.2 Napközis csoportok:</u>	90
<u>15.2.3 Tanulószobai csoport:</u>	90
<u>15.2.4 Kollégiumi csoport:</u>	90
<u>15.2.5 Diákönkormányzat:</u>	91
<u>15.2.6 Iskolai sportkör:</u>	91
<u>15.2.7 Szakkörök csoportjai:</u>	91
<u>15.2.8 Iskolaiújság szerkesztősége:</u>	91
<u>15.3 AZ OSZTÁLYKÖZÖSSÉG FEJLESZTÉSE:</u>	91
<u>15.3.1 Az osztályközösség fejlesztésének feladatai:</u>	91
<u>16. A szülő, a gyermek, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei, kapcsolattartásának formái</u>	93
<u>16.1 A SZÜLŐK, GYERMEKEK, TANULÓK ÉS AZ ÓVODA, INTÉZMÉNY KAPCSOLATA</u>	93
<u>16.2 AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS FORMÁI AZ INTÉZMÉNY RÉSZÉRŐL:</u>	93
<u>16.2.1 Együttműködés formái a gyermekek, tanulók részéről:</u>	94
<u>16.2.2 Együttműködés formái a szülők részéről:</u>	94
<u>16.2.3 A szülői ház és az iskola együttműködésének továbbfejlesztése, lehetőségei:</u>	95
<u>16.3 AZ ISKOLA KÜLSŐ KAPCSOLATRENDSZERE:</u>	96
<u>16.3.1 Kapcsolat a fenntartóval</u>	96
<u>16.3.2 Kapcsolat más intézményekkel:</u>	96
<u>16.3.3 Hasonló feladatkörű intézmények:</u>	96
<u>16.3.4 Eötvös Loránd Tudomány Egyetem Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar, Győri és a Kaposvári Egyetemek Gyógypedagógiai Karai</u>	97
<u>16.3.5 Civil szervezetek:</u>	97
<u>16.3.6 Cégek, egyéb szervezetek, szponzorok:</u>	97
<u>17. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai</u>	98

<u>17.1 ISKOLÁNKBAN AZ ALÁBBI TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁKAT SZERVEZZÜK:</u>	98
<u>17.2 A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGA VIZSGASZABÁLYZATA</u>	98
<u>17.3 OSZTÁLYOZÓ VIZSGÁT KELL TENNIE A TANULÓNAK A FÉLÉVI ÉS A TANÉV VÉGI OSZTÁLYZAT MEGÁLLAPÍTÁSÁHOZ, HA</u>	99
<u>17.4 SZAKMAI VIZSGA</u>	100
<u>18. A felvétel és az átvétel szabályai</u>	101
<u>18.1 A TANULÓ ÁTVÉTELÉNEK RENDJE</u>	101
<u>18.2 A FELVÉTELI ILLETVE ÁTVÉTELI KÉRELEM ELUTASÍTÁSÁNAK RENDJE</u>	101
<u>19. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE</u>	102
<u>19.4 ÓRASZÁMOK FELHASZNÁLÁSA</u>	122
<u>19.5 TANÓRÁN KÍVÜLI FOGLALKOZÁSOK:</u>	124
<u>19.6 A KÖTELEZŐ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK</u>	126
<u>20. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei</u>	128
<u>21. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei</u>	130
<u>22. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása</u>	131
<u>22.1 AZ ENYHÉN ÉRTELMI FOGYATÉKOS TANULÓK ISKOLAI FEJLESZTÉSÉNEK ELVEI</u>	131
<u>22.1.1 Alsó tagozat: 1–4. évfolyam</u>	131
<u>22.1.2 Felső tagozat: 5–8. évfolyam</u>	132
<u>22.1.3 Középfokú nevelés – Szakiskolai nevelés-oktatás szakasza</u>	133
<u>22.2 A KÖZÉPSÚLYOSAN ÉRTELMI FOGYATÉKOS TANULÓK ISKOLAI FEJLESZTÉSE</u>	134
<u>22.2.1 Általános iskola 1-8.</u>	134
<u>22.2.2 Célok, feladatok:</u>	134
<u>22.2.3 Készségfejlesztő szakiskola munkára felkészítő szakasza</u>	135
<u>22.3 AZ AUTISTA TANULÓK ISKOLAI FEJLESZTÉSE</u>	135
<u>22.4 A SÚLYOS ÉS HALMOZOTTAN FOGYATÉKOS TANULÓK KIEMELT TANULÁSI ÉS NEVELÉSI-OKTATÁSI FELADATAI ÉS TERÜLETEI</u>	136
<u>22.5 AZ UTAZÓ GYÓGYPEDAGÓGIAI HÁLÓZATBAN AZ INTEGRÁLT KERETEK KÖZÖTT NEVELT ENYHÉN ÉRTELMI FOGYATÉKOS TANULÓK FEJLESZTÉSE</u>	138
<u>22.5.1 A pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitáció, rehabilitáció</u>	138
<u>22.5.2 Az utazó gyógypedagógiai hálózatban ellátott beszéd fogyatékos gyermekek</u>	139
<u>22.5.3 Az alapfokú képzés első szakaszának (1–4. osztály) feladatai</u>	140
<u>22.5.4 Az alapfokú képzés második szakaszának (5–8. osztály) feladatai</u>	141
<u>22.5.5 A középfokú képzés szakaszának (9–12. osztály) feladatai</u>	143
<u>23. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja, a tanulók fizikai állapotának mérése</u>	145

<u>24. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése</u>	148
<u>24.1 ÉNYHE ÉRTELMI FOGYATÉKOS TANULÓ ÉRTÉKELÉSE</u>	148
<u>24.2 A KÖZÉPSÚLYOS ÉRTELMI FOGYATÉKOS TANULÓK ÉRTÉKELÉSE</u>	151
<u>24.3 AUTIZMUS SPEKTRUMZAVARRAL KÜZDŐ TANULÓK ÉRTÉKELÉSE</u>	153
<u>24.4 SÚLYOS –HALMOZOTTAN FOGYATÉKOS TANULÓK FEJLESZTŐ NEVELÉSE- OKTATÁSA</u>	155
<u>24.5 MAGATARTÁS ÉS SZORGALOM MINŐSÍTÉSI RENDSZERE</u>	155
<u>24.5.1 A magatartás értékelése, az értékelés szempontjai:</u>	156
<u>24.5.2 A szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei</u>	158
<u>24.6 A TANULÓK TELJESÍTMÉNYÉNEK ÉRTÉKELÉSE</u>	159
<u>24.6.1 A szóbeli és írásbeli beszámoltatás formái</u>	161
<u>24.7 A TANULÓK TELJESÍTMÉNYÉNEK ÉRTÉKELÉSE</u>	161
<u>24.8.1 A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai</u>	164
<u>25. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek</u>	166
<u>26. Az írásbeli és szóbeli feladatok, az otthoni, napközis és tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai</u>	170
<u>27. A tanulók tovább haladása</u>	174
<u>28. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag</u>	175
<u>29. A gyermek, tanuló esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések</u>	176
<u>30. A fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő programok</u>	178
<u>30.1 ISKOLÁBAN ALKALMAZOTT TÉMANAPOK, TÉMAHETEK</u>	178
<u>30.2 BESZÉDJAVÍTÁS ISKOLÁNKBAN</u>	178
<u>30.3 GYÓGYTESTNEVELÉS</u>	179
<u>30.4 SINDELAR TERÁPIA:</u>	179
<u>30.5 ISKOLAPSZICHOLOGIAI ELLÁTÁS:</u>	180
<u>31. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK</u>	181
<u>31.1 A PEDAGÓGIAI PROGRAM HATÁLYBA LÉPÉSE, FELÜLVIZSGÁLATA</u>	181
<u>31.2 AZ INTÉZMÉNYBEN MŰKÖDŐ EGYEZTETŐ FÓRUMOK NYILATKOZATAI</u>	183
<u>31.3 A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSÁRÓL ÉS JÓVÁHAGYÁSÁRÓL SZÓLÓ ZÁRADÉK</u>	184
• <u>Melléklet 1,</u>	185
• <u>1. ÉRTÉKELÉS</u>	185

<u>ÉRTÉKELÉS</u>	229
<u>OLVASÁS-ÍRÁS (JEGY)</u>	229
<u>□ ÉRTÉKELÉS</u>	274
= 274	
= <u>ÉRTÉKELÉSI SZEMPONTOK TANTÁRGYANKÉNT</u>	277
= <u>1. Kommunikáció</u>	277
= <u>2. SZÁMOLÁS - MÉRÉS</u>	278
= <u>3.Állampolgári ismeretek</u>	279
= <u>5. MUNKATEVÉKENYSÉGEK</u>	281
= <u>6. KÖRNYEZET ÉS EGÉSZSÉGVÉDELEM</u>	282
= <u>7. ÁBRÁZOLÁS - ALAKÍTÁS</u>	283
= <u>8. ÉNEK-ZENE</u>	284
= <u>TESTNEVELÉS</u>	285

ÓVODA NEVELÉSI PROGRAM

Az óvodában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai

2017. szeptember 01. nyitotta kapuit a Zöldmező U. EGYMI gyógypedagógiai óvodai csoportja. Intézményünkben értelmileg akadályozott, tanulásban akadályozott és autizmussal élő óvodás korú gyermekek nevelése, fejlesztése történik.

Óvodánk az épület alsó szintjén található.

A gyermekek a Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottság javaslata alapján nyernek felvételt.

Óvodánkban egy csoport működik, külön gyermekmosdóval. A csoport munkáját gyógypedagógus – óvodapedagógus szakember vezeti, a fejlesztő nevelő munkát további szakképzett gyógypedagógusok és gyógypedagógiai asszisztens, dajka látják el.

1.1.1 Az óvoda nevelési alapelvei és célkitűzései

A korai segítségnyújtás, gyógypedagógiai óvodai nevelés indokoltsága

- A köznevelési törvény biztosítja, hogy minden sérült, akadályozott fejlődésű gyermek születése pillanatától, illetve a szülők igényeihez alkalmazkodva, támogató segítséget kapjon.
- Olyan segítséget, amely hatékonyan mozdítja elő a szervezet érését, integratív funkcióinak, belső erőtartalmának kibontakoztatását.
- Ahhoz, hogy a speciális nevelési szükségletű gyermek eredményesen illeszkedjen be a többségi közösségbe, hogy saját képességeinek megfelelően fejlődjön, orvosi - gyógypedagógiai - pszichológiai segítségre van szüksége.

Washingtonban, 1996. június 1.-én a Sérült Gyermekek Szolgáltatásairól szóló IV. Nemzetközi Konferencián az alábbi határozat és minden országnak szóló ajánlás született.

Minden családnak és értelmi sérüléssel élő gyermeknek joga és szüksége van arra, hogy:

- a társadalom teljes jogú tagja legyen, tudása, képessége szolgálja a közösséget, amelyben él;
- ennek érdekében teljes jogú tagként vegyen részt az óvodában, iskolában, szociális gondozásban, egészségügyi ellátásban, pihenésben, szabadidő eltöltésében stb.;
- a gyermek optimális növekedése, fejlődése érdekében a lehető legkorábban és ettől fogva megelőző, élethosszig tartó támogatást, szolgáltatást kapjon;
- olyan szolgáltató rendszert kell kifejleszteni, amely tiszteletben tartja az embert, a családot, a kulturális különbségeket és megengedi, hogy a család a gyermekének legmegfelelőbb szolgáltatást választhassa;
- biztosítja a család - szakember egyenrangú együttműködését a gyermek gondozása szolgáltatása tervezésében, döntések megvalósításában, a stratégia, a szabályozás alakításában, a programok megvalósításában;
- biztosítja a meglévő szolgáltatások rendszerének összehangolt működését, annak érdekében, hogy a családok lehetőleg a lakóhelyükön juthassanak hozzá;

- a társadalom ismerje meg, legyen tudatában annak, hogy az eltérő képességű emberek mindannyian hozzájárulnak saját közösségük életéhez.

A családközpontú gondoskodásnak a gyermek és a környezet szükségleteit figyelembe véve a szülőben a kilátástalanság helyett a fejlesztő beállítódást kell kialakítania.

Az együttműködés akkor lehet hatékony:

- ha a segítséget nem erőszakolja rá a családra, de ha kéri, azonnal segít a szakember
- ha a komplex gyógypedagógiai - pszichológiai - orvosi diagnózis korrekt, de nem csupán deficitleltár, hanem esélydiagnózis
- ha a szakember ismeri a szülők igényét, a család életkörülményeit, lehetőségeit
- ha partnerként és nem páciensként kezeli a szülőt
- ha azt igyekszik segíteni, hogy az anya helyesen és hatékonyan értelmezze gyermeke viselkedését, reálisan ismerje gyermeke állapotát, fejlesztésének lehetőségeit, korlátait
- ha figyelembe veszi, hogy a gyermek spontán tanulása is sérült, ezért tudatosan törekszik a tanulási helyzetek kiépítésére
- ha olyan fejlesztő programot állít össze, amely nem funkció tréning, hanem szociális tanulás

Ezért a programnak gyermekre lebontottnak kell lennie a kis lépések elvét, az állandóságot, a folyamatosságot kell szolgálnia.

Az érvényben lévő irányelvek alapján szervezzük és neveljük a sajátos nevelési igényű óvodás korú gyermekeket.

1.1.2 Az óvoda célja:

Egy olyan feltételrendszer biztosítása, amely figyelembe veszi a tünetek változatosságát, az egyéni teherbíró képességet, a speciális nevelési szükségleteket, a harmonikus személyiségfejlesztést, a testi, szociális, értelmi érettség kialakítása, az iskolai potenciális tanulási zavarok megelőzése, az iskolában történő beválás érdekében.

A speciális nevelési szükségletekhez, életkori, érési sajátosságokhoz igazodó támasznyújtás, az érzelmi biztonság nyújtásán túl törekszik:

- az interperszonális kapcsolatokat, az énkép kialakítására, az önismeret fejlesztésére, attitűdök, normák kialakítására
- speciális módszerek, terápiák alkalmazásával segíti az egyre pontosabb észlelést, fejleszti a figyelem összpontosítását, a gondolkodást, az emlékezetet, elősegíti a verbális és nonverbális kommunikáció kialakulását
- a tanulási képességeket meghatározó struktúrák fejlesztésénél a mozgásra alapoz
- a program a gyógypedagógiai hagyományokra, a legújabb szakirodalomra a gazdag tapasztalatokra támaszkodik, a sérült gyermek egyéni szükségleteihez, eltérő fejlődési üteméhez igazodik
- differenciált, a szükségletekhez igazodó segítségnyújtással szolgálja a képességfejlesztést, törekszik a hiányosan működő képességek korrekciójára valamennyi területen
- az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs célú foglalkozások programjai váljanak az óvodások nevelési programjainak tartalmi elemeivé.

1.1.3 A fejlesztés legfontosabb területei

- a nagymozgások kialakítása, korrigálása
- egyensúlyérzék fejlesztése
- a manuális készség fejlesztése
- a beszédszervek fejlesztése, a beszéd indítása
- a játéktevékenység fejlesztése
- a zenei nevelés alapjainak lerakása

A percepciófejlesztés, a kognitív funkciók, a mozgás stb. fejlesztésén túl különös hangsúlyt kap az önkiszolgálás fejlesztése, az iskolai életmódra való felkészítés, egyéni, kiscsoportos, csoportos formában, játékosan, sok tapasztalatszerzést biztosítva a módszeres, következetes, apró lépésekben történő fejlesztés, az "alapok" kiépítése.

A program foglalkozási körén túl lehetőséget kell teremteni a kiegészítő terápiák igénybevételére (pl.: kutyaterápia, speciális terápiák, TSMT, beszédterápia, mesezene foglalkozás).

Törekszik a program a családközpontú gondolkodás megvalósítására, támaszkodik a korai fejlesztés eredményeire.

Támogatja az integrációs törekvéseket. Felkészítik az arra alkalmas gyermekeket a többségi intézményes nevelésre.

Módszertani központként hospitálási, konzultációs lehetőséget biztosít. A szülőkkel együttműködve valósulnak meg, tanácsadással segítjük őket.

A meleg családi légkör őszinte, a gyermekek ügyét szolgáló együttműködést biztosít minden gyermek és felnőtt számára.

1.1.4 Fejlesztési célok

Az értelmileg akadályozott óvodáskorú gyermekek az óvodába lépéskor igen heterogén képet mutatnak. Az eltérések az életkorban, fejlettségi szintben, a fogyatékoság súlyosságában, típusában, a gyermek előzetes életében, családi vagy előző intézményes nevelésében gyökereznek.

Közös vonásuk azonban, hogy fejlődésük lelassult, s a mennyiségi eltérésen túl minőségi eltérés tapasztalható. Az alacsony pszichés aktivációs szint miatt minden területen nehezebben induló, lassabb fejlődést mutatnak. Gyakran motiváció szegények.

Míg a problémamentesen fejlődő gyermek egyenletes tempóban nagyobb lépcsőfokokon át jut el a célig, addig az értelmi fogyatékos gyermek sok kisebb, alacsonyabb lépcsőfok megmászásával, kis lépésekkel, sok-sok gyakorlás után közelíti meg a célt, saját lehetőségeinek csúcsát.

Szorosan együttműködve a családdal célzottan igyekszik a pedagógus kihasználni azokat az időpontokat, amikor bizonyos funkciók érése "szenzibilis fázisban" van.

Az optimális fejlesztés a transzferhatás következtében az egész személyiségre hat, a gyermek pszichomotoros fejlesztését szolgálja. Így nem egymástól elkülönült funkció tréning zajlik, hanem egyidejűleg több funkció fejlődését segíti a komplex környezet.

A szociális tanulás támogatása közben figyelembe veszi a program a különböző funkciók egymásra épülését, hogy sikerélményt biztosítson a gyermekeknek, s hogy a tanítási technikák könnyen érthetőek, elsajátíthatók legyenek.

A "tanulás" akkor hatékony, ha a gyermek érzi a biztonságot, ha tudja, hogy a környezete őt elfogadja, megérti.

1.1.5 Nevelési feladatok és tevékenységek

Foglalkozási formák

A tanulás folyamatában elméleti, gyakorlati ismeretek, jártasságok, készségek elsajátítását, képességek kialakulását, viszonyulások, érzelmi akarati tulajdonságok fejlődését, magatartás, tanulást segíti a pedagógus. A verbális, mozgásos és szociális tanulás eredményeként alakulnak a gyermek érzelmei, a cselekvés módja, a szociális magatartás, különböző tulajdonságok és képességek.

- önkiszolgálásra nevelés: feladatai: a tisztálkodás, öltözés-vetkőzés, étkezés, egyszerű munkavégzés, szobatisztaságra nevelés terén minél nagyobb önállóságra nevelni az óvodás gyermekeket
- mozgásfejlesztés: az alapmozgások kialakítása, korrigálása, a koordinációs zavarok, a mozgásos ügyetlenség csökkentése, a testi-lelki harmónia, a jó pszichomotoros állapot elősegítése
- anyanyelvi nevelés: kettős feladata: a beszéd megértés fejlesztése, az aktív beszéd indítása, fejlesztése, illetve speciális megközelítési móddal, kis lépésekkel, minden érzékszerv egyidejű bevonásával a szűkebb környezet megismertetése. Egyszerű mesék, versek, mondókák megtanítása
- vizuomotoros készség fejlesztése: a vizuális és taktilis észlelés, a testséma fejlesztése a szem-kéz koordináció, alakállandóság, alak-háttér felismerő képesség fejlesztése, a téri tájékozódás fejlesztése, a helyes ceruzafogás megtanítása, az ábrázoló kedv felkeltése, technikák, eszközök megismertetése
- játékra nevelés: az adekvát játékhasználat elsajátíttatása, a gyakorló, konstruáló és elemi szerepjátékok megismertetése. Az egymás melletti és együttes játék megvalósítása énekes-verses népi játékok játszása
- egyéni fejlesztés: az adott gyermek fejlettségi szintjének megfelelő képességfejlesztés. A lassabban haladó és a csoport átlagánál jobb képességű gyermek egyénre szabott terápiáját is jelenti
- zenei nevelés alapjai: egyszerű ritmusú versek, mondókák segítségével a ritmus, a zenei hallás fejlesztése, alapjainak megtanítása

1.1.6 Kiegészítő terápiák

- logopédiai és komplex kommunikációs fejlesztés
- mozgásfejlesztés - *TSMT*

- habilitációs kutyaterápia
- Sindelar terápia
- mesezene foglalkozás.

1.1.7 Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek:

Három "alapelv"-nek kell érvényesülni: "Ölelj át!", "Tegyél le!", "Hagyjál békén!"

Ez jelenti egyrészt az életkor specifikus, illetve fejlettség szerinti önállósulási folyamatok állomásait, másrészt azt, hogy a sérült gyermek is elsősorban gyermek, akinek szüksége van a bizalomteljes szeretetre, elfogadásra, de a túlzott óvó-védő szeretet gátja lehet az önállósulásnak.

Így meg kell tanulni elengedni, "letenni" a gyereket, örülni az első önálló kísérleteknek, s ezt elő kell segíteni, illetve szükségleteit oly módon figyelembe venni, hogy a napirendben legyenek a pihenést, a nyugalmat biztosító idők, fázisok, ahol azt csinál, amit akar - természetesen a felnőtt felügyelete mellett.

Miután a spontán tanulás is sérült, gyakran hiányzik a természetes kíváncsiság belőlük, tudatosan kell kiépíteni a tanulási helyzeteket.

Meg kell tanulniuk az összes érzékszerv bevonásával a helyes érzékelést, észlelést, mint a magasabb mentális folyamatok kialakulásának első lépcsőfokát.

Az észleléssel igen szoros kapcsolatban van a megismerés folyamatában az emlékezet és figyelem, hisz csak azt tudják felidézni, amire emlékeznek, az emlékezet pedig függ a figyelemtől.

A nagy mozgásigényre, a tevékenység érzelem vezéreltségére, a viszonylag jó utánczó készségre, a felnőtt központúságra támaszkodva lehet eredményt elérni.

A gyermeki személyiség fejlődése szempontjából a legfontosabb tevékenységformára a játékra épülhet a pedagógiai munka, bármilyen képesség-fejlesztés legyen az mozgás, pszicho motoros vagy nyelvi-kommunikációs fejlesztés.

A játék nincs ellentétben a tanulással. Játék közben a gyermek tanul: tanul szociális szerepet, érzelmeket, motívumokat, beállítódást, tanulja a környezet személyi és tárgyi világának elsajátítását.

Az óvodai élet tudatos szervezésével, a mindennapos szakszerű csoportos és egyéni képességfejlesztő munkával, az érzelmi biztonság megteremtésével, a gyermekek tevékenységsszükségletének kielégítésével, a sokoldalú tapasztalat-szerzést, a szociális tanulás feltételeit biztosítva kell elérni, hogy az óvodások:

- érezzék magukat biztonságban a szeretetteljes légkörű közösségben
- testi, szociális, értelmi képességeik egyaránt fejlődjenek
- tudjanak utáncolni
- tudjanak egymás mellett és egymással tevékenykedni, a felnőtt irányítását elfogadni

Pedagógiai Program 2020

- használják adekvátan a játékeszközöket, játékban legyenek kitartók, vigyázzanak játékukra, ismerjék azok helyét
- értsék az egyszerű - alkalmanként gesztussal kísért - verbális utasításokat, azokat hajtsák végre
- fejlettségi szintjüknek megfelelően tudjanak kommunikálni, kívánságukat, kérésüket, szükségleteiket tudják közölni; használjanak nonverbális jelzéseket is
- sokrétű tapasztalatokat szerezzenek közvetlen környezetükről, tudjanak abban tájékozódni, ismerjék meg a környezet tárgyait, azok tulajdonságait
- tudjanak rövid ideig feladathelyzetben maradni, figyelmüket egy adott tevékenységre irányítani
- alakuljon ki önállóságuk az elemi tisztálkodás, öltözés-vetkőzés, étkezés, WC használat terén, ha kell, fogadjanak el és kérjenek segítséget
- mozgásuk legyen viszonylag összerendezett, harmonikus; igényeljék a rendszeres mozgást, tevékenyen vegyenek részt mozgásos játékokban
- tudjanak különböző anyagokkal ügyesen manipulálni, alakuljon ki az ábrázolás igénye bennük
- szívesen hallgassanak rövid mesét, verset, tudjanak életkoruknak, fejlettségi szintjüknek megfelelő dalokat, verseket, mondókákat
- ismerjék az alapvető viselkedési szokásokat, tudjanak köszönni, kérni, kivárni stb.
- tudjanak elemi szabályokhoz alkalmazkodni, elemi munkát végezni

1.1.8 Gyermekvédelem

Az óvodai gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok a Pedagógiai Program 14 pontban található meg.

1.1.9 A szülő, a gyermek és a pedagógus együttműködésének formái

Az együttműködés formái a Pedagógiai Program 16. pontban található meg.

1.1.10 A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A Pedagógiai Program 29. pontjában található meg.

1.1.11 Értékelés

A tanév folyamán félévkor és évvégén komplex szöveges értékelést készítünk írásban.

Napi rendszerességgel tartják a pedagógusok a szülőkkel a kapcsolatot és személyes megbeszélések alkalmával tájékoztatnak a gyermek személyiség fejlődéséről, nevelési eredményeiről.

Általános iskola

1.2 Az általános iskola célkitűzései

- a tervszerű nevelő-oktató munka előtérbe helyezi a kulcskompetenciák kialakítását
- a tanulók alapkészségeit alakítja, fejleszti, és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, tovább építhető alpműveltséget nyújt
- többféle lehetőséget biztosít a tankötelezettség teljesítésére, felkészít a szakmai vizsgára, valamint a munkába állásra
- az esélyegyenlőség elvének szem előtt tartásával biztosítja iskolánk tanulóinak az azonos lehetőségeket
- lehetőséget ad az ismeretek alkotó alkalmazására, a tapasztalatok megszerzésére, megértésére, általánosításra
- kiemelt figyelmet fordít a tehetségek felismerésére, tehetségük kibontakoztatásának segítésére
- törekszik a gyermeki, tanulói érdeklődés felkeltésére, a motivációra
- olyan - az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a technikára vonatkozó - ismereteket közöl, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világ-képük formálódását és eligazodásukat a szűkebb és tágabb környezetben
- kialakítja az egyéni tanulás módszereit (több idő biztosítása, kedvezőbb csoportméret,)
- arra törekszik, hogy a tanulók körében becsülete legyen a szorgalomnak, tanulásnak és a munkának
- elvárja pedagógusaitól, hogy járuljanak hozzá a diákok életmódjának, szokásaik, értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, éljenek a szemléletesség és az aktivitás elvével, a tantárgyi koncentrációval és az új pedagógiai módszerekkel
- törekszik a humánusra, az egyén és közösségek iránti tiszteletre
- folyamatos ellenőrző, értékelő tevékenységgel javítja munkájának színvonalát, és ezzel biztosítsa a minőséget a nevelő-oktató tevékenységben
- segíti a diákoknak észrevenni és értékelni a jót, megelőzni és felismerni a rosszat
- fontosnak tartja a visszajelzés elvét, mind a gyermek, mind a szülő felé, ezért folyamatosan tájékoztat a tanulói teljesítményekről, ezek változásairól és javításuk akadályairól
- törekszik az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására
- fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akarátát, a reális énkép kialakításának készségét
- felkészíti a tanulókat a felnőtt lét szerepeire
- a tanulókat megismerteti nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel, országunk, térségünk és településeink hagyományaival, hogy ezek megbecsülése révén megerősödjék a haza és a szülőföld iránti szeretetük. Emellett fontosnak tartja az európai azonosságtudat kialakítását, az egyetemes kultúra megismerését, tiszteletét is
- az intézmény szükségesnek tartja a közösséghez tartozás elvének gyakorlati megvalósítását, ezért teret biztosít a sokoldalú, színes iskolai életnek. Olyan légkört kívánunk teremteni, hogy a tanulók második otthonukban érezhessék magukat. Átadjuk és gyakoroltatjuk a demokrácia alapelveit, de tisztában vagyunk a pedagógus vezető szerepének fontosságával is.

1.2.1 Feladataink:

- a tanuló személyiségét, jogait tiszteletben tartjuk, a kötelességeit számon kérjük,
- építünk a gyermeki, tanulói nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra,
- a diákokat bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe,
- az oktatás során figyelembe vesszük a tanulók egyéni képességeit,
- diákjaink előre megismerhetik a velük szemben támasztott követelményeket, így tudhatják mit várunk el tőlük,
- minden gyermek, diák számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére fejlődése minden időszakában, tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban,
- az intézmény életében egymást megbecsülő, tiszteletet adó, toleráns kapcsolatok kialakítására törekszünk,
- az iskola pedagógusai számolnak a nevelés ellentmondásosságának elvével is
- fejlesztő értékelés alkalmazása
- differenciált tanulási lehetőségek biztosítása.

1.2.2 E területen:

- a szülőkkel folyamatos kapcsolattartásra törekszünk, mert tudatában vagyunk annak, hogy bármit adhatunk a gyermekeknek, de semmi sem pótolja a szülői szeretet,
- munkánkat és tevékenységünket úgy szervezzük, hogy az átlátható legyen, intézményünk szívesen fogad minden segítséget,
- igénybe vesszük a térség, a települések oktatási, művelődési, sport, egészségügyi, szociális intézményei, egyházi, civil szervezetei, gazdasági szereplői által felkínált lehetőségeket. A tanulók érdekében törekszünk a széles együttműködésre.

1.2.3 Nevelési céljaink:

- a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint korszerű ismereteik, egyéni képességeik, készségeik, kompetenciáik kialakítása bővítése,
- minden tanuló teljesítse tankötelezettségét, találja meg a képességeinek megfelelő, és iskola által biztosított kilépési lehetőséget, a továbbtanulást biztosító, alkalmazható szaktudás formájában,
- intézményünk építsen ki olyan iskolai környezetet, amely épít települése és saját hagyományaira, az ott élők elvárásaira, ugyanakkor szerves és együttműködő része az egységes középiskolának,
- olyan átjárható oktatási-nevelési szervezetet kívánunk működtetni, ahol a tantervek, a követelmények és az alkalmazott módszerek, mérési eszközök egymást erősítik, kiegészítik, és ahol együttműködés van a tagintézmények dolgozói és tanulói között.

Szakiskola

1.3 A szakiskola célkitűzései

- szociális viselkedési formák elsajátítása
- az önbizalom erősítése
- az egyéni teljesítőképesség reális megítélésének megtanítása
- az érdeklődés felkeltése
- az egyén aktivizálása
- a felelősség vállalására nevelés
- a konfliktuskezelés képességének fejlesztése
- a csoportmunkára nevelés
- segítség a társadalmi politikai helyzet és egyéni lehetőségek megértéséhez
- segítség a szabadidő önálló, értelmes eltöltéséhez.

A szakiskolai képzés első szakaszában a tankötelezettség teljesítésének érvényre jutása mellett a tanulóknak el kell sajátítaniuk azokat az általános készségeket és ismereteket, amelyek az életben való eligazodáshoz, továbbá a szakképzésbe való bekapcsolódáshoz elengedhetetlenül szükségesek. A 9. évfolyamon elsődleges cél az 1 - 8. évfolyamon szerzett ismeretek megszilárdítása, fejlesztése, az ismeretek további bővítése, gyakorlása, valamint olyan készségek, képességek fejlesztése, amelyek megkönnyítik a szakképzésbe való bekapcsolódást. A szakiskola 9. évfolyamán folyó pedagógiai munka sajátossága, hogy a nevelés-oktatás ezen szakaszába beépülnek a szakképesítés megszerzését előkészítő ismeretek. A szakmai előkészítő- és alapismereteket nyújtó órákon fontosnak tartjuk, hogy a többszörösen hátrányos helyzetű, illetve tanulási nehézségekkel küzdő tanulóknak sikerélményt nyújtó, az önálló munkavégzésre serkentő feladatokat adjunk, és ez által felkeltjük a fiatalok szakma iránti érdeklődését.

A szakiskola kilencedik évfolyamán az általános műveltséget megalapozó nevelés-oktatás, továbbá pályaorientáció, szakmai előkészítő ismeretek oktatása folyik, valamint a szakmai alapozó ismeretek elsajátítása folyik.

A szakképzési évfolyamokon – az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott - szakképzési követelmények alapján szakmai vizsgára való felkészítés történik.

A szakiskolában folyó nevelés, a képességek fejlesztése, a közismereti oktatás és a szakmai képzés szerves egységet alkot.

A korosztály nevelésében is folyamatosan jelen kell lenni a fejlődésüket, képességeiket feltáró ellenőrző és értékelő munkának. A szakiskolában az értékelésnek a célja a szűken vett tantárgyi célokon túl a személyiség fejlesztése. Az önértékelési képesség kialakítása nélkülözhetetlen az önálló tanulásra való képesség és igény kialakításához. Törekedni kell az írásbeli és szóbeli értékelés helyes arányának kialakítására. Kiemelt figyelmet kell fordítani a szókinccs bővítésére, a helyes magyar beszéd tanítására, a kifejezőképesség fejlesztésére.

Szakképző évfolyamokon a szakmai tárgyakban a rendszeres szóbeli számonkérés alapkövetelmény.

A tanulók tudásának mérésében nagyobb súlyt kapnak a félévi – végzős szakképző osztályokban félévi vizsga szóban és írásban – és az év végi mérések.

A szakiskola a képességek fejlesztését akkor végezheti eredményesen, ha követelményeiben a tanulók adottságaihoz alkalmazkodik.

A szakiskolában a tanulók a **szakmai vizsga** letételével befejezik iskolai rendszerű tanulmányaikat, ezért a szakiskolának különösen nagy figyelmet kell fordítania:

- a személyiség fejlesztésre,
- az anyanyelv igényes használatára,
- a tanulók érzelmi kultúrájának gazdagítására,
- erkölcsi tudatosságuk erősítésére.

A szakiskolai nevelés-oktatás folyamatában a tanulóknak fejlődik saját egészségük, az emberi környezet és a természet megővésére irányuló felelősségérzet, az igény a leendő munkatársakkal való együttműködő, egyenrangú, szolidáris viszony kialakítására, a közösség és az egyéni érdekek, értékek egyensúlyának megteremtésére.

A szakiskola társadalmi kötelezettsége, hogy a tanulók életpályájuk során ne a társadalom leszakadó, gyakran gondoskodásra is szoruló rétegéhez tartozzanak, hanem a társadalom elfogadott tagjaivá váljanak.

Lehetővé kell tenni a szakiskolai tanulók számára a korábban kialakult tudásbeli és szociális hátrányok felszámolását, a munkaerőpiacon piacképes szakképesítés megszerzését.

A szakiskola első, differenciált pedagógiai eljárásokat igénylő szakaszában az új ismeretek átadása mellett vállalja az általános iskolai ismeretek rendszerezését, a hiányok pótlását, a gyengébb képességű tanulók fejlesztését a tovább haladáshoz szükséges szintre.

A tanulók számára fejlődésre ösztönző, differenciált, egyénhez igazodó módszereket kell alkalmazni, hogy elkerülhetővé váljanak az iskolai kudarcok.

A tanulók tekintélyes része mellett, hogy tanulásban akadályozott, még hátrányos helyzetű családból is érkezik, e körben gyakori az emocionális törődés hiánya, s ez a felnőttek világával kapcsolatos konfliktusokhoz vezet.

A szakemberek szerint a családi szocializáció hiányosságai határozzák meg a legsúlyosabb problémák kialakulását.

A tanulókra jellemző:

- az alacsony tanulási és teljesítménymotiváció
- a szétszórt figyelem
- a lassú tanulási tempó
- a kitartás hiánya
- a gyenge rendszerező- és absztrakciós képesség
- a mondanivaló megfogalmazására való gyakori képtelenség
- rezignáció vagy agresszivitás
- a frusztrációkkal szembeni gyenge tűrőképesség
- az önállótlanág
- a felnőttekkel szembeni bizalmatlanság és távolságtartás

Ez azonban nem jelenti azt, hogy ezek a fiatalok nem képesek sikerek elérésére.

A szakmunkástanulásra felkészítő programban egyenrangúnak tekintjük a gyakorlat, az elmélet és a nevelés területeit.

1.4 A célok megvalósulásának kritériumai

- javuljon a tanulók motivációja (sikerélmény)
- a 9. osztályban a szerzett tapasztalatok alapján megalapozott pályaválasztási döntést hozzanak

- a tanulók olyan kompetenciákat, magatartásformákat ismerjenek meg és gyakoroljanak, amelyekre a szakképzésben és a munkába állásuk után szükségük van
- sajátítsák el a tanult szakmájuk előírt követelményeit.

A hátránykeltő specifikumok elsődleges együttesét a nevelési környezet, a családi környezet különféle hiányai alkotják. Hátránykeltők bizonyos családi jellemzők is: a nagyon alacsony szociokulturális szint, az ingerszegénység, a motivátlanság, vagy akár egy minimális igényszint hiánya, az egyre több családot sújtó szegénység. Nehéz eldönteni, ok-e vagy következmény egy-egy, a társadalmi beilleszkedést is súlyosan veszélyeztető kedvezőtlen személyadottság, tanulási és kommunikációs probléma, az alkohol- és drogfüggőség, a bűnözés. Sok szempontból hátrányos helyzetűeknek tekinthetők a nevelőotthonból kikerülő fiatalok is. A fent említett helyzetű valamint a gyengébb tanulmányi eredményeket produkáló rétegeket - a tapasztalat azt mutatja - főként a rövidebb képzési idejű, egyszerűbb szakmai programokat kínáló szakiskola fogadja. A hátrányos helyzetű tanulók számára kidolgozott előkészítő és kiegészítő programokat ezért a szakiskolai követelményeknek megfelelően kell kialakítani. Annál is inkább, mert a szakiskola által szervezett 9. - általánosan képző - évfolyamokon a törvény értelmében szakmai előkészítő ismeretek is oktathatók. Mivel a peremcsoportokhoz tartozó fiatalok nem oktathatók igazán hatékonyan a csak közismeretet átadó iskolákban, hisz náluk elsősorban a gyakorlati ügyességet az érdeklődést, a megtalált szakmai képességeket és teljesítményeket lehet sikeresnek minősíteni, a problémák megoldásához a legmegfelelőbb terepet éppen az ilyen, kifejezetten a gyakorlati-funkcionális készségekre és tudásra koncentrálnó képzési modell kínálja. E képzési modellben nagyon fontos, hogy egyes tanulók képességeitől és szükségleteitől függően mindig elég idő álljon rendelkezésre az elmaradottak pótlására is. A képességek fejlesztése, a gyakorlatorientált oktatás a fizikai állóképesség növelése a szociális létfenntartó képességek, valamint az aktív sorsformálás képességeinek fejlesztésére irányulnak, egyebek között:

- az önismeret
- az önérvényesítés
- a stressz- és konfliktuskezelés
- a kommunikációs képességek
- az intellektuális megismerés technikáinak elsajátítására.

A tanulócsoporthoz tartozó összetétel a szakképző osztályokban nagyon heterogén. A tanulási nehézségekkel küzdő tanulók sok türelmet, odafigyelést, segítséget igényelnek a gyakorlati és elméleti órákon. Az oktatók, szakoktatók csak összehangolt munkával, segítségnyújtással, következetes és folyamatos odafigyeléssel, felzárkóztatással tudják őket megfelelő munkára, önálló tanulásra ösztönözni. A hátrányos helyzetből, a megfelelő családi háttér hiányából adódó magatartás problémákat csak a nevelési módszerek helyes megválasztásával, a szabályok betartatásával tudjuk kezelni.

A szakiskolai oktatás alapvető célja tehát, hogy tanulói képesek legyenek sikeres szakmai vizsgát tenni, majd szakmájukban elhelyezkedni. Tudásuk, képességeik és készségeik megfeleljenek a munkába állásuk során támasztott elvárásoknak, követelményeknek.

A hatékony és motiváló tanulási módszerek elsajátítása révén növekedjen képességük szakmai és más munkatevékenységükért és alkotó megtanulására, a folyamatos fejlődésre, továbbképzésre és szükség esetén szakmaváltásra.

1.5 Alapfokú szakképesítések

A szakmára való felkészítéshez, az intézmény keretein belül megszerezhető szakmák megismeréséhez nyílt nap szervezésével kívánunk segítséget nyújtani a 8-9. osztályos tanulóknak, szüleiknek, és gondviselőiknek.

A szakképesítések, amelyek kevés elméleti ismeretet, inkább gyakorlati készséget biztosítanak és szakképzettséget igénylő, elsősorban fizikai erőfelfejtést kívánó meghatározott munkakörök, foglalkozások ellátására jogosítanak.

Intézményünk az alapidokumentumban szereplő szakmákból a felvételi eljárás meghirdetése előtt dönt a tanulói igények, a gyakorlati oktatási helyszínek igénye valamint az intézmény személyi feltételei alapján minden évben.

- **31 542 01 bőrtárgykészítő**
- **21 542 02 textiltermék-összeállító 2 év**
- **21 622 02 parkgondozó 2év**
- **31 346 02 számítógépes adatrögzítő 2év**
- **21 542 01 lakástextilkészítő 2év**
- **34 582 03 szerkezetlakatos / 073 210 03 / 4 év**
- **34 582 14 kőműves / 073 20 608 / 4 év**
- **34 582 04 festő, mázoló, tapétázó/ 073 206 05 / 4 év**
- **31 582 09 falazó kőműves 2 év**
- **21 582 01 szobafestő 2 év**
- **21 814 01 családellátó 2 év**
- **31 814 01 háztartásvezető 2 év**
- **készségfejlesztő iskolai nevelés-oktatás / 2+2 év/**

Modulok: Habilitációs célú munkavégzés integrált munkavégzésre nem képes tanulók részére, Háztartástan – életvitel, Mézeskalács-sütő, Szövött-tárgy készítő készségfejlesztő kerettanterv.

A felsorolt szakmák szakmai programjait külön dokumentáció tartalmazza.

1.6 Készségfejlesztő szakiskola

Iskolánkban 2008. szeptember 1. óta folyik készségfejlesztő szakiskolai képzés. A gyakorlati képzések az iskola tanműhelyeinkben (szövő, parkgondozás,) tankonyhában zajlik.

A készségfejlesztő iskola a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanulók részére biztosítja az életkezdéshez való felkészülést egyszerű betanulást igénylő munkafolyamatok elsajátítását, továbbá a szakképzésben részt venni nem tudó enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára nyújt a munkába álláshoz és az életkezdéshez szükséges ismereteket. Enyhe értelmi fogyatékos tanuló készségfejlesztő iskolába akkor vehető fel, ha a szakiskola előkészítő kilencedik évfolyamát sikertelenül teljesítette.

A készségfejlesztő iskolának négy évfolyama van, amelyből

- kettő közismereti képzést folytató évfolyam,
- kettő, az életkezdéshez való felkészülést, a munkába állást lehetővé tevő egyszerű betanulást igénylő munkafolyamatok elsajátítását célzó gyakorlati jellegű évfolyam.

A 12. évfolyam végén modulzáró vizsgával zárul, melyről tanúsítványt állít ki intézményünk.

A sikeresen teljesített gyakorlati évfolyam új modulok tanulásával folytatható.

1.6.1 A készségfejlesztő iskola célja és feladata

A készségfejlesztő iskola 9-10 közismereti évfolyamai az általános iskolai nevelés-oktatás koncepcionális folytatása, átmenetet képez az alapfokú és középfokú oktatás-nevelés között. A nevelés-oktatás célja az általános iskolában elsajátított életkezdéshez, pályaválasztáshoz kapcsolódó ismeretek megerősítése, a gyengébb vagy sérült funkciók fejlesztése, kompenzálása, a felnőtt életben elérhető munkatevékenységek iránti motiváció felkeltése, a gyakorlati tevékenységek elsajátításához szükséges kompetenciák, magatartásformák kialakítása, a gyakorlati képzés sikerének megalapozása. A tanuló megismeri a gyakorlati évfolyamok munkatevékenységeit, felkészül a gyakorlati ismeretek és tevékenységek elsajátításának megkezdésére.

A képzés során a tanuló megismeri, fokozatosan magáévá teszi és elfogadja a reális, képességeit, érdeklődését, lehetőségeit figyelembe vevő, számára elérhető életperspektívát, kialakítja életcéljait felnőtt segítségével. Megismeri és alkalmazza a segítségkérés és elfogadás aktuális helyzetéhez szükséges formáit, társas kapcsolataiban és kommunikációjában kialakul a megfelelő önbizalomra épülő bátorság, a helyes önértékelésen alapuló közösségi magatartás.

Az eltérő tanulási képességek miatt szükséges az egyéni megsegítés és bánásmód alkalmazása, folyamatosan szem előtt tartva a gyakorlati felkészítés eredményességének megalapozását.

Különösen nagy hangsúlyt kell helyezni a gyakorlati tevékenységekkel és a munkavállalással kapcsolatosan a kommunikáció fejlesztésére a beszéd értése és a beszédprodukció, illetve alternatív kommunikációs eszközök területén egyaránt. A tevékenységek elsajátításának érdekében fontos a nagymozgásos fejlesztés a megfelelő állóképesség kialakulásához, a finommotoros koordináció fejlesztése a sikeres munka- és feladatvégzéshez.

A készségfejlesztő iskola olyan nyitott szellemiségű, befogadó intézmény, amelyben minden tanuló számára lehetővé válik a képességeinek megfelelő ismeretek elsajátítása, a munkatevékenységekben rejlő sikerélmény biztosítása, az eltérő adottságok elfogadása és a tanulói közösség ösztönző erejének, lendületének kiaknázása.

A készségfejlesztő iskola célja, hogy az értelmileg akadályozott tanulók tanulmányaik befejeztével viszonylag önálló életet éljenek, legyenek képesek irányítással egyszerű munkafolyamatok elvégzésére, rendelkezzenek azokkal az ismeretekkel és készségekkel, amelyekkel alkalmazkodni tudnak a családi és munkahelyi közösségekbe.

1.6.2 A célok érdekében a készségfejlesztő iskola feladata

- a tanulók kommunikációs szintjének fejlesztése
- ismeretek nyújtása a természeti – társadalmi környezetről
- önismeret kialakítása, elmélyítése
- a tanulók felkészítése az eszközök, szerszámok rendeltetésszerű használatával és egyszerű munkafolyamatok elvégzésére
- alapvető ismeretek nyújtása a munkával és a társadalmi együttéléssel kapcsolatos jogokról és kötelezettségekről

1.7 Gyermekvédelem

A gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok a Pedagógiai Program 14. pontban található meg.

1.8 A szülő, a gyermek és a pedagógus együttműködésének formái

Az együttműködés formái a Pedagógiai Program 16. pontban található meg.

1.9 A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A Pedagógiai Program 29. pontjában található meg.

A szakmák kerettantervei külön dokumentumban találhatóak.

Kollégium

1.10 KOLLÉGIUMI NEVELÉS ORSZÁGOS ALAPPROGRAMJA

Az Alapprogram a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról szóló 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet alapján (a továbbiakban: Nat) kiemelt fejlesztési feladataihoz illeszkedve, azokat érvényesítve elősegíti a tanulók sokoldalú fejlesztését, nevelését, oktatását.

Intézményünkben a kollégium nem önálló fenntartású feladatellátási hely. Az általános iskolai és szakiskolai tanulók férőhelyét biztosítja heti munkarendben, hétfőtől, péntekig.

Az alapprogram összhangban a köznevelési törvénnyel megalapozza és kijelöli a szakmai fejlesztés irányait, valamint meghatározza a kollégiumok nevelési alapelveit.

Az alapprogram azokra a hazai és európai nevelési értékekre és haladó hagyományokra épít, amelyek megalapozták a jelenlegi magyarországi kollégiumi nevelést, különös tekintettel a humanista, nemzeti közösségi értékekre, továbbá a tehetséges tanulók kiválasztásában és gondozásában, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásában, az esélykülönbségek csökkentésében, a kultúra közvetítésében betöltött szerepükre.

Felhasználja a pedagógiai, a pszichológiai és a szociológiai tudományok korszerű kutatási eredményeit.

Figyelembe veszi a Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekben, egyezményekben vállalt kötelezettségeket, a gyermek nevelésével, oktatásával és védelmével összefüggő törvényeket és jogszabályokat.

1.11 A kollégiumunk társadalmi szerepe:

A kollégiumunk a közoktatási rendszer szakmailag nem önálló intézménye. Alapfeladata, hogy megteremtse a megfelelő feltételeket azon tanulók számára, akiknek lakóhelyén nincs lehetőség a tanuláshoz, a tanulási képességet vizsgáló bizottságok javaslatai alapján történő iskolaválasztáshoz való joguk érvényesítésére, a kisebbségi oktatásra, illetve akiknek a szülő nem tudja biztosítani a tanuláshoz szükséges körülményeket. A kollégium együttműködik az intézményünkkel, figyelembe véve pedagógiai célkitűzéseinket.

Tevékenysége során kiegészíti a családi és iskolai nevelést, egyben szociális ellátást, biztonságot és érzelmi védettséget nyújt a tanulóknak. A kollégium a megfelelő pedagógiai környezet biztosításával elősegíti a társadalmi szerepek tanulását, a közösségi együttélés, az önkormányzó képesség, a döntés és felelősség, a konfliktuskezelés demokratikus technikáinak megszerzését, gyakorlatát.

Ezzel a kollégium sajátos támogatást nyújt a sikeres társadalmi beilleszkedéshez.

1.12 A kollégiumi nevelés célja

A kollégiumi nevelés célja a diákokthoz adta lehetőségekkel, sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésnek segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása.

1.13 A kollégiumi nevelés főbb alapelvei

A kollégiumi nevelés célja legfőképp a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása.

A kollégium – céljai elérése érdekében – diákközpontú, az egyén és a közösség harmóniáján alapuló környezetet és tevékenységrendszert alakít ki, melynek főbb alapelvei:

- a) az alapvető erkölcsi normák érvényesítése
- b) a nemzeti hagyományok megőrzése, a nemzeti azonosságtudat fejlesztése;
- c) a tanulók és közösségeik iránti felelősség, a bizalom, a szeretet, a segítőkészség
- d) az alapvető emberi és szabadságjogok, valamint a gyermekeket megillető jogok érvényesítése;
- e) a nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása;
- f) szakmai és intellektuális igényesség, kulturált stílus a pedagógus tevékenységében;
- g) az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembevétele;
- h) építkezés a tanulók aktivitására, öntevékenységére, önszerveződő képességére;
- i) az integrált nevelés, az integrációt elősegítő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- j) a szülőkkel, a kollégiumhoz kapcsolódó iskolákkal, a társadalmi környezettel való konstruktív együttműködés;
- k) a nemzetiségi azonosságtudat tiszteletben tartása, ápolása.

1.14 Személyi feltételek, elvárások

A kollégiumban a nevelési feladatokat- a köznevelésről szóló törvényben meghatározott végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező- nevelőtanár végzi, aki

- rendszeres önképzéssel, szervezett továbbképzéssel megújított, korszerű szakmai ismeretekkel rendelkezik;
- képes a nevelési folyamat megszervezésére, irányítására, ellenőrzésére, értékelésére; jártas a különböző pedagógiai eljárások alkalmazásában;
- egyéniségével, megjelenésével, felkészültségével, műveltségével, életmódjával követendő példaként szolgálhat a kollégisták előtt;
- megfelelő empátiával rendelkezik, nevelői eljárásaiban, pedagógiai kommunikációjában a tanulók iránti tiszteletet, bizalmat és szeretetet helyezi előtérbe;
- folyamatosan együttműködik a tanulók közösségeivel, a nevelésükben részt vevő személyekkel, intézményekkel, kisebbségi szervezetekkel, önkormányzatokkal;
- szakmai tevékenysége során együttműködik a kollégiumi nevelőtestület vezetőivel és tagjaival;
- képes a konfliktusok eredményes kezelésére.

A kollégiumban a nem pedagógus munkakörben foglalkoztatott alkalmazottak munkáját is a gyermekközpontúság, a nevelés eredményességének támogatása jellemzi. Jelenlétük, megnyilvánulásaik, tevékenységük és annak színvonala is nevelési tényező.

1.15 Tárgyi, környezeti feltételek, elvárások a kollégiumban

A kollégium belső és külső környezete biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, szolgálja a kollégisták biztonságát, kényelmét, megfelel az otthonosság általános kritériumainak. Megteremti- a jogszabályi előírásoknak megfelelően- a nyugodt tanulás, az önálló ismeretkörök működésének feltételeit.

A kollégium gondoskodik a tanulók nyugodt pihenéséről, az egyéni visszavonulás lehetőségéről.

1.15.1 A kollégiumi élet megszervezése

A kollégium az iskola mellett működő intézményegység. Nyitva tartása hétfőtől-péntekig.

A kollégium- belső életének szabályozása során- biztosítja a gyermekek optimális testi-lelki fejlődésének feltételeit, figyelembe véve a speciális tanulói, szülői és iskolai igényeket, valamint az intézményi szokásokat is. A tanulók napi életének kereteit úgy szervezi, hogy az egyes tevékenységek belső arányai- a jogszabályi keretek között- a tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjanak. A belső szabályozás kiemelt eszköze a pedagógiai ösztönző rendszer működtetése.

A kollégiumi élet megszervezésében jelentős szerepet tölt be a kollégium diákönkormányzata. A kollégiumnak biztosítani kell, hogy a tanulók választott tisztségviselőik révén részt vehessenek a tanulóközösségek mindennapi életével kapcsolatos célok kijelölésében, a feladatok végrehajtásában, valamint az elért eredmények értékelésében. Lehetővé kell tenni, hogy a diákönkormányzat tagjai és vezetői megismerjék- és a mindennapi gyakorlatban váljanak képessé felelősen alkalmazni- a demokratikus érdekérvényesítés, problémamegoldás és konfliktuskezelés technikáit, módszereit.

A kollégium a maga sajátos eszközeivel kiépíti, erősítve a kollégiumi közösség együvé tartozását.

1.16 A kollégium kapcsolatrendszere

A kollégium, nevelési feladatainak eredményes megoldása érdekében, rendszeres kapcsolatot tart a szülőkkel, egyéb törvényes képviselőkkel, szülői szervezetekkel (közösségekkel), a kapcsolódó iskolákkal, társintézményekkel, szociálisan hátrányos helyzetű tanuló, valamint veszélyeztetett gyermek esetében a gyermekjóléti szolgálattal, a település- a tanulók nevelésében érintett- intézményeivel, civil szervezeteivel, szakmai közösségeivel, a helyi kisebbségi önkormányzatokkal.

A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában a kollégium nyitott és kezdeményező. A kollégiumok pedagógiai programjukban rögzítik a szülőkkel és az iskolákkal való kapcsolattartás és együttműködés formáit, melyek alkalmazkodnak a kollégium feladataihoz.

A szülőkkel való kapcsolattartás folyamatos. A diákotthonunk hétközi ellátást biztosít, így azokkal a szülőkkel, akik hétfőn hozzák a gyerekeket, pénteken jönnek értük, hetente találkozunk, megbeszéljük a gyermekekkel kapcsolatban felmerült problémákat, illetve tájékoztatást adunk és kérhetnek a heti történésekről.

A nagyobb tanulók szüleivel ritkábban találkozunk. Év elején szülői értekezlet keretében, illetve azokon a fogadóórákon, amelyekről a szülőket tájékoztatjuk és rendelkezésükre állunk, illetve sürgős esetekben bármikor elérnek bennünket a hét folyamán. Alkalmanként az írásos és telefonon történő tájékoztatás is szükséges.

1.17 Gyermekvédelem

Az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelősünk péntekenként áll a szülők rendelkezésére és folyamatosan segít megoldani a felmerülő problémákat, kapcsolatot tartva a települések önkormányzataival, gyermekvédelmi felelőseivel.

Gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység és a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok a Pedagógiai Program 14. pontban található meg, mely a Kollégiumra is vonatkozik.

A megyei egészségügyi pénztárokkal is együttműködünk, segítve a szülőket az őket megillető gyermekeik utáni, illetve a kísérőknek járó útiköltség visszatérítés rendezése miatt.

1.18 A kollégiumi tevékenység szerkezete

A kollégium- igazodva a közoktatási törvény rendelkezéseire- a nevelési folyamat során a tanulói tevékenységeket- annak céljától, jellegétől függően- csoportos és egyéni foglalkozások keretében szervezi. Külön figyelmet fordít a nemzeti és etnikai sajátosságokra és a fogyatékos tanulók egyéni szükségleteire.

A tanulói részvétel szempontjából a kollégiumi foglalkozás lehet:

1.18.1 Felkészítő foglalkozások a kollégiumban:

1.18.1.1 Tanulást segítő foglalkozások:

- a) rendszeres iskolai felkészülést biztosító egyéni és csoportos foglalkozás,
- b) differenciált képességfejlesztő, tehetség-kibontakoztató foglalkozás,
- c) a bármely okból lemaradó tanulók felzárkóztatása, hátránykompenzáció,
- d) a tantárgyi ismeretek bővítése és a pályaválasztás segítése érdekében szervezett szakkörök, diákkörök,
- e) tematikus csoportfoglalkozás.

1.18.1.2 Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító foglalkozások:

Csoportvezetői foglalkozások:

- a) közösségi foglalkozás a kollégiumi csoportok számára: a csoport életével kapcsolatos feladatok, tevékenységek, események, problémák megbeszélése, értékelése
- b) tematikus csoportfoglalkozások: az e rendeletben előírt témakörök, időkeretek között szervezhető foglalkozások

1.18.1.3 A kollégiumi közösségek szervezésével összefüggő foglalkozások:

- a) diákönkormányzatok működésének támogatása, diákönkormányzatot segítő pedagógus közreműködésével
- b) kollégiumi diákfórumok (kollégiumi gyűlés, kisebb közösségek szerinti megbeszélések)

1.18.1.4 A tanulókkal való egyéni törődést biztosító foglalkozások:

- a) a foglalkozásokon (tanulói vagy pedagógusi kezdeményezésre) a diákok feltárhatják egyéni problémáikat
- b) ezek megoldásában számíthatnak a pedagógus tanácsaira, segítségére

1.18.1.5 Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások:

Állandó vagy adott eseményre szerveződő kollégiumi diákcsoportok számára szervezett

- a) irodalmi, képzőművészeti, zenei, tánc, vizuális képességeket fejlesztő művészeti,
- b) természettudományos, műszaki, vállalkozói, gazdasági ismereteket bővítő szakmai,
- c) egészséges életmódra nevelést, a rendszeres testedzést szolgáló sportcélú,

- d) a hasznos gyakorlati ismeretek megszerzését, az önellátás képességének fejlesztését célzó,
- e) a pályaorientáció szempontjából is fontos tartalmakat hordozó,
- f) szakkörök, szakmai, művészeti foglalkozások, kollégiumi sportkörök, rendezvények, versenyek, vetélkedők,
- g) önérvényesítő foglalkozások.
- h)

1.18.1.6 Közösségi életfejlesztésének módszerei, eszközei:

Témanapok, témahetek, projektek.

- a) A kollégiumok bekapcsolódhatnak az EMMI által kezdeményezett központi témahetek megvalósításába.
- b) Az Alapprogramban rögzített témakörökben a kollégiumunkban szervezhetnek témanapokat, témaheteket, projekteket is, amelyekben a kollégiumi nevelés fő céljaihoz és alapelveihez kapcsolódó, ill. a csoportfoglalkozások keretterveiben előírt tartalmakat a kollégiumok sajátosságaihoz igazodva dolgozzák fel.
- c) A témanapok, témahetek, projektek keretében el lehet térni a hagyományos csoportszerveződési keretektől. Az eltérések nem növelhetik a foglalkozások heti időkereteit és a tanulók terheit.

1.18.1.7 Hagyományaink és sport

Az éves foglalkozási tervben szerepelnek a hagyományaink ápolását szolgáló ünnepeink (Mikulás, karácsony, farsang, mozi, színház, múzeumlátogatás, sportrendezvények, íjászat, kerékpározás, asztalitenisz, labdarúgás, kirándulási lehetőségek, kézműves foglalkozások.)

1.19 A kollégiumi foglalkozások kerettervében szereplő témakörök:

- tanulásmódszertan
- önismeret, pályaválasztás
- művészet és digitális kultúra
- környezeti nevelés
- életmód, életvitel, háztartási ismeretek
- egyén és közösség
- európaiság, magyarság, nemzetiségi lét

Minden héten kötelező csoportfoglalkozással számolunk, minimum 19 órában csoportokra beosztva a fent megjelölt témákkal foglalkoznak, a további idő a csoport tagjainak ügyeivel, szervezésével, közösségi feladatok megszervezésével telik.

Az általános iskoláskorúaknál 1 csoportnak nevezzük az egy-egy hálóban elhelyezett gyerekek csoportját (általában 6-6- fő, vegyes csoport 1-8 osztályig), akiknek külön gyermekfelügyelője van és a foglalkozási tervnek megfelelően mindig más csoportokban van kötelező foglalkozás. A szakiskolás tanulók többnyire 1 csoportnak számítanak, kivéve, ha a foglalkozások indokolják a külön fiú és lány csoportokat.

A kollégiumi foglalkozások keretprogram terve a pedagógiai program mellékleteként szerepel.

A kollégiumi nevelés eredményessége

Az iskolai szülői munkaközösség jogosult figyelemmel kísérni a tanulói jogok érvényesülését, a pedagógiai munka eredményességét. Iskolánkban a szülői munkaközösség képviselői útján történik ez.

A kollégium a szülővel és iskolával együttműködve hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló eredményesen fejezze be tanulmányait, választott iskolájában.

A tanuló a kollégiumi nevelési folyamat során elsajátítja a társadalomba való beilleszkedéshez és a családi életben, a hivatás gyakorlásában, az állampolgári létben az önálló életvitelhez szükséges alapvető ismereteket, képességeket, értékeket:

- Elsajátítja és követi az alapvető erkölcsi normákat;
- Képes az egészséges és kulturált életmód kialakítására;
- Sokoldalú képzettsége, műveltsége párosul az új ismeretek befogadásának és a folyamatos megújulásnak a képességével;
- Kialakul reális társadalomképe;
- Rendelkezik az önszerveződéshez, a demokratikus érdekérvényesítéshez szükséges képességekkel;
- Tudása versenyképes, önértékelő képességre, szakmai felkészültségre alapozva választ tud adni a szakmai kihívásokra;
- Képes az együttműködésre, az emberi kapcsolatok kialakítására és tovább építésére;
- Másokhoz való viszonyában toleráns, empátiával rendelkezik, társadalmi szemléletét a szolidaritás jellemzi;
- Ismeri nemzetünk, nemzeti és etnikai kisebbségeink kulturális, történelmi hagyományait.

A kollégiumi nevelés eredményességének értékelésekor figyelembe veendő, hogy a nevelési folyamat milyen kiindulási állapotból, milyen feltételek mellett fejtette ki hatását.

Ha eredményesen több szakmát, vagy akár iskolánkban megszerezhető valamennyi szakmát elsajátította, már eredményesnek mondhatjuk a nevelésünket.

Ha a munkába állásukban is segíteni tudunk, akkor mondhatnánk teljesen eredményesnek munkánkat.

Fejlesztő Iskolai Csoport Rehabilitációs Pedagógiai Programja

A rehabilitációs pedagógiai program a tanköteles korú, súlyosan-halmozottan sérült gyermekeknek, fiataloknak nyújt iskolai keretek között – „fejlesztő iskolai csoport” – fejlesztési lehetőséget.

„Súlyosan, halmozottan fogyatékos az a személy, akinél minimum kettő, vagy ennél több humán funkciót megalapozó biológiai területen – mint az értelem, a mozgás, a hallás-, látás- és beszédrendszer anatómiai struktúráiban állapítható meg sérülés. Mindezen károsodások súlyos, vagy extrém mértékű fellépésével kell számolni. Ezen túl lehetséges, hogy valamely krónikus, vagy akut idegrendszeri, belgyógyászati betegség megjelenése mutatható ki.”

1.20 Bekerülés feltételei

A Szakértői és Rehabilitációs Bizottság Szakvéleménye alapján az a gyermek kerülhet a csoportba, aki az adott évben augusztus 31-ig betölti a 6. életévét. A fejlesztő iskolai oktatás 16 éves korig kötelező, 23 éves korig meghosszabbítható.

1.21 Célok:

A fejlesztő iskolai oktatás iskolai körülmények között olyan fejlesztést nyújt, mely, törekszik képessé tenni a tanulókat szűkebb és tágabb környezetük egyre bővülő megismerésére, saját életük, mindennapi élményeik megélésére, és az ezekben való egyre tevékenyebb részvételre, továbbá egyszerű társas kapcsolatok kialakítására, fenntartására, aminek eredményeképpen jobb minőségű életet élhetnek.

1.22 Feladatok:

- A családban már kialakított szokások jelzések, megszerzett képességek, készségek, elsajátított tudásanyag feltérképezése és az iskolai életbe való lehetőség szerinti beépítése, fejlesztése.
- A súlyosan, halmozottan sérült tanulók épen maradt funkcióira alapozva a sérült funkciók fejlesztése egyéni lehetőségeik szerint a kidolgozott rehabilitációs pedagógiai program, egyéni fejlesztési tervek alapján.
- Elemi szintű ismeretek elsajátíttatása szűkebb és tágabb környezetük jelenségeiről.
- A kommunikáció egyénenként változó lehetőségeinek feltérképezése, a tanulók állandó ösztönzése a számukra lehetséges önkifejezési módok tudatos alkalmazására, gyakorlására.
- A tanulók mozgásállapotának lehetőség szerinti javítása, a meglévő funkció állandó fejlesztés, az önállóan kivitelezhető mozgások adta lehetőségek folyamatos kihasználása, a kóros tartási-, mozgásminták lehetőség szerinti leépítése.
- A szociális készségek, társas kapcsolatok, elemi magatartási formák megismertetése.
- A szabadidős és játéktevékenységben való aktív részvétel elősegítése.
- Szoros kapcsolattartás a szülőkkel a tanulók eredményes fejlesztése, a szülő- gyermek kapcsolat segítése érdekében.

1.23 Alapelvek:

- **Komplexitás és személyiség központúság**

Minden gyermek esetében egyénileg kell felmérni a szükségleteket, képességeket, igényeket és ez alapján megtervezni, végrehajtani, értékelni a pedagógiai folyamatot.

Az egyes funkciók gyakorlását nem szeparáljuk, hanem minden fejlesztési területet egyaránt bevonva komplexen közelítjük meg az adott személyiséget. Így az oktatás, fejlesztés, képzés, terápia, ápolás, gondozás szervesen összefonódik.

- **Interakció, kommunikáció**

Mindkettő esetében a legfontosabb jellemző a kölcsönösség, hiszen mindkét fél befolyást gyakorol a másikra. A súlyosan, halmozottan fogyatékos gyermek esetében a pedagógusnak csökkentenie kell a gyermekhez viszonyított távolságát, ezáltal testi kontaktuson keresztül közvetíteni a világ személyeit, tárgyait, jelenségeit. Olyan kommunikációs stratégiákat kell kidolgozni, melyben szavak nélkül is értelmezni kell tudni a gyermek testnyelvének preverbálisan közvetített üzeneteit, s adekvátan kell azokra válaszolni.

- **Kooperáció**

Ezeknek a gyermekeknek szinte minden cselekvéshez szükségük van partnerre. A kooperáció együttműködést jelent, miszerint a pedagógus, asszisztens a gyermekkel együtt közösen vesz részt az adott tevékenységben. Olyan tanulási formákat kell kialakítani, melynek során lehetőség nyílik az élmény- és tapasztalatszerzésre, a világot tehát közösen kell megélni és alakítani.

- **Differenciálás, individualizáció**

A súlyosan halmozottan fogyatékos gyermekek csoportja rendkívül heterogén. A differenciálás a tanulászervezésben két jelentésben valósulhat meg:

- pedagógiai szemlélet,
- érzékenység az egyéni különbségek iránt,
- pedagógiai gyakorlat, mely során a különbségekhez való illeszkedés, valósulhat meg, minden rendelkezésre álló eszköz segítségével.

A megsegítés a gyermekek egyéni gyogyepedagógiai diagnosztizálása alapján egyéni (individuális) fejlesztési terv alapján folyik. A konkrét célkitűzésektől a didaktikai – metodikai elemek kiválasztásán és a feladatok megvalósításán keresztül, egészen az értékelésig, mindig egyénre szabott eljárásokat lehet (és kell) alkalmazni. Természetesen az individualizáció nem gátolhatja a közösségi nevelés megvalósulását, hiszen a társas kapcsolatok nélkülözhetetlenek a szociális kapcsolatok alakulásához, fejlődéséhez.

- **Normalizáció, participáció**

Célunk, hogy a képességekhez mért legjobb szintű társadalmi beilleszkedést érjük el, s ehhez nem a fogyatékos személy hiányzó képességeit kell pótolni – „normálissá tenni” -, hanem életkörülményeit úgy alakítani, hogy abban képességeinek maximumát nyújtva teljes emberi életet élhessen.

1.24 Gyermekvédelem

Az óvodai gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok a Pedagógiai Program 14. pontban található meg.

1.25 A szülő, a gyermek és a pedagógus együttműködésének formái

Az együttműködés formái a Pedagógiai Program 16. pontban található meg.

1.26 A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A Pedagógiai Program 29. pontjában található meg.

1.27 Mérés, értékelés

A fejlesztő iskolai csoportra kidolgozott mérőlap mellékletben található.

Szöveges értékelés félévkor, évvégén készül.

A gyermekek fejlődéséről napi, személyes találkozások alkalmával is tájékoztatnak a pedagógusok.

Utazó gyógypedagógiai hálózat:

A sajátos nevelési igényű gyerekek csoportjába tartozó, tanulási zavarral küzdő (diszlexiás, diszgráfiás, diszkalkuliás), integráltan oktatott tanulásban akadályozott, halmozottan sérült, személyiség és magatartási problémákkal küzdő óvodás és iskolás gyermekek komplex gyógypedagógiai ellátását, fejlesztését több éve vállalja fel intézményünk utazó gyógypedagógiai szolgáltatás keretében.

Ellátási terület Keszthely járás területén működő közoktatási intézményekben: óvodák, általános iskolák, középiskolák. A tanév megkezdése előtt igényfelmérés történik. A Szakértői Bizottságok javaslatában szereplő óraszámok megjelölése. Ezek alapján az ellátási területek kialakítása.

Utazó gyógypedagógiai ellátást a keszthelyi járás oktatási intézményeiben biztosítjuk igényfelmérés alapján óvodákban, általános és középiskolákban. Munkánkat a szakértői szakvéleményre, tanárok, óvónők jellemzésére és saját vizsgálatunkra, megfigyeléseinkre hagyatkozva fejlesztési terv alapján végezzük. A fejlesztési terveket 10 hónapra tervezzük, és az elért eredmények függvényében lépünk tovább.

A Szakértői véleményben megfogalmazott óraszámok alapján foglalkozunk a gyermekekkel egyéni vagy kiscsoportos (2-4 fő) formában.

Fejlesztőmunkánk hatékonyságának fokozása érdekében állandó kapcsolatban vagyunk a Pedagógiai Szakszolgálat gyógypedagógusaival, pszichológussal, a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottsággal és szívesen veszünk részt tanfolyamokon, előadásokon.

Az integrált értelmi fogyatékos gyermekek egyedi sajátosságai eltérnek az átlagostól, ennek megfelelően a lehetséges fejlődés eléréséhez sajátos feltételek, pedagógiai eszközök, módszerek, segédeszközök biztosítása szükséges. Mi gyógypedagógusok, logopédusok segítő partnerként vállalunk feladatokat a problémák megoldásában. Irányítjuk és ellátjuk a gyermekek komplex gyógypedagógia-logopédiai fejlesztését, olyan új sérülés specifikus módszerek, eljárások alkalmazásával, amelyek főként terápiás, korrekciós jellegűek.

A szakmai tevékenység dokumentálása a rendeletben előírt forma nyomtatványokon történik.

1.28 Személyi feltételeink:

- tanulásban akadályozott gyógypedagógus
- logopédus
- szurdopedagógus
- oligofrénpedagógus
- pszichopedagógus
- tiflopedagógus, konduktor, TSMT szakember az intézmény gyógypedagógusai köréből biztosítható.

1.29 Tevékenységi formák:

1.29.1 Egyénre szabott fejlesztési terv kidolgozása –

Alapjául a Szakértői vélemény szolgál – amely biztosítja a gyermek számára az állapotához illeszkedő szolgáltatásokat – kiegészítve megfigyelésünk, saját vizsgálatunk eredményeivel és nem hagyhatjuk figyelmen kívül a befogadó intézmény velünk szemben támasztott elvárásait sem. A terv részletesen kifejti a tantárgyi fejlesztésre, a korrepetálásra, a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó fejletlen vagy sérült funkciók korrigálására, kompenzálására, az alapvető kulturtechnikák elsajátításához szükséges pszichés funkciók kialakítására vagy

fejlesztésére, a motiválásra, az akaraterő fejlesztésére, a kitartó munkavégzés képességének alakítására, az önbizalom fejlesztésére szolgáló gyakorlatokat, módszereket, eszközöket.

Az egyéni fejlesztő foglalkozások egyik legfontosabb feladata – különösen a beiskolázás kezdetén – a tanulást meghatározó, az írás, olvasás, számolás elsajátításához szükséges pszichés funkciók kialakítása, fejlesztése. Ezek a következők:

- Szociális érettség, feladattudat, feladattartás, a megfelelni akarás jelzését, az önálló helyzetmegoldásra való képességet.
- Pontos és differenciált vizuális észlelés.
- A hallott információk pontos észlelése, megkülönböztetése, adott hangok kiemelése, helyes egymásutániségének felismerése, hangkapcsolatok egységbe foglalása.
- Összerendezett, koordinált mozgás, a szem és a kéz együttes mozgása, mozgatni tudása.
- A keresztcsatornák együttműködése, a látott-hallott információk összekapcsolásának képessége és motoros visszaadása.
- Rövid idejű vizuális-verbális memória.
- Szándékos figyelem.

1.29.2 Diagnosztikus eljárások:

Célunk a gyermek minél alaposabb megismerése, képességstruktúrájának feltárása.

Alsóbb osztályfokon a következő tesztek alkalmazunk:

- mozgásfejlettség felmérése – statikus egyensúly – dinamikus egyensúlyozás és koordináció
- A mozgások összerendezettségek kivitelezését figyeljük meg.
- Sindelar mérés
- GMP – diagnosztika, a hallás, a beszédészlelés – és értés vizsgálata.
- Goodenough emberrajz teszt,
- Diszlexia – prognosztika teszt,

Magasabb osztályfokon a gyermekek alapkészségeinek – olvasás – írás - számolás – szintjét, tantárgyi tudás fejlettségét mérjük fel tantárgyi tesztekkel, felmérésekkel.

1.29.3 Az egyéni és kiscsoportos gyógypedagógiai fejlesztés során a következő terápiás eljárásokat alkalmazunk:

- Mozgás-, testséma, téri orientáció fejlesztése:
 - alapvető testhelyzetek felvétele játékos élethelyzetekben
 - járás, futás, ugrás gyakorlatok
 - játékos, az állatok mozgását utánzó gyakorlatok
 - fogás, dobás
 - egyensúlygyakorlatok
 - mozgás és a beszéd koordinálása, ritmusérzék fejlesztése
 - TSMT
 - Alapozó terápia
 - Kulcsár Mihályné: Testséma – téri tájékozódás fejlesztése
 - testrészek felismerése, megnevezése
 - oldaliság tanítása
 - a test elülső, hátulsó részeinek, függőleges zónájának tanítása
 - téri orientáció fejlesztése
- Vizuális észlelés fejlesztése
 - azonosság felismerése – tárgy, kép, szín, forma egyeztetése
 - különbözőség felismerése – válogatás, csoportosítás
 - alak – konstancia – szín, forma, nagyság, hely, téri elrendezés állandóságának kialakítása,

- alak – háttér – elkülönítési képesség fejlesztése
- vizuális információk sorba rendezése, szeriális észlelés fejlesztése
- vizuális memória fejlesztése
- térbeli helyzetek és kapcsolatok észlelésének fejlesztése
- Beszédfejlesztés, olvasás előkészítése – Dr. Gósy Mária: Beszédeszlelés és beszédmegértés, nyelvi készségek fejlesztése gyakorlatok felhasználásával
 - beszédszervek ügyesítése
 - beszédhallást fejlesztő gyakorlatok hangfelismerés, differenciálás, hanganalízis
 - szókincsfejlesztés
 - nyelvtanilag helyes beszédre nevelés
- Finommotorika
 - grafomotoros készségfejlesztés sok-sok manipulációval
- Komplex terápiák
 - Sindelar terápia
 - Nild terápia
- Tárgyi megsegítés során a fejlesztés anyagát az enyhe értelmi fogyatékos tanulók tanmenete szolgáltatja az osztályfoknak, a gyermek készségszintjének megfelelően
- Alternatív pedagógiai módszerek beépítése a mindennapi nevelő munkába: játékoság, változatosság, vizuális és auditív anyagok gazdag felhasználása, elegendő idő biztosítása a tananyag feldolgozásához.

Az eredményes egyéni fejlődés, fejlesztés megvalósításához elengedhetetlen, hogy a tanulók pillanatnyi fejlettségi szintjüknek, terhelhetőségüknek, képességeiknek megfelelő tevékenységeket végezzenek a tanulási helyzetek során. Így a feladatokat eredményesen, sikeresen tudják megoldani, tanulási kedvük, motivációjuk állandósul. A tanulás így nem kellemetlen feladatként, hanem örömforrásként, önmegvalósítási lehetőségként jelenik meg.

Az integrált tanulók gyógypedagógiai megsegítése, fejlesztése az általános iskolák órarendjébe építve, heti két vagy több alkalommal egyéni vagy kiscsoportos formában történik.
- A többségi pedagógusok munkájának folyamatos segítése, szakirodalommal való ellátása, szakmai tanácsadás, a nevelőtestület szemléletének alakítása. A sikeres integrációban legfontosabb a nevelők hozzáállása, elkötelezettsége, elfogadó, támogató attitűdje. Megfelelő fejlesztő eszközök, feladatok végig gondolása az osztálytanítóval egyeztetve. Nyílt nap keretében eddig is hospitálási lehetőséget, speciális gyakorlati, módszertani ismeretek átadását, konzultációt biztosítottunk.
- Figyelemmel kísérjük a tanulók haladását, részt veszünk a részeredmények értékelésében. Segítünk a tananyagot a gyermek képességeihez igazítani, javaslatot teszünk az egyéni fejlesztési szükségletekhez igazoldó módszerváltásokra.
- Felkínáljuk segítségünket az új – az egyéni különbségek kezelését, a differenciálást biztosító – tanulásszervezési módok bevezetésére.
- Javaslataink:
 - kooperatív tanulás,
 - páros,
 - kiscsoportos munkavégzés,
 - önálló, egyéni feladatvégzés,
 - kéttanítós modell

1.30 Kapcsolattartás

1. Szülőkkel – leginkább a folyamatos együttműködéssel, kapcsolattartással segíthetnék a szülők gyermekük beilleszkedését, igen fontos tényező az otthoni segítség folyamatos és rendszeres biztosítása./ szóban, telefonon, írásban, elektronikusan./
 - ✓ az utazó gyógypedagógusok részt vehetnek a szülői értekezleteken
 - ✓ fogadó órák tartása
 - ✓ nyílt órák
2. Integráló iskolák pedagógusaival:
 - szakmai konzultációk, megbeszélések
 - fogadó órák
 - munkaközösségi megbeszélések
 - érzékenyítő programok.
3. Járási, megyei szakértői bizottságok.

1.31 Értékelés

Az utazó gyógypedagógiai hálózat szakemberei minden tanév végén összegző értékelést készítenek a tanulók fejlődésének eredményeiről .

Szakértői bizottságok felülvizsgálatakor szintén összegző értékelést nyújtanak a diákok fejlődéséről.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai, a pedagógusok, osztályfőnökök feladatai

A pedagógusok feladatai

Részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- különbözeti, osztályozó-, javítóvizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete az ügyeleti rend szerint,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- kapcsolattartás az iskola különböző területein dolgozó szakemberekkel,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, és szaktantermek rendben tartása,
- osztályterem rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt az igazgató bízta meg minden tanév kezdetekor, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire
- Együttműködik és segíti a tanulóközösség kialakulását
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti
- Szülői értekezletet és fogadóórát tart
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása, szakvélemények megismerése, jellemzések készítése
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére
- Órát látogat az osztályban.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiségfejlesztés a közoktatási intézmények kiemelt nevelési feladata, amely áthatja az iskolai élet minden területét, nem köthető sem műveltségi területhez, sem tantárgyhoz. Ezek a feladatok az érték közvetítő pedagógiai munka lényegét jelentik. A feladat ellátásában az intézmény nyitott, együttműködik a szülőkkel.

Nevelési módszereink két nagy csoportba oszthatók:

- közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
- közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Erkölcsei nevelés

Az erkölcsi nevelés célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és következményeikért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kialakítása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. A gyermekek ismerjék meg, és tudatosan kövessék az érett emberi magatartás jellemzőit. Fedezzék fel az etikus magatartás kialakításának feltételeit, szabadon választható lehetőségeit, problémáit. Ismerjék el etikai felelősségüket, legyenek nyitottak a másik ember értékrendszerének, etikai, erkölcsi elveinek megértésében, tudják megfogalmazni annak pozitív és negatív kritikáját.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:	
Közvetlen módszerek:	Közvetett módszerek:
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek	
követelés gyakoroltatás segítségadás ellenőrzés, ösztönzés	a tanulói közösség tevékenységének megszervezése, közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása, hagyományok kialakítása, követelés, ellenőrzés
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése	

elbeszélés. tények és jelenségek bemutatása műalkotások bemutatása a nevelő személyes példa-mutatása	a nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében, a követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből
3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása)	
magyarázat, beszélgetés. a tanulók önálló elemző munkája	felvilágosítás a betartandó magatartási normákról, vita, követelés, ellenőrzés

Az erkölcsi-etikai nevelés alapja minden életkorban a példaadás. Minden pedagógus példakép, akár akarja, akár nem. Éppen ezért megfelelően tisztázni és láttatni kell, hogy a személyiség etikus viselkedésének kialakításához az ember életében mi a legnagyobb érték, mit tartunk jónak és rossznak.

Az etikus magatartáshoz meg kell alapozni, és ki kell fejleszteni azokat az erényeket, lelki képességeket, amelyek az emberi személyiséghez hozzátartoznak: az önérzetet, az őszinteséget, a következetességet, a türelmet, a józanságot, a nyitottságot, a felelősséget, a tiszteletet és megbecsülést a másik ember iránt.

Az erkölcsi nevelés az egész társadalom feladata és felelőssége, az összes felnőtté: a családé, a szülőké, a pedagógusoké, sőt még a gyermekeké is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajatítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Kiemelkedő feladat a cselekvő állampolgári magatartás, a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság beláttatása és kialakítása.

Az iskolának meg kell teremteni annak a lehetőségét, hogy a gyermekek megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket. Ha tisztában vannak alapvető jogaikkal, könnyebben megértik, hogy a jogok kötelezettségekkel is járnak, amelyet minden felelősségteljesen gondolkodó embernek be kell tartania.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A nevelés-oktatás folyamatában elő kell segítenünk iskolánk tanulóinak kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését egyéni képességeik szintjén. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

Az önismeret, a reális én-kép és a társadalmi beilleszkedés folyamatához nélkülözhetetlen személyiség szociális kompetenciáinak megalapozása, beilleszkedésének, én-védelmének és önvédelmének kialakítása, különös tekintettel az alábbi területekre: az egészség értékének tudatosítása, az egészségmegőrző szokások kialakítása, a vészhelyzetek és kockázati tényezők felismerése, a kritikai gondolkodás és mérlegelés fejlesztése, a helyzetfelmérésre és döntésre való képesség kimunkálása, a feszültség- és konfliktuskezelés megtanulása, a segítségnyújtás módjai, lehetőségei és felelőssége.

Hozzá kell tehát segíteni tanulóinkat, hogy képessé váljanak érzelmeik hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe való beleélésre, az empátiás képességük fejlesztésére, valamint egymás kölcsönös elfogadására.

Családi életre nevelés

Az iskolai nevelés igen fontos feladata a családi életre felkészítés. Igényt kell támasztani a gyermekekben a családi hagyományok tiszteletére, az ünnepek megtartására, a szűkebb és tágabb család tagjaival való kapcsolat megélésére. Hangsúlyozzuk az egymás iránti megbecsülést, a szülőkhöz, a testvérekhez, az idősebb családtagokhoz való alkalmazkodás értékeit, jelentőségét. Ugyanakkor tisztában kell lenni azzal, egyre több a problémás családi háttérrel rendelkező tanuló. A magukkal hozott szociokulturális hátrányokat az iskolának kell

kompenzálja az érzelmi és szociális kompetenciák fejlesztésével törekedve az esélyegyenlőség megteremtésére, biztosítására

Testi-lelki egészségre való nevelés

Az egészséges életmódra nevelés kiemelt szerepet játszik az egész iskolai életben, az összes tantárgyban, de azoknak kell nagyobb szerepet vállalniuk, amelyek a téma ismereteivel foglalkoznak: környezetismeret, természetismeret, biológia, kémia, fizika, testnevelés és az osztályfőnöki órák. Az iskolai egészséges életmódra nevelésben kölcsönhatásban kell érvényesülnie a mozgás-, és táplálkozás kultúrájának a tisztálkodási szokásoknak. A fő hangsúly a prevención, megelőzésen és az egészséget megőrző szokások kialakításán van.

A testi nevelés célja az egészséges testi-lelki fejlődés biztosítása a szellemi fejlesztéssel egységben, a cselekvéskultúra, a rendszeres mozgás iránti igény felkeltése, a személyiségvonások: bátorság, kitartás, akaraterő, győzni akarás, bajtársiasság, csapatszellem mellett a testi képességek: erő, gyorsaság, rugalmasság, hajlékonyság, ügyesség, állóképesség, valamint összességében a mozgáskészség-, és kultúra fejlesztése, tökéletesítése.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A Nat ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létehez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A környezettudatosságra nevelés célja olyan tudatformálás, mely megtanítja a gyermekeket a környezettel való tudatos együttélésre, a környezetbarát életvitelre.

Az emberi környezetnek része a mesterséges környezet, amely az emberi munka, az emberi kultúra eredménye. Magának az iskolának tárgyi-környezeti megjelenésével, emberi viszonyaival, de mindenekelőtt a GYERMEKHEZ való viszonyulásaival egyfajta esztétikai értéket is kell sugározni.

Az ember és környezete egységes rendszer alkot, így a környezettudatosságra nevelésnek is ökológiai rendszerűnek kell lenni. A szorgalmas, pontos, fegyelmezett munkára nevelés,

munkavégzés következménye azonban nem lehet természeti környezetünk károsítása, pusztítása.

E kell érnünk, hogy a gyerekek lássák és érzékeljék a körülöttünk lévő környezetet közvetlen lakóhelyüinktől a Földig, mint égitestig. Tanítványaink teljes személyiségére kell hatnunk, elsősorban a gyerekek személyes aktivitására, tevékenységére kell építeni, a pedagógusok és közvetlen környezetük példamutatására alapozva.

Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. A pályaorientációnak elő kell segíteni a tanulók pálya- és szakmaválasztási érettségének kialakulását annak érdekében, hogy képesek legyenek megfelelni a választott pálya vagy szakma követelményeinek és elvárásainak. A pályaorientáció eltérő mértékben ugyan, de minden tantárgy feladata, szoros összefüggésben a személyiségfejlesztéssel, és a reális önismeret, énkép kialakításával.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A gazdasági és pénzügyi nevelés célja, hogy a pénzügyi és gazdasági ismereteket az általuk legkönnyebben elérhető csatornákon keresztül juttassa el a tanulókhöz, fiatalokhoz, amelynek eredményeként tudatos és eredményes pénzügyi és gazdasági ismeretanyag, szemléletmód alakulhat ki náluk. Ezáltal az alapvető információk birtokában a felnőtt élethez szükséges életkoruknak megfelelő döntésképességgel, jövőtudatosan hagyják el az iskolát. Rendelkezzenek megfelelő ismeretekkel a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaikat, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát.

Ugyanakkor lássák azt is világosan, hogy az anyagi javak mértéktelen hajszolása milyen következményekkel járhat.

Médiatudatosságra nevelés

A fiataloknak meg kell tanulniuk szükségleteiknek megfelelően szelektálni és szintetizálni az információkat, mindenkor értékelve azok pontosságát, elfogultlanságát és megbízhatóságát. Az általános iskolai nevelésbe, oktatásba megfelelő módon beépített médiaértés-fejlesztés nagymértékben képes hozzájárulni ahhoz, hogy a ma gyermekeiből a jövőben olyan felnőtt

állampolgárok legyenek, akik mindezen képességeik birtokában ismerik a demokratikus társadalom- és ezen belül a média –működésének mozgatórugóit, és így közösségük aktív, tevékeny és hatékony tagjaivá válhatnak.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével kapcsolatban. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. Lehetőség szerint ki kell használni a tanulás társas természetéből adódó előnyöket, a differenciált egyéni munka adta lehetőségeket. Segíteni kell a párban vagy csoportban végzett felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködésen alapuló tanulást.

Egységesség és differenciálás

Az egységesség és a differenciálás érvényesítésének megvalósítását a pedagógiai gyakorlatban az adaptív oktatás jellemzőinek ismerete és annak alkalmazása teszi lehetővé. Az oktatási folyamat akkor adaptív, ha a megvalósítása során a differenciálás és az egységesség elve egyaránt érvényesül. Az adaptív oktatás gondolata, a megvalósítás gyakorlata az egymástól különböző tanulók egyszerre történő eredményes tanításának ellentmondását oldja fel. Egy olyan tanári gondolat- és tevékenységrendszer kínál, amely a tanulók egyéni sajátosságainak figyelembevételére épülve egyszerre biztosítja a differenciálás egyéni fejlesztő hatását és a pedagógiai gyakorlatban megjelenő egységességet.

Az adaptív oktatás feltételei között egyenrangúan szerepelnek a szükséges tanulói sajátosságok – a tanuló tudása, az aktivitásra való készenléte, fejlettsége az önálló munkavégzés és az együttműködés terén, helyzete a társas kapcsolatrendszerben – és a tanulók számára leginkább kedvező tanulásszervezési formák: a frontális munka, a csoportmunka, a párban folyó tanulás, az egyéni munka, az individualizált munka.

A pedagógiai differenciálás háttérében az a törekvés húzódik meg, hogy az egységes tartalmi szabályozás keretei között minden tanuló a neki megfelelő nevelésben és oktatásban részesülhessen optimális fejlődése, egyéni teljesítőképességének teljes kibontakoztatása érdekében. A differenciálásnak nélkülözhetetlen és sok variációban alkalmazott eszköz-együttesként kell megjelennie.

A sajátos nevelési igényű tanulók hatékony oktatása, nevelése érdekében többszintű és változatos differenciálást kell megvalósítani – mind a gyógypedagógiai intézményi, mind az integrált nevelés szervezeti formák esetén – a csoportba sorolás, a célok, a tartalom, a követelmények, a szervezési módok és eszközök vonatkozásában egyaránt. A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulászervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket. A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják ugyanakkor az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében oktatásában (az együttnevelésre vonatkozóan is), a fejlesztésében részt vevő pedagógus megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia, továbbá az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres. Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba. A sajátos nevelési igényű tanulók számára szükséges többletszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, továbbá a speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés.

Az adaptív oktatás gyakorlati megvalósításának két kulcsmozzanata van. Az egyik a bemeneti jellemzők köre, melyek alapjaiban kijelölik az egyéni utat, illetve az annak bejárásához vezető stratégia megvalósítandó pedagógiai mozzanatait. A másik a kimeneti elvárások köre, melyek a prognosztizálható fejlesztés/fejlődés kritériumainak, a kimeneti követelmények meghatározásához nyújtanak segítséget.

A bemenetnél, az iskolai, oktatási folyamat kezdetén a sajátos nevelési igény pontos, egyénre szabott feltárása szükséges, a képességstruktúra, a lényegi személyiségvonások, a szocializációs funkciók területeinek feltérképezésével. A feltárás a gyógypedagógia, a pszichológia módszereivel történik. A funkcionális képességek (az észlelés, az emlékezet, a figyelem, a gondolkodás), a tanult képességek (a kommunikációs, a kognitív, a cselekvés, a szocializációs képességek), a család legjellemzőbb mutatói, a családi szocializáció szinterei, a

kommunikációs, célracionális, dramaturgiai tevékenységrendszer, az interakciók és struktúrák rendszere együtt jelenthetik a gyermeki szükségletek megfogalmazásának alapjait, amelyre építeni lehet az egyéni út meghatározását, a pedagógiai diagnózist, a stratégiát és a terápiát.

A kimeneti elvárások – a pedagógiai folyamatban a tanulók egyéni jellemzőit, fejleszhetőségi sajátosságait mindvégig figyelembe véve – a társadalmi szükségletből vezethetők le. A társadalmi szükséglet meghatározásához a kiindulópontot a társadalom leírása jelenti, a jelen és a belátható jövő társadalma sajátosságainak számbavétele. Ez azt jelenti, hogy a klasszikus tudásközlés mellett az információrobbanás korszakának jellemzőjeként az integratív, interpretatív szerepet is figyelembe véve lehet az iskola helyi nevelési rendszerét a társadalom szocializációs közegének modelljeként tekinteni. Így a fejlesztési-nevelési-oktatási-képzési rendszerben érvényesíthetők a következő jellemzők: (a) a nevelés mint kapcsolat, az értékek, a tudás, a cselekvési minták közvetlen cseréje, (b) az identitás és önismeret mint szocializációs cél, (c) párbeszéd, megoldáskeresés, értékelés, válogatás, közvetlen megfigyelés, kipróbálás mint tipikus tevékenységek és (d) a kíváncsiság mint motiváció.

Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés

- A tanulás kompetenciái
- A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi kompetenciák)
- A digitális kompetenciák
- A matematikai, gondolkodási kompetenciák
- A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
- A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
- Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

2. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok, egészségnevelési elvek

A mindenkori felnővekvő nemzedék egészség-magatartásának formálása, a jövő egészséges felnőtt társadalmának nevelése stratégiai fontosságú feladat. Az egészséges életmód és magatartásformák (a dohányzás mérséklése, az egészséges táplálkozás, a drogprogram megvalósítása, a stressz tudatos feldolgozása, a szabadidősport feltételeinek biztosítása) kialakítását az oktatás valamennyi szintjén érvényesíteni kell. Az egészséges életmódra történő nevelést már az óvodáskorban el kell kezdeni, hiszen csak a folyamatos ismeretbővítéssel tudjuk felnőttkorra elérni az egészségtudatos gondolkodást. Az egészség az ember legrágább kincse, amely a szervezet és a környezet közti dinamikus egyensúly állapotát fejezi ki. Az egészség lényegét meghatározni és pontosan leírni igen nehéz, de biztos, hogy olyan pozitív fogalmat takar, amely a társadalmi, közösségi és egyéni erőforrásokat, valamint a testi-lelki képességeket hangsúlyozza. Az egészség megköveteli egyrészt az ember alapvető érzelmi, táplálkozási, egészségügyi, nevelési és társadalmi szükségleteinek kielégítését, másrészt a szüntelenül felmerülő alkalmazkodást az állandó változásban lévő környezethez. Az egészség jó hangulat, testi-lelki egyensúly, harmónia, magabiztosság és biztonság is egyben, a siker és a boldogság záloga. Hosszú évszázadoknak kellett elmúlniuk, amíg ténylegesen kialakultak a nevelés és az egészség szoros kapcsolatai. Az egészséges fiatal generáció felnevelése az egyén, a család és az egész nemzet közös érdeke. Bizonyított tény, hogy minél korábban találkoznak a gyerekek az egészséges életmód (helyes táplálkozás, rendszeres testmozgás stb.) alapjaival, annál egészségesebben kerülhetnek ki az iskolapadból. Nagyon fontos tehát, hogy az óvodás és tanulóifjúság időben ismerje fel az egészség értékjellegét, hiszen ebben az életkorban még érdemi hatást lehet gyakorolni a személyiségfejlődésükre/3-25 év/. A társadalom modernizálása és technológiai fejlődése mélyreható változásokat indított el hazánkban. A felgyorsult élettempó új alkalmazkodást kíván a fiataloktól az élet minden területén. A népegészségügyi helyzet újragondolása és az ifjúság rossz egészségi mutatói felhívták a figyelmet arra, hogy az egészség fejlesztésében a legnagyobb szerepe a szemléletváltásnak van. A fiatalok egészségi állapotának megőrzésére, gondozására és a felnőttkori betegségek megelőzésére az egészségfejlesztés eszközzrendszerét hatékonyan lehet felhasználni. Az egészség megvédéséhez, megedzéséhez, visszaszerzéséhez megfelelő ismeretek megszerzésére és helyes, egészségvédő magatartás kialakítására van tehát szükség. Ezt segíti elő az egészségnevelés.

2.1 Az iskolai egészségfejlesztés célkitűzései

Az egészségnevelés célja: A tanulók saját egészségük megőrzése érdekében kerüljék el az egészségkárosító tényezőket.

Az egészséges életmódhoz szükséges képességek és a harmonikus személyiség fejlesztése.

A rövid távú célok:

- Az egészségtudatos életmódot népszerűsítő közösségi aktivitás erősítése.
- A gyermek kortársközösségek kialakítása, az egészséges minták elterjesztése.
- Az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek, tudásanyag bővítése.
- A pedagógusok intézmény iránti elkötelezettségének és elégedettségének növelése.

Hosszú távú céljaink:

- Az iskolába járók egészségmagatartásának javítása.
- Az elhízott gyermekek számának csökkenése, az egészséges táplálkozással kapcsolatos tudatosság fejlődése.
- Az egészség, mint érték hangsúlyos megjelenése az iskolai életben és tanulóink életében, valamint az intézmény fejlesztése, működtetése során.
- Saját és a közösség egészségért érzett felelősség és tevékenység növekedése.

A fenti célok megvalósulását mérhető eredményekkel szeretnénk megmutatni:

- A gyermekek egészséggel kapcsolatos ismereteinek bővülése.
- Az aktívan sportolók számának növekedése, a gyermekek egészséggel kapcsolatos ismereteinek bővülése.
- A baleset-megelőzéssel kapcsolatos ismeretek bővülése, a települési programokon való részvétel növekedése.
- A tanulók önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, konfliktusokat megoldani.
- Alakuljon ki a tanulóknak a beteg, sérült és fogyatékkal élő embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartás.
- Szerezzenek ismereteket az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, az utas balesetek elkerülésének módjaira.

Az egészségnevelés tartalma az egészségre, szemlélete viszont a nevelésre, személyiségalkotásra vonatkozik. Az egészség képviselőit, a betegségek megelőzésére az egészségügy szereplőit (iskolaorvosok, védőnők) vállalkoztak, míg a nevelés, tanítás felelőssége a pedagógusok vállát terheli. A gyermekorvosok, a védőnői szolgálat munkatársai nyomon követik, segítik, biztosítják az egészséges szellemi-teszt fejlődést. De fontos feladatuk, felelősségük van e tevékenységben a pedagógus társadalomnak és a szülőknek is. Az egészségmegőrzés tehát olyan komplex feladat, amelyben több szektor együttműködésére van szükség. Közös cselekvéssel meg kell tanítani a fiatalokat arra, hogy az egészség választható érték: nemcsak a betegség hiánya, hanem teljes testi-lelki és szociális jólét, biztonság. Az iskola a családi környezet mellett a szocializációnak azt a színterét jelenti, amelyben mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és begyakorlására. Az iskolában eltöltött idő a gyermekek egészségének és sorsának alakulása szempontjából döntő. Az iskoláknak óriási a felelősségük a felnövekvő nemzedék egészséges életmódra való nevelésében. Az ezzel kapcsolatos feladatokat egészségnevelési programunk tartalmazza. A tanulóifjúság nevelésében a család és az iskola a két legfőbb nevelési tényező. A családi otthon nevelése lehet igényes, következetes, hatása mégsem lesz kielégítő, ha nem veszi figyelembe az iskola egészségnevelési követelményeit. A gyerekeket érő egészségnevelő hatások csak akkor sokszorozódnak meg, ha azok azonos irányban hatnak, azaz szemléletük, követelményük

az egészséges életmóddal kapcsolatosan megegyeznek. Az iskolai egészségfejlesztés az iskola egész életébe, mindennapjaiba beépülő tevékenység, hiszen egyaránt irányul a pedagógusok és a tanulók egészségismereteinek bővítésére, korszerűsítésére, a fizikai és pszicho-szociális környezet egészségtámogató jellegének erősítésére, az oktatói-nevelői tevékenységben a személyközpontú megközelítésre a tanulók személyiségfejlesztése érdekében.

2.2 Az egészségfejlesztő óvoda iskola ismérvei:

- Minden rendelkezésére álló módszerrel elősegíti a gyermekközösség egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és egészséges környezetet biztosít az eredményes tanuláshoz,
- Együttműködést alakít ki a pedagógiai, az egészségügyi, a gyermekvédelmi szolgálatokkal, szakemberekkel, a szülőkkel annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen,
- Egészséges környezetet, óvodai-iskolai egészségnevelést és egészségügyi szolgáltatásokat biztosít,
- Együttműködik a helyi közösség szakembereivel és hasonló programjaival,
- Kiemelt jelentőséget tulajdonít az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének, teret ad a lelki egészségfejlesztést és a tanácsadást biztosító programoknak,
- Olyan oktatási-nevelési gyakorlatot folytat, amely tekintetbe veszi a pedagógusok a gyermekek és tanulók jól-létét és méltóságát, többféle lehetőséget teremt a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előre jutást. Kiemelt jelentőséget adunk az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének,
- Az intézmény pedagógusai és közösségei teret adnak a társas támogatásnak, a lelki egészségfejlesztésnek és a tanácsadást biztosító programoknak,
- Törekszünk arra, hogy segítsük tanítványainkat, a velünk kapcsolatban álló családokat, foglalkoztatottjainkat az egészségük megőrzésében.

2.2.1 Az intézményi egészségfejlesztés lehetőségei

Az egészségfejlesztés leglényegesebb módszere az egészségnevelés.

Az egészségnevelési program tehát arra való, hogy kellő ismeretek átadásával hozzásegítse a gyermekeket, tanulókat az egészséges életvitel kialakításához, a helyes értékrend felépítéséhez. Óvodánkban, iskolákban alkalmazott pedagógiai módszerek tárháza ma már számos lehetőséget biztosít az egészségnevelési program eredményes megvalósítására. Az iskolában az egészségnevelés nem egy konkrét tananyag, hanem több tantárgy (biológia, kémia, testnevelés, környezetismeret és vizuális nevelés, osztályfőnöki órák stb.) témaköreiből összeálló ismeretanyagból tevődik össze. Szinte minden tantárgynak van csatlakozási pontja az egészségfejlesztéshez

2.2.2 Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok:

- mindennapos testnevelés, testmozgás biztosítása,
- egészséges ételekkel való megismerkedés,
- testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,

- baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás megismertetése, döntési képesség (nemet mondani tudás) kialakítása, felelősség átéreztetése,
- a család és iskola kapcsolatának megerősítése – megfelelő közös programokkal,
- jó tanár – diák illetve diákok közötti viszony kialakítása.

A rendelkezésre álló eszközeinkkel és kidolgozott módszereinkkel elősegíteni a tanulók, a tantestület és a technikai dolgozók egészségének a védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást,

- A tanulók önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni,
- képessé váljanak egészséges életvitelt kialakítani,
- képesek legyenek a konfliktusokat megoldani,
- tisztában legyenek a fogyasztóvédelmi és bűnmegelőzési ismeretekkel,
- alakuljon ki a tanulóknál a beteg, sérült és fogyatékkal élő embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartás,
- készüljenek fel a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére,
- szerezzenek ismereteket az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, az utas balesetek elkerülésének módjaira.

Az egészségnevelési program segítségével a tanulók megtanulhatják:

- Miként állítsanak fel kötelező értékrendszert az egészség iránti elkötelezettségnek,
- ismerjék meg az egészséges életmód legfontosabb szabályait,
- legyenek tisztában az egészséges táplálkozás fontosságával,
- tartsák szem előtt a testi higiéniát, a rendszeres mozgás egészséget befolyásoló hatását,
- legyenek képesek a problémákat, konfliktusokat megfelelően kezelni,
- ismerjék meg a drog, az alkohol és a dohányzás egészségkárosító hatását.

A gyerekeket érő egészségnevelő hatások akkor sokszorozódnak meg, ha azok azonos irányban hatnak, azaz szemléletük, követelményük az egészséges életmóddal kapcsolatosan megegyeznek. Az óvodai, iskolai egészségfejlesztés az intézmény egész életébe, mindennapjaiba beépülő tevékenység, hiszen egyaránt irányul a pedagógusok és a tanulók egészségismereteinek bővítésére, korszerűsítésére, a fizikai és pszicho-szociális környezet egészségtámogató jellegének erősítésére, az oktatói-nevelői tevékenységben a személyközpontú megközelítésre a tanulók személyiségfejlesztése érdekében.

Összességében az óvoda, iskola a legfontosabb intézmény az egészséges életmód egyéni és közösségi készségeinek kialakítása szempontjából a gyerekek és a fiatalok számára. Az iskolában az egészséggel kapcsolatos ismeretek oktatása szükséges, de nem elegendő feltétele az egészséges életmód kialakításának különösen a hátrányos helyzetű gyermekek egészségének védelmében.

2.2.3 Egészségfejlesztő team létrehozása

Egészségfejlesztő csoportot hoztunk létre az iskolán belül, amely a belső innováció és a pedagógiai programalkotás során az iskolai egészségnevelési feladatokban közreműködik

Résztvevői:

Pedagógiai Program 2020

- intézményvezető
- az intézményvezető helyettes
- intézményegységvezetők
- az iskolai drogügyi koordinátor
- az iskolaorvos, az iskolavédőnő
- a testnevelő tanárok
- a diákönkormányzatot segítő pedagógus
- a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős
- kollégiumi intézményegység-vezető
- ÁNTSZ munkatársa.

A tanulók és a pedagógusok ismereteinek bővítésén kívül az iskola egészségügyi csoportjának számos lehetősége van arra, hogy az egészségügyi munka folyamatába illessze az egészséges életmódra ösztönzést, nevelést

2.2.4 Az óvoda, iskola-egészségügyi munkatársak különösen a következő területeken tudnak ismereteket nyújtani:

- Az életmód és betegségek összefüggései,
- A tanulók egészségi állapotának felmérése, ennek alapján az „iskolai diagnózis” kiegészítése, megoldási javaslatok,
- A serdülőkori változások ismertetése, segítségnyújtás a serdülőkori érzelmi, magatartás, életmód és szexuális problémák, valamint krízisek megoldásában,
- Környezet egészségügyi, közegészségügyi és táplálkozás egészségügyi kérdésekben.

Az iskolavezetés feladatai:

- Az egészséges prevenció szemlélet kialakítása a tantestületen belül,
- Ellenőrizni, hogy a tantárgyak helyi tanterveibe bekerüljenek az egészségneveléshez, drog prevencióhoz, kapcsolódó témák,
- iskolai munkatervben rögzíteni a célkitűzéseket,
- Betartja a törvényeket, szabályokat,
- Kijelöli a drogkoordinátor feladatát, ellenőrzi,
- Motiválás, a programban résztvevők elismerésére anyagilag és erkölcsileg egyaránt.

Ifjúságvédelmi felelős feladata:

- Kapcsolattartás az egészségügyi-szociális szervezetekkel,
- Fogadóórák tartása,
- Követi a hátrányos helyzetű tanulók életét,
- Esetkonferenciákon való részvétel/ellátott körzet/
- Kapcsolatot tart az osztályfőnökkel, segítő szervezetekkel, szülőkkel.

A drogkoordinátor feladatai: /Rendőrség keretein belül/

Pedagógiai Program 2020

- A drog prevenció munkája ismertté tétele,
- A probléma felvállalása és felvállaltatása,
- Kialakítani a megfelelő kapcsolatrendszert iskolában, iskolán kívül,
- Megnyerni a diákokat, szülőket, kollégákat a program teljesítésére,
- Figyelni a pályázati lehetőségeket,
- Továbbképzéseken vesz részt.

Iskolaorvos, védőnő feladatai a következőképpen csoportosíthatók:

- A tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, amely magában foglalja a testi, érzelmi- és intellektuális fejlődés követését és az érzékszervek vizsgálatát,
- Az életkorhoz kötött szűrővizsgálatok a fejlődés követésén kívül a krónikus betegségek és kóros elváltozások korai felismerésére is irányulnak (szekunder prevenció),
- A tanulók elsősegélyben való részesítése,
- Egészségügyi alkalmassági vizsgálatok elvégzése,
- Közreműködés a közegészségügyi-járványügyi, környezet-egészségügyi, táplálkozás egészségügyi és balesetvédelmi feladatok ellátásában az iskola vezetésével egyeztetve,
- Felkérésre közreműködés egészségügyi szakértői feladatokban, foglalkozások tartása. Az iskolaorvos, és különösen a védőnő hagyományos feladatai közé tartozik a tanórai egészségnevelésben való részvétel is.

Szülői Munkaközösség jogosítvánnyal felruházott szervezet, amely összekötő szerepet tölthet be az iskola és az otthon között.

- Kapcsolattartás a szülői szervezetet segítő pedagógussal, osztályfőnökökkel,
- iskolai programok támogatása, szervezésének segítése,
- együttműködés a konfliktusok megoldásában,
- információk, listák továbbítása,
- osztályfőnökök támogatása,
- szülői munkaközösségeken való aktív részvétel.

Segítő kapcsolatok: Az iskolai egészségfejlesztést, mint azt láttuk nem lehet elszigetelten, a családi és városi kapcsolati háló nélkül megvalósítani. Számba kell venni azokat az erőforrásokat, amelyek mozgósításával programunk eredményesebb és hatékonyabb lehet. Az intézmény együttműködik a térség és településeinek szakembereivel, bekapcsolódik a gyermekek egészségnevelését biztosító programjaiba.

Segítő partnereink lehetnek még:

- Rendvédelmi szervezetek,
- Városi művelődési intézmények, valamint a városi sportegyesületek, ÁNTSZ
- Egészségfejlesztési iroda,
- A Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat szakmai ismeretei által olyan területeken adhat folyamatos segítséget a diákoknak, a szülőknél vagy akár pedagógusoknak is, amely speciális szakmai felkészültséget igényel.

Az egészségnevelési program megjelenési formái az intézményben:

- Pedagógiai Program, helyi tanterv idevonatkozó részei
- Törekvés megfelelő partneri viszony kialakítására

- Drog prevenciós csoport
 - Ifjúságvédelmi felelős
 - Védőnő
 - Iskolaorvos
 - Fogorvos
 - ÁNTSZ
-
- Óvodai nevelési terv,
 - Osztályfőnöki tanmenet keretében,
 - Egészségnevelési modulok, tantárgyi koncentrációk,
 - Elsősegélynyújtó szakkörök, diáksportkörü foglalkozások,
 - Hagyományok ápolása (Föld napja, Madarak és fák napja, Ifjúsági nap, Parasport nap, Téma napok.),
 - A témához kapcsolódó pályázatokban való rendszeres részvétel,
 - Szaktárgyi órák témafeldolgozása,
 - Napközis foglalkozások,
 - Kirándulások, táborok, rendezvények, szabadidős programok.
- Tehetséggondozás- úszó, sport versenyek- Fenntartói támogatással.
- Táborok- Alapítvány, ÉFOÉSZ, pályázatok támogatásával.
- Kirándulások, témanapok- pályázatok, Alapítvány , önerő támogatásával.
- Rendezvények- pályázati forrásból.

A mindenkori felnővekvő nemzedék egészség-magatartásának formálása, a jövő egészséges felnőtt társadalmának nevelése stratégiai fontosságú feladat. Az egészséges életmód és magatartásformák (a dohányzás mérséklése, az egészséges táplálkozás, a drogprogram megvalósítása, a stressz tudatos feldolgozása, a szabadidősport feltételeinek biztosítása) kialakítását az oktatás valamennyi szintjén érvényesíteni kell. Az egészséges életmódra történő nevelést már iskoláskorban el kell kezdeni, hiszen csak a folyamatos ismeretbővítéssel tudjuk felnőttkorra elérni az egészségtudatos gondolkodást. Az egészség az ember legdrágább kincse, amely a szervezet és a környezet közti dinamikus egyensúly állapotát fejezi ki. Az egészség lényegét meghatározni és pontosan leírni igen nehéz, de biztos, hogy olyan pozitív fogalmat takar, amely a társadalmi, közösségi és egyéni erőforrásokat, valamint a testi-lelki képességeket hangsúlyozza. Az egészség megköveteli egyrészt az ember alapvető érzelmi, táplálkozási, egészségügyi, nevelési és társadalmi szükségleteinek kielégítését, másrészt a szüntelenül felmerülő alkalmazkodást az állandó változásban lévő környezethez. Az egészség jó hangulat, testi-lelki egyensúly, harmónia, magabiztosság és biztonság is egyben, a siker és a boldogság

záloga. Hosszú évszázadoknak kellett elmúlniuk, amíg ténylegesen kialakultak a nevelés és az egészség szoros kapcsolatai. Az egészséges fiatal generáció felnevelése az egyén, a család és az egész nemzet közös érdeke. Bizonyított tény, hogy minél korábban találkoznak a diákok az egészséges életmód (helyes táplálkozás, rendszeres testmozgás stb.) alapjaival, annál egészségesebben kerülhetnek ki az iskolapadból. Nagyon fontos tehát, hogy a tanulóifjúság időben ismerje fel az egészség értékjellegét, hiszen ebben az életkorban még érdemi hatást lehet gyakorolni a személyiségfejlődésükre. A társadalom modernizálása és technológiai fejlődése mélyreható változásokat indított el hazánkban. A felgyorsult élettempó új alkalmazkodást kíván a fiataloktól az élet minden területén. A népegészségügyi helyzet újragondolása és az ifjúság rossz egészségi mutatói felhívták a figyelmet arra, hogy az egészség fejlesztésében a legnagyobb szerepe a szemléletváltásnak van. A fiatalok egészségi állapotának megőrzésére, gondozására és a felnőttkori betegségek megelőzésére az egészségfejlesztés eszközrendszerét hatékonyan lehet felhasználni. Az egészség megvédéséhez, megedzéséhez, visszaszerzéséhez megfelelő ismeretek megszerzésére és helyes, egészségvédő magatartás kialakítására van tehát szükség. Ezt segíti elő az egészségnevelés.

Az egészségnevelés szinterei:

Az élő szervezet működését tekintve fontos tanóra a **biológia**, ahol az emberi test részéről, feladatairól illetve a betegségek okairól szerezhetnek információkat.

A **földünk és környezetünk** tantárgy keretében az ember környezete, annak alakítása, a környezetvédelem és annak emberre gyakorolt hatása jelenik meg. A természettel harmóniában élő ember test-lelki egészsége közötti összefüggés ma már vitathatatlan.

A **magyar nyelv és az irodalom**, valamint a művészetekkel foglalkozó tantárgyak (éneke-zene, tánc, rajz- és vizuális kultúra) főként az esztétika csatornáján, a művészet élményszerző hatásán keresztül hat az emberi szellemre és lélekre. Ezáltal segít egy magasabb, emberhez méltó életminőség, kreativitás kialakításában.

A **testnevelés** és sport órákon az életkornak, fizikai fejlettségnek megfelelő program összeállításával egyrészt a fizikum felépítését, megerősödését szolgálhatják, valamint igényt alakítanak ki az iránt, hogy a testmozgás az élet állandó és szerves része legyen. A mindennapos testmozgás a helyi tantervben meghatározott formában valósul meg. A játékos testmozgást minden olyan tanítási napon megszervezzük, amikor nincs testnevelési óra.

Kémia órákon elsősorban az egészségkárosító anyagokkal, vegyszerekkel ismerkednek meg, különös hangsúllyal a káros szenvedélyeket okozó szerek hatóanyagaira, és hatásmechanizmusára (nikotin, alkohol, drogok).

Legmarkánsabban azonban a **komplex egészségnevelés az osztályfőnöki órákon** jelenik meg. Ebben az órakeretben ismertetett témák:

- egészség, életmód szerepe, serdülőkor jellemzői, társas kapcsolatok, káros szenvedélyek;
- társadalom, csoportok, család, kortársak – ezek hatása az életmódra;
- a média szerepe, reklámok, „okos fogyasztás, társadalmi elvárások, devianciák, megfelelés az elvárásoknak;
- társadalmi együttélés szabályai, normák, eltérés az elfogadottól (táplálkozás, életmód, szexualitás, bűnözés), önismeret, pozitív gondolkodás;
- felnőtté válás, pályaválasztás, döntési helyzetek, jövőkép, tervezés;

Az iskolákban alkalmazott pedagógiai módszerek tárháza ma már számos lehetőséget biztosít az egészségnevelési program eredményes megvalósítására.

Az egészségesebb életmód kialakítására irányuló módszerek:

Hagyományos egészségnevelés, felvilágosítás

A hagyományos egészségfejlesztés, felvilágosítás abból indul ki, hogy a több és helyes tudás helyes döntésekhez, az életvezetés helyes alakításához vezet.

Az egészségnevelési tananyagok az egészségkárosító magatartásformák veszélyeire hívják fel a figyelmet, valamint megoldásként a helyesnek vélt magatartásformákat kínálnak fel.

A hagyományos egészségnevelési elképzelés a hatékonyság érdekében gyakran fordul az elrettentő információk átadásának, bemutatásának eszközéhez.

Rizikócsoportos megközelítés.

A rizikó csoportokra irányuló egészségfejlesztő tevékenység közvetlenül kapcsolódik a betegségmegelőzés, a prevenció gondolatához. A másodlagos prevenciónál a kiindulópont a megbetegedés korai jegyeinek azonosításán múlik, tehát nem az egészség fenntartása a cél, hanem a betegség vagy a hajlamosító tényezők korai észlelése, majd az ehhez kapcsolódó célzott beavatkozás. A másodlagos prevenció körébe tartozik az iskolás gyermekek életkorhoz

kötött kötelező szűrővizsgálatainak rendszere, a túlsúllyal vagy mozgásszervi problémával küzdő gyermekek számára szervezett speciális táplálkozási tanácsadás és/vagy differenciált testi nevelés. Érzelmi intelligenciát, társas kompetenciákat, alkalmazkodást fokozó beavatkozások. Lényegük abban a felismerésben rejlik, hogy az egészségkárosító magatartásformák hátterében a személy konfliktuskezelési eszköztárának gyengeségei húzódnak meg. Ezért az egészségfejlesztési törekvéseknek a társas-érzelmi készségek fejlesztését kell célul kitűzniük. Az érzelmi nevelés jegyében születő és működő egészségfejlesztési programok az egészségfejlesztésben, mentálhigiénében képzett pedagógusok hiányában külső szakértők bevonásával törekednek arra, hogy szocializációs lehetőséget biztosítsanak a résztvevőknek, társas-kommunikációs készségeik fejlesztésére.

A korai szűrés eredményeként feltárt egészségi problémákkal, illetve sajátos háttérváltozókkal jellemezhető csoportokkal folytatott megelőző tevékenység (pl.: túlsúlyos személyek, magas vérnyomással élők, alkoholbetegek gyerekei stb.).

A rizikó csoportokra irányuló egészségfejlesztő tevékenység közvetlenül kapcsolódik a betegségmegelőzés, a prevenció gondolatához. Amennyiben megfelelő technika segítségével meg tudjuk állapítani, hogy kik a veszélyeztetettek valamely krónikus, nem fertőző betegség, vagy esetlegesen a szociális helyzetük szempontjából, akkor az ilyen sajátosságokkal rendelkező gyerekek számára ki lehet munkálni valamilyen betegség megelőző programot, pl: sajátos étrendet, mozgásprogramot.

Fontos az iskolás gyermekek életkorához kötött kötelező szűrővizsgálatának rendszere, a túlsúllyal vagy mozgásszervi problémával küzdő gyermekek számára szervezett speciális táplálkozási tanácsadás és/vagy differenciált testi nevelés, gyógytestnevelés, úszás.

Érzelmi intelligenciát, társas kompetenciát, alkalmazkodást fokozó beavatkozások

Ennek a módszernek a lényege, hogy az egészségkárosító magatartásformák háttérében a személy konfliktuskezelési eszköztárának gyengeségei húzódnak meg. Ezért az egészségfejlesztési törekvéseknek a társas-érzelmi készségek fejlesztését kell célul kitűzniük. Az érzelmi nevelés jegyében születő és működő egészségfejlesztési programok az egészségfejlesztésben, mentálhigiénében képzett pedagógusok hiányában külső szakértők bevonásával törekednek arra, hogy szocializációs lehetőséget biztosítsanak a résztvevőknek, társas kommunikációs készségeik fejlesztésére.

Például a serdülőkori egészségfejlesztő vagy önismereti csoportfoglalkozások, amelyek csoportvezetésben képzett szakembert kívánnak.

Békés iskola program megvalósítása folyamatban van.

Kortárshatások az egészségfejlesztésben

Ez a módszer a kortársak befolyásának szerepére helyezik a hangsúlyt. A serdülőkori fiatalok számára a felnőttél lényegesen hitelesebb a kortárs, aki éppen ezért sokkal jelentékenyebb véleményformáló hatással is van.

Azok a programok, amelyek a kortárshatásokra építenek, és kiképzett kortárssegítők közvetítésével igyekeznek az egészségfejlesztés üzenetét a fiatalokhoz eljuttatni, és arra tanítják a fiatalokat, hogy tudjanak nemet mondani.

A képzett kortársak segíthetnek barátaiknak vagy osztálytársaiknak, de modellszereplőként is képviselhetik, pl. a dohányzást ellenző kortárs norma kialakítását, illetve fennmaradását is.

Szintér programok

Ez a módszer abból indul ki, hogy az egészségi állapot nem kizárólagosan az egyén felelőssége, nem pusztán az egyéni készségektől és jártasságoktól függ, hanem jelentős szerepet játszanak a társas, a társadalmi és az ökológiai tényezők is.

A szintér programok, eltérően a rizikó csoportos megközelítéstől, a természetes „élőhelyen” találják meg célpontjukat. Ilyen szintér programnak tekinthető az egészséges iskolák mozgalma.

Közösségi alapú komplex egészségfejlesztő programok

A jövőre irányuló és stratégiai célokat szolgáló egészségnevelés komplexen közelít a feladathoz. Nemcsak tartalmában és a nevelési rendszer egészébe való beágyazottságában különbözik az előzőktől, hanem az iskolai beavatkozás mikéntjében is. Míg a jelen problémáira való reagálás korrekcióban és ismeretadásban valósul meg, addig a jövőt szem előtt tartó egészségfejlesztés más perspektívában, a felnövekvő korosztályok életminőségében gondolkodik. Az egészségfejlesztés iskolai rendszerének illetően felépítése és működtetése az

értelmes, a személyiséget gazdagító hatások és dolgok közötti választás alternatíváinak felkínálásával és súlypontozásával indirekt módon a hamis alternatívák húzó erejét gyengíti. Így a teljes személyiség formálására irányuló egészségnevelés hosszú távon a korrekcióra szoruló arányát csökkentheti. Az iskolánk e másfajta út kikövezésének megkezdésével a további haladás irányait jelöli ki. Nem arra int, hogy bizonyos utak választása eltévedéshez vezet, arra menni tilos, hanem különböző irányokba vivő, ám bármelyiken biztosan célba érő utakat kínál. A kétféle feladat, a jelen és a jövő szolgálata, nem jelent az egyik vagy a másik melletti választási kényszert. Az egészségfejlesztés komplex értelmezése tartalmazza a szintézis lehetőségét. A jelen problémáival való szembenézés is az életminőséget szem előtt tartó egészségmagatartás formálásának része. Az iskolai egészségfejlesztés újragondolása, pedagógiai programba illesztése nemcsak az életminőséget, hanem a nevelés szerepét tekintve is túlmutat az iskola falain. Ezek a programok nemcsak a diákokkal és az iskolával foglalkoznak, hanem többféle célcsoporttal.

- a helyi tömegkommunikáció (kábeltevé, helyi újság) segítségével a felnőttekhez eljuttatja az információkat,
- a iskola orvoson keresztül elősegíti a dohányzás-leszoktató programokban történő részvételt,
- kortárssegítőkkel vagy sportrendezvényekkel igyekeznek olyan fiatalokra is hatást gyakorolni, akik valamilyen oknál fogva kimaradtak az iskolából.

Lényeges, hogy a különböző akciókat egymással összehangolják, ugyanis csak ebben az esetben beszélhetünk komplex egészségfejlesztésről

Előkészítő szakasz

Az iskola vezetésének döntése után megbízta a munka irányításával az egészségfejlesztésben képzett, illetve a feladatok megszervezéséhez többletszakértelemmel rendelkező kollégákat. Részükre képzést és tréninget szervez, mely az egészségfejlesztési program kialakításához iránymutatást és a közös gondolkodás megkezdéséhez segítséget ad. **Intézményünk a következő években több egészségnevelési részprogramot kíván megvalósítani:** - egészséges személyiségfejlődés elősegítése, - egészséges táplálkozás, - dohányzás, alkoholfogyasztás és kábítószer használat megelőzése, - iskolán belüli bántalmazás, megalázás megelőzése, - mindennapos testmozgás biztosítása.

Éves Cselekvési Terv

Pedagógiai Program 2020

Szabadidős életmód-programot, foglalkozást indítunk el, amelyekre az igény már jelentkezett, azonban eddig nem volt lehetőségünk azokat megvalósítani. Az egészségterv ciklikus jellegéből adódóan értékeljük az éves cselekvési terv megvalósuló programjainak eredményességét, gyűjtjük a tanulók és a pedagógusok visszajelzéseit, feltárjuk a következő évek személyi-tárgyi-anyagi lehetőségeit. Az éves cselekvési tervünk olyan tevékenységeket tartalmaz, melyek

- az egészséges életmóddal összefüggő ismeretek bővülését, a készségek fejlesztését, attitűdformálást, valamint az öntevékenységre ösztönzést szolgálják
- javítják az iskola egészséges életmódot támogató lehetőségeit és több közös programlehetőséget biztosít
- A tanulók egészséges életvitelének kialakítására gyakorolt iskolai hatása többretegű.

Az iskolában az egészségnevelés nem egy konkrét tananyag, hanem több tantárgy (biológia, kémia, testnevelés, környezetismeret és vizuális nevelés, osztályfőnöki órák stb.) témaköreiből összeálló ismeretanyagból tevődik össze. Aktuális témahetek, projektek megvalósítása.

Szinte minden tantárgynak van csatlakozási pontja az egészségfejlesztéshez.

Az iskola környezeti nevelési programja

„A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.”

Az intézmény környezeti nevelés során a gyerekeket felkészülnek környezetük megismerésére, tapasztalataik feldolgozására, valamint az élő és élettelen természet érdekeit is figyelembe vevő cselekvésre.

Tekintettel arra, hogy tanulóink nagyszámban hátrányos- vagy halmozottan hátrányos helyzetűek, így az ő környezettudatos szemléletük kialakítása lehetővé teszi a családjuk számára a fenntartható fejlődés megismerését. Gyakorlatban ez az egyetlen működő rendszer, amelyik a hátrányos helyzetű családokat napi szinten meg tudja szólítani.

Iskolánk jogosult viselni az **Ökoiskola** címet, ami egy hosszabb folyamat végeredménye. Kitartó és tudatos munkánk következményeként értük ezt a címet és rangot, amely meghatározza elkövetkezendő feladatainkat:

Ezért a környezeti nevelés:

- megfelelően stabil és megújulásra képes érzelmi kapcsolatot alapoz és erősít meg az élő ill. élettelen környezettel
- kifejleszti a szándékot és képességet a környezet megismerésére
- felkelti az igényt, képessé tesz
- a környezet változásainak, jelzéseinek felfogására
- összefüggő rendszerben történő értelmezésére, a rendszerben felismerhető kapcsolatok megértésére
- a problémák megkeresésére, okainak megértésére
- kritikai és kreatív gondolkodás kialakítására, és ez által a lehetséges megoldások megkeresésére
- az egyén és a közösségi döntések felelősségének megértésére, vállalására környezeti kérdésekben
- a környezet érdekeit figyelembe vevő cselekvésre.

2.3 A környezeti nevelés programjának elkészítésekor figyelembe kell venni a következő közoktatási stratégiai célokat:

A környezeti nevelés közoktatási stratégiai céljai:

- A környezettudatos nevelés érdekében erősíteni kell a kulcskompetenciák fejlesztését az élethosszig tartó tanulás képességének fejlesztését (pl. értő olvasás, tudományos adatgyűjtés és elemzés, információszerzés emberektől)

- a környezeti nevelésben is elő kell segíteni a tudomány legújabb eredményeinek beépítését, a tanítás-tanulás folyamatának módszertani megújítását
- az otthonról hozott esélyegyenlőtlenségek csökkentése érdekében a hagyományostól eltérő tanulási formák beépítése és aktivizálása a környezeti nevelésben, az egyéni fejlesztések alkalmazásával
- tárgyi és személyi feltételek permanens javítása, az ehhez kapcsolódó különböző szintű pályázatok fokozott felhasználásával.

Az oktatás minőségének fejlesztése

A környezeti nevelésben alkalmazott módszerek sokfélesége és nem hagyományos jellege elősegíti a tanítás-tanulás folyamatának módszertani megújulását.

A pedagógus szakma fejlődésének támogatása:

A környezeti nevelés az egyik legdinamikusabban fejlődő területe a pedagógiai gyakorlatnak, így az avval való foglalkozás nagymértékben támogatja a pedagógusszakma fejlődését.

Az IKT (Információs és Kommunikációs Technológiák) alkalmazásának fejlesztése:

A környezeti problémák globális és nemzetközi jellegéből következik, hogy már ma is számos információtechnológiára alapozott nemzetközi környezeti nevelési program, lehetőség áll a pedagógusok rendelkezésére. Mindezen programokba való bekapcsolódások nem csak az IKT-alkalmazások fejlesztését segíti elő a környezeti nevelés mellett, hanem – nemzetközi jellegük miatt – a nyelvtanulás előmozdítói is.

Az oktatás tárgyi feltételeinek javítása:

A környezeti nevelési tevékenységekhez rendelkezésre álló pályázati források hozzásegítik az iskolát a tanulás tárgyi feltételeinek és környezetének javításához.

2.4 Az iskola működése környezeti nevelési szempontból

A környezeti nevelés színterei iskolánkban

- Hagyományos tanórai szervezésben:

a kapcsolódó szaktantárgyak környezettel összefüggő ismereteinek integrálásával. Fontos a szemléltetés és az interaktív módszerek alkalmazása.

- Nem hagyományos tanórai keretben:

a tanév során minden osztály aktívan kiveszi a részét az iskolai termék rendben tartásában a napközis foglalkozások keretében. Életvitel órákon az iskolaudvar és a kert rendben tartása szervezett módon, tanmenetbe épített módon történik.

- Tanórán kívüli programok:

A tanulók rendszeresen végeznek a város területén társadalmi munkát (játszóterek, parkok, strandok, Balaton-part gondozása, temetőtakarítás, iskola környék rendben tartása) Különböző pályamunkákat (kézműves, rajz) készítünk a természet megóvásával kapcsolatos ötletek kivitelezésével. Különböző akciókban veszünk részt, kiírások alapján.

- Külső együttműködés

A környezeti nevelési munkánk céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétele, hogy az iskolai élet résztvevői külső intézményekkel, szervezetekkel jó munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki. Pl: Karmelita Egyház, Környezetvédő Egyesület Keszthely.

A környezeti nevelés az a területe az iskolai életnek, ahol csak nagyon fokozatosan és lépésenként haladunk előre. A további munkában is szükség van az iskolavezetés, a tapasztaltabb és a fiatal kollégák együttműködésére.

A környezeti nevelés tanórákon kötelező óraszámra építve folyik, de átfogja a mindennapos munkát nem hagyományos tanórai keretben is.

2.4.1 A környezeti nevelés lehetőségei:

Különböző akciókban veszünk részt:

- egész éven át aludobozok gyűjtése,
- évente többször papírgyűjtés, falomb eltakarítás az iskola környékén,
- elemgyűjtés,
- környezetünk értékeinek megismerése, óvása érdekében múzeum-látogatásokat, osztálykirándulásokat, napi sétákat szervezünk, gyakran gyűjtőmunkával összekötve,
- tisztasági versenyek,
- komplex versenyek,
- pályaművek, alkotások.

A környezeti nevelési munkánk céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői egymással, valamint külső intézményekkel, szervezetekkel jó munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki.

A résztvevők között kialakuló együttműködés egyben környezeti nevelési munkánk erőforrása is.

2.4.2 Kapcsolataink:

- Keszthelyi Önkormányzat
- Nagykanizsai Tankerületi Központ
- GESZ
- VEGS Kft.
- Helikon Kastély Múzeum
- Virágboltok
- VÜZ Kft.
- Tudor Kft.
- Idősek Otthona
- Természet Háza
- Családsegítő, Gyermekjóléti Szolgálatok
- Gyám hivatal
- Főiskolák, képzési helyek
- Karmelita Bazilika
- Egészségfejlesztési iroda.

2.4.3 Iskolán belüli együttműködés

Tanárok

Az iskola minden pedagógusának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára.

Pedagógiai Program 2020

Ahhoz, hogy az iskolai környezeti nevelés, illetve oktatás közös szemléletben és célokkal valósuljon meg, létre jött *a környezetvédelmi munkaközösség*.

Azoknak a kollégáknak, akik most kívánnak bekapcsolódni az iskolai környezeti nevelési munkába, a tapasztaltabb kollégák tanácsokat, javaslatokat adnak.

A közös munka áttekintése intézményvezető helyettesi feladat, a koordinátori szerepet a munkaközösség-vezető látja el.

Diákok

Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmeztesse társait a kulturált magatartásra. Ebben kiemelkedő feladata van az iskolai diákönkormányzatnak, az osztályközösségeknek, valamint a környezet védelme iránt különösen érdeklődő és elkötelezett tanulókból álló diákcsoportnak.

Tanárok és diákok

A diákok a környezeti témákkal kapcsolatos ismereteiket a tanáraikkal való közös munka során tanórai és tanórán kívüli programok keretében sajátítják el.

Iskolánkban nagy szerepe van a környezettudatos szemlélet kialakításának, táboroknak, a hulladékgyűjtési akcióknak, valamint a városi közmunkáknak.

A diákok és tanárok együttműködése nélkülözhetetlen a környezetbarát iskolai környezet létrehozásában és megőrzésében is.

Tanárok és szülők

Az iskolai környezeti nevelés területén is nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése. Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amit iskolánk is közvetíteni kíván.

Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak

Az iskola adminisztrációs és technikai dolgozói munkájukkal aktív részesei környezeti nevelési programunknak.

Az iskolai adminisztráció területén fontos feladatunk, hogy csökkentjük a felesleges papírfelhasználást (pl. féloldalas papírlapok használata, kicsinyített és kétoldalas fénymásolás, digitális információáramlás), folyamatosan gyűjtjük a hulladékpapírt és a kifogyott nyomtatópatront.

Példamutató, ha a tanulók látják, hogy az iskola épületének takarítása során környezetkímélő, az egészségre nem ártalmas tisztítószeret használunk. Ezek felkutatása és beszerzése az iskolai gondnok feladata.

Az iskolai szelektív hulladékgyűjtés tovább fejlesztéséhez a takarítók aktív, környezettudatos munkájára is szükség van.

Környezeti neveléssel is foglalkozó intézmények

Az iskolai környezeti nevelés szemlélete

A diákok számára olyan oktatást kell az iskolánknak biztosítania, amelyben a szakmai képzésen kívül hangsúlyt kapnak az erkölcsi kérdések és a környezettudatos életmód.

Interaktív módszerek segítségével kreatív, együttműködésre alkalmas, felelős magatartást kialakító, döntéshozatalra, konfliktuskezelésre és megoldásra képes készségeket kell kialakítanunk. Mindezek megkívánják az új értékek elfogadtatását, kialakítását, megszilárdítását és azok hagyománnyá válását.

A fenti célok csak úgy valósíthatók meg, ha hatékony tanulási, tanítási stratégiákat tudunk kialakítani.

Munkánk az iskolai élet sok területére terjed ki. Szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli tevékenységben törekszünk arra, hogy diákjaink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a természetet, s benne az embert.

2.5 Éves környezet-nevelési program:

- A környezeti nevelés módszereinek bemutatása
- Nyári táborok
- Osztályfőnöki órák környezetvédelmi témákban
- Aludobozok gyűjtése
- Temetők rendbetétele
- Balaton-part tisztántartása
- Szakórákon minden lehetőség megadása a környezeti nevelésre
- Környezeti problémák megismertetése az órákon
- Jeles napok megtartása
- Versenyeken való részvétel
- Pályázatokra alkotások készítése
- Kirándulások szervezése
- ÖKO faliújság
- TESZEDD programban való aktív részvétel

Elsősegély nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Kerettanterv az általános és szakiskolások részére elsősegélynyújtásból

Tantárgyi célok, feladatok

A testi és lelki egészség kibontakoztatásában legfontosabb feladat az egészségnek, mint értéknek a tudatosítása. Képesé kell tennünk a tanulókat a különböző veszélyhelyzetek (balesetveszélyes tevékenységek, viselkedések, fertőzésveszély, a közlekedés, a háztartás veszélyforrásai, a lakóhely balesetveszélyes helyei, természeti viszontagságok) felismerésére, megelőzésére, elkerülésére, illetve meg kell tanítanunk arra, miként viselkedjék ilyen helyzetekben.

Cél az érdeklődés felkeltése és szinten tartása a legkülönbözőbb interaktív módszerekkel (saját megfigyelésekkel, problémafelvető kísérletekkel) is. A tanulók az életkorukhoz és a 21. századhoz alkalmazkodó módszerek alkalmazásával sajátítják el az anyagot.

Fejlesztési feladatok:

- legyen képes a megfigyeléseit egyszerű módon, saját szavaival elmondani, és tanítói segítséggel rajzban és írásban rögzíteni,
- ismerje fel a környezetében előforduló veszélyhelyzeteket,
- legyen képes felhasználni, alkalmazni a mindennapi életben a tanultakat,
- lássa meg a környezete és saját egészsége közötti összefüggést,
- igényelje az egészséges életkörülményeket,
- ismerje a biztonságot szolgáló szervezetek munkáját,
- tudja, hogyan kell viselkedni vészhelyzetben.

A balesetek elkerülése érdekében a tanulóknak tudnia kell helyesen közlekedni.

Ehhez szükséges, hogy a tanuló:

- tudja a leggyakoribb balesetek megelőzésének lehetőségeit,

Pedagógiai Program 2020

- tudjon segítséget kérni vészhelyzetben,
- alkalmazza a közlekedéssel kapcsolatos helyes magatartási szokásokat és illemszabályokat,
- ismerje lakóhelye veszélyes részeit.
- tudjon elsősegélyt nyújtani az életkorának és képzettségének megfelelően

Az értékelés alapelvei

Az egész oktatás folyamatában végzett munkát, a tanulók tudásszintjét differenciáltan, az oktatási folyamat során adott sokféle feladat és teljesítés figyelembe vételével szabad csak értékelni.

Az értékelésnél mindig figyelembe kell venni a tantervi előírást.

Értékelési szempontok:

- Mennyire használja pontosan az elsajátított ismereteket.
- Mennyire tudja a megszerzett ismereteket egymásra építeni, illetve egymáshoz kapcsolni.
- Hogyan, milyen szinten használja a megismerési módszereket az önálló ismeretszerzésben.
- Megfigyelési, mérési eredmények lejegyzésében való jártasság.
- Összefüggések, oksági kapcsolatok felismerése.
- A tanultak alapján elemi következtetések levonása.
- készségszintű jártasság elsajátítása

Az ellenőrzés, értékelés módja:

- *Szóbeli értékelés* a tanév során folyamatosan történik
- A tanulók az ismereteikről szóban, rajzban, írásban számolnak be

- gyakorlati bemutatás, alkalmazás.

Javasolt taneszközök

- A tankönyv jegyzékbe szereplő ajánlott tankönyv,
- Elsősegélynyújtóláda

Általános iskola:

1–4. évfolyam

A technikai, épített és szociális környezet vizsgálata fontos: a helyükre kerülő elemek a gyermek biztonságérzetének, bizalmának erősödését éppúgy szolgálják, mint tudásának gyarapodását. A foglalkozások, a környezeti elemek vagy éppen a közlekedés vagy településszerkezet megismerése olyan tájékozottságot adnak a kisgyermeknek, amelyek – ha közvetlenül nem is mindig vagy nem azonnal hasznosítja életében – világképének stabilitását szolgálják.

Elsősegélynyújtás havi és éves óraterve 1–4. évfolyamon:

	A elsősegélynyújtás tantárgy havi óraszám	A tantárgy éves óraszám
1. évfolyam	1 óra	10óra
2. évfolyam	1 óra	10 óra
3. évfolyam	1 óra	10 óra
4. évfolyam	1 óra	10 óra

1. évfolyam

Javasolt óraterv

Tematikai egység címe	Órakeret

Az iskola	1 óra
Mi van a teremben?	1 óra
Milyen veszélyhelyzetek vannak a termekben?	1 óra
Hogyan jutunk el az iskolába?	1 óra
Mi a baleset?	1 óra
Mit tegyünk a baleset esetén?	1 óra
Mentő, rendőrség, tűzoltóság hívása!	1óra
Gyakorlat, ismeret felmérés.	3 óra
Az éves óraszám	10 óra

2. évfolyam

Javasolt óraterv

Tematikai egység címe	Órakeret
Közlekedjünk!	1 óra
Jelzések	1 óra
Milyen veszélyhelyzetek vannak az úton?	1 óra
Hogyan jutunk el az iskolába?	1 óra
Mi a baleset?	1 óra
Mit tegyünk a baleset esetén?	1 óra
Mentő, rendőrség,tűoltóság hívása!	1óra
Gyakorlat, ismeret felmérés.	3 óra

Az éves óraszám	10 óra
------------------------	---------------

3. évfolyam

Javasolt óraterv

Tematikai egység címe	Órakeret
Égés	1 óra
Égés keletkezése	1 óra
Mit tegyünk égés esetén?	1 óra
Tűzoltó hívása!	1 óra
Égési sebek	1 óra
Égési sebek ellátása	1 óra
Mentő hívása!	1 óra
Gyakorlat, ismeret felmérés.	3 óra
Az éves óraszám	10 óra

4. évfolyam

Javasolt óraterv

Tematikai egység címe	Órakeret
Balesetek	1 óra
Mit tegyek baleset esetén?	1 óra
Mentők, tűzoltók, rendőrség munkája	1 óra

Hirtelen események!	1 óra
Mit tegyek hirtelen eseményekkor?	1 óra
Stabil oldalfektetés	1 óra
Mentő tűzoltó, rendőrség hívása!	1óra
Gyakorlat, ismeret felmérés.	3 óra
Az éves óraszám	10 óra

5–8. évfolyam

A technikai, épített és szociális környezet vizsgálata fontos: a helyükre kerülő elemek a gyermek biztonságérzetének, bizalmának erősödését éppúgy szolgálják, mint tudásának gyarapodását. A foglalkozások, a környezeti elemek vagy éppen a közlekedés vagy településszerkezet megismerése olyan tájékozottságot adnak a tanulónak, amelyek – ha közvetlenül nem is mindig vagy nem azonnal hasznosítja életében – világképének stabilitását szolgálják. Veszélyhelyzetek felismerése és gyakorlati ismeretek elsajátítása készség szinten a napi élet biztonságossá tételében segít.

Elsősegélynyújtás havi és éves óraterve 5–8. évfolyamon:

	A elsősegélynyújtás tantárgy havi óraszám	A tantárgy éves óraszám
5. évfolyam	1 óra	10óra
6. évfolyam	1 óra	10 óra
7. évfolyam	1 óra	10 óra
8. évfolyam	1 óra	10 óra

5. évfolyam

Javasolt óraterv

Tematikai egység címe	Órakeret
Az iskola	1 óra
Mi van a teremben?	1 óra
Milyen veszélyhelyzetek vannak a termekben?	1 óra
Hogyan jutunk el az iskolába?	1 óra
Mi a baleset?	1 óra
Mit tegyünk a baleset esetén?	1 óra
Mentő, rendőrség, tűzoltóság hívása!	1óra
Gyakorlat, ismeret felmérés.	3 óra
Az éves óraszám	10 óra

6. évfolyam

Javasolt óraterv

Tematikai egység címe	Órakeret
Közlekedjünk!	1 óra
Jelzések	1 óra
Milyen veszélyhelyzetek vannak az úton?	1 óra
Hogyan jutunk el az iskolába?	1 óra
Mi a baleset?	1 óra

Pedagógiai Program 2020

Mit tegyünk a baleset esetén?	1 óra
Mentő, rendőrség, tűoltóság hívása!	1óra
Gyakorlat, ismeret felmérés.	3 óra
Az éves óraszám	10 óra

7. évfolyam

Javasolt óraterv

Tematikai egység címe	Órakeret
Égés	1 óra
Égés keletkezése	1 óra
Mit tegyünk égés esetén?	1 óra
Tűzoltó hívása!	1 óra
Égési sebek	1 óra
Vérzések, sebek ellátása	1 óra
Mentő hívása!	1óra
Gyakorlat, ismeret felmérés.	3 óra
Az éves óraszám	10 óra

8. évfolyam

Javasolt óraterv

Tematikai egység címe	Órakeret

Balesetek	1 óra
Mit tegyek baleset esetén?	1 óra
Mentők, tűzoltók, rendőrség munkája	1 óra
Hirtelen események!	1 óra
Mit tegyek hirtelen eseményekkor?	1 óra
Stabiloldal fektetés, újjáélesztés alapjai	1 óra
Mentő, tűzoltó, rendőrség hívása!	1 óra
Gyakorlat, ismeret felmérés.	3 óra
Az éves óraszám	10 óra

Szakiskola, Készségfejlesztő szakiskola

Veszélyhelyzetek felismerése és gyakorlati ismeretek elsajátítása készség szinten a napi élet biztonságossá tételében segít.

Sebek, vérzések, hirtelen eseményekkor a reakciók, készség szintre emelése. Ismerkedés a segítséget nyújtó szervezetekkel.

Elsősegélynyújtás havi és éves óraterve készségfejlesztő szakiskola, szakiskola:

	A elsősegélynyújtás tantárgy havi óraszám	A tantárgy éves óraszám
9. évfolyam	1 óra	10 óra
10. évfolyam	1 óra	10 óra
11. évfolyam	1 óra	10 óra
12. évfolyam	1 óra	10 óra

9. évfolyam

Javasolt óraterv

Tematikai egység címe	Órakeret
Mi a baleset?	1 óra
Mit tegyünk a baleset esetén?	1 óra
Milyen veszélyhelyzetek vannak iskolán belül?	1 óra
Milyen veszélyhelyzetek vannak iskolán kívül?	1 óra
Elsősegélynyújtás	1 óra
Sebek, vérzések	1 óra
Mentő, rendőrség, tűzoltóság hívása!	1 óra
Gyakorlat, ismeret felmérés.	3 óra
Az éves óraszám	10 óra

10. évfolyam

Javasolt óraterv

Tematikai egység címe	Órakeret
Mi a baleset?	1 óra
Mit tegyünk a baleset esetén?	1 óra
Milyen veszélyhelyzetek vannak iskolán belül?	1 óra
Milyen veszélyhelyzetek vannak iskolán kívül?	1 óra
Elsősegélynyújtás	1 óra

Pedagógiai Program 2020

Sebek, vérzések, mérgezések	1 óra
Mentő, rendőrség, tűzoltóság hívása!	1óra
Gyakorlat, ismeret felmérés.	3 óra
Az éves óraszám	10 óra

11. évfolyam

Javasolt óraterv

Tematikai egység címe	Órakeret
Égés	1 óra
Égés keletkezése	1 óra
Mit tegyünk égés esetén?	1 óra
Tűzoltó hívása!	1 óra
Égési sebek	1 óra
Vérzések, sebek, mérgezések, törések ellátása.	1 óra
Mentő hívása!	1óra
Gyakorlat, ismeret felmérés.	3 óra
Az éves óraszám	10 óra

12. évfolyam

Javasolt óraterv

Tematikai egység címe	Órakeret

Pedagógiai Program 2020

Balesetek	1 óra
Mit tegyek baleset esetén?	1 óra
Mentők, tűzoltók, rendőrség munkája	1 óra
Hirtelen események!	1 óra
Mit tegyek hirtelen eseményekkor?	1 óra
Stabiloldal fektetés, újjáélesztés alapjai	1 óra
Mentő, tűzoltó, rendőrség hívása!	1óra
Gyakorlat, ismeret felmérés.	3 óra
Az éves óraszám	10 óra

Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős az alábbi feladatokat látja el:

- segíti az iskola pedagógusainak gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját;
- az osztályokat felkeresve tájékoztatja a tanulókat arról, hogy milyen problémával, hol és milyen időpontban fordulhatnak hozzá, az iskolán kívüli gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményekről tájékoztatást nyújt.
- a veszélyeztetett tanulónál – a veszélyeztető okok feltárása érdekében – gyermekjóléti szolgálattal együttműködve megismeri a tanuló családi környezetét;
- feltárja az indokolatlan iskolai hiányzások okait;
- a hátrányos helyzetben lévő tanuló felzárkóztatása érdekében egyeztet az osztályfőnökökkel, iskolavezetésével;
- az osztályban tanító pedagógusok jelzése alapján – a segítőszolgálatok címével – segít azoknak a családoknak, ahol anyagi okok vagy más ok miatt diszharmonikussá vált életvitelük;
- gyermekbántalmazás vélelme vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényező megléte esetén értesíti a Gyermekjóléti Szolgálatot;
- a Gyermekjóléti Szolgálat felkérésére részt vesz az esetmegbeszéléseken;
- a tanuló anyagi veszélyeztetettsége esetén kezdeményezi, hogy az iskola igazgatója indítson eljárást a tanuló lakó- illetve ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítására, szükség esetén a támogatás természetbeni ellátás formájában történő nyújtása érdekében;
- az iskolában a tanulók és a szülők által jól látható helyen közzéteszi a gyermekvédelmi feladatot ellátó fontosabb intézmények (pl. Gyermekjóléti Szolgálat, Nevelési Tanácsadó, drogambulancia, ifjúsági lelkisegély-szolgálat, gyermekek átmeneti otthona, stb.) címét és telefonszámát;
- az iskola nevelési programja, gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatai keretében egészségnevelési, ennek részeként kábítószer-ellenes program kidolgozásának segítése, végrehajtásának figyelemmel kísérése;
- tanácsadás, tájékoztatás a tanulóknak, a szülők és a pedagógusok részére;
- tájékoztatást nyújt a tanulóknak részére szervezett szabadidős programokról;

- a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek felmérése az osztályfőnökök közreműködésével;
- drog- és bűnmegelőzési programok szervezése.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők:

A hátrányos helyzetű tanulók nevelése a Békés Iskola modell adaptációja alapján folyik az iskolánkban.

Pedagógiai rendszerünk kiindulópontja, hogy a tanulók közti különbségek rendkívül sokfélék, a személyiség széles dimenzióiban írhatók le, és nem korlátozhatók valamely tantárgyban elért iskolai eredményekben megmutatkozó különbségekre. A differenciálás nem azonosítható a felzárkóztatással és a tehetségneveléssel, a differenciálás tehát nem a tanulmányi eredményesség szintjeihez igazodik. A differenciálás mindenki számára a saját komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő, számára optimális fejlesztés biztosítását jelenti, figyelembe véve előzetes tudását, annak gyengébb és erősebb területeit, a tanuló igényeit, törekvéseit, érdeklődését, személyiségének rá jellemző vonásait, speciális erősségeit és gyengeségeit. Nevelésünk, oktatásunk igazodik a tanulóhoz, és ez azt is jelenti, hogy igazodik ahhoz a közeghez, amelynek tanulóink részesei.

Alapelveink:

Olyan emberek nevelése a cél, akik egész életükön át nyitottak a folyamatos tanulásra, információk szerzésére.

A tanulókkal szemben az egyéni fejlődésnek megfelelő elvárásokat és ezzel harmonizáló feladatokat szükséges megfogalmazni, biztosítani.

A tanulókat alapvető, korszerű kompetenciák (anyanyelvi, idegen nyelvi, matematikai, informatikai, természettudományi, társadalomtudományi, esztétikai, etikai) birtokába kell juttatni.

Általános céljaink:

A kompetenciaalapú oktatás és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók beilleszkedését segíti a Békés Iskola program

Pedagógiai Program 2020

Az iskolai program – építve több hazai és nemzetközi iskolafejlesztő program legjobb tapasztalataira – egy olyan nyitott iskolamodellt vázol fel, amely alapvetően fontosnak tartja a tanuló szükségleteire, viselkedésére, tulajdonságaira való reagálást, illetve érdekeltté, motiválttá akarja tenni őt saját konfliktus csökkentő, tanulási folyamataiban. Az egyén fejlesztésén keresztül – azzal kölcsönhatásban – fejleszti a befogadó közösséget, s a közösen végzett tevékenységek, együttes élmények, az egész személyiség érzelmi, morális fejlődését segítik.

A program a mások iránti nyitottságot és elfogadást, a szorgalmat kiemelt értéknek tekinti. Az egész személyiséget fejlesztve tanít. Meghatározó benne a gyermekközpontúság, a pedagógus és a tanuló kapcsolata. A tanulókon keresztül az iskolába járó gyermekek családjaira is hat.

Tudatos pedagógiai munkával arra törekszünk, hogy nevelési- és oktatásszervezési keretünket mihamarabb az alábbi kívánalmak jellemezzék:

Biztosítjuk minden gyermek számára a lehetőséget képességei kibontakoztatásához.

Az előzetes, otthonról hozott tudást, kultúrát minden gyermek értéként képviselheti.

Tudatosan figyeljük és fejlesztjük a gyermekek csoport-szociális készségeit.

A szülő, a család (mint partner) résztvevője az iskolai folyamatoknak, erős a család-iskola-gyermek közötti kommunikáció.

Együttműködő, elfogadó, előítéletek nélküli környezetben dolgozunk.

Megvalósul az oktatásban, nevelésben érintett intézmények szervezett, tudatos együttműködése.

Az iskolai hatékonyság visszajelzésére tanulókövetést végzünk.

Pedagógusaink állandóan gazdagítják az ebben felhasználható pedagógiai, módszertani repertoárjukat.

Pedagógusaink rendszeresen részt vesznek a BÉKÉS ISKOLA továbbképzéseiben, belső műhelyfoglalkozásokon továbbadják ismereteiket, módszereiket, eszközeiket.

A beilleszkedési, magatartási problémákkal küzdő tanulók

Intézményünkben a pedagógusok a bekerülő gyermekeknél az első naptól kezdve szembe találkoznak a magatartási, beilleszkedési problémákkal, melyek korrekcióját azonnal meg kell kezdeni.

A főbb problémák: szabálytudat kialakulásának hiánya, önismeret, önkontroll gyengesége, társakkal való együttműködés gyengesége, agresszió, figyelemzavar, humánus, udvarias magatartás hiánya. A pedagógus legfontosabb feladata, hogy ezeket a hiányzó képességeket fejlessze, és hogy az ilyen szemléletű nevelő és személyiségfejlesztő munkát az oktatás egészére kiterjessze. Minden tanórába bele lehet és kell is szőni olyan feladatokat, melyek segítik ezeknek a problémáknak a megszüntetését, enyhítését:

- Szabálytudat kialakítása, szabálykövetés, tiltás elfogadása (nagyon határozott, világosan megfogalmazott és következetesen elvárt szabályokat kell a gyerekeknek adni)
- . Önismeret, önkontroll fejlesztése: a drámapedagógia játékos módszereivel segíti, hogy a gyerekek ismerjék meg önmagukat, társaikat, tisztában legyenek saját képességeikkel, jó és rossz tulajdonságaikkal. Segíti a beilleszkedést, a társak elfogadását, a megfelelő kapcsolatteremtést, kitágulnak a kudarctűrés határai, empátikusabbá, nyitottabbá lesz, és aktív részvételt, együttes cselekvést követel minden gyerektől.
- Szerepjátékkal megkereshetjük, eljátszhatjuk, hogy másfajta megoldási lehetőség is van a konfliktushelyzetek megoldására; az egyik legnagyobb problémát jelenti a gyerekek egymással szembeni agresszív viselkedése, a verekedés, a társak fizikai bántalmazása, gyakran az otthoni példa is a testi erőszak alkalmazását sugallja.

A serdülőkor a meglévő magatartási zavarokat súlyosbíthatja.

- Az osztályfőnök legyen a közösség jó vezetője, akinek mindenről tudnia kell, aki segítően be tud avatkozni a tanulóéletébe, akinek jó szándékában és igazságosságában minden körülmények között lehet bízni.
- Kevesebb idő kell a jó közösség kiépítésére kezdetben, mint amennyi a fegyelmezésre, eldurvult helyzetek kezelésére egész évben. Legyen célja egy befogadó közösség nevelése, ennek érdekében pl. osztályfőnöki órán, erkölcsstan órán beszéljék meg a problémákat, keressenek együtt megoldásokat.

Pedagógiai Program 2020

- Ebben az életkorban jelentkeznek a dohányzás, alkohol, drog és bűnözés problémái is. Személyes példával, filmekből vett pozitív és negatív példák értelmezésével, állásfoglalásunkkal segítsünk megkülönböztetni a helyeset a helytelentől. Fontos az érzelmi ráhatás, az intellektuális alapon történő belátásra kevésbé lehet számítani.

Az iskola speciális jellegéből fakadóan az alábbi eljárásokat kiemelten alkalmazzuk:

- a meggyőzés, felvilágosítás, tudatosítás módszerei közül:
 - ✓ példa és példaadás,
 - ✓ beszélgetés,
 - ✓ tudatosítás
 - ✓ bírálat – önbírálat
- az oktatás módszereiben lévők közül a
 - ✓ sajátos, egyéni specifikumokat figyelembe vevőket,
 - ✓ a tevékenység megszervezésének módszerei közül
 - ✓ játékos módszerek,
 - ✓ gyakorlás – sztereotípiák,
 - ✓ követelés – értékelés
- a magatartásra ható módszerek
 - ✓ biztatás, - dicséret, elismerés,
 - ✓ a különböző jutalmazási formák
 - ✓ , figyelmeztetés,
 - ✓ elmarasztalás egyénileg és kollektíva előtt
 - ✓ tiltás,
 - ✓ fokozott felügyelet.

Pedagógiai munkánk sajátossága azáltal jut kifejezésre, hogy nevelési-oktatási irányelveit, tartalmait, eljárásait, módszereit és eszközeit sérülés-specifikus gyógypedagógiai dokumentumok alapozzák meg. Fontos, hogy a pedagógust ezek alkalmazása során mindvégig megfelelő érzelmi kapcsolat fűzze tanítványaihoz. Pedagógiai munkánk során a tanulók érdekében gyakran vesszük fel a kapcsolatot különböző egészségügyi intézményekkel. Szakmai konzultáció és diagnosztizálás után , orvosi javaslatra gyógyszeres kezelést javasolnak, melynek alkalmazásában gyógypedagógusaink és asszisztenseink részt vesznek.

Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek:

Pedagógiai Program 2020

- higiénias szokások kialakítása, megkövetelése
- kapcsolattartás a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálatokkal, nevelőszülőkkel, iskolaorvossal, védőnővel, önkormányzatokkal
- karitatív munka: ruha, játék, könyv gyűjtése
- alapítványi támogatás táborozáshoz
- osztályfőnök, gyermekvédelmi felelős felvilágosítása a szociális juttatásokról
- ösztöndíjak pályázása
- a szülő segítése az étkezési támogatás előterjesztésére az önkormányzatok felé.

Tanulóink felzárkóztatását segítő programok:

Fokozott figyelmet kell szentelni az általános iskolából áthelyezett tanulók beilleszkedésére, rendkívül sok kudarccal érkeznek.

Fő feladat a folyamatos ellenőrzés, dicsérő, biztató értékelés, egyéni képességeknek megfelelő feladatok adása.

- alapozó szakasz meghosszabbítása az íráskészség fejlesztése céljából
- 1-2 hónapos óvoda-iskola átvezető szakasz, mely után felméri a tanulókat
- alapkészség fejlesztő programok kidolgozása, alkalmazása. Meixner program.
- felzárkóztató korrekciós fejlesztés egyéni fejlesztési terv alapján – rehabilitációs órák terhére
- logopédiai, gyógytestnevelés területén adott terápiás megsegítés
- rehabilitációs-rehabilitációs órák szervezése
- úszás –úszásoktató
- TSMT mozgás fejlesztés
- Sindelar felmérés és fejlesztés
- komplex személyiségfejlesztő tréningek
- mozgásfejlesztés
- szakképző évfolyamokon felzárkóztató órák
- szaktantárgyi korrepetálás, osztályozó vizsgára való felkészítés, vizsgáztatás
- tankötelezettség betartatása, kevés hiányzás –nyomon követés- eredményes értékelés
- tanuló párok létrehozása
- tanuló mentesítése, bizonyos tantárgyak értékelése alól (Szakértői Rehabilitációs Bizottság véleménye alapján)

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

- Egységes intézményünkben a tehetség kibontakoztatásának fő színtere a szabadidős foglalkozások és szakkörök. Az iskola a tanulók érdeklődése alapján, nem kötelező (választható) szakköri foglalkozásokat szervez, fejlesztés, tehetséggondozás, speciális, illetve kiegészítő ismeretek átadása céljából. A választható órák, az egyéni fejlesztést elősegítő pedagógiai módszerek mind a tehetségesek felfedezését, fejlesztését, gondozását, irányítását jelentik. Nevelőtestületünk úgy tartja, hogy minden gyermekben ott rejlenek valamely terület tehetségének csírái. A szülői házzal közösen kell meglesni azokat a képességeket, hajlamokat, azokat a motívumokat, érdeklődési irányokat, amelyekkel a tehetség felszínre kerülhet, és egy kiteljesedett élethez hozzájárulhat. Arra törekszünk, hogy a tehetséges gyerekek megtalálják azokat a tevékenységformákat, amelyekben kreativitásukat, tudásukat, produktumukat felmutathatják. Ilyenek: tanulmányi versenyek, szavalóverseny, sportversenyek, pályázatok, vetélkedők, szereplés ünnepeken, rendezvényeken, kis előadások, újságcikkek írása, egyéni, páros vagy csoportos feladatok, digitális robotika alkalmazása, Moholy Egyetemmel közösen-művészet –terápiás foglalkozások tartása a megfelelő végzettségű és érdeklődési körű szakemberek segítségével.
- Intézményünk nagy gondot fordít arra, hogy tanulók érdeklődésének és igényeinek megfelelően tanórán kívüli foglalkozásokat szervezzen. Ahol lehet, és erre lehetőség van, az oktatási–nevelési színteret bővítettük napközis csoportok működtetésével.
- Napközis csoportjaink az előírt feladataikon túl kiemelt szerepet töltenek be a tehetségek kibontakoztatásában.
- Arra törekszünk, hogy az intézményünkben megmaradjanak a jól működő sportkörök, szakkörök.
- Szorgalmazzuk az intézmények együttműködését a település sportlehetőségeivel.
- Támogatjuk a szakkörök létrejöttét:
 - színjátszó kör, Pl: Kulturális bemutató Nagykanizsa, Kaposvár.
 - művészeti csoport, /táncsoprot/ Velence , Győr.
 - énekkar, furulyaszakkör, gitár, csettegő
 - számítástechnika,
 - kézműves,
 - elsősegélynyújtás,
 - közlekedési,

Pedagógiai Program 2020

- hagyományőrző
- sport szakkörök/labdarúgás, atlétika, asztali tenisz, úszás, kerékpározás/Megyei és országos rendezvényeken való részvétel.

Kapkod a lábad, Speciális Szakiskolák Sportfesztiválja, Országos úszóversenyek,

- Lehetőséget adunk arra, hogy az osztályok és diák csoportok kiránduljanak, túrázzanak. A diákönkormányzatnak joga van arra, hogy egy nap programjára javaslatot tegyen.
- Ösztönözzük és segítjük diákjaink pályázati tevékenységét minden kategóriában. Az eredményt elért tanulókat az iskola közössége előtt dicsérik meg.
- Felfénylő Szavak Szavaló verseny területi döntőjének szervezése minden év március első hetében. Ennek keretében 3 megye sajátos nevelési igényű diákjait várjuk versmondásra .

Tanulmányi versenyeken vesznek részt a kiemelkedő tanulók/ Koncz D. tanulmányi verseny, Tanulásban akadályozott gyermekek komplex tanulmányi versenye, Szakma kiváló Tanulója verseny-Baja, Gyöngyhalászat Tehetséggondozó Tanulmányi Verseny -Tatabánya.

A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Az iskola közvetíti mindazokat az értékeket és követelményeket, melyeket a tanulók az iskola közösségében elsajátítanak, s felnőttként társadalmi gyakorlatként alkalmazni tudnak. Hozzásegíti a tanulókat a demokratikus joggyakorlás elsajátításához és az iskolában szerzett tapasztalatok későbbi hasznosításához.

A közösségfejlesztés feladatai:

A tanórákon a közösségfejlesztés ismereteinek az átadása, az ismeretek számonkérése és objektív követelményrendszer kialakítása a feladat.

Harmonikus kapcsolat kialakítása a társadalmi környezettel:

- népünk kulturális hagyományainak ismerete, ápolása
- intézményi hagyományörző program megismerése
- tanulmányi kirándulások
- nyári táborok, erdei iskola
- színház-, mozi látogatások
- különböző szabadidős tevékenységek

A magyar nyelv és irodalom és a történelem tantárgyban országunk kiemelkedő íróinak, költőinek műveivel, népünk történelmi múltjának ismeretével, hagyományainak bemutatásával ki kell alakítani nemzeti múltunk, hagyományaink megbecsülését, megőrzését, az összetartozás erősítését.

Kapcsolódás Európához és a nagyvilághoz:

A világtörténeti események bemutatásával, a világirodalom kiemelkedő alkotóinak, nagy gondolkodóinak, tudományos vívmányainak ismeretével a tájékozottsági szintet emelve meg kell találni országunk kötődését Európához és a nagyvilághoz. Az idegen nyelvek tanulása más népek szokásaival, életmódjával, kultúrájával is megismerteti a tanulókat. A gyakorlati életben más országokban történő eligazodás, kommunikáció lehetőségét is szolgálja.

A közösségek fontos kérdése a környezeti konfliktusok megoldása, a környezeti ártalmak kezelése. E téma fontosságára tekintettel központi kérdése kell, hogy legyen a

természettudományok csoportjába tartozó földrajz, biológia, kémia, fizika és a társadalomismereti körhöz tartozó tantárgyak is. A tanulóknak tudniuk kell arról, hogy mik a környezetet károsító anyagok. Magatartásukkal tudatosan védeniük kell környezetük tisztaságát, tudniuk kell a környezetet károsító anyagok megfelelő helyen történő tárolásáról. Ki kell alakítani bennük az igényt a környezetbarát termékek használatára.

Kommunikációs kultúra fejlesztése

A kommunikációs kultúra fejlesztésének leghatékonyabb lehetősége az ismeretszerzés. Az ismeretek gazdagítása révén árnyaltabbá válik a kifejezőkészség és gyarapszik a szókincs. A tanulóknak lehetőséget kell kapniuk a tanítási órákon ismereteik, ehhez kapcsolódó véleményeik kifejtésére.

A közösségfejlesztés szervezeti formái

Osztályközösség:

Az azonos évfolyamra járó és a közös tanulócsoportot alkotó tanulók egy osztályközösséget alkotnak. A tanulók – a csoportbontásos tanítási órák kivételével – a tanórák többségét az órarend szerint közösen töltik. Az osztályközösség a diákönkormányzat legkisebb egysége, amely diákönkormányzatot vezető pedagógus segítségével diákképviseléről dönt. Az osztályközösség vezetője az osztályfőnök.

Napközis csoportok:

Az alsó, felső tagozaton napközis csoportok működnek. Egy osztályhoz egy napközis csoport kapcsolódik. Fő feladatuk a házi feladatok elkészítése, a másnapi tanítási órákra való felkészülés. A tanulókkal való foglalkozás differenciáltan történik, az egyéni fejlesztés fontos szempont. A tanulás, a munka mellett a szabadidő változatos tevékenységi rendszerével nagymértékben hozzájárul a gyermekek egyéni adottságainak, képességeinek kibontakoztatásához, érdeklődésének alakításához. Mozgósítja az alkotás vágyát, az alkotó kedvet, gondolkodást fejleszt, önként vállalt, kedvvel végzett, változatos elfoglaltságot nyújt.

Tanulósobai csoport:

A szakiskolában tanuló gyerekek tanulási feltételeinek biztosítása, az ott résztvevő fiatalok csoportja.

Kollégiumi csoport:

A kollégiumi közösség legkisebb, általában korosztályok szerint szerveződő formája.

Diákönkormányzat:

Az iskolai diákönkormányzat a tanulók érdekeinek képviselőjére önként szerveződött. Gazdag hagyományokkal rendelkezik. Segítője a nevelőtestület egy pedagógusa.

Iskolai sportkör:

A diákok önkéntes vagy választott tagságán alapuló közösség, melynek fontos szerepe van a mindennapi testedzés, a délutáni tömegsport foglalkozások szervezésében. Segítői a testnevelő tanárok.

Szakkörök csoportjai:

A szakköröket a pedagógusok szervezik. Önkéntes jelentkezés alapján szerveződnek 1 tanévre.

Iskolaújság szerkesztősége:

Szerkesztését, kiadását a szerkesztőbizottság végzi. Feladata az iskolai élet színesítésén túl az iskolai események dokumentálása, rögzítése, megjelenítése. Félévente egyszer jelenik meg.

Az osztályközösség fejlesztése:

Az osztályközösség – mint elsődleges közösség – folyamatos fejlesztésének biztosítása alsó tagozatban felmenő rendszerrel, felső tagozatban az 5 – 8. évfolyamig az osztályfőnökök személyének megtartásával történik. Váltás a 9. osztályban, valamint a szakképző évfolyamokba kerüléskor van.

A tanulók közösségben elfoglalt helyének megismerése szociometriai mérésekkel.

A nevelési módszerek változatos alkalmazása annak érdekében, hogy a „peremhelyzetű” tanulók osztályközösségben elfoglalt helye pozitív irányba változzék.

Az osztályközösség fejlesztésének feladatai:

- Alakuljon ki az osztályon belül sokoldalú tevékenységi rendszer a mindennapi élet megszervezéséhez.
- Alakuljon ki a felelősök rendszere és rendszeres ellenőrzés mellett végezzék munkájukat.
- Az osztály fokozatosan kapcsolódjon be a diákönkormányzat életébe, iskolai programokba.
- Alakuljanak ki az együttélés, együttműködés elemei, legfontosabb készségei, szokásai, váljon az együvé tartozás élménye meghatározóvá.
- Alakuljanak ki a társadalmi elvárásoknak megfelelő viselkedésformák.

Pedagógiai Program 2020

- Az osztályban növekedjen az összetartozás érzése, jöjjenek létre osztály hagyományokat erősítő tevékenységek.
- Alakuljon ki a társakért, közösségért való felelősség érzete és tisztelete.
- Az osztályrendezvények a pedagógus vezetésével zökkenőmentesen működjenek.
- Növekedjen a diákvezetők döntés előkészítésében való részvétele, önállósága.
- Az egyén felelőssége mellett növeljük a közösség felelősségét is.
- A tanulás kerüljön a tevékenységi rendszer középpontjába, fogadják el a képesség szerinti tanulás követelményeit.
- Érezzék a fegyelem jelentőségét, mind a tanulásban, mind a közösségben.
- Fokozatosan kerüljön előtérbe az önállóság, mind a tevékenység megszervezésében, mind a végrehajtásban és az ellenőrzésben is.
- A fegyelem néhány alapvető eleme váljon szokássá.
- Adják át az iskolai hagyományokat az alsóbb osztályok közösségeinek.
- Fejlődjön a diáksegítők munkája olyan szintre, hogy a mindennapi feladatokat felnőttek jelenléte nélkül is meg tudják oldani.
- Elsősorban saját közösségükkel és saját magatartásukkal mutassanak példát a fiatalabbaknak.
- A különböző településekről, iskolákból, osztályokból érkező tanulók ismerjék meg egymást és az iskola elvárásait, a velük szemben támasztott követelményeket.

A szülő, a gyermek, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei, kapcsolattartásának formái

A szülők, gyermekek, tanulók és az óvoda, intézmény kapcsolata

Az óvoda, iskola, mint oktató-nevelő intézmény eredményes működéséhez nemcsak a tanulók érdeklődésének, hanem a szülők érdekeinek figyelembe vétele is szükséges.

A szülői ház és a pedagógus közösség aktív koordinált együttműködése nélkül lehetetlen az iskolai nevelés és a gyermekek, tanulók személyiségfejlesztésének eredményes megvalósítása.

Az együttműködés alapjául a gyermekek, tanulók iránt érzett közös felelősség szolgál. Egymás kölcsönös támogatása és a koordinált pedagógiai tevékenység révén lehet elérni a megfelelő eredményt. A kedvezően fejlődő gyermeki személyiség kialakulásának feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás.

Az óvoda, iskola különböző közösségeinek tevékenységét az intézményvezető és az általa megbízott általános intézményvezetőhelyettes, intézményegységvezetők fogják össze.

Az együttműködés formái az intézmény részéről:

- rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről és magatartásáról írásban és szóban. (Ekréta napló, ellenőrző könyvek rendszeres ellenőrzése, írásbeli jelzés a tanuló gyenge tanulmányi előmeneteléről.)
- a tanuló egyéni vagy családi problémája, veszélyeztetése esetén az ifjúságvédelmi felelős tájékoztatása, családlátogatás, szükség esetén egyéb intézkedés kezdeményezése
- változatos témájú szakkörök, tanfolyamok, sportköri foglalkozások indítása, ahol nemcsak a tanuló tudása, hanem személyiségtulajdonságai is fejlődnek
- előre tervezett és rendkívüli szülői értekezletek
- fogadóórák
- családlátogatás
- pályaválasztási tanácsadás

Pedagógiai Program 2020

- nyílt napok, nyílt órák szervezése
- értekezletek, tanácskozások, esetmegbeszélések
- üzemlátogatások szervezése
- előadások szervezése (pszichológus, egészségügyi szakember, rendőrség stb. meghívásával)
- prevenciós napok szervezése
- projektnapok szervezése
- szülők meghívása az iskola és a DÖK rendezvényeire.

Együttműködés formái a gyermekek, tanulók részéről:

- a tanuló kötelességeinek a köznevelési törvénynek és az iskola házirendjének megfelelő teljesítése
- a tanuló éljen a köznevelési törvényben és az iskola házirendjében biztosított jogaival
- a tanuló hozzájárulása javaslatokkal, ötletekkel az iskola életének gazdagításához
- őszinte, tisztelettudó vélemény-nyilvánítás a tanulókat érintő kérdésekben
- aktív részvétel a tanuló által választott foglalkozásokon.

Együttműködés formái a szülők részéről:

- aktív részvétel az iskolai rendezvényeken
- aktív részvétel a Szülői Munkaközösség munkájában, ötletnyújtás, az igények és problémák őszinte feltárása az iskola oktató-nevelő munkájával kapcsolatban
- őszinte véleménynyilvánítás az iskola által felvetett kérdésekben
- együttműködő magatartás a nevelési problémák leküzdésében, a tanulók felzárkóztatásának segítségével és a tehetséggondozásban
- érdeklődő, segítő hozzáállás

Pedagógiai Program 2020

- szponzori segítségnyújtás
- intézményi önértékelési folyamatban való részvétel
- a szülők beiratkozáskor megkapják az intézmény házirendjének kivonatát, minden olyan információt, mely segíti a gyermek, tanuló zökkenőmentes beilleszkedését.
- az osztályfőnökök évente háromszor szülői értekezletet tartanak
- az osztályfőnökök, pedagógusok, nevelők folyamatosan szóban (személyesen, telefonon) vagy írásban (tájékoztató füzet, üzenő füzet, Ekréta,) tájékoztatnak
- a nem együttműködő szülőket hivatalos levél formájában.
- az intézmény honlapján és Facebook oldalán és az Ekréta ügyintézés felületén keresztül folyamatosan.

A szülői ház és az iskola együttműködésének továbbfejlesztése, lehetőségei:

- közös rendezvények szervezése a szülők és pedagógusok részvételével
- a meglévő hagyományok bővítése
- szülőklub működtetése
- rendkívüli, kötetlen formában megrendezett szülői értekezletek
- sportvetélkedők szülők, tanulók és pedagógusok részvételével
- a szülők tájékoztatásának további javítása-elektronikus felületek, honlap, intézményi Facebook oldal
- szülők bevonása a tanulók szabadidős programjainak szervezésébe, a pályaválasztással kapcsolatos felvilágosító, tájékoztató munkába. (pl. munkahelyek, munkakörök megismertetése).
-

Az iskola külső kapcsolatrendszere:

Kapcsolat a fenntartóval

Iskolánk fenntartója volt a Megyei Közgyűlés, majd a Megyei Intézményfenntartó Központ, Klebelsberg Intézményfenntartó Központ. 2016 júliusától a Nagykanizsai Tankerület fenntartása és működtetése révén Keszthelyi Iroda közreműködésével valósul meg az intézmény szakmai munkája.

Hagyományosan jó kapcsolatrendszert alakítottunk ki, ami megmutatkozik emberi, szakmai együttműködésünkben. A fenntartó segítséget ad esetlegesen felmerülő, jogszabály értelmezési, végrehajtási gondjaink megoldásában.

Rendszeres tájékoztatást kapunk, de tájékozódási lehetőséget is biztosít munkánk hatékonysága érdekében.

Figyelemmel kíséri személyi és dologi helyzetünket, ez irányú igényeinknek eleget tesz. Segítséget ad pályázataink megírásához, támogató nyilatkozatai sokat jelentenek azok sikeréhez.

Kikéri véleményünket szakmai téren, gyermekelhelyezéssel kapcsolatban, döntés előkészítésnél, tájékoztatást ad annak végeredményéről.

Kapcsolat más intézményekkel:

Iskolánk hagyományosan ápolja régi és alakítja ki új kapcsolatait belföldi és külföldi intézményekkel.

Hasonló feladatkörű intézmények:

Társintézményekkel folyamatos kapcsolatban állunk. Ismerjük egymás munkáját, eredményeit, segíteni tudunk szakmai kérdéseinken.

Tanulóink intézményeink közötti létszámingadozását korrekt módon megoldjuk. Segítséget adunk és kaphatunk egy-egy szakmai, módszertani, jogszabály értelmezési kérdésben.

Ellátogatunk, sőt részt veszünk rendezvényeiken, /pl. Koncz Dezső tanulmányi verseny, "Felfénylő szavak" szavalóverseny, Komplex tanulmányi verseny, sport versenyek, kulturális bemutatók/ örömmel fogadjuk egymás ötleteit, szakmai kezdeményezéseit.

Pedagógiai Program 2020

Hagyományosan jó a kapcsolatunk az óvodákkal, ahonnan általános iskola 1. évfolyamába jönnek hozzánk tanulni a diákok. Minden évben nyílt napot, órákat tartunk ahol, az óvodák és iskolák is megtekintik intézményünket, megnézik lehetőségeinket, általában szülőkkel együtt.

Az elmúlt években több vidéki intézmény megkereste iskolánkat 8. osztályt végzett tanulók számára.

Tanévenként két alkalommal részt veszünk a készségfejlesztő, speciális szakiskolák országos találkozóján, amelyen minden az intézményeket érintő probléma megbeszélésére lehetőség nyílik.

Eötvös Loránd Tudomány Egyetem Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar, Győri és a Kaposvári Egyetemek Gyógypedagógiai Karai

Iskolánk régóta biztosítja főiskolai hallgatók szakmai gyakorlatát, készíti fel őket záró tanításaira, szakmai állásfoglalást ad a főiskolai kezdeményezésekhez. A szakmai gyakorlatok összefogását általános intézményvezető-helyettes végzi.

Civil szervezetek:

Iskolánk jól bekapcsolódott a civil szférába. Autista Alapítvány, Értelmi Fogyatékos Gyermekekért Alapítvány segítségével valósulhatnak meg színes programjaink.

Civil szervezetek támogatják iskolánk szabadidős programjait, iskolán kívüli tevékenységeit.

Cégek, egyéb szervezetek, szponzorok:

Iskolánk támogatói segítségével, olyan eszközökhöz juthatunk, ami munkánkat színesebbé, korszerűbbé teszi.

A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

Iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük:

- osztályozó vizsga,
- pótló vizsga,
- javítóvizsga,

A tanuló a vizsgát független vizsgabizottság előtt is leteheti, amelyet a kormányhivatal szervez számára.

A tanuló a vizsgát abban a nevelési-oktatási intézményben teheti le, amellyel tanulói jogviszonyban áll.

A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

Az érvényben lévő Köznevelési törvény, Szakképzési törvény, 20/2012 (VIII.31) EMMI rendelet alapján valósul meg.

Középiskolába jelentkező 8. osztályt végzett tanulók az érvényes felvételi eljárás rend szerint nyújthatják be jelentkezési lapjukat.

A vizsgaszabályzat hatálya, célja:

Célja a követelményszint elsajátítása, teljesítése a következő évfolyamba lépéshez. A vizsgák rendjét meghatározzák az érvényben lévő rendeletek, törvények.

A vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- különbözeti vizsgákra,
- javítóvizsgákra vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira:

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

- kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A vizsgaszervezés intézményi szabályai:

- a vizsgabeosztást, a vizsgabizottságot az intézményvezető-helyettes készíti el,
- a tanulónak háromtagú bizottság előtt kell vizsgázni,
- a vizsgafeladatokat a szakmai munkaközösség állítja össze,
- a tanuló vizsgaeredményét a vizsgabizottság állapítja meg,
- a vizsga eredményének adminisztrálása a naplóba, az anyakönyvbe és a bizonyítványba az osztályfőnök feladata
- a magántanuló félévi osztályozó vizsgájáról az osztályfőnök írásban tájékoztatja a szülőt/gondviselőt,
- a tanuló egy nap legfeljebb 3 szóbeli és 3 írásbeli és 1 gyakorlati vizsgát tehet

A vizsgák időpontját és követelményeit az érintett tanuló szüleivel:

- osztályozó vizsga esetén vizsgák időpontja előtt legalább egy héttel írásban,
- javítóvizsga esetén a tanév végén (bizonyítványosztáskor) közölni kell.

A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 65-70.§-ban előírtak alapján kell megszervezni.

Az osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,
- engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt akar eleget tenni,
- a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

Osztályozó vizsga szabályozása:

- ha a tanuló teljesítménye a tanítási év végén nem minősíthető, a nevelőtestület vagy engedélyezheti, hogy osztályozó vizsgát tegyen, vagy megtagadhatja ezt, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást és az iskola eleget tett értesítési kötelezettségének. Ebben az esetben tanulmányait évfolyamisméltással folytathatja.
- pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázó kérésére a megkezdett vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell a pótló vizsgán.

Javítóvizsgát az iskola intézményvezetője, által meghatározott időpontban, az augusztus 15- től augusztus 31-éig terjedő időszakban kell szervezni.

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha:

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,

Az osztályozó és javítóvizsgák követelményei az iskola helyi tantervében szereplő tantárgyi követelményeknél található meg.

Az elvárt minimum követelmény, évfolyamonként a tantárgyak helyi tantervében rögzítésre került.

Szakmai vizsga

A 16. életévüket betöltött, illetve a 8. osztályt befejezett tanulók tanulmányaikat a szakképző évfolyamainkon folytathatják. Szakmára jelentkezési lapot minden év március 1-ig nyújthatnak be, amelyről értesítést kapnak 30 napon belül. A szakképzés befejeztével (12. évfolyam) szakképesítést igazoló bizonyítványt az kaphat, aki eredményes szakmai vizsgát tett.

A szakmai vizsga államilag elismert vizsga.

A szakmai vizsgát a szakképesítésért felelős miniszter által meghatározott szakmai követelmények alapján és a szakmai vizsgaszabályzat rendelkezései szerint kell megtartani.

Egészségügyi alkalmassági vizsga

A szakképesítésért felelős miniszter által meghatározott szakmai követelmények alapján az iskolaorvos és az iskolai védőnő végzi el.

A felvétel és az átvétel szabályai

Az intézménybe történő felvétel szabályai

- Az intézménybe történő beiratkozás a **Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottság** határozata alapján történik.

Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát,
- a szülő személyi igazolványát,
- a gyermek lakcímkártyáját,
- a szakértői bizottság véleményét.

A másodiktól a szakképző évfolyamokig történő felvételnél be kell mutatni:

- a tanuló anyakönyvi kivonatát,
- a szülő személyi igazolványát,
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt.

2.6 A tanuló átvételének rendje

- A tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van.
- Más iskolából való átvétel, vagy iskolán belül átlépés más osztályba esetén különbözeti vizsgát nem kell tenni.
- Szakértői javaslat alapján más évfolyamba léphet különbözeti vizsga nélkül.
- Az átvételről a szülő kérelme alapján - a szükséges dokumentumok bemutatásával és az érintett osztályfőnök, munkaközösség-vezető véleményét meghallgatva - az intézményvezető, akadályoztatása esetén az intézményvezető helyettes dönt.
- Pedagógiai és létszámbeli szempontokat mérlegelve veszünk át tanulót
- A tanulónak a tanév során egyéni haladási ütemben van lehetősége, hogy a tantárgyi követelményekben meglévő különbségeket kompenzálja.

2.7 A felvételi illetve átvételi kérelem elutasításának rendje

Az intézmény vezetője a felvételi eljárásban a felvételnél, átvételnél tanulói jogviszonyt létesítő, vagy kérelmet elutasító döntést hoz.

- Helyhiány, vagy megfelelő előképzettség, szakértői határozat hiánya miatt az iskola elutasíthatja a diák felvételi, illetve átvételi kérelmét.
- A tanuló felvételének, átvételének elutasításáról - a döntést megalapozó indoklással, a fellebbezésre vonatkozó tájékoztatással - az iskola a diákot és szüleit értesíti, tájékoztatja.
- Átvétel esetén tájékoztatja az intézményvezető az előző iskola intézményvezetőjét.

AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

2.8 A választott kerettanterv megnevezése, jellemzői

[51/2012. (XII. 21) 11. melléklet EMMI rendelet]

Kerettantervek a sajátos nevelési igényű tanulókat oktató nevelési-oktatási intézmények számára

- Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel. Mivel a kerettantervek által előírt tananyagok a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeretnek csak a kilencven százalékát fedik le, a fennmaradó tíz százalékot iskolánk pedagógusai a kerettantervben szereplő tananyag, követelmények elmélyítésére, gyakorlásra, a tanulói képességek, a tantervben meghatározott kompetenciák fejlesztésére használják fel.
- A miniszter által kiadott kerettantervben meghatározott szabadon tervezhető órák számával az alábbi tantárgyak óraszámát növeltük meg azzal a céllal, hogy e tárgyból a készségfejlesztésre, az ismeretek gyakorlására több idő jusson.

Készségfejlesztő Szakiskola helyi terve az emberi erőforrások minisztere által (53/2016 EMMI rendelet) kiadott kerettantervekre épül.

5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosítása alapján 2020. szeptember 1-től létre hozott helyi tantervek.

2.9 A helyi tanterv tantárgyai, tartalmi

2.9.1 A 2012-es NAT-hoz illeszkedő kerettantervek.

2.9.1.1 Kerettantervek az enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok az 1–4. évfolyamon:

Kifutó jelleggel	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6+1	7
Matematika	4	4	3+1	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	2	2	2	2
Ének-zene	2	1	2	2
Vizuális kultúra	1	2	2	2
Informatika	+1	+1	1	1+1
Technika, életvitel és gyakorlat	1+1	1+1	1	1+1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok az 5-8. évfolyamon:

Kifutó jelleggel	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	4+2	4+1	4+1	4+1
Idegen nyelv	-	-	2	2
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1

Pedagógiai Program 2020

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Hon- és népismeret	1	-	-	-
Természetismeret	2	2	4	4
Földrajz	-	1	1+1	2
Ének-zene	2	2	1	1
Vizuális kultúra	2	2	1	1
Informatika	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1+1	2	1+1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki óra	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

2.9.1.2 Kerettanterv a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanulók kerettantervének adaptációja autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók számára

Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, általános iskola, 1–8. évfolyam

Fejlesztési területek (tantárgyak) szerkezete és óraszámok:

Kifutó jelleggel		201	2020	2021	2022	2019	2020	2021	202
		9/20 20	/202 1	/202 2	/202 3	/202 0	/202 1	/202 2	2/20 23
A nevelés- oktatás-	Tantárgy	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.

fejlesztés területei									
Anyanyelv és komm.	Kommunikáció	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	5+1	5+1
	Olvasás-írás	2	2	3	3	4	4	2	2
	Erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Társadalmi környezet	Számolás-mérés	2	2	2	2	3	3	3	3
	Játékra nevelés	2	2	2	2				
	Társadalmi ism.					1	1	2	2
Életvitel és gyakorlat	Önkiszolgálás	2+1	2+1						
	Életvitel és gyakorlat			2+1	2+1	2+1	2+1	3+1	3+1
Természeti környezet	Környezetismeret					1	1	2	2
Művészetek	Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2
	Ábrázolás-alakítás	3	3	2	2	2	2	2	2
Informatika	Információs eszközök haszn.				1	1	1	1+1	1+1
Testi nevelés	Mozgásnevelés	5	5	5	5	5	5		
	Testnevelés							5	5
Szabadon tervezhető órakeret		3	3	3	4	4	4	4	4
Összesen		25	25	25	26	28	28	31	31

2.9.2 Szakmai program: szakképzés

2.9.2.1 *Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó szakiskola OKJ szerinti rész-szakképesítés oktatásához alkalmazandó 9-10. évfolyamos közismereti kerettanterve:*

Tantárgyak és óraszámok:

Kifutó jelleggel		2019/2020- 2020/2021.	
Műveltségi terület	Tantárgy neve	9–10. évfolyam (átlag heti időkeret)	2 tanéves óraszám
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	1+1	71
Matematika	Matematika	2	142
Ember és társadalom	Erkölcstan	1	71
Informatika	Informatika	1	71
Testnevelés és sport	Testnevelés és sport	5	355
	Osztályfőnöki óra	1	71
Közismeret összesen		11	864
További szabad közismereti időkeret		1,5	108
Szakmai elmélet és gyakorlat együtt		21+2	1491
További szabad szakmai időkeret (szabad sáv)		2	142
Összefüggő szakmai gyakorlat		70	70

Az éves óraszám megadásánál 9. évfolyamon 36 héttel, 10. évfolyamon 35 héttel számolunk.

2.9.2.2 *Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó szakiskola OKJ szerinti szakképesítés oktatásához alkalmazandó 9-12. évfolyamos közismereti kerettanterve*

Tantárgyak és óraszámok:

Az OKJ szerinti szakképesítés oktatásához kapcsolódó enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó szakiskola 9-12. évfolyamának tantárgyi rendszere. (A 9. évfolyamot megelőzi az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó szakiskola kötelező előkészítő évfolyama.)

Kifutó jelleggel		2018/2019 2019/2020		2020/2021 2021/2022	
Műveltségi terület	Tantárgy neve	9–10. évf. (átlag heti óraszám)	2 tanéves óraszám	11–12. évf. (átlag heti óraszám)	2 tanéves óraszám
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	1+1	144	1+1	136
Idegen nyelv	Angol nyelv	1	72	1	68
Matematika	Matematika	1+1	144	1+1	136
Ember és társadalom	Erkölcstan	1	72	1	68
Informatika	Informatika	1	72	0,5	34
Testnevelés és sport	Testnevelés és sport	5	360	5	340
	Osztályfőnöki	1	72	1	68
Közismeret összesen		11	792	10,5	714

A nevelés – oktatás – fejlesztés területei	Tantárgy	2019/2020	2020/2021	2 tanéves óraszám
		9. évfolyam	10. évfolyam	
Anyanyelv és kommunikáció	Kommunikáció	5	5	360
Társadalmi környezet	Számolás-mérés	5	5	360
	Társadalmi ismeretek	1	1	72
	Etika	1	1	72
	Osztályfőnöki óra	1	1	72
Életvitel és gyakorlati ismeretek	Életvitel és gyakorlat	4	4	288
	Gyakorlati képzés előkészítése	2	2	144
Természeti környezet	Környezet- és egészségvédelem	2	2	144
Művészetek	Ének-zene	1,5	2	126
	Ábrázolás-alkítás	2	2	144
Informatika	Információs eszközök használata	2	2	144

Testnevelés	Testnevelés	5	5	360
	Szabad időkeret	3,5	4	270
Összesen		35	36	2556

2.9.3.1 Készségfejlesztő szakiskola:

Értelmileg akadályozott tanulóink a 8. osztály befejezése után a készségfejlesztő szakiskola 9-10. évfolyamán folytathatják tanulmányaikat.

Szakmai képzési modulok: Rehabilitációs célú munkavégzés integrált munkavégzésre nem képes tanulók részére, Háztartástan – életvitel, Mézeskalács-sütő, Szövött-tárgy készítő készségfejlesztő kerettanterv alapján. /Programja mellékletben./

2.10 2020-as NAT-hoz illeszkedő kerettanterv alapján elkészített helyi tantervek.

2020. szeptember 1-től a tanulásban és értelmileg akadályozott 1.osztály, 5.osztály, 9/E.osztály és 9. szakképző osztályok , Készségfejlesztő szakiskola 9. osztályai indulnak az elkészített új helyi tantervvel.

2.10.1 Kötelező tantárgyak és óraszámok az 1–4. évfolyamon enyhe értelmi fogyatékos és autista tanulók számára

Felmenő rendszerrel	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24
Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	7
Matematika	4	4	3	4
Etika	1	1	1	1

Pedagógiai Program 2020

Környezetismeret	-	-	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Digitális kultúra	-	-	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Habilitáció-rehabilitáció	1	1		
Környezetismeret			1	1
Családi életre nevelés	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25

2.10.2 Kötelező tantárgyak és óraszámok 5–8. évfolyamon az enyhe értelmi fogyatékos és autista diagnózissal rendelkező tanulók számára

	2020/21	2021/22		2022/23	2023/24	
Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	2 tanéves óraszám	7. évfolyam	8. évfolyam	2 tanéves óraszám
	Heti óraszám			Heti óraszám		
Magyar nyelv és irodalom	4+1	4+1	288	4+1	4+1	288
Idegen nyelv	-	-	-	2	2	144
Matematika	4	4	288	4	4	288
Etika	1	1	72	1	1	72

Pedagógiai Program 2020

Történelem	2	2	144	2	1	108
Hon- és népismeret	1	-	36	-	-	-
Természettudomány	2	3	180	5	5	360
Állampolgári ismeretek	-	-	-	-	1	36
Ének-zene	2	2	144	1	1	72
Vizuális kultúra	2	2	144	1	1	72
Digitális kultúra	1	1	72	1	1	72
Technika és tervezés	1	1	72	1	1	72
Testnevelés	5	5	360	5	5	360
Osztályfőnöki óra (közösségi nevelés)	1	1	72	1	1	72
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	144	2	2	144
Családi életre nevelés	1	1		1	1	
Heti órakeret	28	28		30	30	

A különálló autista csoportban/ nem integrálható/ a szabadon tervezhető órakeretet nem használjuk fel.

2.10.3 Középsúlyos értelmi fogyatékos és autista diagnózissal rendelkező 1-8. évfolyam számára

Felmenő rendszerben		2020				2020			
		/202				/202			
		1-től				1-től			

		indu l				indu l			
Műveltségi terület	Tantárgy	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	Kommunikáció (Magyar nyelv és irodalom)	4	4	4	4	4	4	5	5
	Olvasás-írás (Magyar nyelv és irodalom)	2	2	3	3	4	4	2	2
Matematika	Számolás-mérés (Matematika)	2	2	2	2	3	3	3	3
Történelem és állampolgári ismeretek	Állampolgári ismeretek	-	-	-	-	1	1	1	1
	Hon- és népismeret	-	-	-	-	-	-	1	-
	Etika	-	-	-	-	-	-	-	1
Természettudomány és földrajz	Környezetismeret	-	-	-	-	1	1	2	2
Művészetek	Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2
	Ábrázolás- alakítás (Vizuális kultúra)	3	3	2	2	2	2	2	2
Technológia	Digitális kultúra	-	-	-	-	-	-	1	1

Testnevelés és egészségfejlesztés	Mozgásnevelés (Testnevelés)	5	5	5	5	5	5	-	-
	Testnevelés	-	-	-	-	-	-	5	5
	Osztályfőnöki (Közösségi nevelés)	-	-	-	-	1	1	1	1
Egyéb	Önkiszolgálás	2	2	-	-	-	-	-	-
	Életvitel és gyakorlat	-	-	2	2+1	2+2	2+2	3+1	3+1
	Játékra nevelés	2+1	2+1	2+1	2+1	-	-	-	-
Szabadon tervezhető órakeret		2	2	2	3	3	3	2	2
Csalási életre nevelés / adaptált/		1	1	1	1	1	1	1	1
Összesen		24	24	24	25	28	28	30	30

2.10.4 AZ ENYHE ÉRTELMI FOGYATÉKOS TANULÓK

NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁJÁT ELLÁTÓ SZAKISKOLA KÖTELEZŐ 9/E ELŐKÉSZÍTŐ ÉVFOLYAMÁNAK

Tantárgyak és óraszámok enyhe értelmi fogyatékos 9/E osztály

Felmenő rendszerrel		2020/2021	
----------------------------	--	------------------	--

Műveltségterület	Tantárgy	Heti óraszám	Éves óraszám
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	5	180
Idegen nyelv	Idegen nyelv	2	72
Matematika	Matematika	5	180
Történelem és állampolgári ismeretek	Állampolgári ismeretek	1	36
Természettudomány és földrajz	Természettudomány	3	108
Művészetek	Vizuális kultúra	2	72
Technológia	Digitális kultúra	2	72
Egyéb	Pályaorientáció	1+1	36+36
	Szakmai alapozó ismeretek	4	144
Testnevelés	Testnevelés	5	180
	Osztályfőnöki (Közösségi nevelés)	1	36
Összesen		31	1116
Szabadon tervezhető		3	108
Osztályfőnöki-családi életre nevelés		1	36
Pénzügyi kultúra adaptálva		1	36
Mindösszesen:		34	

2.10.5 Enyhe értelmi fogyatékos szakképzési közismeret 9-10. évfolyam két éves képzésben

Tantárgyak és óraszámok

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók két évfolyamos szakiskola szakmai oktatásnak, képzésnek tantárgyi rendszere. (A 9. évfolyamot megelőzi a szakiskola kötelező előkészítő évfolyama, melyhez külön kerettanterv készült.)

Felmenő rendszerrel		2020/2021	
		2021/2022	
Műveltségi terület	Tantárgy neve	9–10. évfolyam (átlag heti időkeret)	2 tanéves óraszám
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	1	71
Matematika	Matematika	2	142
Technológia	Digitális kultúra	1	71
Testnevelés és egészségfejlesztés	Testnevelés	5	355
	Osztályfőnöki (közösségi nevelés)	1	71
Közismeret összesen		10	710

További szabad közismereti időkeret	1	71
Pénzügyi ismeretek adaptálva	1	71
Szakmai elmélet és gyakorlat együtt	21	1491
További szabad szakmai időkeret (szabad sáv)	2	142
Összefüggő szakmai gyakorlat	70	70

Az éves óraszám megadásánál 9. évfolyamon 36 héttel, 10. évfolyamon 35 héttel számolunk.

2.10.6 Enyhe készségfejlesztő szakiskola 9-10. évfolyam

Tantárgyak és óraszámok

Műveltségi terület	Tantárgy	Heti óraszám		2 tanéves óraszám
		2020/2021	2021/2022	
		9. évfolyam	10. évfolyam	
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	5	5	360
Idegen nyelv	Idegen nyelv	2	2	144
Matematika	Matematika	5	5	360
Történelem és állampolgári ismeretek	Állampolgári ismeretek	1	1	72
Természettudomány	Természettudomány	3	3	216

Pedagógiai Program 2020

és földrajz				
Művészetek	Vizuális nevelés	2	2	144
Technológia	Digitális kultúra	2	2	144
Egyéb	Pályaorientáció	1+3	1+3	72+216
	Szakmai alapozó ismeretek	4	4	288
Testnevelés	Testnevelés	5	5	360
és egészségfejlesztés	Osztályfőnöki óra (közösségi nevelés)	1	1	72
Összesen		31	31	2232
Szabadon tervezhető		3	3	216
Mindösszesen		34	34	2448

Szakiskolai képzések szakmai dokumentációja mellékletben.

2.10.7 Készségfejlesztő szakiskola középsúlyos tanulóknak 9-10. osztály

A tantárgyak struktúrája és a hozzájuk tartozó óraszámok

Műveltségi terület	Tantárgy	Heti óraszám		2 tanéves óraszám
		2020/2021	2021/2022	
		9. évfolyam	10. évfolyam	

Magyar nyelv és irodalom	Kommunikáció (Magyar nyelv és irodalom)	5	5	360
Matematika	Számolás-mérés (Matematika)	5	5	360
Történelem és állampolgári ismeretek	Állampolgári ismeretek	1	1	72
Természettudomány és földrajz	Környezet-egészségvédelem (Természettudomány)	2+1	2+1	144+72
Művészetek	Ének-zene	2	2	144
	Ábrázolás-alkítás (Vizuális kultúra)	2	2	144
Technológia	Digitális kultúra	2	2	144
Testnevelés és egészségfejlesztés	Testnevelés	5	5	360
	Osztályfőnöki óra (Közösségi nevelés)	1	1	72
Egyéb	Életvitel és gyakorlat	4	4	288
	Gyakorlati képzés előkészítése	2+2	2+2	144+144
	Szabad időkeret	3	3	216
Mindösszesen:		34	34	

2.10.8 Készségfejlesztő szakiskola 11-12. évfolyam

A tantárgyak struktúrája és a hozzájuk tartozó óraszámok

Műveltségi terület	Tantárgy	11. évfolyam	12. évfolyam	
		2022/2023	2023/2024	
		Heti	Heti	2 éves
Magyar nyelv és irodalom	Kommunikáció (Magyar nyelv és irodalom)	2	2	144
Matematika	Számolás-mérés (Matematika)	1+1	1+1	72+72
Természettudomány és földrajz	Környezet- és egészségvédelem (Természettudomány)	1+1	1+1	72
Testnevelés és egészségfejlesztés	Testnevelés	5	5	360
	Osztályfőnöki óra (Közösségi nevelés)	1	1	72
Szabad időkeret		2	2	108
Közismeret összesen		12	12	864
Gyakorlati tevékenység	Készségfejlesztő kerettantervek	20	20	1440
Szabad készségfejlesztő időkeret		2	2	144
Készségfejlesztő időkeret összesen		22	22	1 584

Összesen	34	34	2 448
-----------------	-----------	-----------	--------------

2.10.9 Készségfejlesztő szakiskola 11-12.évfolyam gyakorlati modul 20 óra óraterve

- Habitációs célú munkavégzés integrált munkavégzésre nem képes tanulók részére

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv

Évfolyamok	11-12.
Heti órakeret	4
2 éves órakeret	288
Ebből kötött	260
Szabadon tervezhető órakeret	28

Háztartástan-életvitel modul

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv

Évfolyamok	11-12.
Heti órakeret	8
2 éves órakeret	576
Ebből kötött	518
Szabadon tervezhető órakeret	58

Szövött tárgykészítő modul

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv

Évfolyamok	11-12.
Heti órakeret	8
2 éves órakeret	576
Ebből kötött	518
Szabadon tervezhető órakeret	58

Óraszámok felhasználása

Óraszámok	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
<i>Tanórai rendelkezésre álló időkeret</i>	25	25	25	27	28	28	31	31
<i>Heti tanulói terhelhetőség óraszám maximuma</i>	30	30	30	35	35	35	35	35
A tanuló heti kötelező óraszámja és az osztályok számára engedélyezett heti időkeret differenciája terhére tervezhető	5	5	5	8	7	7	4	4

további óraszám (osztálybontás, tanóra)								
<i>Tervezhető további időkeret (egyéb foglalkozás)</i>	22	22	22	20	16	16	21	21
<i>Az osztályok számára engedélyezhető időkeret</i>	52	52	52	55	51	51	56	56
Nkt. 27. § (5) bek. értelmében kötelezően biztosított időkeret tehetséggondozásra és felzárkóztatásra	1	1	1	1	1	1	1	1
SNI tanulók heti egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs Tanórai fogl. száma	3	3	3	3	3	3	4	4
Autista	10	10	10	11	11	11	12	12

Évfolyamok	9 évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
<i>Tanórai rendelkezésre álló időkeret</i>	35	36	35	35
<i>Heti tanulói terhelhetőség óraszám maximuma</i>	40	40	40	40

A tanuló heti kötelező óraszám és az osztályok számára engedélyezett heti időkeret differenciája terhére tervezhető további óraszám (osztálybontás, tanóra, stb)	5	4	5	5
<i>Tervezhető további időkeret (egyéb foglalkozás)</i>	17	17	18	18
<i>Az osztályok számára engedélyezhető időkeret</i>	57	57	58	58
Nkt. 27. § (5) bek. értelmében kötelezően biztosított időkeret tehetséggondozásra és felzárkóztatásra	1	1	1	1
SNI tanulók heti egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs zánórai fogl. száma	4	4	5	5

Tanórán kívüli foglalkozások:

Igénybe vehető szakköri lehetőségek

Szakkörök	Heti óra- szám	Évfolyamok									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Tánc	1	x	x	x	x						
Rajz, kézműves	1	x	x	x	x						
Mozgásjavító	1	x	x	x	x						
Báb	1	x	x	x	x						
Kapkodd a lábad	1	x	x	x	x						
Zenei	1	x	x	x	x						
Énekkar	1					x	x	x	x	x	x
Színjátész	1					x	x	x	x		
Furulya	1					x	x	x	x		
Ügyes kezek	1					x	x	x	x		
Közlekedj- ügyeskedj						x	x	x	x		
Élet-mentés						x	x	x	x		
ÖKO- természet						x	x	x	x		
Dráma és táncművészet i	1									x	x
Futball	2					x	x	x	x	x	x
Atlétika	2					x	x	x	x	x	x
Újságíró	1					x	x	x	x	x	x
Népismereti, hagyományör ző	1					x	x	x	x	x	x

A nevelőtestület minden évben dönt az indítandó szakköri órákról.

Olyan programokat kell nyújtanunk (közösben tervezni, szervezni), amelyen a gyermek érdeklődésére, adottságaira, képességeire épülve sokoldalúan, érdekesen, komplexen fejleszti

őket. Szabadidős tevékenységünk terveiben egyszerre van jelen az ismeretterjesztés, az irodalmi anyag, a zene, a képzőművészet, a mozgás, a játék, a manuális tevékenység.

Gyermekeink a színjátszás területén is kipróbálhatják magukat. A színjátszókörünk minden évben műsorára tűz egy darabot, amelyet egy jeles nap alkalmával mutat be.

Ki mit tud?-ot, kulturális bemutatót szervezünk a tanév végén több kategóriában azzal a szándékkal, hogy a szülők részére a legszínvonalasabb produkciók bemutatásra kerüljenek.

Ezeknek a tevékenységeknek a nevelő-oktató munkába való beépítésével nem titkolt szándékunk, hogy segítsen oldani az oktatás, illetve az iskolahasználók eredménycentrikus, osztályközpontú iskola-szemléletét.

A heti óraszám az év eleji felmérések eredményei és a szakértői javaslatok alapján kerül meghatározásra.

	Heti óra- szám	Évfolyamok										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
logopédia		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
gyógytestnevelés		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

A kötelező tantárgyak, foglalkozások

Egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozások

A habilitációs és rehabilitációs tevékenység olyan nyitott tanítási és tanulási folyamatban valósulhat meg, amely az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai - esetenként egészségügyi orvosi konzultációra épülő - eljárások, eszközök, módszerek, terápiák alkalmazását teszi lehetővé.

A habilitációs és rehabilitációs tanórai foglalkozások fontos jellemzője, hogy javítani akarja, esetenként helyre kívánja állítani a sérült funkciókat.

Alapelve: A fejlesztések kiemelt területeinek meghatározása alapján a hátrányok csökkentése.

Módszerei:

Pedagógiai Program 2020

- sérült funkciók helyreállítását segítő programok (emlékezet, figyelem, kommunikáció, stb. fejlesztése)
- a tanulás kritikus pontjaihoz kapcsolódó részprogramok (vizuomotoros koordináció, betűtanulás, összeolvasás, stb.)
- szocializációs programok
- életvezetési terápiák, programok.

A rehabilitációs és rehabilitációs célú foglalkozásokon a tanulók a tanév eleji állapot felmérés alapján szükségleteik szerint vesznek részt.

A kitűzött célokat, egyéni fejlesztési program alapján haladva próbálja elérni.

A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk az életvitel/ nagyobb létszámú osztályoknál/ matematika, angol-kommunikáció /értelmileg akadályozott tanulóknál/ és a rehabilitációs-rehabilitációs tantárgyat. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és a praktikus ismeretek elsajátítására és készségfejlesztésre.

A szakköri foglalkozásoknál választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, szempontjából úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

Napközi

Az iskolai élet legellentmondásosabb területe a napközi. Szűk időkeretben kell, hogy megvalósuljon a gyerek pihenéshez való joga, a másnapra való nyugodt felkészülés lehetősége, a különórák sokaságának látogatása.

Stabilizálandó feladatunk a tanórák helyzete, a napközi otthonos szokásrend elmélyítése, a pedagógiai programban megfogalmazott nevelési célok megvalósítása, a nevelési feladatok igényes ellátása.

Az iskola kivételes adottságú udvara (fűves játszókert, futball pálya) nagyszerű lehetőség a szabadidő egészséges eltöltésére, karbantartása, megóvása azonban sok feladattal jár.

A napközi nevelőmunka meghatározó céljai, feladatai:

- gyermekközpontú nevelés
- egészséges életmódra nevelés, higiénés szokások, helyes étkezési szokások kialakítása
- példaadás, erkölcsi, emberi értékekre nevelés
- kellemes, bizalmas, barátságos, az otthonihoz hasonló légkör megteremtése, környezetük alakítása a tanulók közreműködésével
- viselkedéskultúra, önfegyelem, kultúrált beszéd, étkezési kultúra fejlesztése
- tanóra nyugodt légkörének megteremtése és fenntartása
- a tanulók munkafegyelmének és kötelességtudatának segítése, tanulmányi fegyelem megszilárdítása
- önálló tanulásra nevelés
- tanulók szabadidejének kultúrált eltöltése
- napközis munka hagyományainak ápolása tartalmas programok szervezésével.

Személyiségfejlesztés

- Színes, sokoldalú napközisélet, tanulás, játék, munka együttes biztosítása
- tanulók önismeretének, önfegyelmének, együttműködési, empátiás készségének fejlesztése
- az iskolához való pozitív viszony kialakítása, meleg érzelemgazdag légkör megteremtése
- a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlesztése áll a középpontban
- zenei nevelés: mélyreható személyiségfejlesztő hatása van, emlékezet, figyelem, motiváció, kreativitás területén, esztétikai érzékük formálása
- néphagyományok megőrzés, ápolása, nemzeti tudat nevelése.

Közösségfejlesztés

- a tanulók legyenek képesek maguk és a társadalmi, természeti, technikai környezetük megismerésére, kultúrkörnyezetükbe történő beilleszkedésre
- legyenek nyitottak, megértőek a különböző szokások, életmódok, vallások, másság iránt, tartsák tiszteletben ezeket
- ápolják a napközi eddigi hagyományait, alakítsanak ki új hagyományokat. (Napközis kiállítás, karácsonyi ünnepkörhöz kapcsolódó kézműves foglalkozások tartása, egészség-nap, mesterségek ünnepe)
- tanulók vegyenek részt a tanórán kívüli tevékenységekben:
 - kutúrális, zenei, manuális, kézműves, sport, képességfejlesztő és közösségfejlesztő játékok.

Tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

- tehetséges tanulók felismerése, fejlesztése differenciált feladatokkal napközis tanórán
- műveltségi vetélkedők, sportversenyek szervezése a tehetséges tanulók fejlesztésére
- tanórán kívüli tevékenységek szervezése, melyek elősegítik az önálló, alkotókész tanulók nevelését
- önálló tanulásra nevelés : problémamegodó képességük, kreativitásuk, alkotóképességük, együttműködő, alkalmazkodó képesség fejlesztése.

Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

A szakmai munkaközösségek a tankönyvek, taneszközök kiválasztásánál - figyelembe véve a tankönyv ingyenes igénybevétele biztosításának kötelezettségét - a következő szempontokat veszik figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének;
- a taneszköz legyen jól alkalmazható a helyi tantervben meghatározott, a tantárgyak tanítására rendelkezésre álló órakeretben;
- a taneszköz segítségével a kerettantervben megadott fogalomrendszer jól megtanulható, elsajátítható legyen
- a taneszköz minősége, megjelenése legyen alkalmas a diákok esztétikai érzékének fejlesztésére, nevelje a diákokat igényességre, precíz munkavégzésre, a taneszköz állapotának megóvására;
- a taneszköz segítséget nyújtson a megfelelő szemlélet kialakításához, ábra anyagával támogassa, segítse a tanulói kísérletek megértését, rögzítését;

Előnyben kell részesíteni azokat a taneszközöket:

- amelyek két éven keresztül használhatók;
- amelyek egymásra épülő tantárgyi rendszerek, tankönyvcsaládok, sorozatok tagjai;
- amelyekhez megfelelő nyomtatott kiegészítő taneszközök állnak rendelkezésre (pl. munkafüzet, tudásszintmérő, feladatgyűjtemény, gyakorló);
- amelyekhez rendelkezésre áll olyan digitális tananyag, amely interaktív táblán segíti az órai munkát feladatokkal, videókkal és egyéb kiegészítő oktatási segédletekkel;
- amelyekhez biztosított a lehetőség olyan digitális hozzáférésre, amely segíti a diákok otthoni tanulását az interneten elérhető tartalmakkal;

A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók iskolai fejlesztésének elvei

Az tanulásban akadályozott tanulók az értelmi fogyatékos gyermekek körébe tartoznak, akik az idegrendszer biológiai és/vagy genetikai okra visszavezethető gyengébb funkcióképessége, illetve a kedvezőtlen környezeti hatások folytán tartós, átfogó akadályozottságot, tanulási nehézségeket, tanulási képességzavart mutatnak.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelési, oktatási szempontú jellemzői

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése igen eltérő attól függően, hogy milyen egyéb érzékszervi, motorikus, beszédfejlődési, viselkedési stb. rendellenességeket mutatnak, amelyek vagy oksági összefüggésben állnak az értelmi fogyatékossgal, vagy következményesen egyéb hatásokra alakulnak ki. Tanulási helyzetekben megfigyelhető jellemzőik: a téri tájékozódás, a finommotorika, a figyelemkoncentráció, a bonyolultabb gondolkodási folyamatok, a kommunikáció, valamint a szociális alkalmazkodás fejlődésének eltérései. Ezek változó mértékben és mindig egyedi kombinációban jelennek meg, a tanulási képesség különböző mértékű fejlődési zavarát is mutatják és akadályozzák az iskolai tanulás eredményességét.

A nevelésükhöz szükséges feltételek:

- a fogyatékossg típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógiai tanár/terapeuta, gyógypedagógus foglalkoztatása,
- speciális tanterv, tankönyv és más segédletek, illetve
- a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság által meghatározott szakszolgáltatások biztosítása.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

Enyhe értelmi fogyatékos gyermekek

Alsó tagozat: 1–4. évfolyam.

Az 1–2. évfolyamon a fő cél a személyiség biztonságérzetének megteremtésével, az egyéni diagnosztikára épülő funkcionális képességfejlesztéssel elérni az egyénhez viszonyítva azt a

legoptimálisabb adaptív állapotot, amely elégséges előfeltétele a tantárgyi rendszerű fejlesztésnek.

Olyan fejlettségi szintre kell hozni a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichikus funkciókat – a gyógypedagógia eszközrendszerének, módszereinek, terápiáinak felhasználásával –, hogy a tanuló az alapvető kultúrtechnikák elsajátítására a sérülésének, állapotának megfelelő idő biztosítása mellett felkészült legyen. A tanulókat fogékonnyá, befogadóvá kell tenni a környezet, a közvetlen megtapasztalható természet és a társas kapcsolatok iránt, miközben tág teret adunk az életkori sajátosságoknak, a fejlettségnek megfelelő gyermekjátéknak és mozgásnak, mindezzel felkeltve érdeklődésüket a tanulás iránt.

A 3–4. évfolyamon a cél az alapvető képességek és alapkészségek fejlesztése a tanulók egyéni háttértényezőinek figyelembevételével, a pszichés funkciók fejlesztésének stratégiáját tartalmazó egyéni fejlesztési tervek alapján, tantárgyi rendszerben végzett intenzív fejlesztési folyamatban.

Kiemelt feladat a személyiség érésének, az önismeret fejlődésének elősegítése a tanulási, viselkedési szokások elsajátításával, magatartási normák közvetítésével; a sérülésből, a fogyatékosságból eredő tanulási nehézségek leküzdésének, a jól működő funkciók továbbfejlődésének segítése individualizált programok, terápiák, differenciáló pedagógiai eljárások alkalmazásával.

Felső tagozat: 5–8.évfolyam

A felső tagozaton a tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra irányul. Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység. A tudásgyarapítást, a képességek, a személyiség fejlesztését a konkrét tapasztalásokra alapozva a gondolkodási funkciók különböző sérülését, eltérő ütemű fejlődését figyelembe véve kell elérni.

Az 5–6. évfolyamon a cél a tevékenységek számának és minőségének növelésével, az önálló tanulás képességének fejlesztésével az alapvető kultúrtechnikák használatának eszközzintűvé tétele, valamint az intenzív személyiségfejlesztés.

Ehhez szükséges az alapkészségek megerősödésének biztosítása a tanulói tevékenységek középpontba állításával, a gyakorlás lehetőségeinek megteremtésével, továbbá a konkrét megtapasztaláson alapuló tudásgyarapítás erősítése a gondolkodási funkciók különböző

sérülését, eltérő ütemű fejlődését figyelembe véve. A tantárgyi tartalmakat, a tevékenységeket, feladatokat, a terápiás célú eljárásokat a fejlődés egyéni üteméhez, a módosult tanulási képességhez kell igazítani. Végző soron mindennek meg kell alapoznia a tanulók felkészítését az önálló életvitelre és önálló munkavégzésre, a tanulói képességkultúra fejlettségéhez igazodó szakiskolai továbbtanulásra, társadalmi beilleszkedésre.

A 7–8. évfolyam legfontosabb célja a tudáselemek szintetizálása, a képességstruktúra megszilárdítása, a személyiség integritásának növelése.

E cél eléréséhez szükséges feladatok: a tanuló sikeres továbbtanulási, szakmaelsajátítási lehetőségeinek kialakítása; az önálló tanulás, a tájékozódási képesség, a tájékozottság, a döntési képesség erősítése; a társadalmi beilleszkedéshez szükséges szociális és cselekvési kompetenciák kialakítása, az önálló életvitelre való alkalmasság megszilárdítása.

Középfokú nevelés – Szakiskolai nevelés-oktatás szakasza

A szakiskolai iskolai oktatás felkészíti a tanulókat az egész életen át tartó tanulásra, a munkaerőpiacon való eredményes részvételre, a sikeres munkaerő-piaci és társadalmi integrációra.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók közismereti oktatásának a szakiskolai képzésben kiemelt célja támogatni a szakmai elméleti és gyakorlati ismeretek elsajátítását és a sikeres szakmai vizsgára való felkészülést, gyakorlási-kipróbálási lehetőséget adni a társadalmi beilleszkedés, az önálló életvezetési technikák, a társadalmi cselekvőképesség, a személyiségstruktúra megszilárdítására.

A szakiskolai képzés gyakorlási-kipróbálási lehetőséget teremt a társadalmi normáknak megfelelő életmód, életvitel szervezéséhez, vezetéséhez. Támogatja a személyiség komplex, harmonikus fejlődését, az önismeret, az önbizalom és a megfelelő önértékelés megerősödését, segíti a kognitív funkciók, az érzékelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás további fejlődését, teret enged a helyes és kívánatos társas kapcsolatok, viselkedési normák, szociális interakciók gyakorlásának.

A középsúlyosan értelmi fogyatékos tanulók iskolai fejlesztése

Általános iskola 1-8.

Célok, feladatok:

Az iskolai nevelés-oktatás során az egyéni bánásmód elvét alkalmazva biztosítható a középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók személyiségének harmonikus fejlődése.

Az általános iskolai nevelés-oktatás célja kialakítani a helyes közösségi magatartást, az együttműködési képességet és a szocializációs készséget a hiányosan működő képességek korrekciója, a hátrányok csökkentése érdekében, miközben folyamatos motivációval, az érdeklődés fenntartásával valósul meg a jól működő funkciók fejlesztése.

Az általános iskolai nevelés-oktatás feladata minél nagyobb mértékben előkészíteni az önálló vagy támogatott életvezetés lehetőségét, kialakítani a környezethez való kötődés igényét, a közösségi alkalmazkodást és elfogadást, törekedve az önérvényesítéssel és önálló döntési képességgel rendelkezés kialakítására, a tanuló felkészítésére a lehető legeredményesebb társadalmi integrációra.

Az általános iskolai nevelés-oktatás megalapozza a tanulói képességekhez és érdeklődéshez igazodó, készségfejlesztő iskolai nevelés-oktatásban történő részvétel és a gyakorlati munkavégzés feltételeit úgy, hogy fokozott figyelmet fordít azoknak a kompetenciáknak a fejlesztésére, amelyre a középsúlyos értelmi fogyatékos tanulóknak az iskolai oktatás után szükségük lehet (a készségfejlesztő iskola évfolyamain, napközi otthonokban, családban, lakóotthonokban, védő vagy integrált munkahelyeken).

A középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók nevelésében kiemelt figyelmet kell fordítani az egyénre szabott terápiás eszközök, eljárások alkalmazásával a képességstruktúra hiányosságainak kompenzálására, az épen maradt funkciók feltárásával és azokra építéssel. A pedagógusoknak feladatuk a gyakorlatorientált, a mindennapi élet tevékenységeire felkészítő képzés megvalósítása, az életvezetési technikák megalapozása, elsajátíttatása, gyakoroltatása. A személyiség gazdagítása érdekében az önefogadásra és mások elfogadására a toleráns magatartás kialakításával tehet szert a gyermek/tanuló.

Mindehhez olyan iskolai légkört kell teremteni, amelyben mind a tanuló, mind a felnőtt jól érzi magát, ahol az emberi és társas kapcsolatok a kölcsönös tiszteleten alapulnak, ahol minden tanuló teljes értékű emberként élheti meg önmagát, a másságot is elfogadva.

Készségfejlesztő szakiskola munkára felkészítő szakasza

A készségfejlesztő szakiskola az életkezdéshez való felkészülést, a munkába állást lehetővé tevő egyszerű betanulást igénylő munkafolyamatok elsajátítását nyújtó szakképzést folytat.

A nevelés-oktatás célja az általános iskolában elsajátított életkezdéshez, pályaválasztáshoz kapcsolódó ismeretek megerősítése, a gyengébb vagy sérült funkciók fejlesztése, kompenzálása, a felnőtt életben elérhető munkatevékenységek iránti motiváció felkeltése, a gyakorlati tevékenységek elsajátításához szükséges kompetenciák, magatartásformák kialakítása, a gyakorlati képzés sikerének megalapozása. A tanuló megismeri a gyakorlati évfolyamok munkatevékenységeit, felkészül a gyakorlati ismeretek és tevékenységek elsajátításának megkezdésére. A képzés során a tanuló megismeri, fokozatosan magáévá teszi és elfogadja a reális, képességeit, érdeklődését, lehetőségeit figyelembe vevő, számára elérhető életperspektívát, kialakítja életcéljait. Megismeri és alkalmazza a segítségkérés és elfogadás aktuális helyzetéhez szükséges formáit, társas kapcsolataiban és kommunikációjában kialakul a megfelelő önbizalomra épülő bátorság, a helyes önértékelésen alapuló közösségi magatartás. Az eltérő tanulási képességek miatt szükséges az egyéni megsegítés és bánásmód alkalmazása, folyamatosan szem előtt tartva a gyakorlati felkészítés eredményességének megalapozását. Különösen nagy hangsúlyt kell helyezni a gyakorlati tevékenységekkel és a munkavállalással kapcsolatosan a kommunikáció fejlesztésére a beszéd értése és a beszédprodukció, illetve alternatív kommunikációs eszközök területén egyaránt. A tevékenységek elsajátításának érdekében fontos a nagymozgásos fejlesztés a megfelelő állóképesség kialakulásához, a finommotoros koordináció fejlesztése a sikeres munka- és feladatvégzéshez. A készségfejlesztő iskola olyan nyitott szellemiségű, befogadó intézmény, amelyben minden tanuló számára lehetővé válik a képességeinek megfelelő ismeretek elsajátítása, a munkatevékenységekben rejlő sikerélmény biztosítása, az eltérő adottságok elfogadása és a tanulói közösség ösztönző erejének, lendületének kiaknázása.

Az autista tanulók iskolai fejlesztése

Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók csoportja rendkívül változatos, de a központi sérülés azonos jellege miatt meghatározhatók közös szükségletek és egységes módszertani javaslatok. Esetükben számolni kell azzal, hogy a Nat kulcskompetenciáihoz rendelt tudások elsajátításához hosszabb időtartamot szükséges biztosítani, a szociális megértést kívánó attitűdök, képességek fejlődését pedig kognitív stratégiákkal kell támogatni.

A Nat nevelési céljai, tanulási területei esetükben is alkalmazhatók, a sérülés típusának megfelelő adaptációval. A Nat szakaszaihoz rendelt tanulási célok elérésére szükség esetén hosszabb időtartamot kell biztosítani, egyes, az alábbiakban részletezett tartalmak hangsúlyosabban jelennek meg. A többlettartalmakat, mint az önismeretet, társas viselkedést, a spontán, funkcionális kommunikációt, egészségnevelést és munkakészségeket speciális rehabilitációs tantárgyként javasolt tanítani. A kerettantervek adaptálása szempontjából az autizmus súlyosságát, a szociális adaptáció szintjét, az intelligenciát és a nyelvi képességeket egyaránt figyelembe kell venni.

Mivel az autizmus spektrumzavar az értelmi képességek bármely szintjén jelen lehet, a többségi iskolák kerettantervét, valamint az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára és a közép-súlyos értelmi fogyatékos tanulók számára készült kerettantervet egyaránt adaptálni szükséges autizmusra.

Az adaptáció szükségessége a tanulási célokkal kapcsolatos elvárásokra is vonatkozik. Az autizmussal, valamint az autizmussal és intellektuális képességzavarral is diagnosztizált tanulóktól nem várható el az autizmusban nem érintett kortársakkal azonos teljesítmény.

A tananyagot mennyiségi és minőségi szempontból módosítani és redukálni kell a tanulók speciális szükségletei szerint. Az egyes tanítási területekre vonatkozó sajátos eltéréseket a helyi tantervben és az egyéni fejlesztési tervekben kell rögzíteni. A tananyag elsajátításához speciális módszerek és eszközök használata szükséges.

A tanulókat egyéni szükségleteiknek megfelelően mentesíteni kell a tananyagrészek vagy tantárgyak minősítése és értékelése alól.

A súlyos és halmozottan fogyatékos tanulók kiemelt tanulási és nevelési- oktatási feladatai és területei

A súlyos és halmozottan fogyatékos tanulók fejlesztésének kiemelt feladatai és területei csak didaktikai szempontból választhatók el egymástól, a nevelés, oktatás folyamatában egymást áthatva, komplexen érvényesülnek. Az egyes fejlesztési területek céljainak meghatározása és a pedagógiai tevékenység feladatainak összegzése a konkrét nevelési-oktatási helyzetekben rugalmasan, a tanulók egyéni sajátosságainak, a fejlődés egyéni ütemének megfelelően alakul.

A súlyos és halmozottan fogyatékos tanulók tanulásának és nevelésének kiemelt feladata, hogy

Pedagógiai Program 2020

- a tanulók a szükségleteiknek és képességstruktúrájuknak megfelelő nevelésben, oktatásban és fejlesztésben részesüljenek;
- a fejlesztés a megfelelő és szükséges tartalommal történjék, segítse a lehetőség szerinti legnagyobb önállóság elérését és a megfelelően kialakított támogató környezetben a tanuló képességeitől függően a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést;
- az elvárások az egyéni teljesítőképeségnek megfelelően kerüljenek megfogalmazásra, és igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez;
- a fejlesztő nevelés-oktatás keretében, a közösségi nevelés mellett kiemelt hangsúlyt kapjon az egyéni fejlesztés, törekedve azonban a kortárskapcsolatok kihasználására a szocializációs folyamatban;
- a fejlesztő terápiák programjai váljanak a rehabilitációs pedagógiai program tartalmi elemeivé.

A fejlesztő nevelés-oktatás területei:

- Kommunikáció (alapkompenciák, a tanulás és a gondolkodás kompetenciái, kommunikációs és digitális kompetenciák, személyes és társas kompetenciák, társadalmi részvétel kompetenciái)
- Mozgásnevelés (alapkompenciák, kommunikációs kompetenciák, személyes és társas kompetenciák)
- Az érzékelés-észlelés és az értelem fejlesztése, a valóság kognitív birtokbavétele. A dologi, az emberi és a természeti világ jelenségeinek megértése (alapkompenciák, a tanulás és gondolkodás kompetenciái)
- Kreativitásra, játékra, szabadidős tevékenységre nevelés. Az emberi lét esztétikai dimenziójának megtapasztalása és a kreatív tevékenységek ösztönzése (alapkompenciák, kreatív alkotás és önkifejezés kompetenciái, munkavállalás kompetenciái)
- Érzelmi és szociális nevelés, az én pozitív megtapasztalása, megnyílás a közösség felé, a kommunikáció kulturált formáinak elsajátítása (alapkompenciák, társadalmi részvétel és felelősségvállalás kompetenciái, személyes és társas kompetenciák)
- Fejlesztő gondozás – Önkiszolgálásra, egészséges életmódra nevelés, a megfelelő támogató környezetben az egyéni képességszint figyelembevételével a lehető legmagasabb szintű önállóság és önellátás képességének elsajátítása (beleértve a

részvétel különböző szintjeit), az emberiség-kielégítés kultúrájának megismerése (alapkompenciák, kommunikációs kompetenciák, személyes és társas kompetenciák, a tanulás kompetenciái).

Az utazó gyógypedagógiai hálózatban az integrált keretek között nevelt enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlesztése

Az integrált keretek között nevelt enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelésében az Irányelvben leírtakat kell alkalmazni, figyelembe véve a befogadó intézmény Pedagógiai Programját, sajátos nevelési igényű tanulóira irányuló helyi tantervét. A befogadó intézmény Pedagógiai Programjában– az Irányelvben leírtak alkalmazásával– szerepelnie kell a fogyatékos tanuló nevelése-oktatása sajátos elveinek, és figyelembe kell vennie a tanulást, fejlődést nehezítő körülményeket is. Ezen belül fontos meghatározni és biztosítani azokat a segítő eljárásokat, amelyek az eredményes integráció feltételei lehetnek. A fejlesztéshez, rehabilitációs és rehabilitációs célú foglalkozások vezetéséhez az egyéni fejlesztő programok kimunkálásához, a tantárgyak fejlesztési feladatainak megvalósításához a szakirányú képesítéssel rendelkező utazó gyógypedagógiai tanárral való együttműködés szükséges.

Amennyiben a tanuló állapota megkívánja, úgy más szakembert (pl. terapeuta, logopédus, pszichopedagógus, szurdopedagógus, tiflopedagógus, pszichológus, orvos, konduktor) is be kell vonni a fejlesztő munkába.

A pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitáció, rehabilitáció

A gyógypedagógiai nevelés egészét átható rehabilitációs, rehabilitációs nevelés célja az enyhén értelmi fogyatékos fiatalok szocializációja, eredményes társadalmi integrációja. A fogyatékoságból eredő hátrányok csökkentését segítő programok az iskola sajátos nevelési igényű tanulóira irányuló helyi tantervének részeként működnek.

A gyógypedagógus a szakértői bizottság javaslatait figyelembe véve, esetenként más szakemberrel konzultálva– készíti el az egyéni fejlesztési tervet, amely a tanuló sajátos nevelési igényeire épül és egyedi tulajdonságainak fokozatos kibontakozását szolgálja.

A fejlesztés a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó fejletlen vagy sérült funkciók korrigálására, kompenzálására, az eszköztudás fejlesztésére, a felzárkóztatásra, a tanulási technikák elsajátítására, a szociális képességek fejlesztésére, az önálló életvezetésre irányul, és a fejlesztéseken keresztül valósul meg.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység lényeges eleme a folyamatos vagy szakaszos pedagógiai diagnosztizálás.

Szolgálja a korrigáló, kompenzáló tartalmak, eljárások, terápiás eszközök tervezését, megelőzheti a további – másodlagos – tünetek megjelenését. A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység során a fejlesztő programok készítésekor és elemzésekor elsődlegesen azt kell figyelembe venni, hogy a gyógypedagógiai nevelés, a terápiás eljárás és eszközrendszer miként tud vagy tudott hozzájárulni a pszichikai, a fiziológiai funkciók zavarának korrigálásához, kompenzálásához, a funkcionális képességek csökkenéséből, a funkciók fejletlenségéből eredő zavarok kezeléséhez, a szociális szféra akadályozottságából származó hátrányok csökkentéséhez.

Az utazó gyógypedagógiai hálózatban ellátott beszéd fogyatékos gyermekek

A beszéd fogyatékos, beszéd- és nyelvi fejlődésben akadályozott tanulók integrált oktatását felvállaló iskolának inkluzív pedagógiai szemlélettel és a különleges nevelési, oktatási, fejlesztési igény személyi és tárgyi feltételeivel kell rendelkeznie.

Az inkluzív iskola ismeri a fogyatékből eredő hátrányokat és biztosítja, hogy a beszéd fogyatékos gyermekek a szükségleteiknek megfelelően hozzájussanak azokhoz a pedagógiai többlétszolgáltatásokhoz, amelyek a hátrányok leküzdését segítik.

A gyermek harmonikus személyiségfejlődése érdekében a pedagógusok, a logopédus és a szülő szorosán együttműködik.

Nevelési-oktatási szakaszok és kiemelt pedagógiai feladatok

A beszéd/nyelv fejlődési vagy szerzett zavarával küzdő tanulók a gyermeki fejlődés területeit tekintve döntően a kommunikációs és a beszélt és írott nyelv fejlődésében térnek el tipikus társaiktól. Ez kedvezőtlen hatást gyakorolhat a társas kapcsolatok alakulására, a szocializációra és a verbális tanulási folyamatokra. Ezen a három területen életkortól függetlenül mindig különösen nagy figyelmet kell fordítani a gyermekek életkoruk megfelelő fejlődésének elősegítésére. A befogadó nevelés-oktatás minden életkorban az osztálytanító/osztályfőnök, a szaktanárok, a gyógypedagógus és a szülők hatékony együttműködését feltételezi. A szülők ismerik legjobban a gyermek addigi életútját, problémamegoldó stratégiáit, érzelmi attitűdjét, a gyógypedagógus ismeri legjobban a gyermek képességeit, erősségeit és gyengeségeit, az osztálytanító/osztályfőnök az osztály társas kapcsolatait, szociometriai jellemzőit, a szaktanárok az elsajátítandó törzsanyag nehézségeit és az ahhoz vezető tanulási utakat. Az iskoláskor kezdetétől ható, a négy együttműködő fél által összehangoltan tervezett nevelési-

oktatási támogatás kezdetben jó szokásokat alakít ki a tanulóban, később felruhazza a megfelelő tanulási és kompenzációs stratégiákkal, és megtanítja, hogy ezekkel tudatosan bánjon. A képességei keretein belül biztosítja a tanuló megfelelő önértékelésének, önbizalmának alakulását, ezen keresztül a lehető leggyorsabb társas beilleszkedést, és utat nyit a sikeres társadalmi integrációhoz. A pedagógiai együttműködés hiányosságai vagy elmaradása hatványozottan csökkenti a beszéd-/nyelvi fejlődés zavarával küzdő tanuló társadalmi beilleszkedésének esélyeit.

Az alapfokú képzés első szakaszának (1–4. osztály) feladatai

Az alsó tagozaton a tanulási folyamat sikeressége döntően a tanító és a gyermek szeretetteljes elfogadáson alapuló bizalmi kapcsolatán múlik. Ahol a tanuló oldott légkörben, az idő okozta nyomást a minimálisra csökkentve kellő gyakorlási lehetőséget kap, a tanító pedig a hibázást a tanulási folyamat természetes velejárójaként értelmezi, ott egészséges önértékelés és önbizalom, ugyanakkor igényesség alakul ki a tanulóknál. Ha a tanító a tanterv lényeges elemeit képes kiemelni, és a tanulók egyéni adottságaihoz igazítva szervezi a nevelési-oktatási folyamatot, akkor a sajátos nevelési igényű tanulók is megfelelő lehetőséget kapnak a tanulásra és képességeik kibontakoztatására. Mindezek által megelőzhető a másodlagos viselkedési és magatartási zavarok kialakulása is.

A beszéd/nyelv fejlődési vagy szerzett zavarával küzdő tanulók esetében a verbális tanulási folyamatok veszélyeztetettsége már az óvoda utolsó évében nyilvánvalóvá válik, ezért legkésőbb ettől fogva preventív ellátásban és olvasás-írás-tanulásban kell részesülniük. A prevenció egyrészt az írás-olvasáshoz szükséges készségek, nyelvi zavar esetén a számolás-mérés készségfejlesztő előkészítést jelenti. Ezzel párhuzamosan zajlik a nyelvi és beszéd-készségek folyamatos fejlesztése, mely a szókinés tanulását, aktivizálását, a grammatikai fejlesztést és a nyelvhasználatot egyaránt felöleli. Mindezekre jó lehetőséget nyújt a felkészítő évfolyam vagy a két évre elnyújtott olvasástanítás.

A nyelvi zavarral küzdő tanulók esetében a készség-képességfejlesztés hangsúlya az egész alsó szakasz folyamán megmarad, csak így érhető el, hogy a kultúrtechnikák tanulása és használata biztos alapokra támaszkodjon. Az egyéni adottságokhoz mérten ez a beszéd- és nyelvi készség-képességstruktúra – a tipikus fejlődésű tanulókhöz képest jóval később – általában az alsó tagozat végére stabilizálódik. Így az olvasás, írás eszköztudásként is csak később válik használhatóvá. A nyelvfejlődési zavarral küzdő tanulók az írott nyelvben szinte biztosan nem érik el a tipikus nyelvi fejlődésű tanulók eredményeit, a matematikában pedig – az egyéni adottságokhoz mérten – a 4. osztály végére vagy akkor sem sikerül ezt elérni.

A beszédzavarral küzdő tanuló esetében minden közösség előtti megnyilatkozás, a nyelvi zavarral küzdő tanuló esetében emellett minden verbális tanulási folyamat külön kihívást, jelentős érzelmi és kognitív megterhelést jelent. A gyermek így hamarabb elfárad, mint társai, már a 3-4. órán nehezen tud koncentrálni, esetleg kevésbé toleráns társaival szemben, nehezebben adaptálódik a tanulási és a társas helyzetekhez egyaránt. Ugyanez tapasztalható az otthoni gyakorlás és a házi feladatok megoldása terén is.

Az alsó tagozatos tanuló életkori sajátosságainak leginkább az aktív, cselekvéses tanulási helyzetek felelnek meg. Az ilyen változatos kihívások hosszabb ideig tartják fenn a tanulók motivációját, figyelmét, ezért a beszéd-/nyelvi zavarral küzdő tanuló számára is igen előnyösek. Az alsó szakaszban célszerű rövidebb feladatokat tervezni az érintett tanulók számára, és több feladatváltással fenntartani, „frissíteni” figyelmüket. A frontális, hosszan egy feladatra koncentráló, esetleg hosszú füzetmunkát igénylő órafelépítés a nyelvfejlődési zavarral küzdő tanuló számára olyan megfeszített koncentrációt kíván, hogy ezt lehetőség szerint kerüljük az alsó tagozaton. Ha mégis előfordul, érdemes az óra közben legalább ötperces „kilelegzést” biztosítani. Pl. kívánatos a terem egy nyugalmasabb sarkában fenntartani egy állandó helyet a rövid pihenő beiktatására vagy egy rövid udvari, folyosói mozgás lehetőségét megadni a tanulók számára. Jó szolgálatot tehetnek a statikus feladatok közé beiktatott rövid, mozgást is igénylő készségfejlesztő modulok.

A beszéd/nyelv fejlődési vagy szerzett zavarával küzdő tanulók képességei egymástól is jelentősen eltérhetnek, ezért – főként az alsó tagozaton – a feladatadás, a módszerválasztás, a számonkérés és az értékelés egyéni differenciálását igénylik. Fontos figyelni arra, hogy bizonyos nyelvi/írott nyelvi zavarral küzdő tanulók például a matematikai szimbólumok és műveletek tanulásában kifejezett tehetséget mutatnak, míg az olvasás-írás tanulásban nagy nehézségekbe ütköznek. A preventív felzárkóztató készségfejlesztés mellett az ő tehetséggondozásuk már az alsó tagozaton megkezdődhet, ami a tanuló számára sikerélményt és egyben az önbizalom növekedését is biztosítja. Ugyanakkor a feladatadásban a matematika terén is ügyelni kell a nyelvi akadálymentesítésre, főként a szöveges feladatok és a magyarázatok terén.

Az alapfokú képzés második szakaszának (5–8. osztály) feladatai

Az általános iskola felső tagozatán nyílik ki igazán a gyermekek érdeklődése a világ dolgai, jelenségei, törvényszerűségei iránt. E felfedezési vágyhoz a szaktanárok segítségével találhatnak utakat. A szaktárgyak tanításának célja itt főképpen még nem a tudományos igényű

megfogalmazások, definíciók megtanulása, hanem a jelenségek megfigyelése, felfedezése, azok pontos leírása, és lassanként a megfigyelésekből törvényszerűségek levonása. A tanulók számára kívánatos, hogy a tanulási folyamat a kognitív, affektív és pszichomotoros elemek kiegyensúlyozott alkalmazására épüljön az általános iskola felső tagozatán is. Amennyiben a nyelvfejlődési zavarral küzdő tanuló aktív tanulás útján segítséget kap a tapasztalatok, megfigyelések nyelvi feldolgozásához, elsajátítja az egyes szaktárgyak szükséges ismereteit. Ám ha pusztán a tankönyvi lecke verbális megtanulását preferáljuk, nagy hátrányba kerül tipikus nyelvi fejlődésű társaival szemben. Az első esetben fenntartjuk, sőt növeljük tanulási motivációját. Ha a mechanikus verbális tanulás és a füzetmunka túlsúlyba kerül, tanulási motivációja a felső tagozaton teljesen elapadhat – függetlenül attól, milyen magas szintű értelmi képességekkel rendelkezik –, mivel számára a tankönyvekben megjelenő tananyagmennyiség teljes verbális feldolgozása megoldhatatlan feladatot jelent. Törekedjünk a kognitív funkciók, kiemelten a deduktív, az induktív és a problémamegoldó gondolkodás és a nyelvi funkciók közös fejlesztésére, ez segíti az elvonatkoztatási folyamatot, a jelenségek mélyebb megértését. Minden tantárgyban javasolt, hogy a szaktanár a gyógypedagógussal egyeztetve prioritásokat jelöljön ki az egyes témakörökön belül. Ehhez és a tanuló egyéni adottságaihoz illeszkedve válasszák meg a feldolgozás lehetséges útjait. Így néhány év alatt egy-egy tantárgy minden évfolyamán olyan feladatbankot dolgozhatnak ki, mely nemcsak a beszéd-/nyelvi zavarral küzdő, hanem tipikus fejlődésű társaik számára is élménnyé teszi a tanulást. Az egy-egy tantárgyban tehetséget mutató és a nyelvfejlődési zavarral küzdő tanuló számára egyaránt előnyös lehet, ha rendszeres időközönként vagy egy-egy témában gyakorló tanulópárokat állítunk fel a felső tagozaton.

A szövegértés-szövegalkotás alapkompétencia fejlesztése a beszéd/nyelv fejlődési vagy szerzett zavarával küzdő tanuló számára korántsem zárul le az alapfokú képzés alsó szakaszában. A nyelvi/írott nyelvi feldolgozás mint eszköztudás fejlesztését a teljes általános iskolai szakaszban folytatni szükséges. Az egyes tantárgyaknak jellemzően saját szaknyelve, ezzel együtt önálló szó/fogalomkészlete és tipikus nyelvi fordulatai vannak. A nyelvfejlődési zavarral küzdő tanuló külön segítséget igényel a különböző tantárgyakban szükséges szaknyelvi feldolgozáshoz. Nem pusztán korrepetálásra van szüksége az egyes leckék megtanulásakor. Ebben fontos a szaktanár és a gyógypedagógus szoros együttműködése.

Külön figyelmet igényel a szövegalkotás és a helyesírási képesség gondozása. A nyelvfejlődési, ennek következtében törvényszerűen írott nyelvi zavarral küzdő tanulók helyesírása jelentősen elmarad tipikus fejlődésű társaikétól. Az evidenciaalapú helyesírásban (ahogy mondjuk, úgy

írjuk) is hátrányokkal küzdenek, akár még az 5-6. osztályban is. Esetükben általában a szóelemzés elve szerinti helyesírás megszilárdítása is a felső tagozat első felének feladata. Szövegalkotási, fogalmazási képességük is jelentős eltérést mutat. Társuló zavarok (pl. diszpraxia) esetén az írásmozgás és a kézírás alaki megformálása nem teszi lehetővé pl. az önálló tanulásra alkalmas jegyzetek készítését. Így már az 5-6. osztálytól elengedhetetlen a géppel írás, a klaviatúrahasználát és a digitális tananyag-feldolgozás (pl. felolvasó programok) használatának elsajátítása.

A beszédfejlődési zavarral küzdő tanuló számára a szóbeli feleletek, a nyelvi és írott nyelvi zavarral küzdő gyermek számára a szóbeli és írásbeli megnyilatkozások egyaránt szorongást keltenek. A nyelvi zavar jellegzetessége, hogy a tanuló nehezen tudja verbális formába önteni az egyébként számára érthető gondolatokat, összefüggéseket is. Fontos tehát olyan alternatív számonkérési módok kidolgozása, melyek alkalmazásával meggyőződhetünk arról, hogy a tanuló hogyan, milyen mélységben érti az adott jelenségeket és összefüggéseket. Számonkérésként megfelel montázs, képregény, animációs film (az érintett tanulók általában jó képességeket mutatnak a vizuális átlátásban), de akár idővonal, pókhálóábra vagy kérdéssor készítése, esetleg dramatizálás is.

A metakogníciót is támogató pedagógiai-gyógypedagógiai megsegítés következtében általában az alsó tagozat végére tudatosodnak a tanulóban egyenetlen képességstruktúrájának erősségei és gyengeségei. A megfelelő önértékelésre épülő önbizalom nagy erőt ad a beszéd-/nyelvi zavarral küldő tanulónak gyengeségei kompenzálására, tehetsége kibontakoztatására. Így az alapfokú oktatás második szakaszában kezdhetünk bele az egyéni tanulási és kompenzációs stratégiák tudatos felépítésébe. Érdeemes minél több feldolgozási és mnemotechnikai stratégiát megtanítani és gyakorolni a tanulóval, illetve vele együtt kiválasztani, hogy az egyéni képességeknek és az egyes tantárgyak jellegének milyen tanulási, feldolgozási technikák felelnek meg a legjobban. Ennek gyakorlását nemcsak a rehabilitációs-rehabilitációs órakeretben, hanem „élesben”, a szakórákon is biztosítani szükséges. A középfokú tanulmányok megkezdéséig kell kialakítanunk az önálló tanulás minél szélesebb körű lehetőségét. Ide tartoznak a már említett digitális segédeszközök is.

A középfokú képzés szakaszának (9–12. osztály) feladatai

A középfokú oktatásban a szövegértés-szövegalkotás kompetencia fejlesztése, az egyes tantárgyak szaknyelvének és forrásszövegeinek nyelvi szempontú feldolgozása továbbra is

hangsúlyos szerepet kap. Itt az eddigi megfigyeléses, leírással feladathelyzetek mellett már megjelennek a tudományos igényű és pontosságú megfogalmazások, definíciók is. Ezek szöveghű elsajátítása igen nehéz feladat a nyelvfejlődési zavarral küzdő fiatal számára. Döntő jelentősége van annak, hogy az érintett tanuló a tananyaghoz digitális formában is hozzáférjen, így – felolvasó program segítségével – az auditív és vizuális csatornán való egyidejű feldolgozás jelentősen javíthatja a tanulási teljesítményt. Ebben a szakaszban is sikerrel alkalmazható az egyéni tanulás megsegítésére tanuló párok, tanuló csoportok alakítása.

A felosztások, definíciók, szakkifejezések megjegyzésében segítséget nyújthatnak a különböző mnemotechnikai eljárások, melyek egyéni adottságokhoz igazítása és gyakoroltatása a gyógypedagógus, tehát a rehabilitációs-rehabilitációs órák feladata. Az eddig megtanult tanulási technikák és a digitális eszköz-használat továbbfejlesztése, alkalmazási körének szélesítése is e keretek között történik. Ugyanakkor ezek aktív alkalmazását csak a szaktanárokkal együttműködve lehet segíteni. Továbbra is szükség van a gyógypedagógus és a szaktanárok közötti szoros együttműködésre a tanuló egyéni adottságaihoz igazodó órai tananyag-feldolgozás, a differenciált feladatadás és számonkérés tervezésében és megvalósításában.

Új területként jelenik meg az önálló tanuláshoz és az önálló életvezetéshez szükséges nyelvi kompetenciák fejlesztése (pl. használati utasítások, anyagösszetétel, űrlapok kitöltése, hivatalos levelezés, internetes forráskeresés, teszt- és esszéírás). A gondolkodási funkciók és az ítéletalkotás, valamint a metakogníció fejlődése ugyancsak szerepet játszik a társadalmi integrációra való felkészítésben, csakúgy, mint a személyközi és szaktárgyi kommunikációval szorosan összefüggő önkifejezés, véleménykifejtés, érvelés és általában a szituációnak, kontextusnak megfelelő nyelvhasználat fejlesztése.

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja, a tanulók fizikai állapotának mérése

Intézményükben a mindennapos testnevelés az alábbiak szerint történik:

A heti testnevelés órák száma **5**.

Sportegyesületben sportoló tanuló esetén, a tanév elején a sportegyesület igazolást állít ki a sporttagságról, amit a tanulónak az iskolában le kell adnia. Az edzéseken való megjelenésről a tanuló minden hónap utolsó napján leadja a sportegyesület által hitelesített jelenléti ívet az intézmény igazgatójának, ami megőrzésre kerül.

Az iskolai testedzés programja

Az egészségfejlesztő iskolai testmozgás program célja a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel.

Az iskolai testnevelés és a sport keretei között az egészségnevelés, a szociális kompetenciák, a csapatmunka, valamint a társakkal történő kreatív együttműködés egyaránt fejleszthető.

Annak érdekében, hogy az egészségfejlesztő testmozgás hatékonyan megvalósuljon, az alábbi sajátos egészségügyi és pedagógiai szempontoknak kell teljesülniük:

- minden gyerek minden nap részt vesz a testmozgás-programban;
- minden testnevelési órán és minden egyéb testmozgási alkalmon megtörténik a keringési- és légző-rendszer megfelelő terhelése;
- minden testnevelési órán van gimnasztika, benne a helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag és légző torna;
- a testnevelési anyag egészében a gerinc- és ízületvédelem szabályainak betartása, külön figyelemmel a fittség mérések testhelyzeteire és az izomerősítések különböző testhelyzeteire;
- minden testnevelési óra és egyéb testmozgási alkalom örömet és sikerélményt jelent még az eltérő adottságú tanulóknak is;
- a testnevelés és a sport személyiségfejlesztő hatásai érvényesülnek a teljes testmozgás-programban;
- a testmozgás-program életmód-sportokat, életminőség-sportokat is megtanít (olyan sportokat, amelyeket egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében);
- a testmozgás-program játékokat és táncot is tartalmaz.

Pedagógiai Program 2020

A tanulók egészségének megóvása érdekében tanórai és tanórán kívüli tevékenységek során fokozottan figyelünk a higiénias szabályok betartására, a megfelelő öltözködésre, alapvető egészségmegőrző ismeretek közvetítésére.

Fizikai állapot felmérése

A diákok fizikai állapotának felmérésével kapcsolatos tudnivalók:

NETFIT mérés országos program alapján történik az általános iskola felső tagozatán és a szakiskolában. SNI adaptált változat mérése történik az intézményben.

Várható eredmény

Olyan kiegyensúlyozott, fizikailag, mentálisan fegyelmezett fiatalok nevelése, akik munkaerőként és emberi értékeiket tekintve is meg tudják állni a helyüket az egyesült Európában.

A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése

Az értékelés tényekre épül, alapja az ellenőrzés során szerzett tapasztalat. Az iskolánknak a törvényi kötelezettség figyelembe vételével kellett kimunkálni a pedagógiai programunkban a helyi értékelési rendszerünket, - amelynek számos összetevője között, - az osztályozással és szöveges értékeléssel összefüggő kérdésekben is döntenünk kellett.

Enyhe értelmi fogyatékos tanuló értékelése

A szakértői bizottság a komplex diagnosztikát követően megállapítja a sajátos nevelési igényt, ezen belül az enyhe értelmi fogyatékossgot. Ezzel egyidőben – szükség esetén – javaslatot tesz egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alóli mentesítésre. A szakértői vélemény alapján az intézményvezető mentesítheti a tanulót az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, a gyakorlati képzést kivéve. A szülő kérésének megfelelően a szakértői vélemény alapján javasolja a szöveges értékelés és minősítés alkalmazását. A felmentés, mentesítés természetesen nem elsődleges cél.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók iskolai teljesítményeit döntően szöveges fejlesztő értékeléssel (tanulást támogató értékeléssel) végezzük, amely a Nat által kijelölt célok elérését is támogatja. Célja a tanulói szükségletek meghatározása, valamint a nevelési-oktatási folyamatnak azokhoz történő igazítása. A szöveges értékelés lehetőséget ad az egyéni képességek és eredmények szerinti differenciálásra, illetve javaslatokat tartalmaz, hogy a gyermek mire fordítson nagyobb figyelmet a tanulási folyamatban. A szöveges értékelés történhet szóban vagy írásban, ezt kiegészíthetik egyéb értékelési formák (szimbólumok, tárgyak, pontozás stb.). A fejlesztő értékelés pedagógiai célja, hogy a gyermek folyamatos támogatást kapjon. Éppen ezért a gyermek számára is jól érthető megfogalmazásnak nagy szerepe van.

A leíró, szöveges értékelés feltételei a következők:

- az értékelés a konkrét teljesítményre vagy viselkedésre vonatkozik, sohasem címkéz;
- tartalmában komplex, mind pozitív, mind negatív elemek megjelennek;
- a fejlődés előző fokához kell kapcsolódnia, és a perspektíva következő fokát jelöli meg;

□ emellett a továbblépésre vonatkozóan konkrét javaslatokat fogalmaz meg a szülők és a tanulók számára differenciáltan és érthető módon.

Az enyhe értelmi fogyatékos gyerekekről, fiatalról általában a családban és az iskolában is kevésbé feltételezik az önszabályozás képességét, így önértékelésükben a külső visszacsatolások jelenthetik a legmeghatározóbb megerősítést.

A fejlesztő értékelés és az értékelési folyamat részeként a tanulók számára nyújtott visszajelzés rendszeressége, a visszajelzés kultúrája, szakmai minősége az iskolai tanulási környezet alakulását, a tanulás motivációját és a tanulási célok elérésének sikerességét alapvetően meghatározó tényezők.

Nagyobb időközönként sor kerül minősítő, szummatív értékelésre is, amelynek célja annak megállapítása, hogy a tanulók tudásának, ezen belül a stabil ismeretek kialakításának és a készségek elsajátításának szintje eléri-e a tanulási eredményekben foglalt kritériumokat. Az értékelés ez esetben tudáspróbák alapján történik, és százalékosan vagy ötfokú skálán lehet kifejezni. Kiemelten fontos az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknál, hogy a szummatív értékelés formatív, fejlesztő elemeket is magában foglaljon, lehetőséget biztosítva a tanulók számára egy következő tanulási periódusban a javításra és a további fejlődésre. A diagnosztikus és szummatív értékelésnek ugyanakkor létjogosultsága van a továbbtanulás, pályaválasztás reális megítélésének elősegítésében, a szülők és tanulók döntésének támogatásában is.

Az ötfokú érdemjegy (osztályzat) skála alkalmazása – a gyermekek egyéni fejlődése szempontjából – nehézségeket vet fel. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók fejlődési tempója ugyanis nagy egyéni eltéréseket mutat. A tapasztalatok azt támasztják alá, hogy az egy-egy tanév végéhez kapcsolódó követelményszintek alapján történő minősítő értékelés döntően az ismeretjelleget tudás megállapításakor lehetséges. A bonyolult pszichikus struktúrájú képességek kialakulása kevésbé időzíthető a tanévek egyes szakaszaihoz (pl. félév vége, tanév vége); egy-egy képesség fejlődésében a változás megállapítása (esetleges mérése) esetenként csak több év elteltével lehetséges.

A tanulók teljesítményét a számukra előírt követelményekhez kell viszonyítani. Az árnyalt, reális értékelés érdekében nem csupán a tanulás-tanítás folyamatában, hanem az értékelés során is szükséges a változatos, differenciált körülmények megteremtése. Fontos, hogy a tanuló a mérési-értékelési helyzetben élhessen a jogaival (pl. eszközhasználat, több idő stb.), továbbá

arányosan jelenjenek meg a követelményekben a kompetenciák, az ismeretek, a készségek és az attitűdök is. Törekedni kell a tanulói tevékenységek és produktumok változatosságára.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók fejlődésének, tanulási eredményeinek, viselkedésének dokumentálására az egyes iskolák különböző megoldásokat alkalmaznak. Ezek segítségével nyomon lehet követni a tantárgyi teljesítmények mellett a gyermek általános fejlődésének folyamatát.

A szöveges értékelési rendszer

A szöveges értékelés alkalmazása 1. és a 2. osztály félévében.

/Mellékletben megtalálható./

Érdemjegyes értékelési rendszer

2. és 8. osztály félév és évvégén érdemjegyes értékelés az ötfokú skála szerint minden tantárgyból.

Hit/és erkölcsstan és informatika tantárgyból a tanuló értékelése: részt vett.

Az új helyi tanterv tantárgyainak értékelése 2020. november 30.-ig kerül kidolgozásra.

Kiemelt szempontok a szöveges értékeléshez:

- **A fejlődést képes kifejezni, azt, hogy önmagához képest, honnan hová jutott el a tanuló.**
- **Az értékelés a konkrét teljesítményre, a viselkedésre vonatkozik.**
- **Tartalmában komplex, egyaránt tartalmazza az eredményeket és a hiányosságokat.**
- **Megjelöli a továbblépés útját és módját, konkrét javaslatot tesz a hogyan továbbra.**
- **Nyelvi megfogalmazásában differenciált, személyre szabott.**
- **Figyelembe veszi a gyerek egyéni adottságait, sajátosságait.**
- **Pontos visszajelzést ad a teljesítményről.**

- **Elkerülhetővé teszi a teljesítményszorongást.**
- **Pozitívan befolyásolja a pedagógus-, gyermek-, szülő kapcsolatot.**

A közepsúlyos értelmi fogyatékos tanulók értékelése

Az adott tanulócsoport sajátosságaiból, a nagy egyéni eltérésekből adódóan egy külső elvárásrendszerhez igazodó értékelés irreleváns. Bemeneti, diagnosztikus mérésekhez az egyes fejlődés-lélektani skálák, valamint az egyes részképességeket felmérő eszközök Pedagógiai Analízis és Curriculum (PAC) továbbá az egyéni megfigyelések (szempontrendszerét lásd lentebb) adnak támpontot. A fejlődést, illetve az elért eredményekkel való elégedettséget is individualizált módon kell értelmezni, hiszen a várható előmenetel erősen függ a kóros tényezőktől is (többek között a regresszív folyamatok lassítása is lehet sikercél, pl. Rett-szindróma esetén). Mindezek miatt mindenképp szükséges a szöveges értékelés. Az iskolai előmenetel értékelésében szempontok:

- a) az adott témakörhöz/elvárásokhoz tartozó ismeret/tevékenység mennyiségének bővülése;
- b) az adott ismeret/tevékenység alkalmazásának milyensége:
 1. milyen önállósággal,
 2. mennyire szituációhoz kötött, mennyire jelenik meg általánosítás
 - I. mennyire köti korábbi / más ismeretekhez,
 - II. összefüggések (pl. ok-okozati, mennyiségi stb.) felismerése, beágyazódása.

Az általános, főleg a bemeneti-diagnosztikus, valamint a szummatív szöveges értékelés átfogó szempontrendszere a következő (az aktuális állapot mellett az előző átfogó értékeléshez képest megfigyelt változások dokumentálásával):

Megjelenés: Általános (ápoltság, öltözet – korához illeszkedő?; éberség – pl. kialvatlanság jelei?).

Szomatikus (testi, fizikai) jellemzők (pl. alulfejlett, jól táplált, életkorának megfelelően fejlett, szindróma-specifikus vagy egyedi sajátosságok)

Pedagógiai Program 2020

Magatartás, viselkedés

Önismeret, testséma

Szociabilitás, társas kapcsolatok

Nagymozgás

Finommozgás, grafomotoros készség

Érzékszervek (épsége, segédeszköz, ingerfeldolgozás minősége)

Értelem (pl. figyelem, figyelemterelhetőség és szándékosság, időtartama, emlékezet, feladathelyzet, feladattartás és feladatértés, ok-okozat /gondolkodás – v.ö. Piaget elméletével)

Értelem (pl. figyelem, ~terelhetőség és szándékosság, időtartama, emlékezet, feladathelyzet, ~tartás és ~értés, ok-okozat /gondolkodás – v.ö. Piaget elméletével)

Önkiszolgálás, önállóság

Általános tájékozottság

Időbeli tájékozódás

Térbeli tájékozódás

Játékszint, játzóképeség spontán és irányított helyzetben

Kommunikáció (helyzetfelismerés, beszédértés, kifejezőkészség)

Írott- és vizuális kommunikáció szintje

Alternatív csatornák, módszerek alkalmazása

Infokommunikációs készségek

Szám- és mennyiségfogalom

Pénzismeret

Rendkívül fontos szem előtt tartani, hogy az értelmileg akadályozott tanuló pillanatnyi teljesítményét jelentősen befolyásolhatják a különféle külső és belső tényezők. Épp ezért az

egyszeri „felmérés” nem feltétlenül felel meg a tanuló valós képességprofiljának. Szükség van tehát rendszeres visszamérésekre, folyamatdiagnosztikára, tanári megfigyelésekre, valamint szülői visszajelzésekre, amelyek során a várt és az észlelt eredmények elemzését követően szükség szerint módosítható a tanulási cél. Különösen az együttműködés kezdeti szakaszában a hathetes időintervallum javasolt.

Szöveges értékelés

A tanulókról félévenként összegző értékelés, jellemzés készül részletesen a mellékletben kidolgozott forma szerint fejlődés dokumentumra.

Félévkor az ellenőrzőbe, tanév végén a bizonyítványba, törzslapra, Ekrétába a rövid szöveges értékelés kerül be.

Hit/és erkölcsstan és informatika tantárgyból a tanuló értékelése: részt vett.

Az új helyi tanterv tantárgyainak értékelése 2020. november 30.-ig kerül kidolgozásra.

Autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók értékelése

A Nat-ban megjelölt célok elérésében az autizmus változatos spektrumának megfelelően igen nagy egyéni eltérések lehetnek. Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulókra jellemző típusosan egyenetlen, ún. „csipkézett” képességprofil miatt egy tanulási területen belül is előfordulhatnak szélsőségesen eltérő teljesítmények. Az intuitív társas megértést és rugalmas gondolkodást kívánó célok elérése jóval hosszabb időt vehet igénybe a kortársakhoz képest, vagy módosítva érhetőek el.

A tanulási eredmény értékelésénél elsősorban a tanuló önmagához mért fejlődését kell figyelembe venni, valamint azt, hogy a megszerzett tudást képes-e önállóan, rugalmasan, élethelyzetekben alkalmazni.

A mérés, értékelés és minősítés alapfunkciója az autizmussal élő tanulóknál alapvetően módosul. A mérések elsősorban diagnosztikus jellegűek. Tájékoztatnak a gyermek állapotáról, mérik a fejlesztés, nevelés-oktatás eredményességét, meghatározzák annak további irányát.

Az érdemjegyekkel történő visszajelzés mellett javasolt egyénre szabott, szöveges fejlesztő értékelést alkalmazni.

A tanulók elért teljesítménye ritkán tudatos törekvés eredménye. A teljesítmény sokszor a természetes érésnek, a jól szervezett környezetnek, a tudatosan és lépésről lépésre megtervezett pedagógiai beavatkozásnak, a jól működő motivációs bázisnak köszönhető. Autizmus-specifikus probléma, hogy az értékelés-minősítés közösségi megegyezésen alapuló, elvont szociális elvárásokat tartalmazó formája a tanulók számára nem feltétlenül motiváló és információértékű. A konkrét, azonnali és folyamatos visszajelzés jól érthető, informatív, ezért az egyéni képességeknek megfelelő szintű értékelési rendszer hatékony az önértékelés, önkontroll kialakításában.

A visszajelzés legyen pozitív tartalmú, továbbá fogalmazódjon meg a tanuló számára, hogy miként lehetne sikeresebb! Az értékelésnél és minősítésnél minden esetben az a legfontosabb szempont, hogy a tanuló önállóbbá vált-e, és hogy milyen mértékben képes ismereteit alkalmazni a mindennapi életben. Ennek mérésére az informális pedagógiai felmérések különböző típusai szolgálnak.

Mivel az autizmusban éppen azok a készségek, képességek sérülnek, amelyeket a magatartás és szorgalom értékelése és minősítése során figyelembe kell venni, javasolt, hogy autizmus diagnózis esetén a tanulók kapjanak felmentést a minősítés alól.

Szöveges értékelés

A tanulókról félévenként összegző értékelés, jellemzés készül részletesen az értelmileg akadályozott tanulók értékelésének mellékletében kidolgozott forma szerint fejlődés dokumentumra.

Az ép értelmű és enyhe értelmi fogyatékos autista gyermekek értékelése az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek értékelése szerint történik.

Félévkor az ellenőrzőbe, tanév végén a bizonyítványba, törzslapra, Ekrétába a rövid szöveges értékelés kerül be.

Magatartás és szorgalom értékelése alól felmentettek.

Hit/és erkölcsstan és informatika tantárgyból a tanuló értékelése: részt vett.

Az új helyi tanterv tantárgyainak értékelése 2020. november 30.-ig kerül kidolgozásra.

Súlyos –halmozottan fogyatékos tanulók fejlesztő nevelése- oktatása

A fejlesztő nevelés-oktatásban egyénileg történik a képességek, szükségletek és igények felmérése, a fejlesztési folyamat megtervezése, megvalósítása és értékelése. A pedagógiai tevékenység kiindulási, vonatkoztatási, összehasonlítási és ellenőrzési pontját a súlyos és halmozottan fogyatékos tanuló és az ő egyéni előrehaladása adja. A tanulókkal foglalkozó szakmai team minden félévben és tanév végén értékelést készít a tanuló haladásáról. Ez az értékelés lehetőséget nyújt arra, hogy a szakmai team egységbe foglalja tapasztalatait, kontrollálja önmaga munkáját és a pedagógiai tervet. Az értékelés tartalmazza a tanuló minden egyes fejlesztési területen elért eredményeit és nehézségeit, javaslatokat tesz az újabb fejlesztési terv elkészítésére vagy a meglévő kiegészítésére, módosítására.

Félévkor és tanév végén részletes szöveges értékelés egyénre szabottan történik a tanuló sajátosságainak figyelembe vételével. A részletes értékelés fejlődés dokumentumon kerül a szülőhöz.

A tanév végén a tantárgyakból rövid szöveges értékelést kapnak a diákok bizonyítványba, Ekrétába, és törzslapra.

- **Jól megfelelt**
- **Megfelelt.**

Szakiskolában és Készségfejlesztő szakiskolában a közép-súlyos értelmi fogyatékos tanulók értékelése a mellékletben található forma szerint történik.

Felülvizsgálata 2020. november 30-ig történik meg az új helyi tanterv szerint.

Magatartás és szorgalom minősítési rendszere

Alapelvek

Iskolánk arra törekszik, hogy az intézmény tanulóinak magatartása megfeleljen mindazon elvárásoknak, melyeket egyrészt a közösségi magatartás szabályai, másrészt a társadalmi normák támasztanak.

Ezért az iskola nevelőtestülete a szülői szervezetekkel és a diákönkormányzattal együttműködve a házirendben kidolgozta a tanulók magatartásával kapcsolatos elvárásait:

- tanáraikkal együtt dolgozzanak iskolánk jó hírnevének öregbítésén

Pedagógiai Program 2020

- vigyázzanak maguk és társaik testi épségére tulajdonára
- óvják és védjék az iskola vagyontárgyait
- társas életükben tartásuk be a kulturált viselkedés szabályait
- iskolai rendezvényeken, tanórákon, az órai szünetekben magatartásuk, viselkedésük legyen példamutató
- tiszteletet és megbecsülést tanúsítsanak tanáraik, az iskola dolgozói és a tanuló társaikkal szemben
- a tanítási órákról csak indokolt esetben, hiányzásának okát igazolva maradjon távol
- minden tanuló igyekezzen megismerni iskolánk múltját, ápolja hagyományait.

A magatartás és szorgalom értékelésének módja

Az osztályfőnök az osztály és a kollégák javaslatait összesíti. Végleges döntést az osztályfőnök hoz.

Ha nem sikerül közös minősítést kialakítani, az osztályfőnök az osztályozó értekezlet segítségével kérheti. A tanulók magatartását és szorgalmát félévkor és év végén osztályzattal minősítjük. Az év végi minősítés az egész tanévre szól, az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni. A 2-13 évfolyamon a tanuló magatartását és szorgalmát az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli.

A magatartás értékelése, az értékelés szempontjai:

Megfelelés az iskolai követelményeknek:

- a házirend, az iskolai követelmények ismerete, azok betartása és betartatása, szükség esetén aktív kiállás a rendbontók, fegyelmezetlenek ellen, az iskolai viselkedés szabályainak megtartásáért
- a közösséghez és annak tagjaihoz való viszony
- beilleszkedés a közösségbe, társak beilleszkedésének elősegítése, aktív szerepvállalás a közösség előtt álló feladatok megoldásában, segítőkészség a problémák feltárásában és megoldásában
- megfelelés az általános viselkedési normáknak megfelelően
- udvarias, figyelmes viselkedés és kulturált hangnem minden körülmények között.

Az értékelés módja:

Példás (5) – az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja
- tanórán és tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik

- tisztelettudó
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti
- kötelességtudó, feladatait teljesíti
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen viselkedik
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője, vagy megrovása
- nincs igazolatlan órája
- az osztály- és az iskolaközösség életében aktívan részt vesz.

Jó (4) – az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja
- tanórán és tanórán kívül rendszeresen viselkedik
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti
- feladatokat Önként nem, vagy ritkán vállal, de a reábizottat teljesíti
- az osztály- vagy az iskolai közösség munkájában csak felkérésre bízattásra vesz részt
- nincs írásbeli intője, vagy megrovása.

Változó (3) – az a tanuló, aki:

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be
- a tanórán vagy a tanórán kívül többször viselkedik fegyelmezetlenül
- feladatait nem teljesíti minden esetben
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva
- a közösség az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik
- igazolatlanul mulaszt
- osztályfőnöki intője van.

Rossz (2) – az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlan, durván viselkedik
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza

- több (10) alkalommal igazolatlanul mulaszt
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása, vagy ennél magasabb fokú büntetése.

A szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei

Az oktató munka hatékonyságának elengedhetetlen feltétele az egyenletes teljesítmény megkövetelése, mind az elméleti, mind a szakmai tárgyakban. A szorgalmat minősítő osztályzat fokozatainak megállapításában a legfőbb megkülönböztetőbb vonás az, hogy a tanulóra mennyire jellemző a tanulmányi rendszeresség, a kötelességtudás és az érdeklődés. A szorgalom jegyek megállapításakor viszont nem minden esetben lehet a teljesítmény függvényében minősíteni.

Figyelembe kell venni:

- az egyes tantárgyak sajátosságait, s a tanulók eltérő, egyéni képességéhez viszonyított teljesítményét is
- a fejlődés irányát, a tanuló törekvéseit, egyéniségét és körülményeit, vitás esetben a két érdemjegy közül azt kapja a tanuló, amivel nagyobb nevelő hatást érünk el.

Az iskolai házirend a tanulók tanulmányi, szakmai teljesítményével kapcsolatos elvárásokat a következőkben rögzíti:

- a tanuló megfelelő általános műveltséget és minél magasabb szintű szakmai felkészültséget szerezzen
- vegyen részt a kötelező és választott foglalkozásokon és szakmai gyakorlatokon.

Példás (5) – az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt
- a tanórán aktív, szívesen vállal többletfeladatokat is és azokat elvégzi
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi
- munkavégzése pontos, megbízható
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz
- taneszközei tiszták, rendesek, s ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

Jó (4) – az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi eredményt nyújt,
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik
- a tanórákon többnyire aktív

- tanórán többletfeladatot, versenyeken való részvételt önként ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti
- taneszközei tiszták rendezettek.

Változó (3) - az a tanuló, aki:

- tanulmányi teljesítménye elmarad képességeitől
- a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti, tanulmányi munkája ingadozó
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik
- érdemjegyeit, osztályzatait több tantárgyból lerontja
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire felügyelettel dolgozik.

Hanyag (2) – az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen
- feladatait folyamatosan nem végzi el
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek
- a tanúláshoz nyújtott nevelői, vagy tanulóí segítséget nem fogadja el, ellenszegül
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A tanulók teljesítményének értékelése

A tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét, szorgalmát év közben rendszeresen értékeli, de az osztályzat sosem lehet fegyelmezési eszköz. A tanulónak havonta legalább egy alkalmat biztosítunk érdemjegy szerzésre. A tanulók a hatályos jogszabályban meghatározott ideig még nem kapnak osztályzatot, az Ő értékelésük szöveges formában történik. Az osztályozó naplóba csak érdemjegyeket írunk, a dolgozatok piros színnel kerülnek bejegyzésre.

A tanulók írásbeli munkáit és fontosabb szóbeli feleleteit, tantárgyanként külön értékeljük, öt érdemjeggyel osztályozzuk:

- **jeles (5)**
- **jó (4)**

- **közepes (3)**
- **elégséges (2)**
- **elégtelen (1)**

A félévi és év végi osztályzatok kialakításában az alábbi sorrendben számítjuk be az írásbeli munkákat:

- témazáró és nagydolgozatok
- röpdolgozatok, szódolgozatok
- házi dolgozatok, projektek

Egységes követelmény:

- iskolai dolgozatot nem küldünk haza (a szülő fogadóórán beletekinthetnek az írásbeli számonkérés formáiba)
- egy tanítási napon 2 témazáró dolgozatnál többet nem írhatnak a tanulók
- évente legalább 4 alkalommal ellenőrizzük a tanulók írásbeli munkájának külső formáját is
- a tanulói javítás színe az osztályban meghatározott szín, a tanári javítás színe a piros szín.

Témazáró dolgozatok írása esetén lehetőséget adhatunk javító dolgozat írására. mindkét osztályzatot beírjuk az osztálynaplóba.

A tervezett írásbeli beszámolók közül a témazáró és nagydolgozatok idejét rögzítjük a tanmenetben.

A nagydolgozatokat 1 évig megőrizzük.

Írásbeli beszámolás alóli mentességek: a tanulási képességet vizsgáló intézet véleménye alapján kaphat a gyermek. (határozat alapján)

Az iskola a szülőt írásban tájékoztatja az érdemjegyekről, szóban pedig fogadóórákon az előmenetelről.

Az iskolai beszámoltatás formái, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

Az **ellenőrzésnek**, a tanulók tudásszint mérésének alapvetően két feladata van:

1. rendszeres munkára szoktat, motivál, felkészít a továbbtanulásra
2. tájékoztat a készségek fejlesztésének, a tananyag elsajátításának szintjéről, a gyakran előforduló hibákról, hiányosságokról.

A szóbeli és írásbeli beszámoltatás formái

1. Szóbeli számonkérés:

feleltetés: a leggyakoribb forma. Ilyenkor általában a napi a tananyag ellenőrzése történik. Feleltetéskor érdemjeggyel kell kifejezni a tanári értékelést, mely a naplóba kék színnel kerül beírásra;

2. Írásbeli számonkérés:

témazáró: egy nagyobb tematikus egységet lezáró, összefüggő írásbeli ellenőrzés, melyből évente legalább kettőt kell íratni azokból a tantárgyakból, melyet osztályzattal értékel félévkor és év végén. A tantárgyi tanterveknél megtalálható, hogy konkrétan hány témazáró lesz az év során. A témazáró mennyisége függ a tantárgy heti óraszámától is. Az érdemjegy pirossal kerül be a naplóba. Beszámítása meghatározó a félévi és év végi osztályzatot illetően;

számonkérés: kisebb tematikus egységet lezáró írásbeli ellenőrzés, melyből a tanár saját belátása szerinti mennyiségben és gyakorisággal írathat, ha a tantárgyi tantervek másként nem rendelkeznek. Az érdemjegy beírása kék színnel történik. (pl. teszt, feladatlap);

írásbeli felelet: egy-két leckét számonkérő írásbeli ellenőrzés, melynek gyakorisága a tantárgy természetéből adódik és a szaktanár önállóan dönti el gyakoriságát, ha másként nem rendelkezik a tantárgyi tanterv. Az ezért kapott érdemjegy egy szóbeli felelet súlyával azonos. Beírása kék színnel történik. (pl. teszt, röpdolgozat, feladatlap).

3. Gyakorlati számonkérés:

Például munkadarab, gyűjtőmunka, sportteljesítmény értékelése.

Mindezekből kiválasztva a pedagógus maga tervezi meg az ellenőrzést, értékelést, ügyelve a szóbeli és írásbeli formák helyes arányára.

A tanulók teljesítményének értékelése

A Pedagógiai Programunknak megfelelően minden tantárgyat és minden anyagrészt szövegesen vagy érdemjeggyel minősítünk.

Az értékelés elvei:

- feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak
- az iskolai követelményrendszerre épüljön

Pedagógiai Program 2020

- biztosítsa a szóbeli és írásbeli értékelés egészséges arányát
- ne legyen megtorló, fegyelmező jellegű
- fejlesztő, ösztönző legyen
- önismeretre neveljen

Az értékelés formái

Személyes, szóbeli értékelés:

- a tanítási órákon, ahol a tanár folyamatosan megerősít, segít, tanácsot ad fogadóórákon
- szülői értekezleten az osztályfőnök által
- az osztályfőnök az osztályban tanító tanárok véleményét is közvetíti a magatartás és szorgalom jegyek kapcsán
- tantestület előtt (szélsőséges esetekben)

Írásbeli értékelés:

A szaktanárok és az osztályfőnök által szükség esetén a kiemelkedő teljesítményeként dicséretet, illetve problémás tanulóknak elmarasztalások a tájékoztató füzetben.

Írásbeli munkáknál a témazárók %-ban kifejezett értékelése:

Tanév közben a tanulók teljesítményének értékelésekor az alábbi százalékhatárokat és minősítéseket alkalmazzuk:

Normál (témazáró) felméréseknél:

100 % - 91 %	kiválóan megfelelt (5)
90 % - 76%	jól megfelelt (4)
75 % - 51 %	megfelelt (3)
50 % - 31 %	gyengén megfelelt (2)
30% - 0 %	felzárkóztatásra szorul (1)

Szakmai vizsgánál az OKJ-ban meghatározott százalékos értékelést alkalmazzuk.

2.11 Az értékelés kategóriái első osztálytól a második évfolyam félévéig

1-2. osztály 1. félévéig a tanulók teljesítményét tanév közben a következő szerint értékeljük:

- kiválóan teljesített
- jól teljesített
- megfelelően teljesített
- felzárkóztatásra szorul

Részletes szöveges tantárgyi értékelést félévkor és év végén adunk, melynek kritériumai a Helyi Tantervben az egyes tantárgyaknál kerül kidolgozásra.

Ennek formai követelménye: két példányban, fejléces, iskolai bélyegzővel, osztálytanítók aláírásával rendelkező lap.

Aki a „felzárkóztatásra szorul” minősítést kapja, hiányai pótlását az ezt követő időszakban egyéni fejlesztési terv alapján végzi. A 2. osztálytól a tanulók teljesítményét érdemjegyekkel értékeljük (1-5 számskálán).

A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai

2. osztálytól a 9. évfolyam végéig és a szakképző évfolyamokon a tanulók teljesítményét érdemjegyekkel értékeljük (1-5 számskálán)

Az érdemjegyek száma havonként minimum 1 érdemjegy, vagy félévenként minimum 4 (a heti 1-2 órás tantárgyaknál). A nagyobb óraszámú tantárgyaknál havi 2 jegy legyen!

A féléves, év végi záró érdemjegy kialakításánál, az egész értékelendő időszakot figyelembe vesszük, figyelemmel vagyunk a fejlődésre.

A tanulmányi eredmények minősítése:

Az iskola tanárai figyelembe veszik a tanulók tudását, ismereteik gyakorlati alkalmazását, a közös munkában való részvételt, képességeit, és önmagához való fejlődését. Az egyes tantárgyakban kimagasló eredményt elért tanuló tantárgyi „Dicséretes” minősítést kap év végén, fél évkor az érdemjegy mögé „D” jelzést írunk. Kitűnő tanuló az, aki két tantárgyból kap jó minősítést, a többi tárgyból ötös érdemjegyet kap. Évvégén jutalmat kap.

A tanulmányi eredmények minősítése:

Az iskola tanárai figyelembe veszik a tanulók tudását, ismereteik gyakorlati alkalmazását, a közös munkában való részvételt. Az egyes tantárgyakban kimagasló eredményt elért tanuló tantárgyi „kitűnő” minősítést kap év végén, félévkor az érdemjegy mögé „D” jelzést.

Az értékelés a tantervi követelmények alapján érdemjeggyel történik.

JELES (5) érdemjegyet az a tanuló érdemel, aki:

az adott időszakban a Helyi Tantervben előírt követelmények elméleti ismereteit tudja, jól alkalmazza, helyesen látja az ok-okozati összefüggéseket. Írásbeli munkái kifogástalanok, ismereteit szabatosan fejezi ki. A tananyag feldolgozásában aktívan részt vesz.

JÓ(4) érdemjegyet az a tanuló érdemel, aki:

az adott időszakban a fentiek szerint dolgozik ugyan, de munkájához biztatást igényel. Írásbeli munkái csak a tanítási órán feldolgozott ismereteket tükrözi. (Önállóan nem egészíti ki ismereteit). Megfigyelése, tapasztalat szerzése irányításra szorul.

KÖZEPES(3) érdemjegyet az a tanuló érdemel aki:

az adott időszakban a követelményeknek eleget tesz, de a folyamatos munkában nehézségei vannak, azokat kisebb segítséggel, irányítással tudja legyőzni. Nem elég egyenletes munkájának minősége, hiányosságai vannak a felkészülés során.

ELÉGSEGES(2) érdemjegyet az a tanuló érdemel, aki:

az adott időszakban a munkájában állandó irányításra szorul a tantervi minimumot teljesíti. Ismereteit csak rendszeres tanári segítséggel tudja alkalmazni. Szóbeli, írásbeli kifejezőkészsége az adott tantárgyi anyagból nehézkes, gyenge. Írásbeli munkája felületes.

ELÉGTELEN(1) érdemjegyet az a tanuló érdemel, aki:

az adott időszakban a követelményeket nagy segítség ellenére sem sajátítja el.

Nem tesz eleget a tantervi követelményeknek. Írásbeli munkája nem megfelelő.

Elégtelen osztályzat esetén a tanuló javítóvizsgát tehet, ha elégtelenjeinek száma nem haladja meg a kettőt. Három vagy több elégtelen esetén a tanuló továbbhaladásáról a tantestület dönt.

Naplókba és ellenőrzőkbe:

- Témazáró jegyek: piros
- Egyéb jegyek: kék színnel jelölve

A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít, vagy
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, vagy
- az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez, vagy
- iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az iskola jutalomban részesíti.

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít, vagy
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, vagy
- az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez, vagy
- iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az iskola jutalomban részesíti.

Az iskolai jutalmazás formái:

1. Az iskolai tanév közben elismerésként a következő dicséretek adhatók:
 - szaktanári dicséret
 - napközis nevelői dicséret
 - osztályfőnöki dicséret
 - intézményvezetői dicséret
 - nevelőtestületi dicséret.
2. Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók tanév végén:
 - szaktárgyi teljesítményért
 - példamutató magatartásért
 - kiemelkedő szorgalomért

- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért, dicséretben részesíthetők
 - a dicséretet a tanuló bizonyítványába be kell vezetni.
3. Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehet át.
 4. Az iskolai szintű versenyek első három helyezettjei oklevelet és jutalomkönyvet kapnak, melyet az iskola közössége előtt vehetnek át.
 5. Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók intézményvezetői dicséretben részesülnek.
 6. A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.
 7. A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására hozni.

2.12 Iskolai fegyelmezés

Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti, vagy
- a tanulói házirend előírásait megszegi, vagy
- igazolatlanul mulaszt, vagy
- bármely módon árt az iskola hírnevének, fegyelmezésben lehet részesíteni.

Az iskolai fegyelmezés formái:

- szaktanári figyelmeztetés (3 után osztályfőnöki intés)
- napközis nevelői figyelmeztetés (3 után osztályfőnöki intés)
- osztályfőnöki figyelmeztetés
- osztályfőnöki intés
- osztályfőnöki megrovás
- intézményvezetői figyelmeztetés
- intézményvezetői intés
- intézményvezetői megrovás
- tantestületi figyelmeztetés
- tantestületi intés
- tantestületi megrovás.

Pedagógiai Program 2020

Az iskolai fegyelmezések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni. A fegyelmezést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Az írásbeli és szóbeli feladatok, az otthoni, napközis és tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Célja:

Az önálló tanulás és ismeretszerzés módszereinek elsajátítása, az állandó önművelés igényének és készségeinek megalapozása. A tanulás gazdaságos, képességekhez mértén eredményes, kedvvel végzett tevékenység kialakítása.

Alapelvek:

- Az eltérő egyéni adottságokra épített képességek fejlesztését, differenciált házi feladattal, szorgalmi feladattal valósítjuk meg.
- A feladatadás gyakorisága
- Minden egyes tanítási órához kapcsolódóan adható
- Nagyobb terjedelmű írásbeli, szóbeli munkát hosszabb intervallumra ajánlatos tervezni, anyag jellegétől függően 1-2 hét. (vers, fogalmazás)
- Hétfélgére a pénteki házi feladaton túl, és a tanítási szünetekre (őszi, téli, tavaszi, nyári) kötelező jelleggel nem adható.
- A tantárgy jellegétől függően törekednünk kell az írásbeli és a szóbeli házi feladatok megfelelő arányára.

Az ismeretanyag átadásának színhelye alapvetően a tanítási óra. Azonban a készségek kialakításának és a gyakorlat megszerzésének a lehetősége nem korlátozódhat csak a tanórára. A fent említett jártasságok nagy részét csak rendszeres, kitartó munkával lehet elérni, mely elképzelhetetlen az otthoni gyakorlás nélkül. Ezért a tantárgyak legtöbbszörénél szükséges a rendszeres házi feladat.

A házi feladat lehet:

- szóbeli vagy
- írásbeli munka, vagy

Pedagógiai Program 2020

- egyszerre mindkettő.

A házi feladatok célja, hogy a tanulók:

- elkészítésükkel elmélyítsék az órán tanultakat,
- megtanulják önállóan alkalmazni az ismereteiket és
- segítsék a logikus gondolkodás kialakulását és fejlesztését.

A szaktanár adhat fel úgynevezett szorgalmi, alkotó és kreatív házi feladatot is.

A házi feladat ellenőrzése:

- A szóbeli házi feladatok ellenőrzése legtöbbször szóbeli feleletek formájában történik.
- Az otthoni írásbeli munkákat minden esetben ellenőrizni kell.

Az otthoni feladatok jellege függ a tantárgy sajátosságától.

Házi feladatok lehetnek:

- feladatgyűjteményből adott feladatok,
- tankönyvi kérdésekre adandó válaszok,
- vázlatkészítés,
- leíró vagy elemző munkák,
- gyűjtő- vagy kutatómunka, illetve
- számítógépes feladat.

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai

- A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.
- Az otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) maximum 20-30 percet vehet igénybe egy tantárgyból.

- A napi felkészülés (otthoni, napközis, iskolaotthonos, tanulószoba) ideje nem lehet több 1-1,5 óránál.

A házi feladat elvégzéséhez biztosítjuk a tanulást segítő külső körülményeket: rend, csend, fény, tanulási segédeszközök.

Törekednünk kell a tanulást segítő belső körülmények kialakítására: pihenés, motiváció, egészséges életmód.

A sikeres tanulás feltételeit az órák megfelelő szervezésével tudjuk megteremteni. (figyelem, emlékezés, bevésés)

Feladatok:

A személyiség optimális fejlesztése.

Az ismeretek megértését előkészítő, rögzítő, megszilárdító, gyakorló – vagyis a következő tanóra eredményességét segítő tevékenység végzése.

- Tanulási szokások, tevékenységek fejlesztése.
- Tanulási technikák elsajátítása.
- Tanulási módszerek kiválasztása.
- Napköziben helyzetelemzés készítése a csoportnál.
- A házi feladat ellenőrzése napköziben:
 - 1-2. évfolyam: mennyiségi
 - 3-4. évfolyam: mennyiségi
 - 5-6. évfolyam: mennyiségi, a szóbeli feladat elsajátításához tudunk időt biztosítani

A házi feladat ellenőrzése tanulószobán:

- a szakképző évfolyamok (heti 2 alkalom) tanulószobáin mennyiségi, a szóbeli feladat elsajátításához tudunk időt biztosítani,

Pedagógiai Program 2020

A tanár és a tanító minden házi feladatot ellenőriz.

A tanulók tovább haladása

A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a helyi tantervben előírt, a tovább haladáshoz szükséges követelményeket teljesítette, beleértve a szükséges készségek meglétét és az elvárt kimeneteli követelményeket valamennyi tantárgyból.

Magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához, a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse
- egy tanítási évben 250 tanítási óránál többet mulasztott
- ha a tanuló mulasztása egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-át meghaladja,
- magántanuló volt.

Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata.

Az évfolyamot megismételni köteles az a tanuló, aki az adott tanévben a javítóvizsgán nem felelt meg.

Az első évfolyamot megismételheti a tanuló szülői kérésre, ilyenkor bizonyítványt a tanuló a megismételt évről kap.

A tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni, vagy a szülő írásban ezt kéri.

Évfolyamtól függetlenül idegen nyelvből a tanuló az idegen nyelv tanulásának első évében nem utasítható évfolyamismétlésre azért, mert a tanulmányi követelményeket nem teljesítette.

A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Településünkön a következő nemzetiségek élnek: -

A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiségek kultúrájának megismerését szolgáló tananyagot az iskola a következő tantárgyak helyi tantervébe építette be:

A településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag.

A gyermek, tanuló esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Valamennyi gyermeknek, tanulónak joga van képességei minél maradéktalanabb kibontakoztatására, személyiségfejlődésének támogatására. Külön figyelmet kell fordítani a valamilyen okból hátrányos helyzetbe került gyermekekre, tanulókra, akiknek olyan támogató környezetre van szükségük, amely biztosíthatja óvodai, iskolai sikerességüket.

- Intézményünk – többek között – az alábbi segítséget nyújtja számukra az esélyegyenlőség megteremtése érdekében:
- alap-és kulcskompetenciák fejlesztését,
- az oktatásban használt információs, kommunikációs technológiák alkalmazását, a digitális tananyagok felhasználásának elősegítését,
- méltányos és egészséges nevelési, tanulási környezet kialakítást,
- a pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztését,
- tapasztalat-, élményszerzésen alapuló fejlesztést, tanulást,
- a differenciáló módszerek alkalmazását,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelését,
- a mindennapos testedzés, a mozgás, sportolás biztosítását,
- környezettudatos szemléletű oktatás-nevelést,
- egészségügyi, szociális támogató rendszer kialakítását,
- hatékony, új tanulási módszerek elsajátíttatását és alkalmazását a tanórákon,
- a tanulói, gyermeki aktivitás növelését a tanítási órákon,
- a tanulási és fejlesztési attitűd pozitív átformálását,
- a beiskolázás, továbbtanulás támogatását,
- személyiségfejlesztést és közösségépítést,

Pedagógiai Program 2020

- a szabadidő hasznos eltöltésének elősegítését,
- partnerközpontú nevelést.

A fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő programok

Iskolában alkalmazott témnapok, témahetek

Digitális témahét

Pénz7

Egészségtudatos gondolkodás és iskolai mozgástevékenységek/ Magyar Diáksport napja/

Fenntarthatósági témnapok, hetek:

Hagyományörző délutánjaink minden hónapban egy jeles naphoz kötődnek: Pl. Víz világnapja, Madarak, fák napja, Föld világ napja, Márton napja, Mihály nap, Gergely nap, Szent György nap/

Minden év május első vasárnapján Keszthely város három templomában Anyák napi műsort mutatunk be híveknek.

Beszédjavítás iskolánkban

Az ilyen típusú iskolák tanulóinak beszédjavítása eltér a normál tanulókéétól.

A mi tanulóink kognitív funkciói (figyelem, emlékezet, szerialitás) általában akadályozottak, ezért a hagyományos módszerekkel, de lassabban és sokkal több gyakorlással sikerül célt érünk.

Fontos a hallási figyelem fejlesztése, mert nagyon sok esetben nem tudják megkülönböztetni a helyes és helytelen ejtés közötti különbséget.

A lassú haladás másik oka a rendszeres, napi gyakorlás hiánya. Az osztályokban tanítók és a délutánosok sokat segítenek, de nem kollégista tanulóknál ez megoldhatatlan.

Ha hosszabb ideig hiányzik valaki, vagy szünet után (pl.: nyári szünet), előfordul, hogy szinte az egész munkát újra kell kezdeni. Sokat ront az otthoni (nem mindig helyes) beszédkörnyezet is.

Tudjuk, hogy egyre több 8-10 éves korú tanuló jön nagyon súlyos beszédhibával. Ezeket nagyon nehéz kijavítani, még intenzív logopédiai foglalkozás mellett is.

A beszéd alaki hibáin kívül a tartalommal is komoly nehézségek vannak. Szegényes a szókincsük, fogalmaik nagyon hiányosak. Kifejezőmódjuk tartalmilag és nyelvhelyesség

szempontjából is akadályozott. A beszéd alaki javítása mellett erre ugyanolyan súlyt kell fektetni.

A munkához minden eszköz a rendelkezésünkre áll.

Az első osztályban végzett beszédfejlettség vizsgálatot követően a rehabilitációs órakeret terhére logopédiai foglalkozások zajlanak az alsó tagozatban.

Gyógytestnevelés

Iskolánkban a gyógytestnevelés több különböző csoportban, heti 6 órában zajlik. A rehabilitációs, rehabilitációs órák a csoportoktól függően a délelőtti órákon, illetve a délutáni időkeretben valósulnak meg. Az iskolai gyógytestnevelésben három csoportban zajlanak a foglalkozások:

- autista
- iskolai gyógytestnevelés ,
- TSMT terápia.

A gyógytestnevelési órák helyszínei a konditerem, illetve a tornaterem. A délelőtti rehabilitációs foglalkozásokhoz a különleges gondoskodást igénylő tanulók csoportjaiból emelünk ki tanulókat. Az iskolai gyógytestnevelés pedig a délutáni időkeretben, heti 2 órában valósul meg. A szűrés egy, illetve kétlépcsős rendszerben zajlik.

Minden évben iskolaorvosi szűrésen vesznek részt a tanulók, ahol az orvos közvetlenül, ortopéduson, vagy más szakorvoson keresztül küldi a tanulót, tanulókat erre a foglalkozásra.

A dokumentációt a gyógytestnevelési naplóban vezetjük.

Sindelar terápia:

Komplex fejlesztő program célja az idegi eredetű tanulási és magatartási zavar megelőzése ill. a zavar elmélyülésének megakadályozása. A sindelari koncepció szerint a gyakorlást a „gyökereknél” kell kezdeni, azon a szinten, ahol a kognitív képesség még megfelelően működik. Akkor is innen indul a foglalkozás, ha ez a szint a gyermek életkorához képest igen alacsony.

A Sindelar-program részei:

Feltáró, illetve a terápiás tervet kijelölő vizsgálóeljárás.

- A fejlesztési periódus.
- A hatékonyságot ellenőrző ismételt vizsgálat.
- A fejlesztés

Pedagógiai Program 2020

A fejlesztés a szülő és a pedagógus aktív együttműködéséről szól. A foglalkozások naponta max. 10 percet vesznek igénybe. Az első pozitív hatás 3 hónap után várható. A programok struktúrája lehetővé teszi, hogy egyidejűleg két vagy három részképesség terápiája is megtörténjék. Ilyenkor a foglalkozások szervezése ciklikus. Egy napon azonban csak egyféle részképesség fejlesztése lehetséges, és a foglalkozás időtartama nem haladhatja meg az előírt tíz percet. A minimum hat-nyolc hónapot igénybe vevő kognitív terápia egyik fontos elve a folyamatosság. Ezért a foglalkozásokat naponta kell végezni. A programok gyakorlatai más fejlesztő eljárásokkal is kombinálhatók.

A fejlesztés az ismeretszerzés legfontosabb területeire terjed ki. Ezek:

- Figyelem.
- Észlelés.
- Intermodális kódolás (észlelési területek összekapcsolása).
- Emlékezet.
- Szerialitás (sorrendiség).
- Térí tájékozódás.

A vizsgálatot végző és terápiát meghatározó szakember havonta jelöli ki a feladatokat, adja át a tréninganyagot a szülőnek ill. a terápiát végzőnek, valamint kontrollálja az otthoni munkát.

Iskolapszichológiai ellátás:

Az iskola-, és óvodapszichológus az iskolapszichológiai módszer- és eszköztárával támogatja a gyermekek intézménybe való beilleszkedését, a magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók helyzetének pozitív formálását. Feladata az iskolai és óvodai nevelés során felmerülő problémák megelőzésének segítése, a már meglévő konfliktusok feltárása, azok megoldásának elősegítése – egyéni, vagy csoportos formában. Az iskolapszichológus nagyrészt a pedagógusok közvetítésével, a pedagógustársakkal konzultatív kapcsolatot kiépítve, a nevelőközösség szemléletét alakítva fejti ki személyiségformáló hatását. Az iskolapszichológus rendszerszemléletben látja el feladatát, ami azt jelenti, hogy tevékenysége nyomán a gyermek-szülő-pedagógus hármásának kedvező együttműködése valósulhat meg. A nevelési-oktatási intézményekben preventív, fejlesztő és korrekatív pszichológiai tanácsadási munkával, problémakezeléssel segíti a pedagógusokat, gyermekeket, és a gyermekek szüleit abban, hogy minél optimálisabban történjen a gyermekek fejlődése.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A pedagógiai program hatályba lépése, felülvizsgálata

Iskolánk nevelői közössége a dokumentumot a vonatkozó jogszabályi előírások alapján módosította. A módosítások bevezetése 2020. év szeptember hónap 1. napjától történik felmenő rendszerben. A bevezetésben nem érintett évfolyamokon a nevelő-oktató munka a 2014. év március hónap 6. napjától érvényes pedagógiai program szerint folyik az alábbi táblázatban foglaltak szerint:

Jelölések:

Átdolgozott, jelen pedagógiai program: PP(2012)

Felülvizsgált pedagógiai program: *PP(2016)*

Tanév/ évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
2013/2014.	PP (2013)	PP (2006)	PP (2006)	PP (2006)	PP (2013)	PP (2006)	PP (2006)	PP (2006)
2014/2015.	PP(2013)	PP(2013)	<i>PP(2006)</i>	<i>PP(2006)</i>	PP(2013)	PP(2013)	<i>PP(2006)</i>	<i>PP(2006)</i>
2015/2016.	PP(2013)	PP(2013)	PP(2013)	<i>PP(2006)</i>	PP(2013)	PP(2013)	PP(2013)	<i>PP(2006)</i>
2016/2017.	PP(2013)	PP(2013)	PP(2013)	PP(2013)	PP(2013)	PP(2013)	PP(2013)	PP(2013)
2019/2020.	PP(2017)	PP(2017)	PP(2017)	PP(2017)	PP(2017)	PP(2017)	PP(2017)	PP(2017)

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala:

- a dokumentumot a fenntartó székhelyén,
- az iskola könyvtárában,
- az intézményvezetői irodában lehet elolvasni,
- megtekinthető az iskola honlapján
- a Köznevelés Információs Rendszerének elektronikus felületén.

Pedagógiai Program 2020

Jelölések:

Átdolgozott, jelen pedagógiai program: PP(2020)

Felülvizsgált pedagógiai program: PP(2021)

Tanév/ évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
2019/2020.	PP (2013)	PP (2013)	PP (2013)	PP (2013)	PP (2013)	PP (2013)	PP (2013)	PP (2013)
2020/2021.	PP(2020)	PP(2013)	<i>PP(2006)</i>	<i>PP(2006)</i>	PP(2020)	PP(2013)	<i>PP(2006)</i>	<i>PP(2006)</i>
2021/2022.	PP(2020)	PP(2020)	PP(2013)	<i>PP(2006)</i>	PP(2020)	PP(2020)	PP(2013)	<i>PP(2006)</i>
2022/2023.	PP(2020)	PP(2020)	PP(2020)	PP(2013)	PP(2020)	PP(2020)	PP(2020)	PP(2013)
2023/2024.	PP(2020)	PP(2020)	PP(2020)	PP(2020)	PP(2020)	PP(2020)	PP(2020)	PP(2020)

Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai

A pedagógiai programot/módosítását a szülői szervezet (közösség) 2020.év 08. hó 26.napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szülői szervezet (közösség) véleményezési jogát jelen pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban előírtaknak megfelelően gyakorolta.

Kelt:, év hónap nap

.....
szülői szervezet (közösség)
képviselője

A pedagógiai programot/módosítását az intézményi tanács 2020. év 08. hó 26. napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy az intézményi tanács véleményezési jogát jelen pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban előírtaknak megfelelően gyakorolta.

Kelt:, év hónap nap

.....
intézményi tanács képviselője

A pedagógiai program elfogadásáról és jóváhagyásáról szóló záradék

A *pedagógiai programot/módosítását* az intézmény nevelőtestülete 2020. év 08. hó 25.napján tartott értekezletén elfogadta.

Kelt: .Keszthely, 2020. év 08. hónap 25. nap

.....

hitelesítő nevelőtestületi tag

P.H.

.....

hitelesítő nevelőtestületi tag

A pedagógiai programot jóváhagyom:

Kelt: Keszthely, 20 .év hónap nap

.....

intézményvezető

P. H.

- **Melléklet 1.**

- **1. ÉRTÉKELÉS**

- **FÉLÉVI ÉRTÉKELÉS**

1. évfolyam

Tanuló neve: _____

Magatartás: példás

jó

változó

rossz

Szorgalom: példás

jó

változó

hanyag

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

Olvasás

Kiválóan teljesített

A tanult betűket biztonsággal felismeri.

A tanult betűt/hangot a szavakban jól felismeri.

Az összeolvasás technikáját érti és jól alkalmazza.

A szavakat tapsolással szótagokra bontja.

Jól teljesített

A tanult betűket biztonsággal felismeri.

A tanult betűt/hangot a szavakban felismeri, néha téveszt.

Az összeolvasás technikáját érti és megfelelően alkalmazza.

A szavakat tapsolással szótagokra bontja.

Megfelelően teljesített

A tanult betűk felismerésében bizonytalan.

A tanult betűt/hangot a szavakban segítséggel ismeri fel.

Az összeolvasás technikáját érti, alkalmazásakor segítséget igényel.

A szavakat tapsolással szótagokra bontja.

Felzárkóztatásra szorul

- Nem ismeri fel biztonsággal a tanult betűket.
- Az összeolvasás technikáját nem érti.
- A tanult betűt/hangot a szavakban nem ismeri fel.
- A szavakat tapsolással nem tudja szótagokra bontani.

Írás

Kiválóan teljesített

- Vonalvezetése, írásmozgása biztos.
- Írásnyomatéka jó. Ceruzafogása jó.
- Íráselemeket önállóan ír.
- Füzetvezetése tiszta, rendezett.
- Megfelelően tájékozódik a síkban és a térben.

Jól teljesített

- Vonalvezetése, írásmozgása biztos.
- Írásnyomatéka megfelelő. Ceruzafogása megfelelő.
- Íráselemeket önállóan ír.
- Füzetvezetése alapvetően rendezett.
- Megfelelően tájékozódik a síkban és a térben.

Megfelelően teljesített

- Vonalvezetése, írásmozgása még bizonytalan.
- Írásnyomatéka megfelelő. Ceruzafogása megfelelő.
- Íráselemeket gyakran csak ráírással képes írni.
- Füzetvezetése időnként rendezetlen.
- Síkban és térben még nem tájékozódik magabiztosan.

Felzárkóztatásra szorul

- Vonalvezetése, írásmozgása rendkívül bizonytalan.
- Ceruzafogása megfelelő/nem szabályos.
- Az eddig tanult íráselemeket csak ráírással írja.
- Füzetvezetése rendezetlen.
- Az irányokat téveszti, bizonytalanul tájékozódik a síkban és a térben.

MATEMATIKA

Kiválóan teljesített

- Szín, forma és nagyság szerint helyesen csoportosít.
- Számfogalma 0-5-ig biztos.
- Mennyiséget jól összehasonlítja, ennek lejegyzésére képes.

Pedagógiai Program 2020

A tanult számjegyeket és relációs jeleket felismeri, és önállóan képes leírni.

A tanult számjegyeket a mennyiségekkel egyezteti.

Jól teljesített

Szín, forma és nagyság szerint helyesen csoportosít.

Számfogalma 0-5-ig biztos.

Mennyiséget szóban jól összehasonlít, de lejegyezni kevés segítséggel képes.

A tanult számjegyeket és relációs jeleket felismeri, és kevés segítséggel lejegyzi.

A tanult számjegyeket a mennyiségekkel egyezteti.

Megfelelően teljesített

Szín, forma és nagyság szerint helyesen csoportosít.

Számfogalma 0-5-ig kialakult.

Mennyiséget szóban összehasonlít, de lejegyezni csak segítséggel képes.

A tanult számjegyeket felismeri, a relációs jeleket téveszti, lejegyzésükhöz segítséget igényel.

A tanult számjegyek és mennyiségek egyeztetése közben gyakran hibázik.

Felzárkóztatásra szorul

Szín, forma és nagyság szerint helyesen csoportosít.

Számfogalma 0-5-ig bizonytalan.

Mennyiségek összehasonlítására csak segítséggel képes.

A tanult számjegyek és relációs jelek felismerésében téveszt, lejegyzésükre csak ráírással képes.

A tanult számjegyek és mennyiségek egyeztetése közben hibázik.

KÖRNYEZETISMERET

Kiválóan teljesített

Felismeri a tanult évszakokat.

A hét napjait önállóan felsorolja.

Saját testén, térben és időben elemi szinten tájékozódik.

Jól teljesített

Felismeri a tanult évszakokat.

A hét napjait kevés segítséggel felsorolja.

Saját testén, térben és időben elemi szinten tájékozódik.

Megfelelően teljesített

Téveszti a tanult évszakokat.

A napok neveinek felsorolásában részt vesz.

Saját testén, térben és időben való tájékozódása néha bizonytalan.

Pedagógiai Program 2020

Felzárkóztatásra szorul

- A tanult évszakokat nem ismeri.
- A napok neveinek felsorolásában nem vesz részt.
- Saját testén, térben és időben nehezen, sok tévesztéssel tájékozódik.

TECHNIKA,ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT

Kiválóan teljesített

- Munkái szépek és igényesek.
- Ügyesen bánik az eszközökkel és az anyagokkal.
- A tanult technikákat megfelelő szinten alkalmazza.

Jól teljesített

- Munkái igényesek.
- Az eszközök használatában segítséget igényel.
- A tanult technikákat megfelelő szinten alkalmazza.

Megfelelően teljesített

- Törekszik a pontos kivitelezésre, de ez nem mindig sikerül.
- Az eszközök használatában segítséget igényel.
- A tanult technikákat megfelelő szinten alkalmazza.

Felzárkóztatásra szorul

- Nem törekszik a pontos kivitelezésre.
- Az eszközök használatában sok segítséget igényel.
- A tanult technikákat megfelelő szinten nem tudja alkalmazni.

VIZUÁLIS KULTÚRA

Kiválóan teljesített

- Munkái szépek és igényesek.
- Ügyesen bánik az eszközökkel.
- Saját ötleteit, elképzeléseit bátran megvalósítja.
- Ismeri az alapszínek nevét és felismeri azokat.

Jól teljesített

- Munkái igényesek.
- Jól bánik az eszközökkel.
- Ismeri az alapszínek nevét és felismeri azokat.

Megfelelően teljesített

Pedagógiai Program 2020

Munkái megfelelőek.
Az eszközök használata még gyakorlást igényel.
Ismeri az alapszíneket.

Felzárkóztatásra szorul

Munkái ritkán megfelelőek.
Az eszközök használata még gyakorlást igényel.
Nem ismeri az alapszíneket.

ÉNEK-ZENE

Kiválóan teljesített

A tanult dalokat el tudja énekelni önállóan.
Hallás után egyszerű ritmus visszaadására képes.
Szívesen vesz részt a tanult gyermekjátékokban, a dalok eljátszásában.

Jól teljesített

A tanult dalokat el tudja énekelni csoportban.
Hallás után egyszerű ritmus visszaadására képes.
Szívesen vesz részt a tanult gyermekjátékokban, a dalok eljátszásában.

Megfelelően teljesített

A tanult dalok éneklésében nem szívesen vesz részt.
Hallás után egyszerű ritmus visszaadására segítséggel képes.
Nem mindig vesz részt a tanult gyermekjátékokban, a dalok eljátszásában.

Felzárkóztatásra szorul

A tanult dalok éneklésében nem szívesen vesz részt.
Hallás után egyszerű ritmus visszaadására segítséggel sem képes.
Nem vesz részt a tanult gyermekjátékokban, a dalok eljátszásában.

TESTNEVELÉS ÉS SPORT

Kiválóan teljesített

Erőnléte és állóképessége a korának megfelelő.
A szabályok betartására képes.
Bemutató után pontosan elvégzi a feladatokat.

Jól teljesített

Erőnléte és állóképessége a korának megfelelő.
A szabályok betartására képes.

Pedagógiai Program 2020

Bemutató után elvégzi a feladatokat.

Megfelelően teljesített

Erőnléte és állóképessége a korának megfelelő.

A szabályokat ismeri, de nem mindig tartja be.

Feladatvégzése bizonytalan.

Felzárkóztatásra szorul

Erőnléte és állóképessége korosztályától elmarad.

A szabályok betartására nem képes.

Nem érti meg, illetve nem tartja be az utasításokat.

INFORMATIKA

Részt vett

Etika /HIT-ÉS ERKÖLCSTAN

Részt vett

P. H.

osztályfőnök

Látta:

szülő

•
• **TANÉV VÉGI ÉRTÉKELÉS**

1. évfolyam

Tanuló neve: _____

Magatartás:	példás	Szorgalom:	példás
	jó		jó
	változó		változó
	rossz		hanyag

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

Olvasás

Kiválóan teljesített

- A tanult betűket biztonsággal felismeri.
- A tanult betűt/hangot a szavakban jól felismeri.
- Az összeolvasás technikáját érti és jól alkalmazza.
- A szavakat tapsolással szótagokra bontja.

Jól teljesített

- A tanult betűket biztonsággal felismeri.
- A tanult betűt/hangot a szavakban felismeri, néha téveszt.
- Az összeolvasás technikáját érti és megfelelően alkalmazza.
- A szavakat tapsolással szótagokra bontja.

Megfelelően teljesített

- A tanult betűk felismerésében bizonytalan.
- A tanult betűt/hangot a szavakban segítséggel ismeri fel.
- Az összeolvasás technikáját érti, alkalmazásakor segítséget igényel.
- A szavakat tapsolással szótagokra bontja.

Felzárkóztatásra szorul

- Nem ismeri fel biztonsággal a tanult betűket.
- Az összeolvasás technikáját nem érti.
- A tanult betűt/hangot a szavakban nem ismeri fel.

Pedagógiai Program 2020

A szavakat tapsolással nem tudja szótagokra bontani.

Írás

Kiválóan teljesített

Vonalvezetése, írásmozgása biztos.

Írásnyomatéka jó. Ceruzafogása jó.

Íráselemeket önállóan ír.

Füzetvezetése tiszta, rendezett.

Megfelelően tájékozódik a síkban és a térben.

Jól teljesített

Vonalvezetése, írásmozgása biztos.

Írásnyomatéka megfelelő. Ceruzafogása megfelelő.

Íráselemeket önállóan ír.

Füzetvezetése alapvetően rendezett.

Megfelelően tájékozódik a síkban és a térben.

Megfelelően teljesített

Vonalvezetése, írásmozgása még bizonytalan.

Írásnyomatéka megfelelő. Ceruzafogása megfelelő.

Íráselemeket gyakran csak ráírással képes írni.

Füzetvezetése időnként rendezetlen.

Síkban és térben még nem tájékozódik magabiztosan.

Felzárkóztatásra szorul

Vonalvezetése, írásmozgása rendkívül bizonytalan.

Ceruzafogása megfelelő/nem szabályos.

Az eddig tanult íráselemeket csak ráírással írja.

Füzetvezetése rendezetlen.

Az irányokat téveszti, bizonytalanul tájékozódik a síkban és a térben.

MATEMATIKA

Kiválóan teljesített

Szín, forma és nagyság szerint helyesen csoportosít.

Számfogalma 0-5-ig biztos.

Mennyiséget jól összehasonlít, ennek lejegyzésére képes.

A tanult számjegyeket és relációs jeleket felismeri, és önállóan képes leírni.

A tanult számjegyeket a mennyiségekkel egyeztetni.

Jól teljesített

Szín, forma és nagyság szerint helyesen csoportosít.

Pedagógiai Program 2020

Számfogalma 0-5-ig biztos.

Mennyiséget szóban jól összehasonlítja, de lejegyezni kevés segítséggel képes.

A tanult számjegyeket és relációs jeleket felismeri, és kevés segítséggel lejegyzi.

A tanult számjegyeket a mennyiségekkel egyezteti.

Megfelelően teljesített

Szín, forma és nagyság szerint helyesen csoportosítja.

Számfogalma 0-5-ig kialakult.

Mennyiséget szóban összehasonlítja, de lejegyezni csak segítséggel képes.

A tanult számjegyeket felismeri, a relációs jeleket téveszti, lejegyzésükhöz segítséget igényel.

A tanult számjegyek és mennyiségek egyeztetése közben gyakran hibázik.

Felzárkóztatásra szorul

Szín, forma és nagyság szerint helyesen csoportosítja.

Számfogalma 0-5-ig bizonytalan.

Mennyiségek összehasonlítására csak segítséggel képes.

A tanult számjegyek és relációs jelek felismerésében téveszt, lejegyzésükre csak ráírással képes.

A tanult számjegyek és mennyiségek egyeztetése közben hibázik.

KÖRNYEZETISMERET

Kiválóan teljesített

Felismeri a tanult évszakokat.

A hét napjait önállóan felsorolja.

Saját testén, térben és időben elemi szinten tájékozódik.

Jól teljesített

Felismeri a tanult évszakokat.

A hét napjait kevés segítséggel felsorolja.

Saját testén, térben és időben elemi szinten tájékozódik.

Megfelelően teljesített

Téveszti a tanult évszakokat.

A napok neveinek felsorolásában részt vesz.

Saját testén, térben és időben való tájékozódása néha bizonytalan.

Felzárkóztatásra szorul

A tanult évszakokat nem ismeri.

A napok neveinek felsorolásában nem vesz részt.

Saját testén, térben és időben nehezen, sok tévesztéssel tájékozódik.

TECHNIKA, ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT

Kiválóan teljesített

Munkái szépek és igényesek.
Ügyesen bánik az eszközökkel és az anyagokkal.
A tanult technikákat megfelelő szinten alkalmazza.

Jól teljesített

Munkái igényesek.
Az eszközök használatában segítséget igényel.
A tanult technikákat megfelelő szinten alkalmazza.

Megfelelően teljesített

Törekszik a pontos kivitelezésre, de ez nem mindig sikerül.
Az eszközök használatában segítséget igényel.
A tanult technikákat megfelelő szinten alkalmazza.

Felzárkóztatásra szorul

Nem törekszik a pontos kivitelezésre.
Az eszközök használatában sok segítséget igényel.
A tanult technikákat megfelelő szinten nem tudja alkalmazni.

VIZUÁLIS KULTÚRA

Kiválóan teljesített

Munkái szépek és igényesek.
Ügyesen bánik az eszközökkel.
Saját ötleteit, elképzeléseit bátran megvalósítja.
Ismeri az alapszínek nevét és felismeri azokat.

Jól teljesített

Munkái igényesek.
Jól bánik az eszközökkel.
Ismeri az alapszínek nevét és felismeri azokat.

Megfelelően teljesített

Munkái megfelelőek.
Az eszközök használata még gyakorlást igényel.
Ismeri az alapszíneket.

Felzárkóztatásra szorul

Pedagógiai Program 2020

Munkái ritkán megfelelőek.
Az eszközök használata még gyakorlást igényel.
Nem ismeri az alapszíneket.

ÉNEK-ZENE

Kiválóan teljesített

A tanult dalokat el tudja énekelni önállóan.
Hallás után egyszerű ritmus visszaadására képes.
Szívesen vesz részt a tanult gyermekjátékokban, a dalok eljátszásában.

Jól teljesített

A tanult dalokat el tudja énekelni csoportban.
Hallás után egyszerű ritmus visszaadására képes.
Szívesen vesz részt a tanult gyermekjátékokban, a dalok eljátszásában.

Megfelelően teljesített

A tanult dalok éneklésében nem szívesen vesz részt.
Hallás után egyszerű ritmus visszaadására segítséggel képes.
Nem mindig vesz részt a tanult gyermekjátékokban, a dalok eljátszásában.

Felzárkóztatásra szorul

A tanult dalok éneklésében nem szívesen vesz részt.
Hallás után egyszerű ritmus visszaadására segítséggel sem képes.
Nem vesz részt a tanult gyermekjátékokban, a dalok eljátszásában.

TESTNEVELÉS ÉS SPORT

Kiválóan teljesített

Erőnléte és állóképessége a korának megfelelő.
A szabályok betartására képes.
Bemutató után pontosan elvégzi a feladatokat.

Jól teljesített

Erőnléte és állóképessége a korának megfelelő.
A szabályok betartására képes.
Bemutató után elvégzi a feladatokat.

Megfelelően teljesített

Erőnléte és állóképessége a korának megfelelő.
A szabályokat ismeri, de nem mindig tartja be.

Pedagógiai Program 2020

Feladatvégzése bizonytalan.

Felzárkóztatásra szorul

Erőnléte és állóképessége korosztályától elmarad.

A szabályok betartására nem képes.

Nem érti meg, illetve nem tartja be az utasításokat.

INFORMATIKA

Részt vett

Etika/HIT-ÉS ERKÖLCSTAN

Részt vett

P. H.

osztályfőnök

Látta:

szülő

2. évfolyam

Tanuló neve: _____

Magatartás:	példás	Szorgalom:	példás
	jó		Jó
	változó		változó
	rossz		hanyag

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

Olvasás

Kiválóan teljesített

- A tanult betűket felismeri és összeolvassa.
- Szavakat, mondatokat olvas.
- A szövegértést különböző módon bizonyítja.

Jól teljesített

- A tanult betűket felismeri és összeolvassa, de betűtévésztes előfordul.
- A szövegértést kevés segítséggel bizonyítja.

Megfelelően teljesített

- Betűfelismerése biztonságos, de összeolvasása nehézkes.
- Az olvasottakat segítséggel értelmezi.
- A szövegértést segítséggel bizonyítja.

Felzárkóztatásra szorul

- Betűfelismerése bizonytalan, összeolvasása hibás.
- Az olvasottakat nehezen vagy egyáltalán nem érti.
- A szövegértést nem tudja bizonyítani csak segítséggel.

Írás

Kiválóan teljesített

- A tanult betűket biztonsággal alakítja és köti.
- Tollbamondás után is hibátlanul ír.

Pedagógiai Program 2020

Külsőrendezett.

Jól teljesített

A tanult betűket biztonságosan alakítja és köti.
Tollbamondás után is jól ír, ritkán előfordul tévesztés.
Külsőrendezett.

Megfelelően teljesített

A tanult betűket felismerhetően alakítja és köti, de formájuk nem mindig szabályos.
Tollbamondás után többször előfordul tévesztés.

Felzárkóztatásra szorul

A tanult betűket felismerhetően alakítja.
Tollbamondás után nehezen, sok hibával ír.

MATEMATIKA

Kiválóan teljesített

20-as számkörben ismeri a számok sorrendjét, számfogalma biztos.
Mennyiséget hibátlanul összehasonlít.
Műveletet 10-es számkörben önállóan, hibátlanul végez.

Jól teljesített

20-as számkörben ismeri a számok sorrendjét, számfogalma biztos.
Mennyiséget összehasonlít.
Műveletet 10-es számkörben önállóan végez.

Megfelelően teljesített

20-as számkörben ismeri a számok sorrendjét, számfogalma kialakult.
Mennyiséget összehasonlít, ritkán téveszt.
10-es számkörben műveletek végzésekor időnként segítséget igényel.

Felzárkóztatásra szorul

Számfogalma 20-as körben nem alakult ki.
Téveszti a számok helyét a számsorban.
Mennyiségi összehasonlításokor gyakran téveszt.
10-es számkörben műveletek végzésekor tanári irányítást igényel.

KÖRNYEZETISMERET

Kiválóan teljesített

A tanult fogalomkörben hibátlanul tud összehasonlítani, csoportosítani.

Tudja családtagjai nevét és foglalkozását.

Jól teljesített

A tanult fogalomkörben tud összehasonlítani, csoportosítani.

Tudja családtagjai nevét és foglalkozását.

Megfelelően teljesített

A tanult fogalomkörben kevés tanári segítséggel tud összehasonlítani, csoportosítani.

Ismeri családtagjai nevét.

Felzárkóztatásra szorul

Csak tanári segítséggel képes összehasonlítani, csoportosítani a tanult fogalomkörben.

Ismeri családtagjai nevét.

TECHNIKA,ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT

Kiválóan teljesített

Képes szép kivitelben egyszerű formákat kialakítani, ábrázolni.

Munkája tiszta, rendes és pontos.

Jól teljesített

Képes egyszerű formák kialakítására, ábrázolására.

Munkája tiszta, rendes és pontos.

Megfelelően teljesített

Az egyszerű formák kialakításában, ábrázolásában kevés tanári segítséget igényel.

Munkája tiszta, rendes.

Felzárkóztatásra szorul

Eszközhasználata kialakulatlan.

Sok tanári segítséget igényel a formák kialakításában, ábrázolásában.

Vizuális kultúra

Kiválóan teljesített

Munkáját önállóság jellemzi.

Színhasználata egyéni.

Pedagógiai Program 2020

Kifejezmódja változatos.

Jól teljesített

Munkájában kevésbé önálló.

Színhasználata változatos.

Kifejezmódja egyéni.

Megfelelően teljesített

Munkájában gyakran segítséget vár el.

Színhasználata egyhangú.

Kifejezmódja egyéni.

Felzárkóztatásra szorul

Munkájában segítséget vár el.

Színhasználata egyhangú.

Kifejezmódja fejletlen.

ÉNEK-ZENE

Kiválóan teljesített

Ritmikai készsége fejlett.

Közös éneklésben szívesen vesz részt.

Jól teljesített

Ritmikai készsége jó.

Közös éneklésben szívesen vesz részt

Megfelelően teljesített

Ritmikai készsége megfelelő.

Közös éneklésben nem szívesen vesz részt.

Felzárkóztatásra szorul

Ritmikai készsége kialakulásban lévő.

Közös éneklésben időnként vesz részt.

TESTNEVELÉS ÉS SPORT

Kiválóan teljesített

Erőnléte és állóképessége a korának megfelelő.

Pedagógiai Program 2020

A szabályok betartására képes.
Bemutatás után pontosan elvégzi a feladatokat.

Jól teljesített

Erőnléte és állóképessége a korának megfelelő.
A szabályok betartására képes.
Bemutatás után elvégzi a feladatokat.

Megfelelően teljesített

Erőnléte és állóképessége a korának megfelelő.
A szabályokat ismeri, de nem mindig tartja be.
Feladatvégzése bizonytalan.

Felzárkóztatásra szorul

Erőnléte és állóképessége korosztályától elmarad.
A szabályok betartására nem képes.
Nem érti meg, illetve nem tartja be az utasításokat.

INFORMATIKA

Részt vett

Etika /HIT-ÉS ERKÖLCSTAN

Részt vett

P. H.

osztályfőnök

Látta: _____
szülő

MAGATARTÁS

példás

jó

változó

rossz

Név:

Osztály:

Példás	Jó	Változó	Rossz
Fegyelmezett. Segítőkész. Udvarias, illedelmes. Őszinte.	Nem kezdeményez, de az elfogadott normákat betartja. Felkérésre segít. Általában udvarias. Általában őszinte.	Fegyelmezetlen. Nehezen kezelhető. Hangulatai, érzelmei irányítják. Összeférhetetlen, kötekedő.	Szándékosan árt. A normákkal és a közösséggel szemben áll. Az együttműködést gyakran megtagadja.

<p>Pozitív hatást gyakorol a közösségre.</p> <p>Hibáiról meggyőzhető, hajlandó a korrigálásra.</p> <p>Felnőttekkel, társaival való kapcsolata kiegyensúlyozott.</p> <p>Felelősséget érez önmagáért, környezetéért.</p>	<p>Hibáit belátja.</p> <p>Alkalmazkodó, időnként irányításra szorul.</p> <p>Felnőttekkel, társaival való kapcsolata többnyire kiegyensúlyozott.</p>	<p>1-2 igazolatlan hiányzása van.</p> <p>Esetenként árulkodik, irigy.</p> <p>Zavarja társait a viselkedésével.</p> <p>A szabályokat nem mindig tartja be.</p>	<p>Durva, goromba, agresszív.</p> <p>Trágár szavakat használ.</p> <p>Rendőrségi ügye van.</p> <p>Sokat mulaszt igazolatlanul.</p>
--	---	---	---

Értékelő lap

1. CSOPORT

Név:

Értékelés	JÁTÉKRA NEVELÉS	ÖNKISZOLGÁLÁS	ÉNEK-ZENE	ÁBRÁZOLÁS-ALAKÍTÁS	MOZGÁS-NEVELÉS	SZÁMOLÁS-MÉRÉS	OLVASÁS - ÍRÁS	KOMMUNIKÁCIÓ
Kiválóan teljesített	10 percig tud egy játékra figyelni. Segítséggel betartja a játékszabályokat. Segítséggel tudja használni a játéktárgyakat.	Kis segítséggel leveszi ruháit. Szükségeit jelzi. Segítséggel kezeti, arcot mos. Önállóan használja a kanalat.	Utánzással végrehajtja az egyenletes lüktetést. Ritmushangszert bátran megszólaltat. Tudja az emberi hang és a hangszer hangja közti különbséget.	Segítséggel két különböző anyagot szétválogat. A papírral, gyurmával való műveletek mozzanatait ismeri. Segítséggel fest, és színes ceruzával rajzol.	Egyszerű mozgásokat segítséggel végrehajt. Tud a labdával mozgásokat végezni stabil helyzetben. Bekapcsolódik a mondókával kísért gyakorlatokba.	Tárgyakat egy szempont szerint válogat. A formák tulajdonságait ismeri. Segítséggel sort alkot.	A beszédtechnikai gyakorlatoknál együttműködik. Hangokat tud utánozni. Utánzással megmutatja az irányokat. Segítséggel használja az íróeszközöket.	A környezetében előforduló ingerekre reagál. Ismeri a környezetében lévő személyeket, tárgyakat
Jól teljesített	10 percig hajlandó egy játékkal tevékenykedni. Nem tud önállóan kezdeményezni, de a javaslatot elfogadja.	Segítséggel leveszi a ruháit. Segítséggel tudja a zsebkendőt használni. Kezét, arcát csak segítséggel mossa meg.	Szívesen végrehajtja a mozgásokat. Hajlandó az egyenletes lüktetés elsajátítására. A ritmushangszereket használja.	Az egyszerű anyagok alakításának mozzanatait irányítással betartja. Tud örülni a létrehozott alkotásoknak.	Egyszerű alapmozgásokat segítséggel elvégez. „előtt”, „mellett” fogalmakat irányítással alkalmaz. Labdagyakorlatokat bemutatásra végrehajt.	Segítséggel is nehéz a válogatás. „Sok”, „kevés”, „semmi” megnevezése segítséggel sikerül, de gyakran téveszt.	Hangokat utánzással képes kialakítani, de téveszt. Balról jobbra két elemből sort alkot segítséggel. „Alá”, „fölé”, „előtt” és „mögött” fogalmakat tudja.	Néhány mondókát, verset utánmondással elmond. Köszönési formákat irányítással alkalmaz. Közlekedési eszközöket, állatokat segítséggel ismer fel.
Megfelelően teljesített	Erősebb motivációra, de hajlandó együtt tevékenykedni. A szabályokat csak irányításra, de betartja.	Szóbeli irányítással, segítséggel leveszi ruháit. Szükségeit nem mindig jelzi. A gondozási feladatok	A motiváció megerősítésével helyes artikulációra, utánzásra rávehető. Hajlandó utánozni az egyenletes lüktetést.	Irányítással tudja tépni, gyúrni a papírt. Hajlandó papírt félbehajtani. Meg tudja nevezni a	Irányítást igényel az alapmozgásokhoz. Térbeli tájékozódás segítséggel lehetséges.	A tárgyak kiterjedését ismeri, de forma alapján csak segítséggel válogat. Az irányokat csak	Téri tájékozódásban segítségre szorul. Sort egy formából segítséggel alkot. Hangforrást segítséggel felfedez.	Sok segítséggel végig mond néhány versikét. Köszönési formákat csak irányítással alkalmaz. A környezet anyagait segítséggel ismeri fel.

		végzésénél együtt működik.		használt anyagokat, eszközöket.	Csak utánzással képes labdagyakorlatot végrehajtani.	utánzással tudja bemutatni.		
Felzárkóztatásra szorul	A játék nem kelti fel az érdeklődését, vagy nem rendeltetésszerűen használja. Öntörvényű, szabályokat nem, vagy alig tartja be.	Öltözködésnél nem mindig működik együtt. Szükségeit csak kérdés után jelzi. Csak felszólításra mos kezet, kér zsebkendőt.	Nem mindig vonható be a közös játékba. Nem keresi a társaival a kapcsolatot játék közben sem. Hajlandó néhány dal, mondóka elsajátítására.	Munkáit többször összefirkálja, tönkreteszi. Csak segítséggel tud papírt tépni. Az ecsetet, ceruzát, krétát megkülönbözteti.	Az alapmozgások kivitelezése nehézséget jelent. Szóbeli megerősítést kíván. Térbeli tájékozódása kialakulatlan.	A tárgyak formai elnevezését nem ismeri. Segítséggel is csak nehezen tud mennyiségeket létrehozni. A tárgyak kiterjedését ismeri.	Társai hangját nem ismeri fel. A téri tájékozódás feladatait nem érti. A soralkotás ritmusát nem ismeri fel.	Versekből csak szavakat tud mondani. A környezeti ingerekre alig reagál. Saját nevét tudja, társaiét téveszti.

Informatika: Részt vett

Etika /Hit-és Erkölcstan: Részt vett

ÉRTÉKELŐ LAP

2. CSOPORT

Név:

ÉRTÉKELÉS	JÁTÉKRA NEVELÉS	ÖNKISZOLGÁLÁS	ÉNEK-ZENE	ÁBRÁZOLÁS-ALAKÍTÁS	MOZGÁSNEVELÉS	SZÁMOLÁS-MÉRÉS	OLVASÁS - ÍRÁS	KOMMUNIKÁCIÓ
Kiválóan teljesített	A tanult játékokkal figyelme 15-20 percig leköthető. A játékszabályokat irányítással betartja. Irányítással függőleges, vízszintes irányban konstruál.	Önállóan levetkőzik. Segítséggel öltözködik. Kigombolja ruhadarabjait, de begombolni nem tud önállóan. Irányítással tud kezet mosni, zsebkendőt használni. Segítséggel használja a villát.	Többször hallott dalt felismer. Érzékeli a mérőlüktetést. Tud kontaktust teremteni társaival. 8-10 mondókát ismer. Segítséggel gyermekdalokat énekel, megpróbál alatta tapsolni.	Segítséggel ember alakot formáz. Egyszerű technikákkal ritmikus sort képes létrehozni. Segítséggel fest, rajzol és ollóval nyír.	Helyzetváltoztatásokat segítséggel végrehajt. Tud labdát dobni, gurítani, elkapni. Adott jelre saját mozgását el tudja indítani, meg tudja állítani.	Segítséggel megmutatja a kicsi, nagy, ugyanakkora, egyforma, rövid, hosszú, kerek, szögletes, kör, négyzet, háromszög alakú tárgyakat.	A környezetében előforduló hangforrásokat megmutatja. Helyes ceruzafogással formákat átír. Képet és betűelemet tud olvasni. Tud irányítással sort alkotni és váltani.	Személyi adatait az ő szintjén elmondja. Segítséggel megmutatja testrészeit, érzékszerveit. Ismeri közvetlen környezete dolgozóit. Segítséggel egyeztetni a tanult állatokat, növényeket.
Jól teljesített	Tárgyakat két szempont szerint szét tud válogatni. Aktív segítséggel fel tudja rakni a Montessori tornyot. A feldolgozott meséket segítséggel elmondja.	Kis segítséggel tud vetkőzni. Felnőtt irányítással mos kezet. Az elpakolást irányítással végzi.	Szereti a felelgetős, párbeszédese énekeket. 4-5 mondókát tud. A ritmus tapsolásával, kopogásával próbálkozik.	Emberalakja részletes, testrészei megvannak, de aránytalanok. Hajlandó az olló helyes használatának elsajátítására.	Biztatásra megszerzi a labdát egy-egy versenyhelyzetben. Szökdelést képes végezni, de helyes végrehajtásában irányításra szorul. Utánzás alapján képes statikus helyzeteket felvenni.	Az ugyanakkora, egyforma elnevezést időnként helytelenül használja. Mennyiségeket cselekvésbe ágyazottan segítséggel képes összehasonlítani.	Kétfelé vágott képet irányítással, de összerak. Hajlandó krétával stb. formákat utánozni. Segítséggel képes a helyes ceruzafogásra. A szabályok betartása nem mindig sikerül.	Személyi adataiból csak segítséggel tud valamit is elmondani. A napszakokhoz kapcsolódó cselekvéseket segítséggel felismeri, elmondja. Irányítással megteríti.

Pedagógiai Program 2020

Megfelelően teljesített	Sok segítséggel, de szétválogat tárgyakat, tárgyképeket egy szempont szerint. Segítséggel tud részekre vágott képeket összerakni.	Csak segítséggel öltözik, vetkőzik. Segítséggel tudja a húzózárat használni. Étkezésnél segítséggel a villával is hajlandó enni.	Együtt tapsolással hajlandó a ritmust tapsolni, kopogni. Időnként ő is vállal szerepet a tanult dalok eljátszásában.	Nyíró mozgások együttes végrehajtásával az olló használat néha sikerül. Irányítással tud emberalakot rajzolni, formázni.	Nem tudja megszerezni a sport-játékok során a labdát, de próbálkozik. Tornapadon nem tudja az egyensúlyozó gyakorlatokat végrehajtani.	Téri tájékozódásban az „eleje”, „vége” viszonyfogalmat nem érti. A határozatlan mennyiségű halmazokat segítséggel tudja megmutatni.	Hajlandó az álló és fekvő vonalak átírására. Képes-lottóval — aktív közreműködéssel — szívesen tevékenykedik.	Testrészeit sok segítséggel tudja csak megmutatni. Nagyon sok segítséget igényel a szűkebb környezetében lévő személyek munkáját illetően.
Felzárkóztatásra szorul	Tévesztéssel, de ismeri a játéktárgyakat. Nem tudja kiegészíteni segítséggel sem a képek hiányzó részeit. A dramatizált mesékben részt vesz.	Együttműködik, de finommotorikájának fejletlensége miatt sok segítséget igényel.	A dalok ritmusát kérésre a pedagógussal együtt hajlandó letapsolni. Kiszámolóban nem vesz részt. Hajlandó a tanult szövegből foszlányokat mondogatni.	Megpróbál fej-láb embert rajzolni. Ritmikus sort nem tud kirakni.	Nem tud bekapcsolódni a játékba. A sík talajon végzett egyensúlyozó gyakorlatok végzése nehéz.	Segítségadás után sem érti a mennyiségek összehasonlítását. Térbeli tájékozódásában irányításra szorul.	Mesét nem hajlandó meghallgatni. Ceruzáját rossz kéztartással fogja. Képes-lottóval nem játszik, de kivágott képeket rakosgat.	Saját adataiból csak a nevét tudja elmondani. Testrészeit csak utánmondással képes megnevezni. A környezetében levő személyeket ismeri, de nem nevezi meg.

Informatika: Részt vett

Etika /Hit-és Erkölcstan: Részt vett

NÉV.....

ÉRTÉKELŐ LAP

3. CSOPORT

ÉRTÉKELÉS	JÁTÉKRA NEVELÉS	ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT	ÉNEK-ZENE	ÁBRÁZOLÁS-ALAKÍTÁS	MOZGÁSNEVELÉS	SZÁMOLÁS-MÉRÉS	OLVASÁS- ÍRÁS	KOMMUNIKÁCIÓ
Kiválóan teljesített	A játéktárgyakat adekvát módon használja. 20-25 percig leköthető. Játék végeztével a játékokat elrakja. Önállóan is képes játszani. A szerepjátékot egyszerű mondatokkal kíséri.	Önállóan levetkőzik, felöltözik. Segítséggel cipőt fűz, szalagot egyszer átköt. Személyi higiéniaival kapcsolatos eddig gyakorolt szokásokat önállóan végzi. Kancsóból tud önteni. Tudja a villát használni.	2-3 kiszámolót ismer. Segítséggel megszólaltat ritmushangszert. Részt vesz a közös éneklésekben, körjátékokban.	Tud ragasztással képet alkotni. Két tulajdonság alapján válogat. Alaklemez körberajzol. Tud gyöngyöt fűzni. Segítséggel átlós és felező hajtást végez.	A gyakorlatok végzése közben ügyel a helyes testtartásra. Helyzetét utasításra képes megváltoztatni. Egyszerű mozgásokat utánzásra végrehajt. Ismeri és tudja alkalmazni a helyes légzéstechnikát.	Két jellemző tulajdonság alapján csoportosít tárgyakat. Tárgyat tárggyal, tárgyat képpel egyeztet. Ötös számkörben tárgyakat megszámlál. A vi-szonyfogalmakat érti.	Rendelkezik a betűtanuláshoz szükséges készségekkel. A tanult betűket felismeri. Betűt-hangot összekapcsol. Egytagú szavakat olvas. A tanult betűket tollbamondás után írja.	A beszédet közlés céljából is használja. A kiejtés során törekszik a tiszta hangképzésre. Kapcsolatot tud teremteni elemi szinten.
Jól teljesített	A játékokkal adekvát módon tevékenykedik. A tanult játékokat irányítással tudja játszani. Társaival együttműködik, segít nekik.	Időnkénti irányítással, de önállóan vetkőzik, öltözik. Kanalat, villát biztonsággal használ. Közreműködik a cipőfűző kötésében. Irányítással terít.	Zenei memóriája szabad időben is előhívható. A dalok mozgásait utánozza, tempóját felveszi.	Képes segítséggel formákat körülrajzolni, kivágni. Segítséggel formákat ábrázol termények-vel. Fonallal, textillel is képes alkotni.	Utasításra helyes testtartást tud felvenni. Irányítással fel tudja venni a kívánt testhelyzetet. Testfordulatok kivitelezése utánzás útján sikerül.	Segítséggel csoportosítja a tárgyakat formájuk alapján. Ötös számkörben segítséggel számlál. A hét napjait irányítással fel tudja sorolni.	A szavak első hangját segítséggel kiemeli. Képről mondatot alkot. Az íráselemeket segítséggel vonalrendszerbe helyezi. Hangot betűvel néha nem tud egyeztetni.	Képről sok segítséggel mondatot alkot. Tud kapcsolatot teremteni, de nem ő a kezdeményező. Irányításra szorul a viselkedését illetően.

<p>Megfelelően teljesített</p>	<p>Játékait felszólításra elpakolja. Szerepjátékokban részt vállal. Szabályokat igyekszik betartani.</p>	<p>Szóbeli irányítással tud vetközni, öltözni. Segítséggel használja a WC-t. Segítséggel pakolja el az eszközöket. Felelősi teendőit segítséggel látja el.</p>	<p>Kitartóan tud egy-egy gyermekjátékban részt venni. Játéka során tudja a tanult dalokat „alkalmazni”.</p>	<p>Az alapszínek tudása nem biztos. Irányítással tud felező- és átlóhajtást végezni. Irányítással a szövés bújtható lépését megérti, utánozza.</p>	<p>Utasításokat csak segítséggel tud végrehajtani. A testséma ismerete néha bizonytalan. Térbeli tájékozódása irányítással, utánzással lehetséges.</p>	<p>A hét napjait segítség után is téveszti. Együtt végezve a számlálást is téveszti. A síkidomok elnevezése nem stabil.</p>	<p>A „jobb-bal” irányt néha téveszti. Az íráselemeket csak segítséggel helyezi vonalrendszerbe. Hangösszeolvasási gyakorlatokban sokat téveszt.</p>	<p>Képekről utánmondással alkot mondatot. Kérdésekre válaszol. Kapcsolatteremtése során irányításra szorul.</p>
<p>Felzárkóztásra szorul</p>	<p>Csak hosszas motiváció után kapcsolódik be a közös játékokba. Több percig képes gyakorló vagy konstruáló játékot játszani.</p>	<p>Felnőtt aktív irányításával tud vetközni, öltözni. Nem tud cipőt fűzni. Villa használatánál segítségre szorul.</p>	<p>Kedveli a zenei ismeretszerzést. Érzelmi labilitása nem minden szituációban jelentkezik. A testrészek közötti koordináció néha zavart szenved.</p>	<p>Egyszerű formákat (kör, négyzet) körberajzol. Segítséggel képes ragasztani.</p>	<p>A fő testrészeket segítséggel megnevezi. Az utasításokat bemutatás után sem tudja mindig végrehajtani.</p>	<p>Segítséggel szétválogat tárgyakat egy szempont szerint. Csak segítséggel tud tárgyat tárgyval egyeztetni. Tárgyat képpel nehezen egyeztet.</p>	<p>A hang-betű egyeztetés legtöbbször nem sikerül. Íráselemeket csak átírás után képes írni, de azt is pontatlanul. Magánhangzókat ajakállás utánzással felismeri, de időnként téveszt.</p>	<p>Képekről csak szavakat hajlandó mondani. Tiszta hangképzésre csak felszólításra hajlandó. Ismereteit csak sok segítséggel alkalmazza.</p>

NÉV.....

ÉRTÉKELŐ LAP

4. CSOPORT

ÉRTÉKEL ÉS	ÉNEK-ZENE	ÁBRÁZOLÁS- ALAKÍTÁS	MOZGÁSNEVEL ÉS	SZÁMOLÁS- MÉRÉS	OLVASÁS -ÍRÁS	ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT	KOMMUNIKÁCIÓ	JÁTÉKRA NEVELÉS
Kiválóan teljesített	Igyekszik egyszerű ritmusokat tapsolni. Ismer két hangszert (furulya, hegedű). Tud tempót tartani, tempót váltani. Egyszerű tánclépéseket utánoz.	Irányítással tárgyakat megformál. Alak, szín, nagyság szerint fel tud fűzni tárgyakat. A főbb színeket megnevezi. Ecsetet, ceruzát, ollót használ.	Pontosan leutánozza a testhelyzeteket, a kar- és lábtartásokat. Járását képes az egyenletes tempóhoz hozzáigazítani. Tudja a labdát eldobni, továbbítani. Egyszerű játékszabályokat betart.	Tárgyakat több szempont szerint szétválogat. Tud 1-2 jellemző tulajdonság szerint halmazokat létrehozni, tudja bontani, változtatni azokat. Ötös számkörben önállóan is tájékozódik. Relációs jeleket segítségével használ.	A betűelemeket felismeri, sorközbe írja. Irányokat megmutatja, megnevezi. Látás-hallás útján tud differenciálni. Segítséggel tudja közölni emlékképeit.	Önállóan tudja alkalmazni a varrásban a le – és felöltés technikáját. Önállóan képes textilt nyírni. A konyhában önállóan terít, mosogat, törölget és rendet rak. Kevés segítséggel kapál. Használja a seprűt és a lapátot. Port töröl és felmos. Az időjárásnak megfelelően öltözködik.	Mondataiban bővítményeket is használ. Gyűjtőfogalmakat is tud használni. Megmutatja test-részeit, érzékszerveit. A környezetében levő tárgyakat rendeltetés-szerűen tudja használni.	15percig tud egy játékra figyelni. Segítséggel betartja a játékszabályokat. Segítséggel tudja használni a játéktárgyakat.

<p>Jól teljesített</p>	<p>Szereti és igényli a közös éneklést. Egyszerű ritmust megpróbál egyedül letapsolni. Szívesen hallgat dalokat.</p>	<p>Gyurmából, papírból, textilből egyszerű formákat kevés irányítással képes megformálni. A főbb színeket segítséggel felismeri. Öröm számára az alkotás.</p>	<p>Páros gyakorlatokat irányítással tud végezni. Labdát feldob, elkap, de célba dobni nem tud. A tanult térbeli irányokat nem mindig tudja megnevezni.</p>	<p>A számjegyeket téveszti, de másolás után leírja. Relációkat segítséggel alkalmaz. „Most”, „később” fogalmak ismerete hiányos.</p>	<p>Egytagú szavakat elolvas, de a tömondatok olvasásánál segítségre szorul. 3-4 képből álló képsort segítséggel kirak. 3 betűs szavakat segítséggel kirak. Diktálás során betűket téveszt.</p>	<p>Kevés segítséggel alkalmazza a fércelő öltés technikáját. Balesetmentesen, kis segítséggel textilt nyír. Fokozódó önállósággal tevékenykedik a konyhában és a kertben. Kevés segítséggel seper, felmos és port töröl. Ruházatát felismeri, irányítással megválasztja.</p>	<p>Mondataiban irányítással bővítményeket is használ. Képről egy-két kérdés után mondatokat tud alkotni. Képes órarendben irányítással tájékozódik. Napszakok bővítéseit érti, de csak képek segítségével.</p>	<p>15percig tud egy játékkal tevékenykedni. Segítséggel betartja a játékszabályokat. Segítséggel tudja használni a játéktárgyakat</p>
<p>Megfelelően teljesített</p>	<p>Helyes artikulációra törekszik. Irányítással tud tempót tartani. Tánclépéseket utánoz a dalok ritmusára.</p>	<p>A főbb színek közül néhányat felismer. A nyomdatechnikát szereti, segítséggel képet formál belőle.</p>	<p>Nem tudja birtokba venni a labdát, de helyesen feldobja. A társán nem tudja megmutatni annak testrészeit. A tomasorban nem mindig találja meg a helyét.</p>	<p>A „gömb” elnevezést téveszti. A „között”, „vékony”, „vastag” elnevezéseket szintén téveszti. Relációs jeleket téveszti.</p>	<p>A nevek kezdőbetűjének pirossal való jelzését csak felszólítás után teszi meg. A betűket többször felcseréli olvasás során. Az irányok transzformálása néha igen nehézkes.</p>	<p>Segítséggel alkalmazza a varrásról tanultakat és az öltésfajtákat. Segítséggel textilt nyír. A konyhai munkákat, kertgondozási és takarítási feladatokat állandó irányítás és segítség mellett végzi. Ruházatának megválasztásához segítséget igényel.</p>	<p>Csak tömondatokat használ közléseiben. Képről csak segítséggel alkot mondatot. Gyűjtőfogalmakat csak a tanulás során használ. Kevés segítséggel, de ismeri testrészeit.</p>	<p>Életkorának megfelelő játéktárgyakat irányítás mellett rendeltetésszerűen használ. Játékszabályokat segítséggel egyre jobban betartja.</p>

<p style="text-align: center;">Felzárkóz- tatásra szorul</p>	<p>Kérésre vesz részt a közös éneklésben, dalos játékokban. Egy-két ritmushangszert már megszólaltat.</p>	<p>Tépést, gyűrést csak segítséggel végez. Az emberrajza nehezen felismerhető. A főbb színeket is téveszti.</p>	<p>A légzésgyakorlatok közül a belégzést elvégzi helyesen, de a kilégzést nem. A testfordulatokat nem érti, csak utánzással végzi.</p>	<p>Relációs jelek használatát nem érti. A síkidomok elnevezését általában megérti, de nem használja.</p>	<p>A vonalrend-szerben csak nehezen tudja elhelyezni a tanult betűket. Külalakja csúnya. Diktálás után nem tudja a betűket leírni.</p>	<p>A le- és felöltés technikáját csak állandó segítségnyújtás mellett képes alkalmazni. Állandó irányítással textilt nyír. A konyhai és kertgondozási munkákba bevonható. Felügyelettel seper és port töröl. Ruházatának megfelelő használatához segítséget igényel.</p>	<p>1-2 tőmondatot, de inkább csak szavakat használ a beszélgetés során. Gyűjtőfogalmakat nem használ. Ismeretszerzés során nem igényel segítséget, de elfogadja azt.</p>	<p>Játéktevékenysége irányítás és segítségadás mellett még kialakulatlan.</p>
---	---	---	--	--	--	--	--	---

Informatika: Részt vett

Etika /Hit-és erkölcsstan: Részt vett

NÉV.....

ÉRTÉKELŐ LAP

5. CSOPORT

ÉRTÉKELÉS	ÉNEK-ZENE	ÁBRÁZOLÁS- ALAKÍTÁS	MOZGÁSNEVELÉS	SZÁMOLÁS - MÉRÉS (<i>JEGY</i>)	TÁRSADALMI ISMERETEK
Kiválóan teljesített	Két-három környezetében található hangszert megnevez. (pl.: zongora, gitár, dob) Örömmel bekapcsolódik gyermek- és játékdalok éneklésébe. Szívesen énekel egyedül is. Önként vállal szerepet szituációs és felelgetős játékokban.	Aktív együttműködéssel készít egyszerű bábokat, képeket. Kevés irányítással alkalmazza a megismert ábrázolási-alakítási technikákat. (festés, színezés, rajzolás)	Térbeli irányokat és viszonyfogalmakat a feladatok végrehajtásakor segítséggel alkalmaz. Kevés segítséggel járás és futás közben képes tempót váltani. Alapmozgások végzésekor képességeihez mérten törekszik a helyes testtartásra. Törekszik a helyes légzés betartására. Önállóan képes labdagyakorlatok elvégzésére, labdafogásra és dobásra. Törekszik a játékszabályok betartására.	Önállóan felismeri közvetlen környezetében a tárgyak kiterjedését. (hosszúság, szélesség, magasság) A környezet tárgyainak formáját (kerek, szögletes) önállóan felismeri. Önállóan egyezteteti 5-ös számkörben a tárgyképet, számképet, számjegyet a számnévvel. Önállóan megszámlál 10-ig tárgyakat, növekvő-csökkenő számsort alkot. 5-ös számkörhöz tartozó pénzérmét ismeri.	Fokozódó önállósággal használja saját és környezete adatait. A szolgáltató-és közintézmények funkcióit ismeri. Ismeretei vannak Magyarországról és a lakhelyéről.
Jól teljesített	Segítséggel felismer és megnevez két-három környezetében található hangszert. Szívesen bekapcsolódik gyermek- és játékdalok éneklésébe. Önálló éneklésre nem szívesen vállalkozik. Szituációs és felelgetős játékokban kevés segítséggel szerepet vállal.	Képességeinek megfelelően együttműködő egyszerű bábok, képek elkészítésében. Képességének megfelelően irányítással alkalmazza a megismert technikákat.	Térbeli irányokat és viszonyfogalmakat segítséggel alkalmaz. Segítséggel képes tempót váltani járás és futás közben. Alapmozgások végzése közben segítséggel tudja alkalmazni a helyes testtartást. Törekszik a helyes légzés betartására. Önállóan képes labdagyakorlatok végzésére, dobásnál, elkapásnál törekszik a pontosságra. Játékos versenyeknél igyekszik betartani a játékszabályokat.	Kevés segítséggel felismeri közvetlen környezetében a tárgyak kiterjedését. (hosszúság, szélesség, magasság) A környezet tárgyainak formáját (kerek, szögletes) kevés segítséggel felismeri. Kevés segítséggel egyezteteti 5-ös számkörben a tárgyképet, számképet, számjegyet a számnévvel. Kevés segítséggel megszámlál 10-ig tárgyakat, növekvő-csökkenő számsort alkot. 5-ös számkörhöz tartozó pénzérmét ismeri.	Irányítással használja saját és környezete adatait. A szolgáltató-és közintézményekről tanult ismereteit irányítással használja. Elemi ismeretei vannak Magyarországról és a lakhelyéről

Pedagógiai Program 2020

<p>Megfelelően teljesített</p>	<p>Önállóan nem képes hangszerek felismerésére. Gyermek- és játékdalok éneklésébe csak hosszas rábeszélés után kapcsolódik be. Egyéni éneklésre nem szívesen vállalkozik. Szituációs és felelgetős játékokban nem vállal szerepet.</p>	<p>Állandó motivációval és segítséggel képes egyszerű bábok, képek elkészítésére. A megismert ábrázolási-alakítási technikákat csak segítséggel alkalmazza.</p>	<p>Térbeli irányokat és viszonyfogalmakat a feladatok végrehajtásakor még segítséggel is nehezen alkalmaz. Járás és futás közben nehezen tud tempót váltani. Képességeihez mérten törekszik a helyes testtartás betartására. Labdagyakorlatok elvégzésére, labdafogásra és dobásra csak segítséggel képes. A játékszabályokat nehezen tartja be.</p>	<p>Segítséggel felismeri közvetlen környezetében a tárgyak kiterjedését. (hosszúság, szélesség, magasság) A környezet tárgyainak formáját (kerek, szögletes) segítséggel felismeri. Segítséggel egyeztetni 5-ös számkörben a tárgyképet, számképet, számjegyet a számnévvel. Segítséggel megszámlál 10-ig tárgyakat, növekvő-csökkenő számsort alkot. 5-ös számkörhöz tartozó pénzermét csak segítséggel ismeri fel.</p>	<p>Segítségadás mellett részben használja saját és környezete adatait .Hiányosan ad számot a szolgáltató-és közintézményekről tanult ismereteiről. Elemi ismeretei. hiányosak Magyarországról és lakhelyéről.</p>
<p>Felzárkóztatásra szorul</p>	<p>Önálló éneklésre nem hajlandó. Énekes gyermekjátékokban csak hosszas rábeszélésre és rövid ideig vesz részt.</p>	<p>Képességeinek megfelelő munkák elkészítésébe is nehéz bevonni. Az egyszerű technikák alkalmazása is nehézséget okoz.</p>	<p>Térbeli irányokat és viszonyfogalmakat a feladatok végrehajtásánál nem alkalmazza, vagy csak aktív segítséggel. Járás és futás közben nem képes tempót váltani. Alapmozgások végzésénél nem ügyel a testtartásra. Légzésnél nem alkalmazza a tanult mintát. Labdagyakorlatokat csak öncélúan végez. Szabályok betartására nem képes.</p>	<p>Közvetlen környezetében lévő tárgyak kiterjedését még segítséggel is nehezen ismeri fel. A környezet tárgyainak formáját nehezen, vagy egyáltalán nem képes megkülönböztetni. 5-ös számkörben tárgyképet, számképet, számjegyet számnévvel egyeztetni nehezen, vagy egyáltalán nem képes. Segítséggel tárgyakat 10-ig megszámlál, növekvő-csökkenő számsort nem, vagy csak sok segítséggel képes alkotni.</p>	<p>Saját és környezete adatainak használata bizonytalan. .Hiányosan ad számot a szolgáltató-és közintézményekről tanult ismereteiről. Elemi ismeretei. hiányosak Magyarországról és lakhelyéről</p>

Informatika: Részt vett

Etika /Hit-és erkölctan: Részt vett

NÉV.....

ÉRTÉKELŐ LAP

6. CSOPORT

ÉRTÉKELÉS	ÉNEK-ZENE	ÁBRÁZOLÁS-ALAKÍTÁS	MOZGÁSNEVELÉS	SZÁMOLÁS-MÉRÉS <i>(JEGY)</i>
Kiválóan teljesített	Szívesen vesz részt gyermek- és játékdalok csoportos és egyéni éneklésében. Szívesen bekapcsolódik versek, dalok mozgásos megjelenítésébe. Irányítással egyszerű ritmushangszereket meg tud szólaltatni. Felismer és megnevez 3-4 hangszert. Hajlandó egyszerű tánc egyszerű tánc megtanulására, képességéhez mérten.	Együttműködéssel, kombinált technikák alkalmazásával képes alkotásait létrehozni. Színezésnél ügyel a pontos vonaltartásra. A főbb színeket ismeri és megnevezi.	Térbeli irányokat és viszonyfogalmakat a feladatok végrehajtásakor önállóan alkalmazza. Járás és futás közben képes tempót váltani. Alapmozgások végzésekor törekszik a helyes testtartásra. Törekszik a helyes légzés betartására. Bemutatás után utánzással végrehajt négyütemű kar, láb, és törzsgyakorlatokat. Tud egykezes alsó-, és felső dobással célba dobni. Képes növekvő időtartamban labdát pattogtatni. Aktívan kapcsolódik be a játékos versenyekbe, tud csapatában alkalmazkodni, mások sikerének is örülni.	Önállóan felismer és egyeztet egyszerű sík és térbeli formákat. (henger, kocka stb.) 10-es számkörben biztosan egyeztet tárgyképet, számképet, számjegyet számmérvvel. Kevés segítséggel jelzi a mennyiségek változását közvetlen tapasztalat alapján, tárgyi manipulációval. Képes önállóan egyszerű műveleteket végezni 10-es számkörben. (bontás, pótlás, hozzáadás, elvétel) Ismeri a tömeg mértékegységét. (kg)
Jól teljesített	Szívesen vesz részt gyermek- és játékdalok csoportos és egyéni éneklésében. Irányítással bekapcsolódik versek, dalok mozgásos megjelenítésébe. Irányítással egyszerű ritmushangszereket meg tud szólaltatni. Felismer és megnevez 2-3 hangszert. Együttműködéssel próbálkozik egyszerű tánc megtanulására, képességéhez mérten.	Irányítással képes az ismert technikák kombinált alkalmazására. Színezésnél nem mindig ügyel a pontos vonalvezetésre. Főbb színeket ismeri és megnevezi.	Térbeli irányokat és viszonyfogalmakat a feladatok végrehajtásakor önállóan alkalmazza. Tud járás és futás közben tempót és irányt váltani. Alapmozgások végzése közben törekszik a helyes testtartás betartására. Bemutatás után utánzással végrehajt négyütemű kar, láb, és törzsgyakorlatokat. Igyekszik képességeihez mérten egykezes alsó-, és felső dobással célba dobni. Még nem képes hosszabb ideig labdát pattogtatni. Aktívan kapcsolódik be a játékos versenyekbe, de csapatához nehezen tud alkalmazkodni.	Önállóan felismer és egyeztet egyszerű sík és térbeli formákat. 10-es számkörben kevés segítséggel jól egyeztet tárgyképet, számképet, számjegyet számmérvvel. Közvetlen tapasztalat alapján, tárgyi manipulációval kevés hibával jelzi a mennyiségek változását. Kis segítséggel képes egyszerű műveleteket végezni 10-es számkörben. Ismeri a tömeg mértékegységét. (kg)

Pedagógiai Program 2020

<p>Megfelelően teljesített</p>	<p>Szívesen vesz részt gyermek- és játékdalok csoportos éneklésében. Egyénileg nem hajlandó énekelni. Nem szívesen kapcsolódik be versek, dalok mozgásos megjelenítésébe. Segítséggel egyszerű ritmushangszereket meg tud szólaltatni. Felismer 2-3 hangszert, de megnevezni nem tudja, vagy nem mindegyiket.</p>	<p>Segítséggel képes az ismert technikák alkalmazására. Munkái nem mindig a képességének megfelelőek. Színezésnél vonalvezetése pontatlan. A főbb színeket ismeri, de nem mindegyik nevét tudja.</p>	<p>Térbeli irányokat és viszonyfogalmakat a feladatok végrehajtásakor még segítséggel is nehezen alkalmaz. Járás és futás közben tempót és irányt váltani nem mindig tud. Alapmozgásoknál nem mindig törekszik a helyes testtartás betartására. Labdagyakorlatok végzésénél még sok segítséget igényel. Játékos versenyekbe szívesen bekapcsolódik és igyekszik csapatához alkalmazkodni.</p>	<p>Segítséggel felismer és egyeztet egyszerű sík és térbeli formákat. 10-es számkörben sok segítséggel tud egyeztetni tárgyképet, számképet, számjegyet számnévvvel. Segítséggel jelzi a mennyiségek változását közvetlen tapasztalat alapján. Önállóan nem képes egyszerű műveleteket végezni 10-es számkörben. A tömeg mértékegységét kevés segítséggel ismeri.</p>
<p>Felzárkóztatásra szorul</p>	<p>Verseket, mondókákat, énekeket szívesen meghallgat, de előadásukban nem vesz részt. Órákon passzív.</p>	<p>Állandó segítséget és motiválást igényel munkái elkészítésénél. Vonalvezetése pontatlan. A főbb színeket gyakran téveszti.</p>	<p>Térbeli irányokat és viszonyfogalmakat a feladatok végrehajtásánál nem alkalmazza. Járás és futás közben tempót nehezen, irányt pedig nem képes váltani. Összetett gyakorlatok végzésére még bemutatás után sem képes. Egyszerűbb mozgásokat csak segítséggel végez. Játékos versenyekben nem tud részt venni. Csapatában nem képes alkalmazkodni. A labdát csak öncélú játékra használja.</p>	<p>Önállóan nem képes felismerni és egyeztetni sík és térbeli formákat. 10-es számkörben nem, vagy csak nagyon sok segítséggel képes egyeztetni tárgyképet, számképet, számjegyet számnévvvel. Műveletek végzésére nem képes 10-es számkörben. A tömeg mértékegységét nehezen ismeri fel.</p>

NÉV.....

ÉRTÉKELŐ LAP

6. CSOPORT

ÉRTÉKELÉS	KOMMUNIKÁCIÓ	OLVASÁS-ÍRÁS (JEGY)	ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT	KÖRNYEZETISMERET	TÁRSDALMI ISMERETEK
Kiválóan teljesített	Választékosan, bővített mondatokban beszél. Közvetlen és tágabb környezetében jól tájékozódik.	Képességeinek megfelelően hibátlan artikulációval fogalmazza meg bővített mondatait. Ismeri saját személyi adatait. A téri orientációs fogalmakat önállóan használja. Megfelelően írja és kapcsolja a tanult betűket. Segítséggel tudja használni a tanult nyelvtani szabályokat. Önállóan tud másolni. Képes versek, mondókák elmondására. Rövid történetet elolvas, értelmez.	Ismeri és betartja az egészséges életmód szokásrendjét. Önálló az étkezésben, öltözködésben és az alapvető önellátási feladatok megoldásában. Konyhai műveleteket (étel előkészítése, egyszerű étel elkészítése, mosogatás) irányítás mellett önállóan végzi. Aktív környezete tisztántartásában. Jártassági szinten alkalmazza a tanult öltésfajtákat. Önállóan tudja használni az egyszerűbb kerti szerszámokat. Felügyelettel egyszerűbb árucikk beszerzésére képes.	Ismeri és önállóan megmutatja testének részeit és alapvető ismerete vannak annak működéséről. Alapvető ismeretei vannak az egészséges életmódról és környezete káros hatásairól. Felismeri és jelzi, ha beteg. Tud tájékozódni környezete élővilágában, kevés segítséggel felismeri és lehetőségeihez mérten óvja őket. A tanult növényeket, állatokat felismeri és természetes környezetükben el tudja helyezni. Igényes önmaga és környezete iránt. Térben és időben jól tájékozódik..	Fokozódó önállósággal használja saját és környezete adatait .A szolgáltató- és közintézmények funkcióit ismeri. Ismeretei vannak Magyarországról és lakhelyéről.

<p>Jól teljesített</p>	<p>Beszédében egyszerű és bővített mondatokat használ.</p>	<p>Képességeinek megfelelően artikulál, egyszerű mondatokat önállóan, bővített mondatokat kevés hibával fogalmaz meg. Ismeri saját személyi adatait. A téri orientációs fogalmakat önállóan használja. Megfelelően írja és kapcsolja a tanult betűket. Segítséggel tudja használni a tanult nyelvtani szabályokat. Kis segítséggel tud másolni. Képes versek, mondókák elmondására. Rövid történetet segítséggel elolvas, közösen értelmez.</p>	<p>Ismeri és kevés segítséggel betartja az egészséges életmód szokásrendjét. Önálló az étkezésben, öltözködésben és az alapvető önellátási feladatok megoldásában. Konyhai műveleteket (étel előkészítése, egyszerű étel elkészítése, mosogatás) megfelelő irányítás mellett képességeinek megfelelően végzi. Aktív környezete tisztántartásában. Kevés segítséggel jól alkalmazza a tanult öltésfajtákat. Segítséggel használja az egyszerűbb kerti szerszámokat. Felügyelettel egyszerűbb árucikk beszerzésére képes.</p>	<p>Ismeri és önállóan megmutatja testének részeit, kevés segítséggel visszaadja a működésükről tanultakat. Alapvető ismeretei vannak az egészséges életmódról és környezete káros hatásairól. Kevés segítséggel felismeri és jelzi, ha beteg. Tud tájékozódni környezete élővilágában, segítséggel felismeri és lehetőségeihez mérten óvja őket. Közvetlen és tágabb környezetében kis segítséggel tájékozódik. A tanult növényeket, állatokat felismeri, de fogalmai szegényesek. Igényes önmaga iránt, de környezetére nem. Térben és időben kevés segítséggel tájékozódik..</p>	<p>Irányítással használja saját és környezete adatait. Irányított helyzetben beszámol a szolgáltató-és közintézményekről tanult ismereteiről. Elemi ismeretei vannak Magyarországról és a lakhelyéről.</p>
-----------------------------------	--	---	---	--	--

<p style="text-align: center;">Megfelelően teljesített</p>	<p>Beszéde szegényes, bővített mondatokat nem, vagy csak ritkán használ.</p>	<p>Képességeinek megfelelő artikulációval fogalmazza meg mondanivalóját. Egyes személyi adatait ismeri. Segítséggel írja, illetve válogatja a betűket, átírással kapcsolja. Segítséggel tud másolni. Képes rövid mondókák közös elmondására. Tárgyképet és szavakat segítséggel tud egymáshoz rendelni. Két-három képből álló képsort értelmez.</p>	<p>Önállóan még nem képes betartani az egészséges életmód szokásait. Étkezésben, alapvető önellátási feladatokban, öltözködésben még segítséget igényel. Környezete tisztántartásában segítséget igényel. Segítséggel felismeri és alkalmazza a megfelelő öltésfajtákat. A kerti szerszámokat segítséggel használja. Felügyelettel alapvető árucikk beszerzésére képes.</p>	<p>Segítséggel felismeri és megmutatja testének részeit. A működésükről tanultakat csak segítséggel tudja visszaadni. A betegség felismerésében és jelzésében segítségre szorul. Környezetének élővilágában nehezen tájékozódik, és csak néhány élőlényt ismer fel. Ezeket szereti és lehetőségeihez képest óvja. Közvetlen és tágabb környezetében nehezen tájékozódik. A tanult növényeket, állatokat csak segítséggel ismeri fel, és helyezi természetes környezetébe. Önmaga és környezete iránt nem az elvárható mértékben alakultak ki igényei. Térben és időben nehezen tájékozódik.</p>	<p>Segítségadás mellett részben használja saját és környezete adatait. Felnőtt segítséggel, hiányosan ad számot a szolgáltató-és közintézményekről tanult ismereteiről. Elemi ismeretei hiányosak Magyarországról és a lakhelyéről.</p>
---	--	---	---	---	---

Felzárkóztatásra szorul	Beszéde kialakulatlan, környezete számára nehezen érthető	Meg tudja értetni magát környezetével. Egyszerűbb adatairól vannak ismeretei. Segítséggel felismer néhány betűt, és azokat megpróbálja hangoztatni. Segítséggel tud betűket írni, esetleg kapcsolni. Képes rövid mondóka, vers vagy mese meghallgatására.	Az egészséges életmód szokásrendjét csak állandó irányítás mellett képes betartani. Étkezésben, alapvető önellátási feladatokban, öltözködésben még segítséget igényel. Konyhai műveletekben irányítással szívesen részt vesz. A tanult öltéseket csak segítséggel tudja alkalmazni. Környezete tisztántartásában segítséget igényel. Kerti munkában aktív, de a szerszámokat használni csak sok segítséggel tudja. Felnőtt segítségével az egyszerűbb árucikkeket felismeri.	Testrészeit segítséggel felismeri és megmutatja. Működésükről tanultakat nehezen tudja visszaadni. Az egészséges életmódról és a környezet káros hatásairól tanultakat nem tudja alkalmazni. Betegségét nem ismeri fel és csak fájdalom esetén jelez. Környezetének élővilágában nem tud tájékozódni és csak a közismert háziállatokat ismeri. Ezeket szereti, de védelmükről nem sokat tud. Közvetlen és tágabb környezetében tájékozódni csak állandó segítséggel tud. Önmaga és környezete iránt igénytelen. A tanult növényekből és állatokból csak keveset ismer fel. Térben és időben csak segítséggel tud tájékozódni.	Saját és környezete adatainak használatában bizonytalan. A szolgáltató-és közintézményekről részlegesen, és hiányosan vannak ismeretei. Elemi ismeretei nagyfokban hiányosak Magyarországról és a lakhelyéről. Önmagához képest fejlődött.
------------------------------------	---	---	---	---	--

Informatika: Részt vett Etika /Hit-és Erkölcstan: Részt vett

NÉV.....

ÉRTÉKELŐ LAP**7. CSOPORT**

ÉRTÉKELÉS	ÉNEK-ZENE	ÁBRÁZOLÁS- ALAKÍTÁS	TESTNEVELÉS	SZÁMOLÁS-MÉRÉS (JEGY)	TÁRSADALMI ISMERETEK
Kiválóan teljesített	<p>Irányítás mellett szívesen hallgat zenét. Felismeri a Himnusz és a Szózat zenéjét, segítséggel megnevezi íróját és zeneszerzőjét.</p> <p>Önállóan tud egyszerű ritmust utánozni hangszeres kísérettel. Az ünnepkörök dalaiból néhányat ismer és énekel.</p>	<p>Ecsetet, ceruzát készségszinten használ. Irányítással természetes anyagokból báb-mesefigurákat tud készíteni. Szívesen nézegeti a képző- és népművészeti alkotásokat. Egyszerűbb textilképek elkészítésére önállóan is képes.</p>	<p>Az alapgyakorlatokat huzamosabb ideig bemutatás és szóbeli utasítás alapján kombinált mozgásokkal is el tudja végezni.</p> <p>A gimnasztikai alapformákat megfelelő ütemtartással végzi. A terápiás jellegű tartásjavító és izomerősítő gyakorlatokban együttműködő. Térbeli irányokat és viszonyfogalmakat irányítással alkalmazza. A sportjátékok elemi szabályait betartja.</p>	<p>Önállóan felismeri, egyeztetni a sík és térbeli formákat. Önállóan egyeztet 20-as számkörben. Mennyiségeket összehasonlít, mennyiségi állandóságot észrevesz. Önállóan megszámol tárgyakat 20-ig. 10-es számkörben egyszerű műveleteket végez és lejegyez. A tanult mértékegységeket a gyakorlatban segítséggel alkalmazza, a pénzerméket ismeri, értékükről alapvető ismeretei vannak. (olcsó, drága)</p>	<p>Fokozódó önállósággal használja saját és környezete adatait.. Ismeretei vannak Magyarországról és lakhelyéről. Szűkebb környezetében egyszerűbb ügyeket elintéz.</p>

<p>Jól teljesített</p>	<p>Irányítással szívesen hallgat zenét. Felismeri a Himnusz és a Szózat zenéjét. Segítséggel egyszerű ritmust képes utánozni hangszeres kísérettel. Az ünnepkörök dalaiból néhányat felismer.</p>	<p>A rajzeszközöket megfelelő szinten használja. Kevés segítséggel bábmesefigurák elkészítésére képes. Szívesen nézegeti a képző- és népművészeti alkotásokat. Egyszerűbb textilképek elkészítésére önállóan is képes.</p>	<p>Az alapgyakorlatokat huzamosabb ideig bemutatás és szóbeli utasítás alapján elvégzi, kombinált mozgásokat kevés segítséggel végez. A gimnasztikai alapformákat megfelelő ütemtartással végzi. A terápiás jellegű tartásjavító és izomerősítő gyakorlatokban együttműködő. Térbeli irányokat és viszonyfogalmakat irányítással alkalmazza. A sportjátékok elemi szabályait betartja</p>	<p>Kevés segítséggel felismeri és egyeztet a sík és térbeli formákat. Kevés segítséggel egyeztet 20-as számkörben. Mennyiségeket összehasonlít, mennyiségi állandóságot észrevesz. Önállóan számol meg tárgyakat 20-ig, 10-es számkörben kevés segítséggel műveleteket végez és lejegyez. A tanult mértékegységeket segítséggel alkalmazza a gyakorlatban. A pénzérméket ismeri, értékéről alapvető ismerete kialakult. (olcsó, drága)</p>	<p>Irányítással használja saját és környezete adatait. .Elemi ismeretei vannak Magyarországról és lakhelyéről.</p>
<p>Megfelelően teljesített</p>	<p>Irányítással szívesen hallgat zenét. Segítséggel felismeri a Himnusz és a Szózat zenéjét. Egyszerű ritmus utánzására nem képes. Az ünnepkörök dalaiból csak segítséggel ismer fel néhányat.</p>	<p>A rajzeszközöket megfelelő szinten tudja használni. Sok segítséggel képes bábok elkészítésére. Munkavégzésben nem kitartó. Művészeti alkotásokat szívesen nézeget.</p>	<p>Az alapgyakorlatokat huzamosabb ideig bemutatás és szóbeli utasítás alapján elvégzi, kombinált mozgásokat csak sok segítséggel végez. A gimnasztikai alapformákat ütemezéssel végzi. A terápiás jellegű tartásjavító és izomerősítő gyakorlatokban együttműködő. Térbeli irányokat és viszonyfogalmakat állandó irányítással képes alkalmazni. A sportjátékok elemi szabályait nem mindig tartja be.</p>	<p>Önállóan felismeri és egyeztet a sík és térbeli formákat. Segítséggel egyeztet 20-as számkörben. Mennyiségeket összehasonlít, mennyiségi állandóságot nehezen veszi észre. Segítséggel számol tárgyakat 20-ig. 10-es számkörben műveleteket végez és kevés hibával lejegyez. Tanult mértékegységeket a gyakorlatban segítséggel tudja alkalmazni. A pénzérméket ismeri, de használni csak segítséggel tudja.</p>	<p>Segítségadás mellett részben használja saját és környezete adatait. Felnőtt segítséggel ,hiányosan ad számot a szolgáltató-és közintézményekről tanult ismereteiről. Elemi ismeretei hiányosak Magyarországról és a lakhelyéről.</p>

<p style="text-align: center;">Felzárkóztatásra szorul</p>	<p>Zenét szívesen hallgat, de csak rövid ideig. A Himnusz zenéjét felismeri, a Szózatnál bizonytalan. Az ünnepkörök dalaiból csak a Karácsony és a Mikulás dalai keltik fel az érdeklődését. Rítmust csak aktív segítséggel képes letapsolni.</p>	<p>A rajzeszközöket nem megfelelő szinten használja. Nagyobb munkák elvégzésére nem képes. Munkái felületesek és elhamarkodottak. Művészeti alkotások az érdeklődését nem kötik le.</p>	<p>Az alapgyakorlatokat huzamosabb ideig bemutatás és szóbeli utasítás alapján elvégzi, de kombinált mozgásokat nem képes végezni. Gimnasztikai alapgyakorlatokat megfelelő ütemtartással nem képes elvégezni. A terápiás jellegű tartásjavító és izomerősítő gyakorlatokban nem mindig együttműködő. Térbeli irányokat és viszonyfogalmakat irányítással sem alkalmazza. Sportjátékok elemi szabályait nem tartja be.</p>	<p>Önállóan nem képes felismerni és egyeztetni a sík és térbeli formákat. Szám és mennyiség fogalma kialakulatlan, így egyeztetni is csak állandó segítség mellett képes. Műveletek végzésére és lejegyzésére még segítséggel sem képes. Pénzfogalma kialakulatlan, pénzürméket segítséggel felismeri. A tanult mértékegységeket még segítséggel sem tudja használni.</p>	<p>Saját és környezete adatainak használatában bizonytalan.</p>
---	---	---	--	---	---

NÉV.....

ÉRTÉKELŐ LAP

7. CSOPORT

ÉRTÉKELÉS	KÖRNYEZETISMERET	KOMMUNIKÁCIÓ, OLVASÁS-ÍRÁS (<i>JEGY</i>)	ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT	INFORMÁCIÓS ESZKÖZÖK HASZNÁLATA
Kiválóan teljesített	Elemi ismeretekkel rendelkezik teste biológiai működéséről. Ruházatát gondozza, időjárásnak megfelelően öltözködik. Rendelkezik megfelelő igényel a testi higiénia iránt, igényli a mozgást és a szabadlevegőn való tartózkodást. Életkorának megfelelő. szinten felismeri és elkerüli a balesetveszélyt. Tudja, hogy baj esetén hová kell fordulnia. Rendelkezik alapvető ismeretekkel a helyes és helytelen táplálkozásról, a növény és állatvilágról, a környezeti hatásokról és azok következményeiről. Alapvető ismeretekkel rendelkezik a környezetvédelem fogalmáról, ismer néhány védett növényt és állatot.	Tudja a tanult téri helyzeteket önállóan alkalmazni. Ismeri saját adatait és megfelelően képes használni. Ismeri a tanult betűket, kapcsolja és írja azokat. Hosszabb szavakat, mondatokat képes tollbamondás után leírni. Képes rövid történeteket olvasni és értelmezni.	Önállóan tudja alkalmazni a tanult öltésfajtákat, textil megmunkálási technikákat. Irányítással takarítási részműveleteket elvégez. Szívesen végez rendszeres munkatevékenységeket az udvaron, közvetlen környezetében. Önkiszolgálásban, ruházata gondozásában kevés segítséget igényel. Felnőtt irányítása mellett alapvető háztartási és konyhai gépek használatára képes. Irányítással képes kiválasztani a háztartáshoz szükséges alapanyagokat, tisztítószerket. Önállóan képes egyszerűbb ajándéktárgyat készíteni.	Számítógépet .tablet, telefont ki és bekapcsol, segítséggel fejlesztő programot megkeres. Minta után képes rövid szöveget írni segítséggel adott formátumú szöveget létrehozni Szeret könyvtárba járni.

<p>Jól teljesített</p>	<p>Elemi ismeretekkel rendelkezik teste biológiai működéséről. Ruházatát kis segítséggel gondozza, időjárásnak megfelelően öltözködik. Rendelkezik megfelelő igénnyel a testi higiénia iránt, igényli a mozgást és a szabadlevegőn való tartózkodást. Életkorának megfelelő szinten felismeri és elkerüli a balesetveszélyt. Tudja, hogy baj esetén hová kell fordulnia. Rendelkezik alapvető ismeretekkel a helyes és helytelen táplálkozásról, a növény és állatvilágról, a környezeti hatásokról és azok következményeiről. Alapvető ismeretekkel rendelkezik a környezetvédelem fogalmáról, ismer néhány védett növényt és állatot</p>	<p>Képes téri orientációk biztos alkalmazására. Képes választékosan, összetett mondatokkal kifejezni magát. Képes rövid szövegek másolására, tollbamondás után hosszabb szavak és mondatok leírására kevés hibával. Képes rövid történetek, mesék olvasására és kevés segítséggel értelmezésére is.</p>	<p>Kevés segítséggel tudja alkalmazni a tanult öltésfajtákat, textil megmunkálási technikákat. Irányítással takarítási részműveleteket elvégez. Szívesen végez rendszeres munkatevékenységeket az udvaron, közvetlen környezetében. Önkiszolgálásban, ruházata gondozásában kevés segítséget igényel. Felnőtt irányítása mellett alapvető háztartási és konyhai gépek használatára képes. Irányítással képes kiválasztani a háztartáshoz szükséges alapanyagokat, tisztítószereket. Kevés segítséggel képes egyszerűbb ajándéktárgyat készíteni</p>	<p>Minta után tud rövid szöveget írni, segítséggel adott formátumú szöveget létrehozni. Fejlesztő programot ismert eszközön ikon alapján megkeres. Érdeklődő a könyvtárban.</p>
<p>Megfelelően teljesített</p>	<p>Teste biológiai működéséről ismeretei hiányosak. Ruházatát gondozni és időjárásnak megfelelően összeválogatni csak segítséggel képes. Figyelmeztetni kell az elvárt testi higiénia betartására. Igénye van a mozgásra és a szabadlevegőn való tartózkodásra. Segítséggel képes felismerni és elkerülni a balesetveszélyt. Minimális ismereti vannak a növény és állatvilágról, a környezetvédelemről. Segítséggel alkalmazza a helyes táplálkozás szabályait. Hiányos ismeretei vannak a környezetvédelemről.</p>	<p>Képes megértetni magát környezetével segítség nélkül. Képes szótagok, szavak kirakására, a tanult betűk másolására. Képes tollbamondás után (látó-halló módszerrel) betűk, esetleg szótagok másolására. Képes 5-6 képből álló képsor értelmezésére kevés segítséggel. Képes rövid vers vagy mondóka megtanulására.</p>	<p>Segítséggel tudja alkalmazni a tanult öltésfajtákat és textil-megmunkálási technikákat. Rendszeres munkatevékenységet csak unszólásra hajlandó elvégezni. Önkiszolgálásban, ruházata gondozásában segítséget igényel. Alapvető háztartási munkákat megfelelő segítséggel elvégzi. Egyszerűbb ajándéktárgyak elkészítésére csak segítséggel képes.</p>	<p>Segítségnyújtás mellett a billentyűzetet és az egeret kezeli. Minta után rövid szöveget sok segítséggel leír. A játék-, és oktató programok kezelésében igyekszik. Fokozódó önállósággal tájékozódik a könyvtárban.</p>

<p>Felzárkóztatásra szorul</p>	<p>Testrészeit, érzékszerveit megmutatja, de funkciójukkal nincs tisztában. Ruházatát gondozni és összeválogatni nem képes csak segítséggel. A higiénés és egészséges életmód szabályait csak utasításra és segítséggel tartja be. A balesetveszélyes eszközöket és helyzeteket nem képes elkerülni, állandó segítségre szorul. A környezetvédelemről tanultakat csak nagyon sok segítséggel képes felidézni. Állandó fejlesztésre szorul.</p>	<p>Képes megértetni magát környezetével önállóan vagy kevés segítséggel. Néhány betűt felismer, segítséggel hangoztat. Átírással tud néhány betűt leírni, segítséggel saját nevét lemásolni. Tud segítséggel képet képpel egyeztetni és értelmezni.</p>	<p>A tanult öltésfajtákat és textil-megmunkálási technikák közül csak a legegyszerűbbeket tudja segítséggel alkalmazni. Alapvető takarítási műveleteket segítséggel is nehezen végez el. Rendszeres munkavégzésbe nem vonható be. Alapvető konyhai és háztartási gépek használatára nem képes.</p>	<p>Nem sikerült felkelteni az érdeklődését a számítógép iránt. A könyvtárhasználatot nem érzi szükségesnek.</p>
---------------------------------------	--	---	--	---

Informatika:Részt vett

Erkölcstan/Hit-és Erkölcstan:Részt vett

NÉV.....

ÉRTÉKELŐ LAP

8. CSOPORT

ÉRTÉKELÉS	ÉNEK-ZENE	ÁBRÁZOLÁS-ALAKÍTÁS	TESTNEVELÉS	SZÁMOLÁS-MÉRÉS(JEGY)	KOMMUNIKÁCIÓ
Kiválóan teljesített	<p>Vannak kedvenc zeneszámai, amit szívesen hallgat.</p> <p>10-15 egyszerű gyermek és népdalt hallás után énekel.</p> <p>Egyre több hangszert felismer és megnevez.</p> <p>Önállóan tud ritmust, ritmuskártyákat letapsolni.</p> <p>1-2 ballagási dalt el tud énekelni.</p>	<p>Irányítással megfigyelés alapján képes vizuális ábrázolásra. (szín, forma)</p> <p>Önállóan képes képi és formai alkotásokat létrehozni a megismert ábrázolási technikák egyikével, esetleg kombinálásával.</p> <p>Irányítással felismeri a helyi hímzést és 1-2 népszokást.</p> <p>Irányítással szívesen látogatja a múzeumokat és kiállításokat.</p>	<p>Az alapgyakorlatokat huzamosabb ideig bemutatás és szóbeli utasítás alapján kombinált mozgásokkal is el tudja végezni.</p> <p>A gimnasztikai alapformákat megfelelő ütemtartással végzi. A terápiás jellegű tartásjavító és izomerősítő gyakorlatokban együttműködő. Térbeli irányokat és viszonyfogalmakat irányítással alkalmazza. A sportjátékok elemi szabályait betartja.</p>	<p>Önállóan végez pontos mennyiség és számjegy azonosítást 20-as számkörben.</p> <p>Önállóan végez műveleteket 20-as számkörben és azokat le is jegyzi. Kevés segítséggel képes becsléseket végezni a tanult mértékegységek felhasználásával.</p> <p>Önállóan képes használni az órával kapcsolatos ismereteit.</p>	<p>Beszéde érthető, személyi adatait egyéni fejlettségi szintjének megfelelően használja. Képes hibátlan artikulációval, bővített mondatokban kifejezni magát.</p>
Jól teljesített	<p>Vannak kedvenc zeneszámai, amit szívesen hallgat.</p> <p>Irányítással 10-15 gyermek és népdalt hallás után el tud énekelni.</p> <p>Közismert hangszereket felismer és megnevez.</p> <p>Kevés segítséggel tud ritmust, ritmuskártyákat letapsolni.</p> <p>1-2 ballagási dalt el tud énekelni.</p>	<p>Segítséggel megfigyelés alapján képes vizuális ábrázolásra.</p> <p>Segítséggel képes képi és formai alkotások létrehozására az ismert technikák egyikével, esetleg kombinációjával.</p> <p>Érdeklődést mutat a helyi népművészeti alkotások megismerése iránt.</p> <p>Múzeumba, kiállításra szívesen ellátogat.</p>	<p>Az alapgyakorlatokat huzamosabb ideig bemutatás és szóbeli utasítás alapján elvégzi, kombinált mozgásokat kevés segítséggel végez. A gimnasztikai alapformákat megfelelő ütemtartással végzi. A terápiás jellegű tartásjavító és izomerősítő gyakorlatokban együttműködő. Térbeli irányokat és viszonyfogalmakat irányítással alkalmazza. A sportjátékok elemi szabályait betartja.</p>	<p>Önállóan végez mennyiség és számjegy azonosítást 20-as számkörben.</p> <p>Kevés segítséggel végez műveleteket 20-as számkörben és azokat le is jegyzi.</p> <p>Segítséggel képes becsléseket végezni a tanult mértékegységek felhasználásával.</p> <p>Kevés segítséggel képes használni az órával kapcsolatos ismereteit.</p>	<p>Képes megfelelő artikulációval, választékosan kifejezni magát.</p> <p>Beszéde érthető, személyi adatait egyéni fejlettségi szintjének megfelelően használja.</p>

<p>Megfelelően teljesített</p>	<p>Vannak kedvenc zeneszámai, amiket szívesen hallgat. A tanult gyermek és népdalokból hallás után csak keveset tud elénekelni. Ritmust ritmuskártyáról csak segítséggel tud letapsolni. 1-2 hangszert felismer és megnevez. Ballagási dalok közül 1-2-t felismer, de nem énekl.</p>	<p>Megfigyelés alapján csak aktív segítségnyújtással képes vizuális ábrázolásra. Képi és formai alkotásokat segítséggel képes létrehozni. Aktív irányítással ellátogat múzeumba és képtárba.</p>	<p>Az alapgyakorlatokat huzamosabb ideig bemutatás és szóbeli utasítás alapján elvégzi, kombinált mozgásokat csak sok segítséggel végez. A gimnasztikai alapformákat ütemezéssel végzi. A terápiás jellegű tartásjavító és izomerősítő gyakorlatokban együttműködő. Térbeli irányokat és viszonyfogalmakat állandó irányítással képes alkalmazni. A sportjátékok elemi szabályait nem mindig tartja be.</p>	<p>Segítséggel végez mennyiség és számjegy azonosítást 20-as számkörben. Sok segítséggel végez műveleteket 20-as számkörben és azokat le is jegyzi. Segítséggel képes becsléseket végezni a tanult mértékegységek felhasználásával. Segítséggel képes használni az órával kapcsolatos ismereteit.</p>	<p>Kevés segítséggel, megfelelő artikulációval képes kifejezni magát Személyi adatait egyéni fejlettségi szintjén felnőttel történő együttműködéssel valósul meg.</p>
<p>Felzárkóztatásra szorul</p>	<p>Kedvenc zenéje van, ezt szívesen hallgatja. Hangszerek közül 1-2-t felismer. (pl. zongora, dob, gitár) Éneket és ritmust visszaadni, énekelni nem tud, vagy nem akar.</p>	<p>Megfigyelés alapján nem képes vizuális ábrázolásra. Képi és formai alkotásokat csak segítséggel képes elkészíteni. Különösebb érdeklődést nem mutat a népi és művészeti alkotások iránt.</p>	<p>Az alapgyakorlatokat huzamosabb ideig bemutatás és szóbeli utasítás alapján elvégzi, de kombinált mozgásokat nem képes végezni. Gimnasztikai alapgyakorlatokat megfelelő ütemtartással nem képes elvégezni. A terápiás jellegű tartásjavító és izomerősítő gyakorlatokban nem mindig együttműködő. Térbeli irányokat és viszonyfogalmakat irányítással sem alkalmazza. Sportjátékok elemi szabályait nem tartja be.</p>	<p>Mennyiség és számjegy azonosítását még segítséggel is nehezen végzi. Műveletek végzésére és lejegyzésére 20-as számkörben nem képes. A tanult mértékegységeket csak sok segítséggel képes használni. Az órával kapcsolatos ismereteket nem, vagy csak sok segítséggel képes használni.</p>	<p>Kommunikációs készsége nagyon gyenge, sok segítséggel képes kifejezni magát . Személyi adatainak használata felnőttel történő együttműködéssel is hiányosan valósul meg.</p>

Informatika: Részt vett

Etika /Hit-és Erkölcstan: Részt vett

NÉV.....

ÉRTÉKELŐ LAP

8. CSOPORT

ÉRTÉK ELÉS	KÖRNYEZET ISMERET	OLVASÁS-ÍRÁS <i>(JEGY)</i>	TÁRSADALMI ISMERETEK	ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT	INFORMÁCIÓS HASZNÁLATA ESZKÖZOK
Kiválóan teljesített	<p>Elemi ismeretekkel rendelkezik teste biológiai működéséről. Ruházatát gondozza, időjárásnak megfelelően öltözködik. Rendelkezik megfelelő igényel a testi higiénia iránt, igényli a mozgást és a szabadlevegőn való tartózkodást. Életkorának megfelelő szinten felismeri és elkerüli a balesetveszélyt. Tudja, hogy baj esetén hová kell fordulnia. Rendelkezik alapvető ismeretekkel a helyes és helytelen táplálkozásról, a növény és állatvilágról, a környezeti hatásokról és azok következményeiről. Alapvető ismeretekkel rendelkezik a környezetvédelem fogalmáról, ismer néhány védett növényt és állatot.</p>	<p>Képes térbeli viszonyok maximális alkalmazására és megfogalmazására. Személyi adatait megfelelő szinten ismeri. Alkalmas az olvasási technikája a hétköznapi életben való eligazodásra. Segítséggel képes a hétköznapi életben előforduló írásbeli feladatok elvégzésére.</p>	<p>Kiválóan ismeri és használja saját környezete adatait. A pénz értékéről és beosztásáról jók az ismeretei, önállóan vásárol. Önállóan alkalmazza a közlekedési szabályokat, közlekedési eszközöket. A szolgáltató és közintézményeket ismeri. Én-képe kialakult, kapcsolatot tud kialakítani. Magyarország földrajzáról jók az ismeretei.</p>	<p>A családban vagy szűk környezetében előforduló önkiszolgálási és gondozási feladatok elvégzésére önállóan is képes. Napi szükségleti cikkek vásárlására felnőtt irányításával, esetleg egyedül is képes. Szűk és tágabb környezete tisztántartására önállóan is képes. Segítséggel konyhai munkákat, egyszerűbb ételek elkészítését el tudja végezni. Élelmiszereken, tisztítószereken lévő jeleket felismeri. Ajándéktárgy készítésre, valamint egyes természetes anyagok megmunkálására képes.</p>	<p>Eszközöket önállóan be és kikapcsolja. Kis segítséggel adott formájú szöveget megír. Tájékozott az internetes böngészők, keresőprogramok használatában. Használja a könyvtárat. Közösségi oldalak használatának szabályait ismeri, betartja.</p>

Pedagógiai Program 2020

<p style="text-align: center;">Jól teljesített</p>	<p>Elemi ismeretekkel rendelkezik teste biológiai működéséről. Ruházatát kis segítséggel gondozza, időjárásnak megfelelően öltözködik. Rendelkezik megfelelő igénnyel a testi higiénia iránt, igényli a mozgást és a szabadlevegőn való tartózkodást. Életkorának megfelelő. szinten felismeri és elkerüli a balesetveszélyt. Tudja, hogy baj esetén hová kell fordulnia. Rendelkezik alapvető ismeretekkel a helyes és helytelen táplálkozásról, a növény és állatvilágról, a környezeti hatásokról és azok következményeiről. Alapvető ismeretekkel rendelkezik a környezetvédelem fogalmáról, ismer néhány védett növényt és állatot</p>	<p>Képes a tanult téri helyzetek alkalmazására. Ismeri saját adatait, képes önállóan alkalmazni. Segítséggel képes megfelelni a hétköznapi életben szükséges írásbeli és olvasási feladatoknak.</p>	<p>Ismeri és használja saját környezete adatait. A pénz értékéről és beosztásáról hiányosak az ismeretei, kevés segítséggel vásárol. Kevés segítséggel alkalmazza a közlekedési szabályokat, közlekedési eszközöket. A szolgáltató és közintézményeket ismeri. Én-képe még nem kialakult, személyes kapcsolatot nehezen tud kialakítani. Magyarország földrajzáról ismeretei megfelelőek.</p>	<p>A családban vagy szűk környezetében előforduló önkiszolgálási és gondozási feladatokat kevés segítséggel elvégzi. Napi szükségleti cikkek vásárlására felnőtt irányításával képes. Szűk és tágabb környezete tisztántartására kevés segítséggel képes. Egyszerűbb konyhai munkákat irányítással elvégz. A fontosabb tisztítószereket ismeri és balesetmentesen tudja használni. Egyszerűbb ajándéktárgyakat önállóan is elkészít.</p>	<p>Segítségnyújtás mellett, minta után szöveget megír. Az internetes böngészők, keresőprogramok használatában tájékozódik. Érdeklődik a közösségi oldalak használata iránt. Használja a könyvtárat</p>
<p style="text-align: center;">Megfelelően teljesített</p>	<p>Teste biológiai működéséről ismeretei hiányosak. Ruházatát gondozni és időjárásnak megfelelően összeválogatni csak segítséggel képes. Figyelmeztetni kell az elvárt testi higiénia betartására. Igénye van a mozgásra és a szabadlevegőn való tartózkodásra. Segítséggel képes felismerni és elkerülni a balesetveszélyt. Minimális ismereti vannak a növény és állatvilágról, a környezetvédelemről. Segítséggel alkalmazza a helyes táplálkozás szabályait. Hiányos ismeretei vannak a környezetvédelemről.</p>	<p>Térben és időben megfelelően tud tájékozódni. Fontosabb adatait ismeri és segítséggel alkalmazni is tudja. Az olvasás és írás technikáját csak segítséggel tudja használni a mindennapi életben.</p>	<p>Saját és szűk környezete adatait nem ismeri, így segítségre szorul. A pénz értékéről és beosztásáról ismeretei nem elegendők. A közlekedési szabályokat és eszközöket csak segítséggel tudja használni. A szolgáltató és közintézményeinkről ismeretei szegényesek. Én-képe még kialakulatlan, kapcsolatokat csak nehezen vagy csak segítséggel tud teremteni. Magyarország földrajzáról az ismeretei hiányosak.</p>	<p>A családban vagy szűkebb környezetében előforduló önkiszolgálási és gondozási feladatok elvégzésére csak segítséggel képes. Napi szükségleti cikkek vásárlására csak felügyelettel képes. Szűk és tágabb környezete tisztántartására csak segítséggel képes. Egyszerűbb konyhai munkákat állandó felügyelet mellett képes csak elvégezni. Az alapvető tisztítószereket ismeri, használni csak gondos felügyelet mellett tudja. Egyszerűbb ajándéktárgyak elkészítésére csak segítséggel képes.</p>	<p>Több segítségnyújtás mellett, minta után szöveget. Az internetes böngészők, keresőprogramok használatában tájékozódik. Fokozódó önállósággal használja a könyvtárat.</p>

Pedagógiai Program 2020

Felzárkóztatásrészorul	<p>Testrészeit, érzékszerveit megmutatja, de funkciójukkal nincs tisztában. Ruházatát gondozni és összeválogatni nem képes csak segítséggel. A higiénés és egészséges életmód szabályait csak utasításra és segítséggel tartja be. A balesetveszélyes eszközöket és helyzeteket nem képes elkerülni, állandó segítségre szorul. A környezetvédelemről tanultakat csak nagyon sok segítséggel képes felidézni. Állandó fejlesztésre szorul.</p>	<p>Térben és időben nehezen tud tájékozódni. Fontosabb adatait felületesen ismeri és csak segítséggel tudja alkalmazni. Olvasás-írás technikáját a mindennapi életben nem képes használni.</p>	<p>Még a legfontosabb személyes adatait is csak segítséggel tudja. A pénz értékéről és beosztásáról semmiféle ismeretei nincsenek. A közlekedési szabályokat felületesen ismeri, közlekedési eszközt csak felügyelettel tud használni. A szolgáltató és közintézményeinkről ismeretei nem elégségesek. Magyarország földrajzáról ismeretei nincsenek, vagy csak minimálisak.</p>	<p>A családban vagy szűkebb környezetében előforduló önkiszolgálási és gondozási feladatok elvégzésére nem, vagy csak segítséggel képes. Napi szükségleti cikkek vásárlására felügyelettel sem képes. Egyszerűbb konyhai munkákból csak részfeladatok elvégzésére képes. Egyszerűbb ajándéktárgyak elkészítésére csak segítséggel képes. Tisztítószeres balesetmentes használatára nem képes.</p>	<p>Nem sikerült felkelteni az érdeklődését a számítógép iránt. A könyvtárat nem szívesen látogatja.</p>
-------------------------------	--	--	--	---	---

Középsúlyos tanulók értékelése 9/E (9-10. osztály) osztályban

Értékelés	Kommunikáció	Számolás-mérés	Társadalmi ismeretek	Etika
Kiválóan teljesített	<p>Igényli az olvasást.</p> <p>Önállóan képes az olvasott szöveg megértésére, a tartalom rövid összefoglalására, a tanulságok levonására. Önállóan képes olvasható írásra, rendezett külalakkal. Önállóan képes egyszerű hibákat megtalálni, javítani. Önállóan képes nyilvános helyen feltűnés nélküli beilleszkedésre.</p> <p>Önállóan képes a kommunikációs eszközök és sajtótermékek kínálatából korosztályának, érdeklődésének megfelelő tartalmak kiválasztására.</p>	<p>A 2-3 jegyű számokat kiolvassa, nagyságrend szerint rendezi. A tanult alpműveleteket önállóan elvégzi.</p> <p>Képes mérések, mértékegységek alkalmazására, időegységek adekvát használatára. A számológépet megbízhatóan alkalmazza. Megérti a pénz fontosságát, képes a pénz beosztására, megővására.</p>	<p>Személyes adatait ismeri, ezekkel a hivatalos nyomtatványokat ki tudja tölteni. Állampolgári jogait és kötelességeit ismeri. Iskolai és lakókörnyezetében jól tájékozódik.</p> <p>Ismeri és betartja a közlekedési és a balesetvédelmi szabályokat. Ismeri az ünnepek tartalmát és jelentőségét.</p>	<p>Irodalmi művekben, filmekben és köznyelvi szövegekben felismeri az emberi alaptulajdonságokat.</p> <p>Képes követendő példaképeket választani.</p> <p>Felismeri az elítélendő magatartásformákat.</p> <p>Helyzetnek megfelelő kommunikációs viselkedésformát alkalmaz.</p> <p>Képes összehangolni a kommunikációs és metakommunikációs jeleket.</p> <p>Érzelmeket közölni, megérteni képről, gesztusból, mimikából, testbeszédéből képes.</p> <p>Saját külső és belső tulajdonságait</p>

				<p>jól ismeri, megfogalmazza.</p> <p>Társait, környezetét jellemezni képes.</p> <p>Irodalmi művekben, filmekben és más médiákban az emberi kapcsolatokat értelmezi. Véleményét megfogalmazza.</p> <p>Egyházi épületeket, szokásokat, illemszabályokat ismer, betart.</p> <p>Megismerte a különböző vallások szimbólumait, ünnepeit.</p> <p>Ismeri saját szerepét a közösségben. Tudja, hogyan segíthet a csoportban, és mit várhat társaitól.</p> <p>A jó és a rossz között választani tud. Szabályokhoz kötődik, ismeri a lelkiismeret, az előítélet formáit.</p> <p>Különbséget tud tenni a mindennapi feszültségoldás</p>
--	--	--	--	--

				<p>hasznos és káros lehetőségei között.</p> <p>Saját jövőbeni tervekkel rendelkezik, tudja a kiegyensúlyozott párcapcsolat ismérveit.</p>
<p>Jól teljesített</p>	<p>Irányítással képes az olvasott szöveg megértésére, a tartalom rövid összefoglalására, a tanulságok levonására. Irányítással képes olvasható írásra, rendezett külalakkal. Irányítással képes egyszerű hibákat megtalálni, javítani. Irányítással képes nyilvános helyen feltűnés nélküli beilleszkedésre.</p>	<p>A 2-3 jegyű számokat kevés segítséggel kiolvassa, nagyságrendjüket reálisan megkülönbözteti. A tanult alpműveleteket irányítással elvégzi. Segítséggel képes mérések, mértékegységek alkalmazására, időegységek adekvát használatára. A számológépet jól alkalmazza. Megérti a pénz fontosságát, segítséggel képes a pénz beosztására, megóvására.</p>	<p>Személyes adatait többnyire ismeri, a hivatalos nyomtatványokat kevés segítséggel ki tudja tölteni. Állampolgári jogait és kötelességeit nagyrészt ismeri. Iskolai és lakókörnyezetében kevés segítséggel tájékozódik. Ismeri és irányítással betartja a közlekedési és a balesetvédelmi szabályokat. Az ünnepek tartalmának és jelentőségének ismeretében kevés segítséget igényel.</p>	<p>Irodalmi művekben, filmekben és köznyelvi szövegekben segítséggel felismeri az emberi alaptulajdonságokat.</p> <p>Képes irányítással követendő példaképeket választani.</p> <p>Általában felismeri az elítélendő magatartásformákat.</p> <p>Többnyire a helyzetnek megfelelő kommunikációs viselkedésformát alkalmaz.</p> <p>Általában képes összehangolni a kommunikációs és</p>

				<p>metakommunikációs jeleket.</p> <p>Érzelmeket közölni, megérteni képről, gesztusból, mimikából, testbeszédből segítséggel képes.</p> <p>Saját külső és belső tulajdonságai közül többet ismer, megfogalmaz.</p> <p>Társait, környezetét segítséggel jellemezni képes.</p> <p>Irodalmi művekben, filmekben és más médiákban az emberi kapcsolatokat felismeri. Véleményét segítséggel megfogalmazza.</p> <p>Egyházi épületek, szokások, illemszabályok közül sokat ismer, betart.</p> <p>Megismert néhány vallás szimbólumait, ünnepeit.</p> <p>Felismeri saját szerepét a közösségben. Tudja, hogyan segíthet a csoportban, és mit</p>
--	--	--	--	--

				<p>várhat társaitól.</p> <p>A jó és a rossz között általában tud választani. Szabályokhoz kötődik.</p> <p>Ismer néhányat a feszültségoldás hasznos és káros lehetőségei közül.</p> <p>Bizonytalan saját jövőbeni sorsával kapcsolatban. Tud néhányat a kiegyensúlyozott párkapcsolat ismerveiből.</p>
<p>Megfelelően teljesített</p>	<p>Segítséggel képes az olvasott szöveg megértésére, a tartalom rövid összefoglalására, a tanulságok levonására.</p> <p>Segítséggel képes kapcsolataiban megbízható viselkedés tanúsítására.</p>	<p>A 2-3 jegyű számokat segítséggel kiolvassa, nagyságrendjüket megkülönbözteti. A tanult alpműveleteket sok segítséggel végzi. Segítséggel képes becsléseket végezni a tanult mértékegységek felhasználásával. Segítséggel képes használni az időegységekkel kapcsolatos ismereteit. A számológép használatában együttműködő. A pénz beosztásában,</p>	<p>Személyes adatait kevésbé ismeri, a hivatalos nyomtatványokat irányítással tudja kitölteni. Állampolgári jogait és kötelességeit kevésbé ismeri. Iskolai és lakókörnyezetében segítséggel tájékozódik. A közlekedési és a balesetvédelmi szabályokat ismerete és betartása segítséggel történik. Az ünnepek tartalmának és jelentőségének ismeretében</p>	<p>Irodalmi művekben, filmekben és köznyelvi szövegekben nehezen ismeri fel az emberi alaptulajdonságokat.</p> <p>Csak irányítással tud követendő példaképeket választani.</p> <p>Néha felismeri az elítélendő magatartásformákat.</p>

		<p>megóvásában segítséget igényel.</p>	<p>segítséget igényel.</p>	<p>Nem mindig tud a helyzetnek megfelelő kommunikációs viselkedésformát alkalmazni.</p> <p>Nem mindig tudja összehangolni a kommunikációs és metakommunikációs jeleket.</p> <p>Néhány érzelmet közölni, megérteni képről, gesztusból, mimikából, testbeszédből segítséggel képes.</p> <p>Saját külső és belső tulajdonságai közül néhányat ismer, megfogalmaz.</p> <p>Társait, környezetét jellemezni csak segítséggel képes.</p> <p>Irodalmi művekben, filmekben és más médiákban az emberi kapcsolatokat nem mindig ismeri fel. Véleményét segítséggel is csak nehezen fogalmazza meg.</p> <p>Egyházi épületek, szokások, illemszabályok közül néhányat</p>
--	--	--	----------------------------	---

				<p>ismer, betart.</p> <p>Megismerte néhány vallás főbb szimbólumait, ünnepeit.</p> <p>Támogatással felismeri saját szerepét a közösségben. Irányítással segít a csoportban.</p> <p>A jó és a rossz közül irányítással tud választani. Szabályokhoz általában kötődik.</p> <p>Kevésbé ismeri a feszültségoldás hasznos és káros lehetőségeit.</p> <p>Saját jövőbeni sorsával kapcsolatban kevés gondolata van. A kiegyensúlyozott párcapcsolat ismerveiről keveset tud.</p>
<p>Felzárkóztatásra szorul</p>	<p>Együttműködéssel képes a kommunikációs eszközök és sajtótermékek kínálatából korosztályának, érdeklődésének megfelelő tartalmak kiválasztására</p>	<p>Többjegyű számok és mennyiségek azonosítását még segítséggel is nehezen végzi.</p> <p>Műveletek végzésében és lejegyzésében bizonytalan.</p>	<p>Személyes adatainak ismeretében bizonytalan, nyomtatványok kitöltésében együttműködő.</p> <p>Állampolgári jogait és kötelességeit nem vagy kevésbé ismeri. Iskolai és lakókörnyezetében tájékozódása</p>	<p>Irodalmi művekben, filmekben és köznyelvi szövegekben nem ismeri fel az emberi alaptulajdonságokat.</p> <p>Irányítással sem mindig tud</p>

		<p>A tanult mértékegységeket csak sok segítséggel képes használni. Az időegységekkel kapcsolatos ismereteket nem, vagy csak sok segítséggel képes használni.</p> <p>Számológépet segítséggel használ.</p>	<p>bizonytalan, sok segítséget igényel.</p> <p>Sok segítséggel betartja a közlekedési és a balesetvédelmi szabályokat.</p>	<p>követendő példaképeket választani.</p> <p>Nem mindig ismeri fel az elítélendő magatartásformákat.</p> <p>Nem mindig tud a helyzetnek megfelelő kommunikációs viselkedésformát alkalmazni.</p> <p>Nem nagyon tudja összehangolni a kommunikációs és metakommunikációs jeleket.</p> <p>Érzelmet közölni, megérteni képről, gesztusból, mimikából, testbeszédéből nem nagyon képes.</p> <p>Saját külső és belső tulajdonságait nem ismeri, megfogalmazni nem képes.</p> <p>Társait, környezetét jellemezni nem tudja.</p> <p>Irodalmi művekben, filmekben és más médiákban az emberi kapcsolatokat nem ismeri fel.</p>
--	--	---	--	--

				<p>Véleményét nem tudja megfogalmazni.</p> <p>Egyházi épületeket, szokásokat, illemszabályokat kevésbé ismer.</p> <p>Nem ismeri a vallások főbb szimbólumait, ünnepeit.</p> <p>Nem ismeri saját szerepét a közösségben. Irányítással sem tud segíteni a csoportban.</p> <p>A jó és a rossz közül irányítással sem mindig tud választani. Szabályokhoz nem kötődik.</p> <p>Nem ismeri a feszültségoldás hasznos és káros lehetőségeit.</p> <p>Saját jövőbeni sorsával kapcsolatban nincsen elképzelése. A kiegyensúlyozott párkapcsolat ismérveiről ismeretei nincsenek.</p>
--	--	--	--	---

Értékelés	Életvitel és gyakorlat	Gyakorlati képzés előkészítése	Környezet- és egészségvédelem	Ének-zene
<p>Kiválóan teljesített</p>	<p>Bővíti ismereteit a test védelmére, működésére, tisztántartására.</p> <p>Megismeri a családi együttélés lehetőségét.</p> <p>Rendszerezi a testápolás, a személyes higiénia szükségességét.</p> <p>Rendszerezi a környezet tisztántartásának fontosságát.</p> <p>Hangsúlyt fektet az esztétikus, praktikus megjelenés kialakítására.</p> <p>Törekszik a célszerűség és kényelmi körülmények</p>	<p>Törekszik az önismeretre.</p> <p>Törekszik társai és a környezetében levő személyek megismerésére.</p> <p>Érti, hogy a munkavégzés a felnőtté válás egyik lehetősége.</p> <p>Ismeri a környezetében a számára elérhető munkahelyeket.</p> <p>Ismeri a munkahelyek követelményeit.</p> <p>Ismeri a legfontosabb munkajogi</p>	<p>Alapszinten ismeri az emberi test felépítését, működését, az egészségmegőrzés módját és szükségességét. Alapszinten felismeri az egészséges táplálkozás és az egészséges életmód jelentőségét.</p> <p>Alapszinten, önállóan képes megismerni a víz szerepét és a természet erőit, hatását a háztartásokban és az élet egyéb területein. Önállóan képes elsajátítani alapszinten a természetvédelem alapjait.</p> <p>Önállóan képes alkalmazni alapszinten az egészséges környezet megteremtése érdekében szükséges teendőket.</p>	<p>Zenei ízlés alakítása. Az éneklés és zenélés közösség formáló erejének megtapasztalása, szabadidejének az aktív és passzív zenéléssel tartalmassá tétele.</p> <p>Önállóan képes 10-15 dalt egyénileg vagy közösen előadni.</p>

	<p>megteremtésére.</p> <p>A háztartási munkák ellátásához megjelenik a megfelelő biztonság és óvatosság a gépek berendezések használatában.</p>	<p>meghatározásokat.</p>		
<p>Jól teljesített</p>	<p>Bővíti ismereteit a test védelmére, működésére, tisztántartására.</p> <p>Megismeri a családi együttélés lehetőségét.</p> <p>Rendszerezi a testápolás, a személyes higiénia fontosságát.</p> <p>Tisztában van a környezet tisztántartásának fontosságával.</p> <p>Hangsúlyt fektet az esztétikus, praktikus megjelenés kialakítására.</p>	<p>Törekszik önismeretre.</p> <p>Törekszik társai és a környezetében levő személyek megismerésére.</p> <p>Érti, hogy a munkavégzés a felnőtté válás egyik lehetősége.</p> <p>Ismeri a környezetében a számára elérhető munkahelyeket.</p> <p>Irányítással képes felsorolni a munkahelyek</p>	<p>Alapszinten, irányítással ismeri az emberi test felépítését, működését, az egészségmegőrzés módját és szükségességét. Alapszinten felismeri az egészséges táplálkozás és az egészséges életmód jelentőségét.</p> <p>Irányítással képes megismerni a víz szerepét és a természet erőit, hatását a háztartásokban és az élet egyéb területein. Irányítással képes elsajátítani alapszinten a természetvédelem alapjait.</p> <p>Irányítással képes alkalmazni alapszinten az egészséges környezet megteremtése érdekében szükséges teendőket.</p>	<p>Zenei ízlés alakítása.</p> <p>Az éneklés és zenélés közösség formáló erejének megtapasztalása, szabadidejének az aktív és passzív zenéléssel tartalmassá tétele.</p> <p>Irányítással képes 10-15 dalt egyénileg vagy közösen előadni.</p>

	<p>Törekszik a célszerűség és kényelmi körülmények megteremtésére.</p> <p>A háztartási munkák ellátásához megjelenik a megfelelő biztonságos munkavégzés.</p>	<p>követelményeit.</p> <p>Irányítással képes a legfontosabb munkajogi meghatározásokat felsorolni.</p>		
<p>Megfelelően teljesített</p>	<p>Segítséggel bővíti, ismeri meg a test védelmére, működésére, tisztántartására vonatkozó szabályokat.</p> <p>Ismeri a családi együttélés lehetőségét.</p> <p>Rendszerezi a testápolás, a személyes higiénia fontosságát.</p> <p>Nem kellő mértékben fektet</p>	<p>Segítséggel tudja önmagát jellemezni.</p> <p>Segítséggel tudja a környezetében élőket jellemezni.</p> <p>Érti, hogy a felnőtté váláskor dolgozni kell.</p> <p>Tudja, hogy vannak a számára munkalehetőségek,</p>	<p>Alapszinten, segítséggel ismeri az emberi test felépítését, működését, az egészségmegőrzés módját és szükségességét. Alapszinten, segítséggel felismeri az egészséges táplálkozás és az egészséges életmód jelentőségét.</p> <p>Segítséggel képes megismerni a víz szerepét és a természet erőit, hatását a háztartásokban és az élet egyéb területein. Segítséggel képes elsajátítani alapszinten a természetvédelem alapjait.</p>	<p>Zenei ízlés alakítása. Az éneklés és zenélés közösség formáló erejének megtapasztalása, szabadidejének az aktív és passzív zenéléssel tartalmassá tétele.</p> <p>Segítséggel képes 10-15 dalt egyénileg vagy közösen előadni.</p>

	<p>hangsúlyt helyez az esztétikus, praktikus megjelenés kialakítására.</p> <p>Törekszik a kényelmi körülmények megteremtésére.</p> <p>A háztartási munkák ellátásához nem jelenik meg a megfelelő biztonság és óvatosság.</p>	<p>de felsorolni nem tudja.</p> <p>Irányítással sem képes elmondani a munkahelyi követelményeket.</p> <p>Irányítással sem képes a munkajogi meghatározásokat felsorolni.</p>	<p>Segítséggel képes alkalmazni alapszinten az egészséges környezet megteremtése érdekében szükséges teendőket.</p>	
<p>Felzárkóztatásra szorul</p>	<p>Kevésbé érzékeli a testápolás fontosságát.</p> <p>Alig törődik a megjelenésével.</p> <p>Nem érzi a családi együttlét fontosságát.</p> <p>Felelőtlen, nem hozzá értő módon kezeli a gépeket, berendezéseket.</p> <p>Nem tudja értelmezni a környezetvédelem fontosságát.</p>	<p>Segítséggel tudja önmagát és a környezetében levő személyeket jellemezni.</p> <p>Tudja, hogy a felnőtté váláskor dolgozni kell.</p> <p>Tudja, hogy vannak számára speciális munkahelyek, de ezeket nem tudja felsorolni.</p> <p>Irányítással sem képes elmondani a munkahelyi</p>	<p>Alapszinten, együttműködéssel ismeri az emberi test felépítését, működését, az egészségmegőrzés módját és szükségességét. Alapszinten, együttműködéssel felismeri az egészséges táplálkozás és az egészséges életmód jelentőségét.</p> <p>Együttműködéssel képes megismerni a víz szerepét és a természet erőit, hatását a háztartásokban és az élet egyéb területein. Együttműködéssel képes elsajátítani alapszinten a természetvédelem alapjait.</p> <p>Együttműködéssel képes alkalmazni</p>	<p>Zenei ízlés alakítása. Az éneklés és zenélés közösség formáló erejének megtapasztalása, szabadidejének az aktív és passzív zenéléssel tartalmassá tétele.</p> <p>Együttműködéssel képes 10-15 dalt egyénileg vagy közösen előadni.</p>

		követelményeket munkajogi meghatározásokat.	és	alapszinten az egészséges környezet megteremtése érdekében szükséges teendőket.	
--	--	---	----	---	--

Értékelés	Ábrázolás-alakítás	Információs eszközök használata	Testnevelés	
<p>Kiválóan teljesített</p>	<p>Képes esztétikus dísz- és használati tárgyak létrehozására.</p> <p>Önállóan képes életkorának megfelelő szintű jártasság megszerzésére, a technikai eljárásokban (rajzolás, festés, mintázás) Képes személyes és közös élmények, érzelmek, emlékek megjelenítésére képi formában.</p> <p>Megismeri a művészi alkotások, népművészeti tárgyak, helyi hagyományok alapjait.</p>	<p>Önállóan képes az egészséget kímélve a környezetében lévő számítástechnikai eszközöket rendeltetés szerűen, balesetmentesen használni. Képes kapcsolódni az internetre (segítséggel), tartalmakat keresni. A felállított szabályokat tiszteletben tartan. Képes a szabadidejének tartalmas eltöltésére az információs eszközök alkalmazásával.</p>	<p>Önállóan tud sorakozni, az irányokat biztosan ismeri, járások, fordulatok önálló végrehajtása.</p> <p>Ismeri és betartja a vezényszavakat.</p> <p>A begyakorolt gimnasztikai mozgásokat önállóan és pontosan képes végrehajtani.</p> <p>Az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség fejlesztése érdekében önállóan képes elvégezni a gyakorlatokat.</p> <p>A tanult labdás mozgáselemeket és a sportjátékok mozgáselemeit is céltudatosan használja.</p>	
<p>Jól</p>	<p>Irányítással képes esztétikus dísz- és használati tárgyak létrehozására.</p>	<p>Irányítással képes az egészséget kímélve a környezetében lévő számítástechnikai eszközöket rendeltetés szerűen, balesetmentesen</p>	<p>Önállóan tud sorakozni, az irányokat ismeri,</p>	

<p>teljesített</p>	<p>Irányítással képes életkorának megfelelő szintű jártasság megszerzésére, a technikai eljárásokban (rajzolás, festés, mintázás) Irányítással képes személyes és közös élmények, érzelmek, emlékek megjelenítésére képi formában.</p> <p>Irányítással megismeri a művészi alkotások, népművészeti tárgyak, helyi hagyományok alapjait.</p>	<p>használni. Képes kapcsolódni az internetre (segítséggel, irányítással), tartalmakat keresni. A felállított szabályokat tiszteletben tartan. Képes irányítással a szabadidejének tartalmas eltöltésére az információs eszközök alkalmazásával.</p>	<p>járások, fordulatok önálló végrehajtása.</p> <p>Ismeri és betartja a vezényszavakat.</p> <p>A begyakorolt gimnasztikai mozgásokat kevés segítséggel, pontosan képes végrehajtani.</p> <p>Az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség fejlesztése érdekében képes elvégezni a gyakorlatokat.</p> <p>A tanult labdás mozgáselemeket és a sportjátékok mozgáselemeit használja.</p>	
<p>Megfelelően teljesített</p>	<p>Segítséggel képes esztétikus dísz- és használati tárgyak létrehozására.</p> <p>Segítséggel képes életkorának megfelelő szintű jártasság megszerzésére, a technikai eljárásokban (rajzolás, festés,</p>	<p>Segítséggel képes az egészséget kímélve a környezetében lévő számítástechnikai eszközöket rendeltetésszerűen, balesetmentesen használni. Segítséggel képes kapcsolódni az internetre, tartalmakat keresni. A felállított szabályokat tiszteletben tartan. Segítséggel</p>	<p>Irányítással tud sorakozni, az irányokat nem ismeri pontosan, a járások, fordulatok végrehajtására többszöri ismétléssel képes.</p>	

	<p>mintázás) Segítséggel képes személyes és közös élmények, érzelmek, emlékek megjelenítésére képi formában.</p> <p>Segítséggel megismeri a művészi alkotások, népművészeti tárgyak, helyi hagyományok alapjait.</p>	<p>képes a szabadidejének tartalmas eltöltésére az információs eszközök alkalmazásával.</p>	<p>Többszöri ismétlésre ismeri fel a vezényszavakat.</p> <p>A begyakorolt gimnasztikai mozgásokat segítséggel képes végrehajtani.</p> <p>Az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség fejlesztése érdekében elvégezni a gyakorlatokat.</p> <p>A tanult labdás mozgáselemeket és a sportjátékok mozgáselemeit tudja használni.</p>	
<p>Felzárkóztatásra szorul</p>	<p>Együttműködéssel képes esztétikus dísz- és használati tárgyak létrehozására.</p> <p>Együttműködéssel képes életkorának megfelelő szintű jártasság megszerzésére, a technikai eljárásokban (rajzolás, festés,</p>	<p>Együttműködéssel képes az egészséget kímélve a környezetében lévő számítástechnikai eszközöket rendeltetésszerűen, balesetmentesen használni. A felállított szabályokat tiszteletben tartan.</p> <p>Együttműködéssel képes a szabadidejének tartalmas eltöltésére az információs eszközök alkalmazásával.</p>	<p>Nem tud pontosan sorakozni, az irányokat nem ismeri biztosan, a járások, fordulatok önálló végrehajtása nem képes.</p>	

	<p>mintázás) Együtműködéssel képes személyes és közös élmények, érzelmek, emlékek megjelenítésére képi formában.</p> <p>Együtműködéssel megismeri a művészi alkotások, népművészeti tárgyak, helyi hagyományok alapjait.</p>		<p>Többszöri ismétlésre betartja a vezényszavakat.</p> <p>A begyakorolt gimnasztikai mozgásokat nem képes pontosan végrehajtani.</p> <p>Az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség fejlesztése érdekében nem képes elvégezni a gyakorlatokat.</p> <p>A tanult labdás mozgáselemeket és a sportjátékok mozgáselemeit nem tudja adekvátan használni.</p>	
--	--	--	---	--

Középsúlyos tanulók értékelése 11-12. osztályban

Értékelés	Kommunikáció	Számolás-mérés	Környezet- egészségvédelem	és Etika
Kiválóan teljesített	<p>Önállóan képes az olvasott szöveg megértésére, a tartalom rövid összefoglalására, a tanulság levonására.</p> <p>Képes rendezett külalakkal, olvashatóan írni, az egyszerű hibákat megtalálni, javítani.</p> <p>A tanultakat jó helyzetfelismeréssel alkalmazni.</p> <p>Önállóan képes a kommunikációs eszközök és sajtótermékek kínálatából érdeklődésének megfelelő értékes tartalmakból ismereteket szerezni.</p>	<p>3; 4 és 5 jegyű számokat kiolvas, nagyságrend szerint rendez.</p> <p>Önállóan végez műveleteket 100-as számkörben és azokat képes lejegyezni.</p> <p>Ismeri a tanult mértékegységeket és azokat képes alkalmazni.</p> <p>Képes az időegységek adekvát használatára.</p> <p>Önállóan képes a számológép megbízható alkalmazására.</p>	<p>Alapszinten ismeri az emberi test felépítését, működését, az egészségmegőrzés módját és szükségességét. Alapszinten felismeri az egészséges táplálkozás és az egészséges életmód jelentőségét.</p> <p>Alapszinten ismeri a természet, az általa ismert növény- és az állatvilág megővésének jelentőségét.</p> <p>Alapszinten, önállóan képes megismerni a víz szerepét és a természet erőit, hatását. Önállóan képes elsajátítani alapszinten a természetvédelem alapjait.</p> <p>Önállóan képes alkalmazni alapszinten az egészséges, tiszta környezet megteremtése érdekében szükséges teendők szűkebb és tágabb lakóhelyén elvégezni.</p>	<p>Irodalmi művekben, filmekben és köznyelvi szövegekben felismeri az emberi alaptulajdonságokat.</p> <p>Képes követendő példaképeket választani.</p> <p>Felismeri az elítélendő magatartásformákat.</p> <p>Helyzetnek megfelelő kommunikációs viselkedésformát alkalmaz.</p> <p>Képes összehangolni a kommunikációs és metakommunikációs jeleket.</p> <p>Érzelmeket közölni, megérteni képről, gesztusból, mimikából,</p>

				<p>testbeszédéből képes.</p> <p>Saját külső és belső tulajdonságait jól ismeri, megfogalmazza.</p> <p>Társait, környezetét jellemezni képes.</p> <p>Irodalmi művekben, filmekben és más médiákban az emberi kapcsolatokat értelmezi. Véleményét megfogalmazza.</p> <p>Egyházi épületeket, szokásokat, illemszabályokat ismer, betart.</p> <p>Megismerte a különböző vallások szimbólumait, ünnepeit.</p> <p>Ismeri saját szerepét a közösségben. Tudja, hogyan segíthet a csoportban, és mit várhat társaitól.</p> <p>A jó és a rossz között választani tud. Szabályokhoz kötődik, ismeri a lelkiismeret, az előítélet</p>
--	--	--	--	--

				<p>formáit.</p> <p>Különbséget tud tenni a mindennapi feszültségoldás hasznos és káros lehetőségei között.</p> <p>Saját jövőbeni tervekkel rendelkezik, tudja a kiegyensúlyozott párhuzamos kapcsolat ismérveit.</p>
<p>Jól teljesített</p>	<p>Irányítással képes az olvasott szöveg megértésére, a tartalom rövid összefoglalására, a tanulság levonására.</p> <p>Irányítással képes rendezett külalakkal, olvashatóan írni, az egyszerű hibákat megtalálni, javítani.</p> <p>A tanultakat jó helyzetfelismeréssel irányítással képes alkalmazni.</p>	<p>Kevés segítséggel végez műveleteket 100-as számkörben.</p> <p>Nagy számok nagyságrendjét reálisan megkülönbözteti.</p> <p>Irányítással képes becsléseket végezni a tanult mértékegységekkel.</p> <p>Kevés segítséggel képes használni az időegységekkel kapcsolatos ismereteit.</p> <p>Számológépet megbízhatóan alkalmazza.</p>		<p>Irodalmi művekben, filmekben és köznyelvi szövegekben segítséggel felismeri az emberi alaptulajdonságokat.</p> <p>Képes irányítással követendő példaképeket választani.</p> <p>Általában felismeri az elítélendő magatartásformákat.</p> <p>Többnyire a helyzetnek megfelelő kommunikációs</p>

	<p>Irányítással képes a kommunikációs eszközök és sajtótermékek kínálatából érdeklődésének megfelelő értékes tartalmakból ismeretet szerezni.</p>			<p>viselkedésformát alkalmaz.</p> <p>Általában képes összehangolni a kommunikációs és metakommunikációs jeleket.</p> <p>Érzelmeket közölni, megérteni képről, gesztusból, mimikából, testbeszédből segítséggel képes.</p> <p>Saját külső és belső tulajdonságai közül többet ismer, megfogalmaz.</p> <p>Társait, környezetét segítséggel jellemezni képes.</p> <p>Irodalmi művekben, filmekben és más médiákban az emberi kapcsolatokat felismeri. Véleményét segítséggel megfogalmazza.</p> <p>Egyházi épületek, szokások, illemszabályok közül sokat ismer, betart.</p> <p>Megismert néhány vallás</p>
--	---	--	--	--

				<p>szimbólumait, ünnepeit.</p> <p>Felismeri saját szerepét a közösségben. Tudja, hogyan segíthet a csoportban, és mit várhat társaitól.</p> <p>A jó és a rossz között általában tud választani. Szabályokhoz kötődik.</p> <p>Ismer néhányat a feszültségoldás hasznos és káros lehetőségei közül.</p> <p>Bizonytalan saját jövőbeni sorsával kapcsolatban. Tud néhányat a kiegyensúlyozott párkapcsolat ismérveiből.</p>
<p>Megfelelően teljesített</p>	<p>Segítséggel képes az olvasott szöveg megértésére, a tartalom rövid összefoglalására, a tanulság levonására.</p> <p>Segítséggel képes rendezett</p>	<p>Segítséggel végez mennyiség és számjegy azonosítást 100-as és 1000-es számkörben.</p> <p>Sok segítséggel végez műveleteket 100-as</p>		<p>Irodalmi művekben, filmekben és köznyelvi szövegekben nehezen ismeri fel az emberi alaptulajdonságokat.</p> <p>Csak irányítással tud követendő</p>

	<p>külsővel, olvashatóan írni, az egyszerű hibákat megtalálni, javítani.</p> <p>A tanultakat jó helyzetfelismeréssel, segítséggel képes alkalmazni. Segítséggel képes a kommunikációs eszközök és sajtótermékek kínálatából érdeklődésének megfelelő értékes tartalmakból ismeretet szerezni.</p>	<p>számkörben.</p> <p>A nagy számok nagyságrendjét gyakorlati tevékenységekben felismeri.</p> <p>Segítséggel képes becsléseket végezni a tanult mértékegységek felhasználásával.</p> <p>Segítséggel képes használni az időegységekkel kapcsolatos ismereteit.</p> <p>A számológép használatában együttműködő.</p>	<p>példaképeket választani.</p> <p>Néha felismeri az elítélendő magatartásformákat.</p> <p>Nem mindig tud a helyzetnek megfelelő kommunikációs viselkedésformát alkalmazni.</p> <p>Nem mindig tudja összehangolni a kommunikációs és metakommunikációs jeleket.</p> <p>Néhány érzelmet közölni, megérteni képről, gesztusból, mimikából, testbeszédből segítséggel képes.</p> <p>Saját külső és belső tulajdonságai közül néhányat ismer, megfogalmaz.</p> <p>Társait, környezetét jellemezni csak segítséggel képes.</p> <p>Irodalmi művekben, filmekben és más médiákban az emberi kapcsolatokat nem mindig ismeri</p>
--	---	---	--

				<p>fel. Véleményét segítséggel is csak nehezen fogalmazza meg.</p> <p>Egyházi épületek, szokások, illemszabályok közül néhányat ismer, betart.</p> <p>Megismerte néhány vallás főbb szimbólumait, ünnepeit.</p> <p>Támogatással felismeri saját szerepét a közösségben. Irányítással segít a csoportban.</p> <p>A jó és a rossz közül irányítással tud választani. Szabályokhoz általában kötődik.</p> <p>Kevésbé ismeri a feszültségoldás hasznos és káros lehetőségeit.</p> <p>Saját jövőbeni sorsával kapcsolatban kevés gondolata van. A kiegyensúlyozott párkapcsolat ismérveiről keveset tud.</p>
--	--	--	--	---

<p style="text-align: center;">Felzárkóztatásra szorul</p>	<p>Együtműködéssel képes a kommunikációs eszközök és sajtótermékek kínálatából korosztályának, érdeklődésének megfelelő tartalmak kiválasztására.</p>	<p>Többjegyű számok és mennyiségek azonosítását még segítséggel is nehezen végzi. Műveletek végzésében és lejegyzésében bizonytalan. A tanult mértékegységeket csak sok segítséggel képes használni. Az időegységekkel kapcsolatos ismereteket nem, vagy csak sok segítséggel képes használni. Számológépet segítséggel használ.</p>		<p>Irodalmi művekben, filmekben és köznyelvi szövegekben nem ismeri fel az emberi alaptulajdonságokat.</p> <p>Írányítással sem mindig tud követendő példaképeket választani.</p> <p>Nem mindig ismeri fel az elítélendő magatartásformákat.</p> <p>Nem mindig tud a helyzetnek megfelelő kommunikációs viselkedésformát alkalmazni.</p> <p>Nem nagyon tudja összehangolni a kommunikációs és metakommunikációs jeleket.</p> <p>Érzelmet közölni, megérteni képről, gesztusból, mimikából, testbeszédből nem nagyon képes.</p> <p>Saját külső és belső tulajdonságait nem ismeri,</p>

				<p>megfogalmazni nem képes.</p> <p>Társait, környezetét jellemezni nem tudja.</p> <p>Irodalmi művekben, filmekben és más médiákban az emberi kapcsolatokat nem ismeri fel. Véleményét nem tudja megfogalmazni.</p> <p>Egyházi épületeket, szokásokat, illemszabályokat kevésbé ismer.</p> <p>Nem ismeri a vallások főbb szimbólumait, ünnepeit.</p> <p>Nem ismeri saját szerepét a közösségben. Irányítással sem tud segíteni a csoportban.</p> <p>A jó és a rossz közül irányítással sem mindig tud választani. Szabályokhoz nem kötődik.</p> <p>Nem ismeri a feszültségoldás hasznos és káros lehetőségeit.</p>
--	--	--	--	---

				Saját jövőbeni sorsával kapcsolatban nincsen elképzelése. A kiegyensúlyozott párhuzamos ismereteiről ismeretei nincsenek.
--	--	--	--	---

Értékelés	Információs eszközök használata	Testnevelés		
<p>Kiválóan teljesített</p>	<p>Önállóan képes az egészséget kímélve a környezetében lévő számítástechnikai eszközöket rendeltetésszerűen, balesetmentesen használni. Képes kapcsolódni az internetre (segítséggel), tartalmakat keresni. A felállított szabályokat tiszteletben tartan. Képes a szabadidejének tartalmas eltöltésére az információs eszközök alkalmazásával.</p>	<p>Önállóan tud sorakozni, az irányokat biztosan ismeri, járások, fordulatok önálló végrehajtása. Ismeri és betartja a vezényszavakat.</p> <p>A begyakorolt gimnasztikai mozgásokat önállóan és pontosan képes végrehajtani.</p> <p>Az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség fejlesztése érdekében önállóan képes elvégezni a gyakorlatokat.</p> <p>A tanult labdás mozgáselemeket és a sportjátékok mozgáselemeit is</p>		

		céltudatosan használja.		
Jól teljesített	<p>Irányítással képes az egészséget kímélve a környezetében lévő számítástechnikai eszközöket rendeltetésszerűen, balesetmentesen használni. Képes kapcsolódni az internetre (segítséggel, irányítással), tartalmakat keresni. A felállított szabályokat tiszteletben tartan. Képes irányítással a szabadidejének tartalmas eltöltésére az információs eszközök alkalmazásával.</p>	<p>Önállóan tud sorakozni, az irányokat ismeri, járások, fordulatok önálló végrehajtása.</p> <p>Ismeri és betartja a vezényszavakat.</p> <p>A begyakorolt gimnasztikai mozgásokat kevés segítséggel, pontosan képes végrehajtani.</p> <p>Az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség fejlesztése érdekében képes elvégezni a gyakorlatokat.</p> <p>A tanult labdás mozgáselemeket és a sportjátékok mozgáselemeit használja.</p>		
Megfelelően teljesített	<p>Segítséggel képes az egészséget kímélve a környezetében lévő számítástechnikai eszközöket rendeltetésszerűen, balesetmentesen használni. Segítséggel képes</p>	<p>Irányítással tud sorakozni, az irányokat nem ismeri pontosan, a járások, fordulatok</p>		

	<p>kapcsolódni az internetre, tartalmakat keresni. A felállított szabályokat tiszteletben tartan. Segítséggel képes a szabadidejének tartalmas eltöltésére az információs eszközök alkalmazásával.</p>	<p>végrehajttatására többszöri ismétléssel képes. Többszöri ismétlésre ismeri fel a vezényszavakat. A begyakorolt gimnasztikai mozgásokat segítséggel képes végrehajtani. Az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség fejlesztése érdekében elvégezni a gyakorlatokat. A tanult labdás mozgáselemeket és a sportjátékok mozgáselemeit tudja használni.</p>		
<p>Felzárkóztatásra szorul</p>	<p>Együttműködéssel képes az egészséget kímélve a környezetében lévő számítástechnikai eszközöket rendeltetésszerűen, balesetmentesen használni. A felállított szabályokat tiszteletben tartan. Együttműködéssel képes a</p>	<p>Nem tud pontosan sorakozni, az irányokat nem ismeri biztosan, a járások, fordulatok önálló végrehajtása nem</p>		

	<p>szabadidejének tartalmas eltöltésére az információs eszközök alkalmazásával.</p>	<p>képes. Többszöri ismétlésre betartja a vezényszavakat. A begyakorolt gimnasztikai mozgásokat nem képes pontosan végrehajtani. Az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség fejlesztése érdekében nem képes elvégezni a gyakorlatokat. A tanult labdás mozgáselemeket és a sportjátékok mozgáselemeit nem tudja adekvátan használni.</p>		
--	---	---	--	--

Melléklet 2.

A Zöldmező U. Általános Iskola, Diákotthon, Speciális Szakiskola, Kollégium, Pedagógiai Szakszolgálat Egységes Gyógypedagógiai Módszertani intézmény referencia-intézményi szerepre történő felkészülése a TÁMOP 3.1.7-11/2-2011-0035 sz. pályázat megvalósításával

(Az intézmény pedagógiai programjának kiegészítése)

A sikeres közoktatás-fejlesztés érdekében kulcsszerep hárul a hálózati, horizontális tanulás mintaadó tartalmait biztosítani képes iskolákra is. Szolgáltatásaik széleskörű, területi szempontból is kiegyenlített biztosítása hozzásegíti a közoktatás minden intézményi szereplőjét a sikeres modernizációs folyamatok közvetlen megtapasztalásához és honosításához az által, hogy változatos kínálati rendszert biztosít az intézménylátogatásra, hospitálásra, az adaptív tanulás, az önfejlesztő gyakorlat megismerésére és elterjesztésére.

A referencia-intézmény egyedi, más intézmények számára is példaértékű, működésében koherens, befogadó, gyermekközpontú pedagógiai gyakorlattal, szervezeti innovációval rendelkező és ezt szolgáltatásaiban publikálni, valamint átadni képes közoktatási intézmény. A referencia-intézmények a közoktatás fejlesztésének minősített bázisai lesznek.

A referencia-intézmények elsődlegesen, rendszeresen, folyamatosan és differenciált kínálattal szolgáltatják a hálózati tanulási folyamathoz a mintákat. Közreműködnek az intézmények nagyobb közössége számára szervezett szakmai műhelyek tartalmi kínálatának biztosításában és megvalósításában.

A referencia-intézmények pedagógiai kultúrája és eszközzrendszere egészében példaszerű, koherenciával bír, azaz tanulmányozható és elemeiben honosítható. Ez a jellegzetességük lehetővé teszi, hogy több, összefüggő, kidolgozott jó gyakorlatot is felkínáljanak, vagyis a sokoldalúság eredendő tulajdonságuk. Erősségeik alapján egyes referencia-területekhez sorolhatók, de akár több referenciaterületen is kínálnak adaptálható mintákat.

A referencia-intézmények felkészítésével kialakuló rendszer ösztönzi a pedagógusok változatos intézményközi együttműködését. Ezáltal a referencia-intézményi mentorpedagógusok innovációs tapasztalatai hasznosulnak a velük kapcsolatba kerülő partner intézményekben is.

A konstrukció támogatja azt a szakmapolitikai célt, hogy értékalapú, a hazai pedagógiai hagyományt a korkívánatokkal és a nemzetközi innováció értékeivel ötvöző országos referencia-intézményi hálózat jöjjön létre. A kialakuló referencia-intézményi hálózat önfejlesztő intézményi gyakorlata és korszerű nevelési alapokon nyugvó pedagógiai kultúrát

közvetítő értékei az egyenlő hozzáférés elvének érvényesülésével azt az intézményi kört is hatókörébe vonhatja, mely eddig távol maradt az innovációtól.

A Zöldmező Utcai Általános Iskola, Diákotthon, Speciális szakiskola, Kollégium, Pedagógiai Szakszolgálat, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény sikeresen megvalósította a referenciainstítúción elnyerésére készített fejlesztési tervben foglaltakat, mert:

1. Kapcsolatrendszerében alkalmas a referenciainstítúcióni szerepkör ellátására.

1.1. Belső kapcsolatrendszerében kialakultak: Az intézmény 3 szakmai munkaközösségének tagjai (alsó, felső, szakszolgálati) vesznek részt az utazó gyógypedagógusi hálózatban, segítik az SNI gyermekek fogadására jogosult iskolák szakembereinek munkáját, az SNI gyermekek fejlesztését. A szakmai munkaközösségek megbeszélésein kiemelt feladat az utazó gyógypedagógusok munkája során felmerülő problémák, esetek, tapasztalatok megbeszélése. Az iskolavezetés összegzi az elhangzottakat és az integráló intézmény vezetőjével konzultál. Nyílt napokon, bemutató órákon is lehetőség van szakmai konzultációra. Pedagógusaink előkészítő munkájuk során mindig tájékozódnak a fogadó intézmény oktató-nevelő munkájáról és felveszik a kapcsolatot az érintett szülőkkel. Az intézmény minőségirányítási programja alapján kialakított minőségi team folyamatosan figyelemmel kíséri az utazó gyógypedagógusok munkáját. Az évente kiküldött kérdőívek alapján értékelik az elvégzett munka minőségét és igyekeznek még színvonalasabbá tenni ezt a szolgáltatást. Ez a munka csak úgy éri el a célját, ha a különböző területen dolgozó szakemberek együtt dolgoznak, tevékenykednek, szinte mindennapi kapcsolatot tartanak fenn. Nagy összhangot, odafigyelést, tervezést igényel.

1.2. Külső kapcsolatrendszerében: Az intézmény típusából adódóan kapcsolatrendszere nagyon széles körű: Gyermekjóléti Szolgálat, Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottságok, Nevelési Tanácsadó, Védőnői hálózat, Iskola orvosok, ÁNTSZ szakemberei, önkormányzatok, gyámhivatalok, óvodák, iskolák, középiskolák, a megye területén működő hasonló típusú intézmények. Iskolánk szakszolgálati tevékenységet is ellát a logopédia és gyógytestnevelés területén. tagjai vagyunk az Értük-Velük Egyesületnek, Speciális Szakiskolák Országos Egyesületének, a MAGYÉ-nak. A Zala Megyei Értelmi Fogyatékosok Sportszövetségének, az ÉFOÉSZ Zala megyei Egyesületének. Speciális Szakiskolánk több szakmában biztosít továbbtanulási lehetőséget diákjaink számára, intézményünk a külsős gyakorlati helyekkel is mindennapos szakmai kapcsolatot alakított ki. A győri, kaposvári, budapesti egyetemről is érkeznek iskolánkba hallgatók gyakorlatra. Tanulóink társadalmi beilleszkedését segíti a különböző városi rendezvényeken való szereplés, több intézménnyel is szoros kapcsolatot tartunk fenn, ahol ünnepek alkalmával tanulóink szerepelnek, műsort adnak. Az értelmileg

akadályozott tanulóink beilleszkedését támogatja 4-5 éve jól működő Munkahelyi Gyakorlat program.

2. Az intézmény feltételrendszere a referenciaintézményi feladatok megvalósítására rendelkezésre áll, mert:

2.1. A humán feltételek az elmúlt 1 évben tovább javultak: A Zöldmező Utcai EGYMI nevelőtestülete 40 fő.

Végzettségük szerint:

5 fő logopédus

19 fő gyógypedagógus, 1 fő felsőfokú informatikai végzettségű

1 fő gyógytestnevelő

1 fő tanító

1 fő beszéd és nyelvfejlesztő

5 fő általános iskolai tanár, e fő felső fokú informatikai végzettségű

1 fő szociálpedagógus

1 fő szomatopedagógus

1 fő szurdopedagógus

1 fő gyógytornász

4 fő gyógypedagógiai asszisztens

Elmúlt évek továbbképzései:

2005- Lépésről-lépésre tanfolyam: 12 fő

2004—től Informatikai továbbképzések: tantestület

2008: logopédiai diagnosztika 1 fő

2009: iskola pszichológia: 1 fő

2010: Kulcsár M.-né féle mozgás fejlesztés: 15 fő

2010: Korai intervenció továbbképzései: 3 fő

2010: Agressziókezelés: 3 fő

2011: TSMT diagnosztika: 3 fő

A nevelőközösség akkreditált képzéseken készült fel a szakmai feladatok teljesítésére. A fejlesztési tervben rögzített képzések megtörténtek.

Képzés megnevezése	Képzésben résztvevő nevelők száma
A referencia-intézményi szolgáltatás szervezeti feltételrendszerének kialakítása	4
A referenciaintézmény mintaértékű eljárásainak adaptációját támogató tevékenység módszertanának elsajátítása	3
A referencia-intézmény szerepkörből adódó intézményközi, horizontális tanulás megszervezését segítő képzés	4
A referencia-intézmény kínálatának szakszerű és eredményes megjelenítését segítő képzés a szolgáltatói körben	3
A feladatellátási hely vezetőjének felkészítése az referencia-intézményi szerepkörből adódó új irányítási feladatokra	3
Választható képzések, amelyek a referencia-intézmény pedagógusközösségét a többségük által nem gyakorolt modernizációs területtel ismertetik meg.	16

2.2. Az eszköz és infrastrukturális feltételek rendelkezésre állnak Intézményünk foglalkozásainak változatosságát segíti a hatalmas zöld környezet, nagy foci pálya. Az alsó szinten kialakított szolgáltatói rész termei: korai fejlesztő, autista, értelmileg akadályozott, fejlesztő iskolai oktatás-nevelés, fejlesztés zajlik. Itt található a logopédiai fejlesztő terem, ahol az intézmény tanulói mellett más tanulók fejlesztésére is van lehetőség. Tornatermünk mellett 10 éve működik egy kis csoportos mozgásfejlesztésre alkalmas terem, amelyet felszereltünk terápiás, fejlesztő eszközökkel. (Ayres) Az iskolában 2 szaktanterem is van, mely az informatika oktatását teszi lehetővé már az 1. osztálytól. Itt lehetőség van egyéni, differenciált fejlesztések megvalósításának is. 8 db interaktív tábla teszi színesebbé a tanítási órák tananyagának szemléltetését, oktatását. Könyvtár használati gyakorlatot építettünk be a magyar nyelv és irodalom tárgyakba, melyet könyvtárunkban is alkalmazhatnak. 2010-2011-ben lett pályázat keretében teljes körűen akadálymentesített az intézmény: lift, rámpa, kapaszkodók, jelző sávok, táblák, indukciós hurokvonal, honlap.

3. Az intézmény nevelőközösségének tevékenységében kitapintható az a pedagógiai innováció, amely alkalmassá teszi a pedagógiai környezethez való alkalmazkodásra, a szervezeti kultúrájának folyamatos fejlesztésére: 1984-ben átadott intézmény sokat változott, fejlődött, akkori kisegítő iskolai funkciója mellett, más tevékenységek is bekerültek az alapító okiratba. Az átadás után igényként merült fel a kollégium, a messzebből érkező diákok számára, melyet az akkori iskolavezetése beindított. A 90-es évek elején az elsők között indították be a szakiskolai képzést, mely komoly továbblépési lehetőséget jelentett a tanulók számára. A 90-es évek közepétől a szülők részéről merült fel annak az igénye, hogy autista és értelmileg akadályozott gyermekük oktatása-nevelése helyben valósuljon meg. A tárgyi és helyi feltételeken kívül megvalósult a szakmai, és személyi feltétel is. Kollégákat képeztek ki, és a nevelési tervektől kezdve, a tananyagot és az értékelési rendszert is kidolgozták. Az aló tagozaton dolgozó kollégák az első osztályba kialakítottak egy 2 hónapos átvezető, előkészítő időszakot, mely segíti az 1. osztályba érkező gyermekek beilleszkedését. Az időszak végén egy felmérés készül, mely segíti diagnosztizálni a tanulók tudását, illetve alapot nyújt az egyéni fejlesztési tervek összeállításához. 2009-ben indult el a korai fejlesztés. Kollégáink önképzés és továbbképzések keretében sajátították el ismereteiket Utazó gyógypedagógiai hálózat keretében dolgozó szakemberink akkreditált képzések keretében gyarapították ismereteiket. 2010-ben indult be a súlyosan-halmazottan fogyatékos tanulók iskolai oktatása-nevelése. A rehabilitációs-rehabilitációs órák fejlesztése folyamatosan történik.

4. A szakértői, tanácsadói támogató szolgáltatások keretében támogatást kapott az intézmény:

- korszerű oktatásszervezési, tanulászervezési eljárások alkalmazását támogató pedagógiai környezet kialakítására,
- a referencia-intézményi szerepre való felkészüléshez szükséges fejlesztések tervezéséhez,
- A referencia-intézményként való működés kereteinek a támogatása,
- Eljárásrendek, szakmai dokumentumok kidolgozásának és minőségbiztosításának támogatása

5. Eredményes volt a referenciaintézményi tevékenységet irányító team munkája:

- Elkészült a referencia-intézményként való működés szabályainak kidolgozása.
- A nevelőközösség belső-nevelőtestületei, munkaközösségi, szakmai műhelymunkában felkészült a referencia-intézményi szerepre.

- Eljárásrendek, szakmai dokumentumok kidolgozása a „Jó gyakorlatok átadására és a folyamat minőségbiztosítására megtörtént.

Keszthely, 2012. október. 31.

.....
intézményvezető

.....
team vezető

Csatolandók:

- Jó gyakorlatok
- Jó gyakorlatok minőségbiztosításának elégedettségi kérdőíve
- Jó gyakorlatok disszeminációjának forgatókönyve
- Minőségbiztosítás mérőlapok

Melléklet 3.

HEAD program (EFOP-3.2.6-16-2016-00001)

A tanulók képesség kibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben c. program megvalósítása a Zöldmező Utcai Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelést-Oktatást Végző Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Kollégium és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményben

A tudásalapú gazdaság igényeinek kielégítése érdekében az iskolával szemben támasztott reális igény, hogy képes legyen felkészíteni a tanulókat arra, hogy tudjanak és akarjanak a mindennapok során önállóan boldogulni és sikereket elérni. Ennek érdekében fontos a cselekvést támogató kompetenciák, így az általános problémamegoldó képesség, a kritikai gondolkodás képessége, a reális és pozitív önbizalom, és a szociális képességcsoportok fejlesztése.

Ennek megfelelően – kiváltképp a felső tagozatos képzési szakaszunkban – iskolánk fontos célja a problémamegoldó gondolkodás és kreativitás fejlesztése, amelyet az iskola a HEAD program kísérleti bevezetésével kíván elérni. A HEAD program olyan holisztikus megközelítésű (H), együttműködés alapú (EA), és design (D) elemeket is tartalmazó nevelési-oktatási program, amely akár a különböző tantárgyak együttműködésében, a tervezői gondolkodás lehetőségét használja fel a tanulás érdekében. A mindennapi kihívásoknak megfelelően a program a cselekvés pedagógiáját, az aktív tanulás elvét követi, azaz a HEAD módszertant alkalmazó foglalkozásokon tanulók a saját tevékenységeiken keresztül, és másokkal való együttműködésben, csoportmunkában építik a tudásukat. Iskolánk törekszik rá, hogy a tanórai tanulás során is olyan tantárgyakat is összekapcsoló – közös problémamegoldás érdekében szerveződő – tanulótervezési szemléletet képviseljen, ami képes a fejlesztéscentrikus pedagógiai szemlélet érvényesítésére.

A HEAD módszertan ugyanakkor felhasználja a művészeti nevelés alkotó tevékenységen keresztül ható összetett fejlesztő erejét is, hisz a tudomány és művészet összekapcsolásával a design, a tervezői gondolkodás értelmezésével teremti meg a művészet eszközével történő tanulási folyamatot.

Korszerű pedagógiai szemléletet közvetítve tehát, egy sajátos integratív módszertan alkalmazására – azaz a tanítás-tanulás módjára – ad lehetőséget.

Melléklet. 4.

Lázár Ervin Program Zöldmező Utcai Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelést-Oktatást Végző Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Kollégium és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményben

A nemzeti identitás erősítését célzó programokról szóló 1042/2019. (II. 18.) Korm. határozat alapján: az ezeréves magyar kultúra a jelen állampolgárainak és a jövő nemzedékeinek művelődése, önkifejezése és nemzeti identitása, valamint Magyarország kulturális fennmaradása szempontjából fundamentális jelentőségű érték, ennél fogva kiteljesítés az állam kiemelt felelőssége. A Lázár Ervin Program szociális helyzetű és lakóhelytől függetlenül minden, az 1-8. évfolyamon tanuló általános iskolai diák részére tanévenként egyszeri alkalommal ingyenesen biztosítja a színházi-, tánc-, és cirkuszi előadások, komolyzenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásának élményét. A tanuló a felsorolt programokon szülői/gondviselői hozzájárulás alapján vesz részt.

Melléklet 5.

EFOP-3.3.5. pályázat Zöldmező Utcai Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelést-Oktatást Végző Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Kollégium és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményben

A projekt keretében az ingyenesség biztosításával olyan diákok számára is megnyílik a lehetőség a tematikus programokon való részvételre, mely nem csak a kikapcsolódást, de az érdeklődésüknek megfelelő témákban való jártasságukat is növeli. A bentlakásos és napközi programok ugyanakkor nem csak a tanulók tudásának szélesítésére alkalmasak, hanem a szociális készségek fejlesztésére is: kilépve a megszokott iskolai keretek közül, mégis egy biztonságos környezetben lehetőségük nyílik a diákoknak egy új közösségbe való beilleszkedésre, új kapcsolatok kiépítésére, a csoportokban a különböző korosztályok közötti kapcsolatteremtés, együttműködés gyakorlására. Finanszírozásuk pályázati forrásból valósul meg.

Fenntartói egyetértő nyilatkozat

Jelen pedagógiai programot a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 26. § (1) bekezdése értelmében az alábbi, a fenntartóra többletkötelezettséget telepítő rendelkezések

fejezet	cím	a többletkötelezettség tartalma
7.5	A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK	Felfénylő Szavak Szavalóverseny területi döntőn résztvevők jutalmazása, zsűri munkájának elismerése, versmondók és kísérőik vendégfogadása.
7.5	A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK	Szakiskolák Országos Sportfesztiváljára utazási díj, nevezési díj, teljes ellátás költsége.
7.5	A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK	Országos Úszóverseny/ Budapest, Monor, Debrecen, Zalaegerszeg, Győr/ utazási díj, teljes ellátás költsége
7.5	A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK	Szakma kiváló tanulója országos verseny-Baja. Bejutó diákok és kísérőik utazási költsége, teljes ellátás költsége.

vonatkozásában a Nagykanizsai Tankerületi Központ, mint az intézmény fenntartója egyetértési jogkört gyakorolt, a pedagógiai program fenti rendelkezéseivel egyetért, azokat az intézmény mindenkor éves költségvetési keretének terhére jóváhagyja.

Nagykanizsa, 2020.....

.....
fenntartó képviselője

□ ÉRTÉKELÉS

Magatartás	Példás	Jó	Változó	Rossz
<i>A pedagógus, szakoktató utasításait</i>	Elfogadja és követi	Többnyire elfogadja és követi	Előfordul, hogy nem fogadja el, vagy nem követi	Nem követi
<i>Társas kapcsolataiban</i>	Kezdeményező, nyílt, segítőkész	Elfogadó, alkalmazkodó Többnyire segítőkész	Segítséggel képes kontrollálni érzelmeit Nem szívesen segít	Érzelmileg labilis, nem segít
<i>Szakmai és közismereti órák alatti magatartása</i> <i>Magatartása óraközi szünetekben, külső munkahelyre való közlekedésben</i>	Példamutató	Jó	Változó	Rossz
<i>Feladattudat</i>	Kialakult	Kialakulóban	Változó	Nem alakult ki

<i>Közösségben</i>	Beilleszkedik, irányító szerepet tölt be	Bekapcsolódik a tevékenységbe, de nem kezdeményez	Időnként rendbontó, a szabályokat nem tartja be	Rendbontó
---------------------------	--	---	---	-----------

Szorgalom	Példás	Jó	Változó	Rossz
<i>Megbízásait</i>	Szívesen teljesíti, önként vállal feladatot	Teljesíti, de nem vállal feladatot	Változóan teljesíti	Nem teljesíti
<i>Motiváltság</i>	Kevés motivációt igényel, jól motiválható	Megfelelő motivációval aktivitása jó	Folyamatos motivációt igényel	Csak ritkán, vagy nehezen motiválható
<i>Tanulmányi és szakmai-gyakorlati munkában</i>	Aktív, példamutató	Többnyire aktív	Aktivitása hullámzó	Néhány feladat elvégzésébe vonható csak be
<i>Tanulási folyamatban és szakmai –gyakorlati munkában kitartása</i>	Példamutató	Jó, kitartása megfelelő	Változó intenzitású	Gyenge

<i>Önellenőrzés</i>	Képes önellenőrzésre	Irányítással képes önellenőrzésre	Segítséggel képes önellenőrzésre	Nem képes önellenőrzésre
<i>Hibajavítás</i>	Képes hibáit önállóan javítani	Irányítással képes a hiba javítására	Csak segítséggel képes hibajavításra	Nem képes hibajavításra

- ÉRTÉKELÉSI SZEMPONTOK TANTÁRGYANKÉNT
- 1. Kommunikáció

9-10. évfolyam

Témakör	Kiválóan teljesített	Jól teljesített	Megfeleleően teljesített	Felzárkóztatásra szorul
Beszédfejlesztés - mondataalkotás - tartalom	Összetett Nyelvtanilag, tartalmilag pontos	Egyszerű, bővített Nyelvtanilag, tartalmilag pontos	Tőmondat, szegényes szókinccs Pontatlan	Tőmondat, néhány szót használ Verbálisan nem kommunikál
Térorientációs gyakorlatok	Biztos alkalmazás	Kevés irányítással	Sok segítséggel	Nem képes alkalmazni
Írás - folyóírással - másolás után (folyóírással vagy nyomtatottal) - tollbamondás után	Hibátlanul Hibátlanul Kevés hibával	Kevés hibával Kevés hibával	Több hibával Több hibával	Írásra nem képes
Olvasás - olvasási technika	Folyamatos	Kevés segítséget igényel	Szótagolva, szavakat olvas	Nem tud olvasni

- 2. SZÁMOLÁS - MÉRÉS

9-10. évfolyam

Témakör	Kiválóan teljesített	Jól teljesített	Megfeleleően teljesített	Felzárkóztatásra szorul
Térbeli tájékozódás	Önállóan, biztosan	Kevés irányítással	Több irányítás mellett is bizonytalan	Képtelen a tájékozódásra
Időbeli tájékozódás - időpontokat (kezdés, befejezés) - napirendjét óra leolvasása (1/4, 1/2, 3/4, egész szám, perc)	Betart Ismeri, alkalmazkodik hozzá Önállóan	Betart Ismeri, alkalmazkodik hozzá Segítséggel	Segítséggel ismeri, Segítséggel alkalmazkodik hozzá Sok segítséggel	Nem képes tájékozódni
Műveletek végzése -műveletvégzésre képes	100-as számkörben önállóan	100-as számkörben segítséggel	20-as számkörben és kerek tízesekkel	Nem képes művelet végzésére
Mértékegységek, mérések, pénz - ismeri - alkalmazza	Ismeri Alkalmazza	Ismeri Pontatlanul alkalmazza	Segítséggel felismeri Csak segítséggel alkalmazza	Nem ismeri és nem képes alkalmazni

- **3.Állampolgári ismeretek**

9-10. évfolyam

Témakör	Kiválóan teljesített	Jól teljesített	Megfeleleően teljesített	Felzárkóztatásra szorul
Személyi adatok	Pontosan közli	Pontatlanul közli	Segítséggel közli	Nem ismeri az adatait
Vásárlási gyakorlatok - pénzismeret - vásárlás - viselkedés	Minimális segítséggel Önállóan Kulturált	Segítséggel Önállóan Kulturált	Bizonytalan, sok segítséggel Segítséggel Változó	Nem képes vásárlásra Kiszámíthatatlan
Közlekedés - gyalogosan - közlekedési eszközön (helyi, távolsági) - közlekedési szokások	Önállóan Önállóan Ismeri, betartja	Önállóan Segítséggel Ismeri, betartja	Segítséggel Segítséggel Bizonytalan, nem mindig tartja be	Nem képes egyedül a közlekedésre
Ünnepek - ünnepnapok - részvétel az ünneplésben	Ismeri	Többnyire ismeri	Néhányat ismer	Nem vesz részt az ünnepi készülődésben

Szociális és társadalmi szituációs gyakorlatok - munkatevékenységben - szabadidőt - egészséges életmód szabályai - viselkedés	Önálló Tervezi Betartja Példamutató	Kevés segítséggel Igénye van rá Betartja Idegenekkel szemben elutasító	Irányítással bevonható, részt vesz Igyekszik betartani Változó, könnyen barátkozik idegenekkel	Állandóan felnőtt jelenlétet igényel Megbízhatatlan, Kiszámíthatatlan
Társas kapcsolatok - együttműködés - tolerancia - segítőkészség	Együttműködő Toleráns Segítőkész	Együttműködő Kevésbé türelmes Segítőkész	Bevonható Türelmetlen Felszólításra segít	Nehezen vonható be Türelmetlen, ingerült Mindig figyelmeztetni kell A viselkedési szabályokat állandó felügyelet mellett tartja be
Előkészület a felnőtt életre - szolgáltató és közintézmények -érdekvédelmi szervezetek	Ismeri, kevés segítséggel ismeri Ismeri, segítséggel igénybe veszi	Ismeri, sok segítséggel használja Ismeri, segítséggel igénybe vesz	Segítséggel ismeri fel és sok segítséggel használja Nem ismeri, segítséggel igénybe veszi	Állandó felügyeletet igényel Önállótlan
Lakóhelyismeret - térképhasználat - földrajzi ismeretek - lakóhelyén	Segítséggel tájékozódik Ismeri, megnevezi Jól tájékozódik	Segítséggel tájékozódik Segítséggel felismer, megnevez Segítséggel tájékozódik	Sok segítséggel tájékozódik Segítséggel megnevez Sok segítséggel tájékozódik	Csak segítséggel tájékozódik Egyszerű földrajzi ismeretei nincsenek

- 5. MUNKATEVÉKENYSÉGEK

9 - 10. évfolyam

Életvitel és gyakorlat –

Gyakorlati képzés előkészítése

Témakör	Kiválóan teljesített	Jól teljesített	Megfeleleően teljesített	Felzárkóztatásra szorul
Munkaeszköz ismeret - használata Anyag ismeret - használat Balesetvédelmi szabályok betartása	Jól ismeri Rendeltetésszerű, célirányos Jól ismeri Adekvát Betartja	Ismeri Rendeltetésszerű Ismeri Kevés segítséggel Figyelmeztetni kell	Rávezetéssel Segítséggel Segítséggel felismeri, feldolgozza Folyamatosan figyelmeztetni kell	Nem ismeri Nem használja Nem ismeri Nem használja Önmagát és társait is veszélyezteti
Munkatempó Teljesítmény	Egyenletes, kitartó Pontos	Kevésbé kitartó Többnyire pontos	Felügyelet mellett sem kitartó Segítséggel sem pontos	Nem képes folyamatosan munkavégzésre
Minőség Megbízhatóság Igyekezet	Kiváló Megbízható Igyekvő	Jó Megbízható Kevésbé igyekvő	Megfelelő Irányításra szorul Irányítás mellett aktív	Nem képes felügyelet mellett sem dolgozni Állandó irányítást igényel Érdemtelen
Tevékenység - végzése - formája	Önálló Összetett, hasznos	Irányított Összetett, hasznos	Segítséggel Egyszerű, hasznos	Felügyelet mellett sem képes a tevékenységre
Alapvető házi és kerti munkák - ismerete - végzése	Jól ismeri Önálló	Jól ismeri Irányítással	Ismeri Segítséggel	Nem ismeri Nem képes elvégezni

- 6. KÖRNYEZET ÉS EGÉSZSÉGVÉDELEM

9-10. évfolyam

Témakör	Kiválóan teljesített	Jól teljesített	Megfelelően teljesített	Felzárkóztatásra szorul
A környezet főbb összetevőit, ártalmait	Ismeri és óvja környezetét	Ismeri, és segítséggel óvja környezetét	Csak segítséggel ismeri fel és alkalmazza ismereteit	Segítséggel felismeri, de nem alkalmazza ismereteit
Az emberi test részeit és azok működését, a felnőtté válás lépéseit, a serdülőkori problémákat....	Ismeri és megnevezi	Ismeri, segítséggel megnevezi	Csak segítséggel ismeri fel és nevezi meg	Nem ismeri
Az egészséges életmód (táplálkozás, testmozgás) alapjait és a leggyakoribb betegségek tüneteinek felismerését, megelőzését....	Ismeri és beépíti életébe	Ismeri és segítséggel alkalmazza	Csak segítséggel ismeri és alkalmazza	Hiányosan ismeri , nem alkalmazza Nem ismeri
Öltözködés, jól ápoltság területén....	Teljesen önálló	Többnyire önálló, de néha segítséget igényel	Próbálkozik és kis segítséget igényel	Csak segítséggel boldogul
Balesetveszélyes helyzeteket Elsősegélynyújtás ismeretei	Felismeri és elkerüli Alaposak	Többnyire önálló, de néha segítséget igényel	Kis segítséggel képes elkerülni	Nehezen ismeri fel és csak segítséggel kerüli el
Természeti erők katasztrófák következményei, segélykérés	Tisztában van vele	Felismeri a veszélyt	Segítséggel képes felismerni a veszélyt és segítséget kérni nem tud	Nem érzékeli a veszélyt

- 8. ÉNEK-ZENE

9-10. évfolyam

Témakör	Kiválóan teljesített	Jól teljesített	Megfeleleően teljesített	Felzárkóztatásra szorul
Dalismeret	Önállóan énekl	Kevés segítséggel elénekl	Sok segítséggel elénekl	Segítséggel sem énekl el
Dallamismeret	- felismeri - visszaadja	Irányítással - felismeri - megnevezi	Rávezetéssel, segítséggel - felismeri - megnevezi	Segítséggel sem képes felismerni, megnevezni
Hangszerismeret	Felismeri, megnevezi	Felismeri, megnevezi	Segítséggel felismeri, megnevezi	Segítséggel sem ismeri fel
Ritmusismeret	Megnevezi, önállóan visszaadja	Megnevezi, segítséggel visszaadja	Megnevezi, sok segítséggel visszaadja	Nem képes visszaadni
Zenehallgatási anyag	- felismeri - megnevezi	- felismeri kis segítséggel megnevezi	Sok segítséggel nevezi meg	Segítséggel sem képes megnevezni
Szituációs és népi játékok - ismerete - alkalmazása	szabályokat ismeri helyesen alkalmazza	szabályokat ismeri kevés hibával alkalmazza	szabályokat ismeri segítséggel alkalmazza	csoportos játékba nem vonható be
Tanult tánc: - tánclépés ismerete - tánc előadása	jól ismeri előadja	ismeri előadja	kevés hibával felismeri segítséggel előadja	közös táncba nem vonható be

- TESTNEVELÉS

9-10. évfolyam

Témakör	Kiválóan teljesített	Jól teljesített	Megfeleleően teljesített	Felzárkóztatásra szorul
Részvétel az órákon	Mindig aktív, fegyelmezett	Aktivitása, magatartása változó	Passzív	Rendbontó
Utasítások	Megérti, pontosan végrehajtja	Megérti, de hibázik a végrehajtásban	Többszöri elmondás után érti csak meg, hibázik a végrehajtásban	Nem érti meg, vagy többszöri elmondás után érti csak meg
Mozgása	Rendezett, ritmusos	Rendezett	Kicsit rendezetlen	Nehézkes, rendezetlen
Ugrásokban	Rendkívül jó	Jó teljesítményt nyújt	Többszöri próákozásra sikerül	Sokat ront, bizonytalan
Futás	Kitartó, gyors iramra képes	Kitartó	Tartósan lassú iramra képes	Rövid ideig fut, hamar elfárad
Labdajátékokban	Ügyes, jó eredményt nyújt	Ügyes, keveset hibázik	Igyekvő, de többször hibázik	Fél a labdától, ügyetlen, bizonytalan
Egyensúlygyakorlatok	Biztos	Kissé bizonytalan	Bizonytalan, sokat hibázik	Nagyon labilis, bizonytalan
Közös játékban	Példamutatóan aktív, kezdeményező	Aktívan részt vesz	Nem mindig aktív	Kivonja magát, gyakran kell figyelmeztetni
Fizikai állapota	Kimagasló	Jó	Megfelelő	Gyenge, változó

Digitális kultúra

9-10. évfolyam

Témakör	Kiválóan teljesített	Jól teljesített	Megfeleleően teljesített	Felzárkóztatásra szorul
Számítógép kezelés Internet használat	Önállóan Minimális segítséggel	Önállóan Segítséggel	Segítséggel Sok segítséggel	Nem képes rá Nem képes rá
Irodatechnika - működtetés (fénymásoló, telefon, CD lejátszó, DVD lejátszó, video...)	Önállóan	Kevés segítséggel	Sok segítséggel	Nem képes rá
Dokumentum készítés - rajzol - szöveget ír	Önállóan Minimális segítséggel	Önállóan Segítséggel	Segítséggel Sok segítséggel	Nem képes rá
Játék programok ismer, használ	Sokat ismer Önállóan	Sokat ismer Segítséggel	Ismer Sok segítséggel	Nem érdeklő Nem képes

Melléklet 6.

Szakmai , módszertani fejlesztés/mérőeszköz összeállítása a fejlesztő nevelés- -oktatásban résztvevő súlyos-halmozottan sérült tanulók számára

Minden pedagógia hamis,
amely nem elsősorban arra
személyiségre támaszkodik,
akit nevel, annak szükségleteire,
legbensőbb énjére”

/ C. Freinet /

Készítette: Salamon Andrea gyógypedagógus

Varnava Krisztina logopédus, gyógytornász

Súlyos-halmozott fogyatékoság fogalma

A szakirodalomban nehéz pontos meghatározást találni a súlyos-halmozott sérülés meghatározására. Az évek folyamán sokat alakult, de ma sem egységes. Az orvosi, jogi és gyógypedagógiai megközelítés más szempontokat emel ki, a nemzetközi szakirodalomban pedig mind a célcsoport megnevezésében, mind meghatározásában jelentős különbségek

vannak. Sokáig a WHO 1992-es kritériumrendszerét tekintették mérvadónak. Ennek alapján súlyosan-halmazottan sérültnek tekinthetők a 20 pontnál alacsonyabb IQ-val rendelkező személyek. Ez a kategorizálás annál is inkább megkérdőjelezhető, mert az átlagostól extrém módon eltérő képességstruktúra miatt az IQ ebben az esetben hagyományos tesztekkel nem mérhető.

A standardizált tesztek megbízhatóságát számos szerző megkérdőjelezi az érzékelés-észlelés és a mozgás területét érintő fogyatékoságok esetében, mint például a siket-vakság vagy a cerebrálpárizis (Crisp, 2007; Fagan, 2000; Klassen és mtsai, 2005; Sattler 2002).

Nakken és Vlaskamp 2007-es, szintén vitatható definíciója szerint az értelmi sérülés ez esetben „olyan súlyos, hogy hagyományos tesztekkel nem mérhető”. Lányiné (2001) meghatározása megkérdőjelezi az értelmi fogyatékoság diagnózisát, és a gyógypedagógiai szemlélet változását is megemlíti: A halmazottan fogyatékos személyek között jellegzetes típust képviselnek a súlyosan-halmazottan fogyatékosok. Esetükben a leggyakoribb a súlyos, agyi eredetű mozgáskorlátozottság és a motoros beszédzavar kombinálódása, de a súlyos értelmi fogyatékoság is előfordulhat. Ők voltak a populációból a leginkább elhanyagoltak; emberi szükségleteiket, kommunikációs igényeiket sokáig nem ismerték fel, képezhetetlennek tartották őket.

A súlyos-halmazott fogyatékoság meghatározásában a „súlyos” jelző elsősorban arra utal, hogy a diagnosztizált sérülés, károsodás, fogyatékoság olyan akadályozó tényezővé válik, ami tartósan, maradandóan, véglegesen és jelentős mértékben nehezíti, akadályozza, gátolja a különböző funkciók kialakulását vagy fejlődését. A „halmazott” jelző egyértelműen arra utal, hogy egy időben két vagy több, egymással nem közvetlen oki kapcsolatban álló különböző fogyatékoság is. (Márkus,2003.)

A legsúlyosabb értelmi fogyatékos minősítést kapók esetében a verbális kommunikáció nehezített, sok esetben teljesen hiányzik. A hiányzó kommunikáció következményeként a környezettel való kontaktus felvétel nehezített, legyen az szűkebb vagy tágabb környezet, ennek következménye pedig az izoláció (Fröhlich,2010).

A fenti fejlődésbeli eltérések és tevékenységbeli akadályozottságok a pedagógiai megsegítés, nevelés, oktatás, fejlesztés szempontjából sajátos nevelési igényként jelentkeznek. E tanulók speciális segítséget igényelnek szükségleteik kielégítése, egészségük megtartása, az emberi, a dologi és természeti világhoz való viszonyuk kialakítása és a társadalom életében való aktív részvétel érdekében. Egész életükben a környezet fokozott mértékű és folyamatos, komplex

segítségére, támogatására utaltak, személyiségük kibontakoztatása és életminőségük javítása érdekében nevelés-oktatásra van szükségük. (32/2012 (X.8.) EMMI rendelet.

Ahhoz, hogy ezt a fogalmat tisztázni lehessen, magát a fogyatékoságot kell meghatározni. Ezek szerint a fogyatékoság „a biológiai állapot megváltozása, a testi, idegrendszeri tulajdonság területek körében fennálló visszafordíthatatlan sérülés, károsodás, defektus” (Ilyés, 2000:25). Az állapot lehet veleszületett vagy szerzett is. Márkus Eszter a súlyosan-halmozottan sérültek meghatározását az alábbiak szerint fogalmazta meg: „A súlyosan-halmozottan sérültek meghatározása a következőket tartalmazza. A súlyosan-halmozott fogyatékoság olyan állapot, melynek hátterében rendszerint a korai életszakaszban, például a méhen belüli életben vagy a születéskörül, ritkábban a késői életkorban bekövetkező súlyos, komplex sérülésáll, mely rendszerint a központi idegrendszert érinti. A komplex károsodás következményeként összetett tünet együttes alakul ki, ami a személyiségfejlődésében jelentős eltéréseket, a tevékenységben, aktivitásban súlyos akadályozottságot, a társadalmi életben való részvételben súlyos hátrányokat okoz.”(Márkus,2008).

Más megfogalmazásban a súlyosan-halmozottan sérült személy az élete végéig tartó állandó gondoskodásra szorul, valamilyen mértékű értelmi fogyatékosága, valamilyen érzékszervi fogyatékosága és többnyire súlyosfokú mozgáskorlátozottság és / vagy akadályozott kommunikációja van (Marián, Verdes, Miklós, Sörös Iván 2009).

A súlyos-halmozottan fogyatékos tanulók vizsgálatának szükségessége

A súlyos-halmozottan fogyatékos személyek kognitív funkcióinak objektív vizsgálata a beszéd hiány és a manipuláció, valamint a fixálás gyengesége miatt hagyományos tesztekkel a legtöbb esetben nem megvalósítható.

A súlyos-halmozottan sérült gyerekeknél fejlődésdiagnosztikai céllal végzett alkalmakkor a leggyakrabban használt és leghatékonyabb módszer a megfigyelés. A gyógypedagógia több fejlődési skálát, fejlődésorientált készségfelmérő eszközt ismer ahhoz, hogy egyéni eseteknél a körülményeknek, adottságoknak leginkább megfelelő megfigyelési szempontokat vegye figyelembe. A megfigyelési szempontok kialakításához több kérdőív és fejlődési skála áll rendelkezésre. A gyógypedagógiai gyakorlatban a PAC-tesztet, a Frölich-féle fejlődésdiagnosztikai lapot és a Strassmeier-fejlődési skálát használják, amelyet gyakran nem az érintett személy közvetlen vizsgálatával, hanem a szülő vagy a gondozó kikérdezése alapján töltenek ki. Ezek az eljárások nem tekinthetőek tesztnek, mert a vizsgált személyt nem helyezik

egy általános skálára az elért pontszám alapján. Mi ezért próbáltunk egy a mindennapi tevékenységeket tükröző, funkcióterületekre lebontó szempontsort összeállítani, melyre a súlyos-halmozottan sérült tanulóval foglalkozó pedagógus tudja a válaszokat. Ehhez összefoglalóként és iránymutatóként Dr. H.C. Günzburg Pedagógiai Analízis és Curriculum a szociális és személyiségfejlődés mérésére értelmi fogyatékosoknál című kötetet vettük alapul. Mindezzel a gyerekek minél alaposabb megismerése, képességstruktúrájuk feltérképezése a cél kiegészítve az egyéb standardizált tesztmódszerekkel.

A súlyos-halmozottan sérült gyermekek képességei ugyanolyan szerteágazóak, mint a gyógypedagógiai szempontból más csoportba sorolt gyermekeké. A súlyos-halmozottan fogyatékos gyermekek pszichomotoros fejlettségét és mozgásállapotát tekintve, különböző eszközök használhatók a gyermekek személyiségének, erősségeinek, gyengeségeinek számbavételére. Ezeket az alábbiakat részleteznénk:

1. A Fröhlich-féle fejlődésdiagnosztikai lap (Márkus E. 1996.) egyéves pszichomotoros fejlettségi szintig mér, speciális területeket is számba véve. Kérdéseinek megválaszolásával az egyéni tulajdonságokat, képességeket részletesen lehet jellemezni.
2. A Strassmaier-féle felmérőlapok (Márkus E. 1996.) a megszokott fejlődési területeken, az egyes itemek között már nagyobb távolságot mutatva veszik számba a 0–5 év közötti fejlődési területeken való képességeket. Szempontrendszerét egy részletesebb, egyéni jellemzés kiegészítéseként tudjuk elképzelni, alkalmazása csak akkor javasolt, ha a gyermek a várható kontrollvizsgálat idejére előre láthatólag, tényleg változásokat tud majd felmutatni az egyes fejlődési területeken.
3. A TARC módszer (Márkus E. 1996.) kérdőíve a viszonylag jó mozgásállapotú és a súlyosan halmozottan sérült kategórián belül általánosan jó pszichomotoros fejlettségű gyermekeknél alkalmazható profil-lap, melynek használatával akár a súlyosan halmozottan sérült kategóriából való kikerülés is alátámasztható. A TARC-kérdőív „pillanatfelvételt” ad a gyermekről, leginkább a 3-16 éves korúak esetében a legmegbízhatóbban. Hátránya, hogy nincs teljes mértékben tekintettel az érzékszervi fogyatékosokra.
4. Az S/PAC (Günzburg, H. C. 2000. 151–361. pp.) eljárás szempontsorának megismerését megfigyeléseink, jellemzéseink kialakításához javasoljuk, de önálló eszközként való használatával kapcsolatban Franger és Pfeffer véleményét tartjuk követendőnek: A „S/P – PAC” nevű eljárás lehetővé tette az érintett személyek csoportjának körülhatárolását, amelynek során

a funkciók és cselekvések különböző területeinek (leginkább az észlelés) igen erős megkülönböztetésére lenne szükség.

P-A-C 1: 6-16 éves és idősebb közép súlyos értelmi fogyatékos személyek P-A-C 2: Serdülő, felnőttkorú, közép súlyos, enyhe és hataérszet szintű értelmi fogyatékos személyek S/P-A-C 1: Súlyos értelmi fogyatékos személyek 1-5 év közötti fejlettségi szint esetén Vizsgált funkcióterületek: önkiszolgálás(étkezés, mozgákészség, tisztaság, öltöködés), kommunikáció (nonverbális kommunikáció, kifejező készség), szocializáció (beszédértés), tevékenység (finommotorika, nagymozgás)

S/P-A-C 2: Súlyos értelmi fogyatékos személyek

Vizsgált funkcióterületek: önkiszolgálás(étkezési szokások, mozgákészség, WC-használat, tisztálkodás, testápolás, öltözködés) kommunikáció(érzékelés, szókinccs, kifejező készség, számok és pénz, olvasás, írás) szocializáció(személyes kontaktus, társas kapcsolatok, illemtudás, tájékozottság), tevékenység(munkamagatartás, munkaképeesség, szabadidős tevékenység) A szociális készségek, képeességk felmérése mellett egy személyiség- felmérő skála is tartozik a laphoz, ennek segítségével azokra az aspektusokra nyerhetünk rálátást, melyek a szociális kompetenciára hatással vannak.

Az eljárás képtelen számot adni arról, hogy egy gyermek miért nem teljesít a megkövetelt szinten, azaz nem veszi tekintetbe a legsúlyosabb értelmi akadályozott gyermek teljesítményviselkedését és cselekvéseit megalapozó viszonylag tartós személyiségjegyeket, mint a hiperaktivitás, hipoaktivitás/apátia, motiváció/érdeklődés/szubjektív szükségletek, agresszív és autoagresszív megnyilvánulások, valamint a mozgásakadályozottság.”(Márkus)

5. Szempontsor, melyet a Nemzetközi Pető Intézet konduktói állítottak össze. Mivel a mozgássérülésnek többféle oka lehet, de mindenképpen érintett a központi idegrendszer, ebből adódóan az értelmi funkciók is sérülhetnek. A konduktorok által kidolgozott szempontsor használható ép értelmű tanulásban akadályozott, értelmileg akadályozott nem beszélő mozgássérült gyermekek esetében is, továbbá súlyosan-halmozottan fogyatékos (mozgássérült) gyermekek esetében is. A szempontsor meghatározott fogalmak és a hozzárendelt pontok megfelelően tükrözik egy minimális képeességkkel rendelkező súlyosan-halmozottan fogyatékos tanuló állapotát.

6. A kommunikációs készségek felméréséhez és a kommunikációs fejlődési szint megállapításához, célok kitűzéséhez a Rowland-féle Kommunikációs Mátixot tartjuk egységesen használható vizsgáló eszköznek, mely az értelmi képeességkétől, mozgásállapottól,

érzékszervi érintettségétől függetlenül használható bármelyik gyermeknél, és az alternatív kommunikációs lehetőségeket tárja elénk. A Kommunikációs Mátrix jelenleg az interneten felvehető egy-egy gyermek képességeinek vizsgálatára. (Rowland, C. 2009.) Remélhetőleg magyar fordításban is olvasható lesz, lehetővé téve az egységes, modern szemlélet alkalmazását a gyógypedagógiai munkában, a súlyosan halmozottan sérültek ellátása területén is.

7. A Portage-skála a gyerekek fejlődéséről mutat képet. Megmutatja a gyermek fő viselkedésmintáit, képességeit (önkiszolgálás, kognitív terület, mozgás), készségeit (beszéd, szocializáció), amelyet a gyerekek tudnia kell a különböző életkorokban. Ezáltal megfigyelhetjük, hogy kronológiai és mentális életkor összhangban van-e vagy eltérés van közöttük. A felmérési eredményekből egy fejlődési kvócienset is kapunk, amely megmutatja, hogy a gyermek milyen fejlődési szinten áll. A vizsgálatról viszont fontos tudni, hogy nem mér IQ-t, de meghatározza a gyerek mentális korát az adott területen. Ha a gyermek nem felmérhető/nem hozható vizsgálati helyzetbe, az egyes itemekhez kikérdezésre van szükség, ami nem biztos, hogy objektív. És nem teszt, mivel konkrét játékhelyzetekben vizsgálja az egyes képességeket.

A vizsgálati eljárások elvégzésekor, az információk gyűjtését követően, a különböző módszerekkel összeszedett információkat összesíteni kell, hogy mindenki számára értelmezhető legyen és mindezek segítségével diagrammon tükröződjön az adott tanuló fejlődésprofilja.

Vizsgálható területek és vizsgáló eljárások

Ebben a táblázatban látható, amit mi vettünk alapul, a szempontsorunk összeállításakor az adott funkcióterületekre lebontva.

Funkcióterületek	Funkciók	Tevékenység	Vizsgálati módszer
Szociális funkciók	Kommunikáció Szocializáció	Kifejezőkészség Viselkedés	Szülővel való elbeszélgetés(anamnézis) Célzott megfigyelés TARC, S/PAC
Kognitív funkciók	Figyelem, Emlékezet, Gondolkodás, Észlelés-érzékelés	Ötletek, Tervezés, Megfelelés, Változtatás,	Strassmeir-féle S/PAC Portage-skála
Mozgásos funkciók	Nagymozgás Finommotorika	Adott tevékenység kivitelezése, Aktivitás	Konduktív szempontsor S/PAC
Önellátási funkciók	Személyes higiénia Öltözködés Önkiszolgálás	Mosakodás Ruházkodás Étkezés	Portage skála S/PAC Célzott megfigyelések.

Az általunk kidolgozott mérőeszköz szempontsora

ÖNKISZOLGÁLÁS

ÉTKEZÉS

Területek	Tevékenységek meghatározása	Pont
I. Folyadékot fogyaszt (A legjellemzőbb állítást válassza!)	1. Nehezen nyeli le a folyadékot, gyakran félrenyel	0
	2. Nem szívja, de nyeli a folyadékot	1
	3. Szívja és nyeli a folyadékot	2
	4. Önállóan iszik cumisüvegből	3
	5. Segítséggel iszik pohárból	4
	6. Egyedül iszik pohárból	5
	7. A poharat önállóan megtölti folyadékkal, tisztán iszik	6
II. Pépes ételt fogyaszt (A legjellemzőbb állítást válassza!)	1. Nehezen nyeli le a pépes ételt, gyakran félrenyel	0
	2. Önállóan nem étkezik, etetik, nem együttműködő	1
	3. Önállóan nem étkezik, etetik, általában együttműködő	2
	4. Segítséggel étkezik, néha megfogja a kanalat	3
	5. A kanalat bizonytalanul, de önállóan tartja, kevés étel jut el a szájáig	4
	6. A kanalat bizonytalanul, de önállóan tartja, több étel jut el a szájáig	5
	7. Megtölti és megtartja a kanalat anélkül, hogy a tartalmát kiöntené és eljuttatja a szájához	6
	8. A kanalat biztosan és helyesen tartja és önállóan étkezik, viszonylag tisztán	7
III. Darabos ételt fogyaszt (A legjellemzőbb állítást válassza!)	1. Önállóan nem étkezik, etetik, nem együttműködő	1
	2. Önállóan nem étkezik, etetik, általában együttműködő	2
	3. Ujjjaival eszik	3

Területek	Tevékenységek meghatározása	Pont
	4. A kanalat bizonytalanul, de önállóan tartja, kevés étel jut el a szájáig	4
	5. A kanalat bizonytalanul, de önállóan tartja, több étel jut el a szájáig	5
	6. Megtölti és megtartja a kanalat, a tartalmát eljuttatja a szájához	6
	7. Önállóan étkezik, kanalat és villát is használ	7
IV. Evéshez kést használ (A legjellemzőbb állítást válassza!)	1. Nem használ kést	0
	2. Segítséggel használ kést	1
	3. A kést kenésre használja	2
	4. A kést kenésre használja, képes az ide-oda mozgatásra	3
	5. A kést vágásra használja, de bizonytalanul	4
	6. A kést vágásra használja, biztosan és megfelelően tartja	5
	7. Egyedül eszik késsel és villával, a késsel a villára tolja az ételt	6
V. A tálból ételt vesz magának (A legjellemzőbb állítást válassza!)	1. Nem mer a tálból	0
	2. Levest, szilárd ételt mer a tálból, de sokat leejt	1
	3. Levest, szilárd ételt mer a tálból, keveset ejt le	2
VI. Péksüteményt, szendvicset, édességet,	1. Hozzá sem nyúl az ételhez, elvárja, hogy etessék.	1
	2. Megfogja az ételt, de nem tartja meg	2

Területek	Tevékenységek meghatározása	Pont
gyümölcsöt fogyaszt (A legjellemzőbb állítást válassza!)	3. Megfogja az ételt és megtartja a szükséges ideig	3
	4. Beleharap az ételbe, de nem képes a falatot leharapni	4
	5. Beleharap az ételbe és képes a falatot leharapni	5
	6. Egy-egy harapás idejéig tartja meg az ételt, aztán rögtön leejti	6
	7. Felemeli az ételt, és a szükséges mennyiséget elfogyasztja	7

ÖLTÖZKÖDÉS

I. Mozgássérült tanulók esetén (A legjellemzőbb állítást válassza!)	1.Öltöztetésben, vetkőztetésben nem együttműködő	1
	2.Fekvésben/ülésben karját és lábát pár másodpercig nyugodtan tartja	2
	3. Karjával és lábával segít öltöztetésnél	3
	4. Fekvésben/ülésben teljes mértékben együttműködő öltöztetéskor	4
II. Nem mozgássérült tanulók esetén (A legjellemzőbb állítást válassza!)	1.Öltöztetésben, vetkőztetésben nem együttműködő	1
	2.Öltöztetésben, vetkőztetésben együttműködő, de önállóan nem vesz fel/le ruhadarabot	2
	3. Önállóan öltözik, vetkőzik	3
III. Cipő levétele, felvétele (A legjellemzőbb állítást válassza!)	1.Közreműködik a cipő levételében	1
	2.Közreműködik a cipő levételében, ha ki van lazítva	2
	3.Lehúzza a cipőt, előzőleg maga lazította ki	3
	4.Közreműködik a cipő felvételében	4
	5. Közreműködik a cipő felvételében, ha az ki van lazítva	5
	6.Felveszi a cipőt	6
	7.Felveszi a cipőt önállóan és maga tépőzárazza be	7
IV. Zokni levétele, felvétele (A legjellemzőbb állítást válassza!)	1.Közreműködik a sarok alatti részig lehúzott zokni/harisnya levételében	1
	2. Zoknit/ harisnyát maga húz le	2
	3. Közreműködik a sarkáig felhúzott zokni/harisnya felvételében	3
	4. Közreműködik a lábujjáig felhúzott zokni/harisnya	4

	felvételében	
	5. Zoknit/harisnyát maga húz fel	5
V. Alsónadrág levétele, felvétele	1.A bokájáig a lehúzott alsónadrágját leveszi	1

(A legjellemzőbb állítást válassza!)	2.A térdéig lehúzott alsónadrágját leveszi	2
	3. Alsónadrágját önállóan leveszi	3
	4. A térdéig felhúzott alsónadrágját felveszi	4
	5. A bokájáig felhúzott alsónadrágját felveszi	5
	6. Alsónadrágját önállóan felveszi	6
VI. Trikó, póló, pulóver levétele, felvétele (A legjellemzőbb állítást válassza!)	1.Válláig felhúzott trikóját/pólóját/pulóverét leveszi	1
	2. Egyik karját kihúzza a trikóból/pólóból/pulóverből	2
	3. Önállóan leveszi a trikóját/pólóját/pulóverét	3
	4. Fején és egyik karján áthúzott trikóját/pólóját/pulóverét felveszi	4
	5. Fején áthúzott trikóját/pólóját/pulóverét felveszi	5
	6. Önállóan felveszi trikóját/pólóját/pulóverét	6
VII. Cipzár használata (A legjellemzőbb állítást válassza!)	1.Kardigánon/kabáton segítséggel a cipzárt félig lehúzza	1
	2. Kardigánon/kabáton segítséggel a cipzárt végig lehúzza	2
	3. Önállóan lehúzza a cipzárt a ruhadarabokon	1
	4. Kardigánon/kabáton segítséggel a cipzárt félig felhúzza	2
	5. Kardigánon/kabáton segítséggel a cipzárt végig felhúzza	3
	6. Önállóan felhúzza a cipzárt a ruhadarabokon	4
VIII. Gombolás	1.Nem próbálja meg a gombolást	0
	2. Próbálkozik a gombolással, segítséget igényel	1

(A legjellemzőbb állítást válassza!)	3. Kevés segítséggel gombol	2
	4. Önállóan gombol	3

TISZTÁLKODÁS

I. Szobatisztaság, WC-használat (A legjellemzőbb állítást válassza!)	1. Nem jelzi, ha pelenkája tele van, vagy ha ruhája átázott	1
	2. Utólag jelzi, ha pelenkája tele van, vagy ruhája átázott	2
	3. Nappal szobatiszta, de éjszakára pelenkát igényel	3
	4. Rendszeresen szabályozza a hólyagműködését, de a végbélműködését nem	4
	5. Jelzi szükségleteit, segítséggel használja a WC-t	5
	6. Jelzi szükségleteit, önállóan használja a WC-t	6
II. Kézmosás (A maximum 4 legjellemzőbb állítást válassza!)	1. WC-használat után figyelmeztetésre mos kezét	1
	2. WC-használat után figyelmeztetés nélkül mos kezét	2
	3. Segítséggel nyitja meg és zárja el a csapot	1
	4. Önállóan nyitja meg és zárja el a csapot	2
	5. Kezét segítséggel mossa meg	1
	6. Kezét önállóan mossa meg, szappant is használ	3
	7. Kéztörléshez segítséget igényel	1
	8. Önállóan törli meg a kezét	3
	9. Szükség esetén magától kezét mos	4
III. Orrtörlés (A maximum 2 legjellemzőbb állítást válassza!)	1. Nem jelzi, hogy folyik az orra	1
	2. Jelzi, hogy folyik az orra	2
	3. Segítséggel megtörli az orrát	3
	4. Segítséggel kifújja és megtörli az orrát	4

	5. Önállóan megtörli és kifújja az orrát	5
--	--	---

Mozgáskészség

I. Helyzetváltoztatás	1. Nem képes önállóhelyzetváltoztatásra és kísérletet sem tesz a részvételre	1
	2. A mozgássort elkezdi önállóan pl fejét emeli, vagy karját a kívánt irányba nyújtja, de a tevékenység többi részéhez segítségre van szükség	2
	3. Képes félig önállóan megfordulni, de nem tudja folytatni karjai helyzete miatt	3
	4. Önállóan képes teljesen körbeforogni	4
II. Felsőégtag funkiók	1.Semmilyen fogó mozgást nem indít el	1
a, Fogás	2.Elindítja a fogást támasszal és manuális segítséggel	2
	3. Önállóan nyúl és fog meg tárgyakat	3
b, Tárgyak megtartása	1.Nem fog meg tárgyakat, még ha a kezébe adják, akkor sem	1
	2. Megfog tárgyakat, de csak ha a kezébe adják	2
	3. A megfogott tárgyat elhajítja	3
	4.A megfogott tárgyat megtartja és el is tudja engedni minden körülmények között	4
c, Differenciált ujjmozgások	1. Nem tudja irányítani ujjmozgásait	1
	2. Manipulál és használ tárgyakat, de csak néhány tárgyat és limitált erővel	2
	3. Manipulál, tárgyakat használ, bár lassan és ügyetlenül	3

	4. Manipulál, tárgyakat használ, ujjával megfelően	4
II. Helyzetváltoztatás	1. Nem képes önálló gurulásra és kísérletet sem tesz rá	1
a, Gurulás	2. Segítséggel gurul	2
	3. Önállóan gurulva közlekedik	3
b, Mászás	1. Mászáshoz segítséget igényel	1
	2. Önállóan mászik	2
	3. Fel-le is tud mászni	3
	4. Csúszdázni is tud	4
c, Járás	1. Kézenfogva vagy karolva jár	1
	2. Önállóan jár rövid távon	2
	3. Neheztett talajon segítséggel jár	3
	4. Önállóan jár hosszú távon és nehéz terepen is	4
d, Lépcsőn járás	1. Lépcsőn mellélépéssel kapaszkodva fel és le is megy	2
	2. Lépcsőn váltott lábban fel és le is megy kapaszkodva	4
	3. Lépcsőn kísérettel váltott lábbal közlekedik fel és le egyaránt	5
	4. Lépcsőn önállóan jár fel és le váltott lábbal egyaránt	6
e, Átlépés	1. Kisebb tárgyakat átlép	1
	2. Nagyobb tárgyakat átlép	2
	3. Két vagy több egymás után sorakozó tárgyat is át tud lépni	3

f, Futás	1.Nem tud futni és nem is akar	1
	2. Ismert személy kérésére, akit lát és ismer képes tempófokozásra	2
	3. Fut, szalad, de ritmustalanul, lábujjhegyezve	3
	4. Szabályosan képes futni	4
III. Szökdelések, ugrások	1.Ugrómozdulat kialakulóban	1
	2. Csak tarmbulinon tud ugrálni segítséggel	2
	3. Önállóan ugrál a tarmbulinon	3
	4. Egy lábon képes szökdelni	4
	5. Páros lábbal képes szökdelni	5
	6. Leugrik padról, zsámolyról	6
	7. Utasításokat követve ugrál, szökdel	7
IV. Dobás	1.Labdát nem célzottan dob, nem követi a szemével a dobás irányát	1
	2. Labdát célzottan dob, követi, követi szemével a dobás irányát	2
	3. Labdát nem is próbál elkapni	3
	4. Labdát ügyesen elkap	4

	5. Képes célbadobni	5
	6. Labdába belerúg	6

KOMMUNIKÁCIÓ

I. Nonverbális kommunikáció (Többet is választhat!)	1. A hang irányába néz, vagy hangra megváltoztatja arckifejezését, testhelyzetét	1
	2. Fejének a hang irányába való fordításával keresi a hangot	2
	3. Követi a mutatóujjat és a jelzett tárgyra figyel	3
	4. Gesztusra gesztussal reagál, kifejezi kívánságait	4
	5. A felkínált tárgyak közül egyértelműen választ	3
	6. Rámutat tárgyakra	4
	7. Képről tárgyakat felismer	4
	8. Fényképről személyeket felismer	3
	9. Fényképen önmagát felismeri	3
	10. Köszönéskor egyértelműen jelez	3
	11. Felismeri az otthoni zörejeket, azokra reagál	3
	12. Kedvenc ételét, italát felismeri, azt egyértelműen jelzi	3
	13. Játékos mozdulatokat utánoz	3
	14. Bevonható humoros szituációkba	4
	15. Testhelyzetét, környezetét képes megváltoztatni, hogy jobban lásson, illetve halljon	3
	16. Főbb testrészeit kérésre megmutatja	3
	17. Testrészeit kérésre megmutatja	4
II. Verbális kommunikáció (Maximum 10 állítást választhat!)	1. A figyelemre válaszul hangokat ad	1
	2. Szótagsorokat gügyög	2
	3. Magánhangzókat ismétél, 1-2	3
	4. Magánhangzókat ismétél, 3-4	4
	5. Magánhangzókat ismétél, 5-nél többet	5
	6. Mássalhangzókat utánoz, 1-2	3

	7. Mássalhangzókat utánoz, 3-4	4
	8. Mássalhangzókat utánoz, 5-10	5
	9. Mássalhangzókat utánoz, 11-nél többet	6
	10. Szótagokat utánoz	3
	11. Szavakat utánoz	4
	12. Tárgyakat nevez meg, 1-5	3
	13. Tárgyakat nevez meg, 6-12	4
	14. Tárgyakat nevez meg, 13-20	5
	15. Tárgyakat nevez meg, 21-nél többet	6
	16. Képről tárgyakat nevez meg, 1-5	3
	17. Képről tárgyakat nevez meg, 6-12	4
	18. Képről tárgyakat nevez meg, 13-20	5
	19. Képről tárgyakat nevez meg, 21-nél többet	6
	20. Igéket nevez meg kép alapján, 1-2	3
	21. Igéket nevez meg kép alapján, 3-4	4
	22. Igéket nevez meg kép alapján, 5-nél többet	5
	23. 2 szavas mondatokat alkot	3
	24. 3-4 szavas mondatokat alkot	4
	25. 5-nél több szavas mondatokat alkot	5
	26. Mondataival az öt ismerők számára érthető történetet mond el	5
	27. Megmondja a keresztnévét	3
	28. Megmondja a teljes nevét	4
	29. Megmondja az életkorát	4
	30. Beszélgetést folytat	7
III. Beszédértés	1. Nem hajt végre utasításokat	0
(A 2 legjellemzőbb állítást válassza!)	2. Egytagú utasításokat végrehajt	1
	3. Kéttagú utasításokat végrehajt	2

	4. Háromtagú utasításokat végrehajt	3
	5. Négy- és többtagú utasításokat végrehajt	4
	6. Beszélgetésből és hallomásból vett információkat használ	2
	7. Rádióból, televízióból szerzett információkat használ	2

SZOCIALIZÁCIÓ (Az 5 legjellemzőbb állítást válassza!)

1. Nem tud szemkontaktust létesíteni	0
2. Kerüli a szemkontaktust	1
3. Szemkontaktust felvesz, fenntart	2
4. Kérésre megmutatja a kedvenc tárgyát	2
5. Kérésre odaadja a kedvenc tárgyát	3
6. Felismeri a vele foglalkozó személyeket	2
7. A csoportba belépő idegenekre nem reagál	2
8. A csoportba belépő idegenek félelmet, negatív reakciót váltanak ki belőle	0
9. A csoportba belépő idegeneket udvariasan fogadja	3
10. Elutasítja a közös tevékenységet	0
11. Ösztönzésre részt vesz közös tevékenységben	2
12. Szívesen részt vesz közös tevékenységben	3
13. Ismeri néhány tárgy helyét, segítséggel a helyére teszi	2
14. Ismeri néhány tárgy helyét, kérésre a helyére teszi	3
15. Ismeri néhány tárgy helyét, kérés nélkül a helyére teszi	4

16. Munkákba, előkészületekbe nem vonható be	0
17. Munkákba, előkészületekbe kérésre bevonható	1
18. Munkákban, előkészületekben szívesen részt vesz	2
19. Elveszi más tulajdonát vagy éppen használt eszközét, és nem akarja visszaadni	1
20. Nem veszi el más tulajdonát, vagy éppen használt eszközét	3
21. Ha elveszi más tulajdonát, vagy éppen használt eszközét, kérésre visszaadja	2
22. Elkéri más tulajdonát, vagy éppen használt eszközét	4
23. Minimális testi érintést tűr el a vele foglalkozó felnőttől	1
24. Egyes csoporttagjaitól elfogad testi érintést	2
25. Egyes csoporttagjaitól elfogad hosszabb testi érintkezést	3
26. Indulatos, ha várnia kell	0
27. Nyugodtan kivárja a sorát, míg vele foglalkoznak	1
28. Kérésre segít társainak	1
29. Önként segít társainak	2

MAGATARTÁS (A 3 legjellemzőbb állítást válassza!)

1. Gyakran és erősen zavaróan viselkedik	0
2. Agresszív a tárgyakkal, személyekkel, gyakori dührohamok jellemzik	0
3. Sztereotíp viselkedések jellemzőek	1
4. Autoagresszív viselkedés megfigyelhető	0
5. Nem figyeli a csoportot, elkülönül	1
6. Figyeli a csoportot, de nem vesz részt a közös tevékenységben	2
7. A többiekkel általában megfelelő a kapcsolata és jól irányítható	3
8. Megfelelően viselkedik a csoportban	4

KOGNITÍV KÉSZSÉGEK

1. Mozgó tárgyat tekintetével nem követ	0
2. Mozgó tárgyat tekintetével követ	1
3. A környezet tárgyait nem fixálja	0
4. A környezet tárgyait fixálja	1
5. Eltávolítja a fejére tett kendőt	1
6. Megfog tárgyakat rövid ideig	1
7. Megfog tárgyakat hosszabb ideig	2
8. Dobozból kipakol, dobozba bepakol tárgyakat	2
9. Tárgyakat egymásba rakosgat	3
10. Alapformákat formatáblába véletlenül beletesz	3
10. Alapformákat formatáblába tudatosan beletesz	4
11. Tevékenység közben mindkét kezét használja	3
12. 2-3 darabra vágott képet kirak	3
13. Több darabból álló puzzle-t kirak	4
14. Tárgyakat, tárgyképeket egy szempont alapján csoportosít	3
15. 2 elemből álló sorritmust folytat	4
16. Ismeri, megnevezi az alapszíneket	4
17. A ceruzát csak ösztönzésre, segítséggel veszi a kezébe	2
18. Szívesen veszi a kezébe a ceruzát	3

19. Rajzai firkák	2
20. Rajzai felismerhető formákat tartalmaznak	3
21. Firkáláskor, rajzoláskor betartja a laphatárt	2
22. Firkáláskor, rajzoláskor egy szint használ	3
23. Firkáláskor, rajzoláskor több szint használ	4
24. Mechanikusan 5-ig számlál	2
25. Mechanikusan 10-ig számlál	3
26. Mechanikusan 10-en felül számlál	4
27. Megérti a sok-kevés, kicsi-nagy, rövid-hosszú, nehéz-könnyű fogalmát	5
28. Felsorolja a hét napjait	5
29. Beszédében helyesen használja a személyes névmásokat	5
30. Érti a ki-be, le-fel, alatt-fölött fogalmát	5